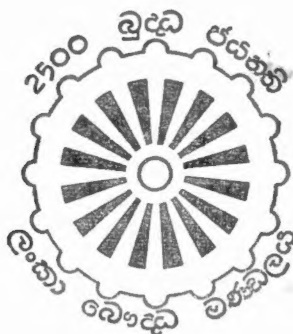
බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 45.

අභිධර්මපිටකයෙහි

පස්වන ග්‍රන්ථය

කථාවස්තුප්‍රකරණය

ද්විතීය භාගය

ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අහංගම විද්‍යාචන්ද්‍ර පරිවෙණාධිපති
පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක
නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ
විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ලංකා ආණ්ඩුව මගින් ප්‍රකාශිත යි.

බු. ව. 2511
ක්‍රි. ව. 1968

Buddha Jayanthi Tripitaka Series, Volume XLV

THE FIFTH BOOK

IN

THE ABHIDHARMAPITAKA

KATHAVASTUPRAKARANA

PART II

WITH THE SINHALA TRANSLATION

BY

THE VENERABLE

PANDITA KODAGODA ÑAÑALOKA THERA

CHIEF HIGH PRIEST OF SOUTHERN CEYLON,
PRINCIPAL, VIDYACHANDRA PIRIVENA, AHANGAMA.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF

THE GOVERNMENT OF CEYLON

BE 2511
CE 1968

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

දුතියො භාගො

අභිධර්මපිටකයෙහි

කථාවස්තුප්‍රකරණය

ද්විතීය භාගය

"තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො"

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො බබලයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය, තිකනිපාත – භරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය.)

පටුන

CONTENTS

සඞ්කේත නිරූපණය

ABBREVIATIONS

[ග්‍රන්ථයෙහි යෙදී ඇති සඞ්කේත]

ස. පු: ... සකවාදී පුච්ඡා,

ප. පටිඤ්ඤා: ... පරවාදී පටිඤ්ඤා,

ස. අනු: ... සකවාදී අනුයොගො,

ප. පටි: ... පරවාදී පටික්කෙපො,

ප. පු: ... පරවාදී පුච්ඡා,

ස. පටිඤ්ඤා: ... සකවාදී පටිඤ්ඤා:

ප. අනු: ... පරවාදී අනුයොගො,

ස. පටි: ... සකවාදී පටික්කෙපො,

අනු. ඨ: ... අනුලොම ඨපනා,

අනු. පා: ... අනුලොම පාපනා,

අනු. ආ: ... අනුලොම ආරොපනා,

පටි. ඨ: ... පටිලොම ඨපනා,

පටි. පා: ... පටිලොම පාපනා,

ස. නි: ... සකවාදී නිග්ගහො,

ප. නි: ... පරවාදී නිග්ගහො,

ස. නිග: ... සකවාදී නිගමනං,

ප. නිග: ... පරවාදී නිගමනං,

ස. වි: ... සකවාදී විස්සජ්ජනා,

ප. වි: ... පරවාදී විස්සජ්ජනා.

පොත්ථක සඞ්කේත

සී. මු: ... සීහලක්ඛර - මුද්දිත පොත්ථකං,

ස්‍යා: ... ස්‍යාමක්ඛර - මුද්දිත පොත්ථකං,

මජසං: ... මරම්මඡට්ඨසඞ්ගීතිපිටක - පොත්ථකං,

PTS. .... Pali Text Society Edition.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එē ඔō

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña
ටṭa	ඨṭha	ඩḍa	ඪḍha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma

යya රra ලla වva සsa හha ළḷa අංṃ

කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කොkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛොkhō
ගgā	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

ක්කkka	ඤ්ඤñña	ත්‍රtra	ම්ඵmpha
ක්ඛkkha	ණ්හṇha	ද්දdda	ම්බ,ම්බmba
ක්‍යkya	ඤ්චñca	ද්ධddha	ම්භmbha
ක්‍රිkri	ඤ්ඡ,ඤ්ඡñcha	ද්‍රdra	ම්මmma
ක්වkva	ඤ්ජ,ඤ්ජñja	ද්ව,ද්වdva	ම්හmha
ඛ්‍යkhya	ඤ්ඣñjha	ධ්වdhva	ය්‍ය,ය්‍යyya
ඛ්වkhva	ට්ටṭṭa	න්තnta	ය්හyha
ග්ගgga	ට්ඨ,ට්ඨṭṭha	න්ථntha	ල්ලlla
ග්ඝggha	ඩ්ඩḍḍa	න්දnda	ල්‍යlya
ඞ්කṅka	ඩ්ඪḍḍha	න්ධndha	ල්හlha
ග්‍රgra	ණ්ණṇṇa	න්නnna	ව්හwha
ඞ්ඛṅkha	ණ්ටṇṭa	න්හnha	ස්සssa
ඞ්ගṅga	ණ්ඨṇṭha	ප්පppa	ස්මsma
ඞ්ඝṅgha	ණ්ඩ,ණ්ඩṇḍa	ප්ඵppha	ස්වsva
ච්චcca	ණ්හṇha	බ්බbba	හ්මhma
ච්ඡccha	ත්තtta	බ්භbbha	හ්වhva
ජ්ජjja	ත්ථttha	බ්‍රbra	ළ්හḷha
ජ්ඣjjha	ත්වtva	ම්පmpa	

ා ā ි i ී ī ු u ූ ū ෙ e ො ō

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණපාළියා

දුතියභාග - විසයසූචි

දසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

දුතියො පණ්ණාසකො.

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

දුතියො භාගො

තතියො වග්ගො

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

දුතියො භාගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

තතියො වග්ගො

3. 1.

බලකථා

1. ස. පු: තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තථාගතබලං සාවකබලං, සාවකබලං තථාගතබලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව තථාගතබලං තං සාවකබලං,
තඤ්ඤෙව සාවකබලං තං තථාගතබලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස පු: තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: යාදිසං තථාගතබලං තාදිසං සාවකබලං,
යාදිසං සාවකබලං තාදිසං තථාගතබලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අභිධර්මපිටකයෙහි

කථාවස්තුප්‍රකරණය

ද්විතීය භාගය

ඒ භගවත් අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

තෘතීය වර්ගය

3. 1.

බලකථා.

[අනුරුද්ධ සංයුක්තයෙහි එන "ඉමෙසඤ්ච පනාහං ආවුසො චතුන්නං සතිපට්ඨානානං භාවිතත්තා බහුලීකතත්තා ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාමි" යනාදි සූත්‍ර ප්‍රදෙශ නුනුවණින් ගෙන 'තථාගතබලය ශ්‍රාවක සාධාරණ යැ' යි ලබ්ධි ගත් වාදී කෙනෙක් ඇත. අන්ධකනිකාය වාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ මංද බිඳුනට බලකථා එයි.]

1. ස. පු: තථාගතබල ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ඒසේ යැ.

ස. අනු: තථාගතබල ශ්‍රාවකබල වේ ද, ශ්‍රාවකබල තථාගත-බල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: තථාගතබල ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ තථාගතබලය මැ ඒ ශ්‍රාවකබල වේ ද, ඒ ශ්‍රාවක බලය මැ ඒ තථාගතබල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: තථාගතබල ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තථාගතබල යම් බඳු වේ නම් ශ්‍රාවකබල එබඳු වේ ද, ශ්‍රාවකබල යම් බඳු වේ නම් තථාගතබල එබඳු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යාදිසො තථාගතස්ස පුබ්බයොගො පුබ්බචරියා, ධම්මක්ඛානං ධම්මදෙසනා, තාදිසො සාවකස්ස පුබ්බයොගො පුබ්බචරියා, ධම්මක්ඛානං ධම්මදෙසනාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තථාගතො ජිනො සත්ථා සම්මාසම්බුද්ධො සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී ධම්මස්සාමී[1] ධම්මපටිසරණොති.[2]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකො ජිනො සත්ථා සම්මාසම්බුද්ධො සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී ධම්මස්සාමී ධම්මපටිසරණොති.[2]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තථාගතො අනුප්පන්නස්ස මග්ගස්ස උප්පාදෙතා, අසඤ්ජාතස්ස මග්ගස්ස සඤ්ජනෙතා,[3] අනක්ඛාතස්ස මග්ගස්ස අක්ඛාතා, මග්ගඤ්ඤූ මග්ගවිදූ මග්ගකොවිදොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකො අනුප්පන්නස්ස මග්ගස්ස උප්පාදෙතා, අසඤ්ජාතස්ස මග්ගස්ස සඤ්ජනෙතා, අනක්ඛාතස්ස මග්ගස්ස අක්ඛාතා මග්ගඤ්ඤූ මග්ගවිදූ මග්ගකොවිදොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකො සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. ධම්මසාමී - PTS
2. ධම්මප්පටිසරණො - මජසං.
3. සඤ්ජානෙතා — සීමු

4. ස. පු: තථාගතබල ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: තථාගතයන් වහන්සේගේ පූර්වයොග සඞ්ඛ්‍යාත පූර්වචර්‍ය්‍යාව, ධර්මාඛ්‍යාන සඞ්ඛ්‍යාත ධර්මදෙශනාව යම් බඳු වේ නම්, ශ්‍රාවකයාගේ පූර්වයොග සඞ්ඛ්‍යාත පූර්වචර්‍ය්‍යාව, ධර්මාඛ්‍යාන සංඛ්‍යාත ධර්මදෙශනාව එබඳු වේ ද?

ප: පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු. තථාගතබල ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: තථාගත තෙම ජින වේ ද, ශාස්තෘ වේ ද, සම්‍යක්සම්බුද්ධ වේ ද, සර්වඥ වේ ද, සර්වදර්ශී වේ ද, ධර්මස්වාමී වේ ද, ධර්මප්‍රතිසරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවක තෙමේ ජින වේ ද, ශාස්තෘ වේ ද, සම්‍යක්සම්බුද්ධ වේ ද, සර්වඥ වේ ද, සර්වදර්ශී වේ ද, ධර්මස්වාමී වේ ද, ධර්මප්‍රතිසරණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6 ස. පු: තථාගතබල ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: තථාගත තෙමේ අනුත්පන්නමාර්ගයාගේ උත්පාදයිතෘ වේ ද, අසඤ්ජාත මාර්ගයාගේ සඤ්ජනයිතෘ වේ ද, අනාඛ්‍යාතමාර්ගයාගේ ආඛ්‍යාතෘ වේ ද, මාර්ගඥ, මාර්ගවිත්, මාර්ගකොවිද වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවක තෙමේ අනුත්පන්නමාර්ගයාගේ උත්පාදයිතෘ වේ ද, අසඤ්ජාතමාර්ගයාගේ සඤ්ජනයිතෘ වේ ද, අනාඛ්‍යාත මාර්ගයාගේ ආඛ්‍යාතෘ වේ ද, මාර්ගඥ, මාර්ගවිත්, මාර්ගකොවිද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: ඉන්ද්‍රියපරාවරතා (ශ්‍රද්ධාදි ඉන්ද්‍රියයන්ගේ වෘද්ධිහානි පිළිබඳ) යථාභූතඥාන සඞ්ඛ්‍යාත තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවක තෙමේ සර්වඥ, සර්වදර්ශී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ප. පු: සාවකො ඨානාඨානං ජානාතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සාවකො ඨානාඨානං ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘ඨානාඨානං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණ’න්ති.

9. ප. පු: සාවකො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං ජානාතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සාවකො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණ’න්ති.

10. ප. පු: සාවකො සබ්බත්ථගාමිනීපටිපදං[1] ජානාතී’ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සාවකො සබ්බත්ථගාමිනිපටිපදං ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බත්ථගාමිනිපටිපදං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

11. ප. පු: සාවකො අනෙකධාතුං නානාධාතුං ලොකං ජානාතී’ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සාවකො අනෙකධාතුං නානාධාතුං ලොකං ජානාති,

අනු. පා තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනෙකධාතුං නානාධාතුං ලොකං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

12. ප. පු: සාවකො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං ජානාතී’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 සබ්බත්ථගාමිනිං පටිපදං - මජසං, සබ්බත්ථගාමිණිපටිපදං - PTS

8. ප. පු: ශ්‍රාවක තෙමේ ස්ථානාස්ථාන (ඒ ඒ ධර්මයන්ට හෙතුප්‍රත්‍යය වන නොවන කරුණු) දන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ ස්ථානාස්ථාන දන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එ කරුණින් 'ස්ථානාස්ථාන පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවක-සාධාරණ යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

9. ප. පු: ශ්‍රාවක තෙමේ අතීතානාගතප්‍රත්‍යුත්පන්න කර්මසමාදානයන්ගේ ස්ථාන (ප්‍රත්‍යය) වශයෙන් හෙතු වශයෙන් විපාක දන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ අතීතානාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න කර්මසමාදානයන්ගේ ස්ථාන විසින් හෙතු විසින් විපාක දන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'අතීතානාගතප්‍රත්‍යුත්පන්න කර්මසමාදානයන්ගේ ස්ථාන විසින් හෙතු විසින් විපාක පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

10 ප. පු: ශ්‍රාවක තෙමේ සර්වත්‍ර (සර්වගති) ගාමිනීප්‍රතිපත් දන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ සර්වත්‍රගාමිනීප්‍රතිපත් දන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'සර්වත්‍රගාමිනීප්‍රතිපත් පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

11. ප. පු: ශ්‍රාවක තෙමේ අනෙකධාතු නානාධාතුලොකය දන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ අනෙකධාතු නානාධාතු ලොකය දන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'අනෙකධාතු නානාධාතු-ලොකය පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

12. ප. පු: ශ්‍රාවක තෙමේ සත්ත්වයන්ගේ නානාධිමුක්තිකතාව දන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ථ: හඤ්චි සාවකො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

13. ප. පු: සාවකො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සඞ්කිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං ජානාතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ථ: හඤ්චි සාවකො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සඞ්කිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: ඣානවිමොක්ඛසමාධි-සමාපත්තීනං සඞ්කිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවක-සාධාරණන්ති.

14. ප. පු: සාවකො පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිං ජානාතී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ථ: හඤ්චි සාවකො පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිං ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිං[1] යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවක-සාධාරණන්ති.

15. ප. පු: සාවකො සත්තානං චුතූපපාතං ජානාතී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ථ: හඤ්චි සාවකො සත්තානං චුතූපපාතං ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සත්තානං චුතූපපාතං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවක-සාධාරණන්ති.

16. ප. පු: නනු තථාගතස්සාපි ආසවා ඛීණා, සාවකස්සාපි ආසවා ඛීණා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. පුබ්බෙනිවාසානුස්සති - සිමු.

අනු. ඨ:	ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ සත්ත්වයන්ගේ නානාධි-මුක්තිකතාව දන්නේ වේ නම්,
අනු. පා:	හවත, එකරුණින් 'සත්ත්වයන්ගේ නානාධි-මුක්තිකතා පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවක සාධාරණ වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.
13. ප. පු:	ශ්‍රාවක තෙමේ ධ්‍යාන විමොක්ෂ සමාධිසමාපත්ති පිළිබඳ සංක්ලෙශ ව්‍යවදාන ව්‍යුත්ථාන දන්නේ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ ධ්‍යාන විමොක්ෂ සමාධි-සමාපත්ති පිළිබඳ සංක්ලෙශ ව්‍යවදාන ව්‍යුත්ථාන දන්නේ වේ නම්,
අනු. පා:	හවත, එ කරුණින් 'ධ්‍යාන – විමොක්ෂ – සමාධි-සමාපත්ති පිළිබඳ සංක්ලෙශ ව්‍යවදාන ව්‍යුත්ථාන පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ යැ' යනු කියැයුතු මැ වෙයි.
14. ප. පු:	ශ්‍රාවක තෙමේ අතීතජන්මසම්රණය දන්නේ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ පූර්වේනිවාසානුස්මෘතිය දන්නේ වේ නම්,
අනු. පා:	හවත, එ කරුණින් 'අතීතජන්මසමරණ පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවක-සාධාරණ යැ' යනු කියැයුතු මැ යැ.
15. ප. පු:	ශ්‍රාවක තෙමේ සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති – උපපාත දන්නේ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් ශ්‍රාවක තෙමේ සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති – උපපාත දන්නේ වේ නම්,
අනු. පා:	හවත, එකරුණින් 'සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති – උපපාත පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ යැ' යනු කියැයුතු මැ යැ.
16. ප. පු:	තථාගතයන් වහන්සේගේ ආස්‍රවයෝ ක්ෂීණ වූවාහු නො ද, ශ්‍රාවකයාගේත් ආස්‍රවයෝ ක්ෂීණ වූවාහු නො ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ප. පු: අත්ථි කිඤ්චි නානාකරණං[1] තථාගතස්ස වා සාවකස්ස වා ආසවක්ඛයෙන වා ආසවක්ඛයං, විමුත්තියා වා විමුත්තින්ති.

ස. වි: නත්ථි.

අනු. ථ: හඤ්චි නත්ථි කිඤ්චි නානාකරණං.[1] තථාගතස්ස වා සාවකස්ස වා ආසවක්ඛයෙන වා ආසවක්ඛයං, විමුත්තියා වා විමුත්තිං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

17. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු. ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ප. පු. ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ප. පු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. නානාකාරණං - සීමු

ප. පු:	තථාගතයන් වහන්සේගේ වේවයි ශ්‍රාවකයාගේ වේවයි ආස්‍රවක්‍ෂය සමග ආස්‍රවක්‍ෂය හෝ විමුක්තිය සමග විමුක්තිය හෝ කිසි වෙනසෙක් ඇද්ද?
ස. වි:	නැත.
අනු. ඨ:	ඉදින් තථාගතයන් වහන්සේගේ වේවයි ශ්‍රාවකයාගේ වේවයි ආස්‍රවක්‍ෂය සමග ආස්‍රවක්‍ෂය හෝ විමුක්තිය සමග විමුක්තිය හෝ කිසි වෙනසෙක් නැත් නම්,
අනු. පා:	භවත, එකරුණින් 'ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ යැ' යනු කියයුතු මැ යැ.
17. ප. පු:	ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියයුතු යැ ...
18. ප. පු:	ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියයුතු යැ ...
19. ප. පු.	ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකඅසාධාරණ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකඅසාධාරණ වේ ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියයුතු යැ ...
20. ප. පු:	සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකඅසාධාරණ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකඅසාධාරණ වේ ද?
ස පටි:	එසේ නො කියයුතු යැ ...

21. ප. පු: ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ප. පු: ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ප. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකඅසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං සාවකසාධාරණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

බලකථා නිට්ඨිතා.

21. ප. පු: ඉන්ද්‍රියපරාවරතා පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකඅසාධාරණ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඨානාඨානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ශ්‍රාවක අසාධාරණ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ප. පු: ඉන්ද්‍රියපරාවරතා පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකඅසාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවක අසාධාරණ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ප. පු: ඨානාඨානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ශ්‍රාවකඅසාධාරණ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඉන්ද්‍රියපරාවරතා පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත බලය ශ්‍රාවක අසාධාරණ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

24. ප. පු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම්වූ තථාගත-බලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඉන්ද්‍රියපරාවරතා පිළිබඳ යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ශ්‍රාවකසාධාරණ වේ ද?

ස. පු: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

බලකථා නිමි.

3. 2.

අරියන්තිකථා.

1. ස. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො ඵලං නිබ්බානං සොතාපත්තිමග්ගො සොතාපත්තිඵලං සකදාගාමිමග්ගො සකදාගාමිඵලං අනාගාමිමග්ගො අනාගාමිඵලං අරහත්තමග්ගො අරහත්තඵලං සතිපට්ඨානං සම්මප්පධානං ඉද්ධි-පාදො ඉන්ද්‍රියං බලං බොජ්ඣඞ්ගන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. ස. පු: සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඨානාඨානඤ්ච මනසිකරොති, සුඤ්ඤතඤ්ච මනසිකරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: ඨානාඨානඤ්ච මනසිකරොති, සුඤ්ඤතඤ්ච මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනිමිත්තාරම්මණං –පෙ– අප්පණිහිතාරම්මණන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. 2.

අරියනතිකථා.

['හුදෙක් ආස්‍රවක්‍ෂයඥානය මැ ආර්‍ය නො වෙයි, වැලිත් කැලැ මැ කී නවබලයෝ ද ආර්‍යයහ'යි ලබ්ධි ගත් වාදිහු ඇත. අන්‍ධකනිකායවාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනව 'අරියකථා' එයි.]

1. ස. පු: සථානාසථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආර්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මග යැ, ඵල යැ, නිවන, සොවත්මග යැ, සොවත්ඵල යැ, සෙදගැමිමග යැ, සෙදගැමිඵල යැ, අනගැමිමග යැ, අනගැමිඵල යැ, රහත්මග යැ, රහත්ඵල යැ, සිවටන, සම්‍යක්ප්‍රධාන යැ, ඍද්ධිපාද යැ, ඉන්‍ද්‍රිය යැ, බල යැ, බොධ්‍යඞ්ග යැ යන මේ ආර්‍ය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: සථානාසථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආර්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශූන්‍යතාලම්බනය ආර්‍ය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ශූන්‍යතාලම්බනය ආර්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස: අනු: සථානාසථානත් මෙනෙහි කෙරේ ද, ශූන්‍යතාත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4 ස. පු: සථානාසථානත් මෙනෙහි කෙරේ ද, ශූන්‍යතාත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්‍ශයත් දෙදෙනකුන්ගේ චිත්තයත් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

5 ස. පු: සථානාසථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආර්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනිමිත්තාලම්බනය ... අප්‍රණිහිතාලම්බනය ආර්‍ය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඨානාඨානඤ්ච මනසිකරොති, අප්පණිහිතඤ්ච මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ඨානාඨානඤ්ච මනසිකරොති, අප්පණිහිතඤ්ච මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සතිපට්ඨානා අරියා සුඤ්ඤතාරම්මණාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සතිපට්ඨානා අරියා අනිමිත්තාරම්මණා -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණාති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සම්මප්පධානා- ඉද්ධිපාදා- ඉන්ද්‍රියා- බලා- බොජ්ඣඞ්ගා අරියා සුඤ්ඤතාරම්මණාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අප්‍රණිහිතාලම්බනය ආයසී වේ ද?

ප. පටිසැඬූ: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්ථානාස්ථානත් මෙනෙහි කෙරේ ද, අප්‍රණිහිතාලම්බනත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: ස්ථානාස්ථානත් මෙනෙහි කෙරේ ද, අප්‍රණිහිතාලම්බනත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටිසැඬූ: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයත් දෙදෙනකුන්ගේ චිත්තයත් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: සමාහිප්‍රස්ථානයෝ ආයසී වූවාහුත් ශූන්‍යතාලම්බන වූවාහුත් වෙත් ද?

ප. පටිසැඬූ: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේත් ශූන්‍යතාලම්බන වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9 ස. පු: සිවටන්හු ආයසී වූවාහු අනිමිත්තාලම්බන වූවාහු .... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූවාහු වෙත් ද?

ප. පටිසැඬූ: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥන නාම් වූ තථාගත බලය ආයසී වූයේත් අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ යැ, ඍද්ධිපාදයෝ යැ, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, බලයෝ යැ, බොධ්‍යඞ්ගයෝ යැ, යන මොහු ආයසී වූවාහුත් ශූන්‍යතාලම්බන වූවාහුත් වෙත් ද?

ප. පටිසැඬූ: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේත් ශූන්‍යතාලම්බන වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: බොජ්ඣඞ්ගා අරියා අනිමිත්තාරම්මණා -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං න වත්තබ්බං සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සතිපට්ඨානා අරියා, න වත්තබ්බා සුඤ්ඤතාරම්මණාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං, න වත්තබ්බං අනිමිත්තාරම්මණං -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සතිපට්ඨානා අරියා, න වත්තබ්බා අප්පණිහිතාරම්මණාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං, න වත්තබ්බං සුඤ්ඤතාරම්මණං -පෙ- අනිමිත්තාරම්මණං -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මප්පධානං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා අරියා, න වත්තබ්බා අප්පණිහිතාරම්මණාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො ඵලං නිබ්බානං සොතාපත්තිමග්ගො සොතාපත්තිඵලං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: බොධ්‍යඞ්ගයෝ ආයතී වූවාහුත් අනිමිත්තාලම්බන වූවාහුත් ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූවාහුත් වෙත් ද?

ප. පටිඥාදා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයතී වූයේත් අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයතී යැ, ශූන්‍යතාලම්බන යැයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඥාදා: එසේ යැ.

ස. අනු: සිව්වටන්හු ආයතීයහ, ශූන්‍යතාලම්බනයහයි නො කියැයුතු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයතී යැ, අනිමිත්තාලම්බන යැ ... අප්‍රණිහිතාලම්බන යැයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඥාදා: එසේ යැ.

ස. අනු: සිව්වටන්හු ආයතීයහ, අප්‍රණිහිතාලම්බනයහයි නො කියැයුතු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයතී යැ, ශූන්‍යතාලම්බන යැ ... අනිමිත්තාලම්බන යැ ... අප්‍රණිහිතාලම්බන යැයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඥාදා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යක්ප්‍රධාන යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ යැ යන මොහු ආයතීයහ, අප්‍රණිහිතාලම්බනයහයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති – උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයතී වේ ද?

ප. පටිඥාදා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ග යැ ඵල යැ නිර්වාණ යැ ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ග යැ ශ්‍රොතාපත්තිඵල යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ යැ යන මේ ආයතී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සත්තානං චුතූපපාතඤ්ච මනසිකරොති, සුඤ්ඤතඤ්ච මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: සත්තානං චුතූපපාතඤ්ච මනසිකරොති, සුඤ්ඤතඤ්ච මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනිමිත්තාරම්මණං -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සත්තානං චුතූපපාතඤ්ච මනසිකරොති, අප්පණිහිතඤ්ච මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: සත්තානං චුතූපපාතඤ්ච මනසිකරොති, අප්පණිහිතඤ්ච මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආර්‍යයී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශූන්‍යතාලම්බන ආර්‍යයී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. අනු: ශූන්‍යතාලම්බන ආර්‍යයී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සත්ත්වයන්ගේ - ච්‍යුති උපපාතයත් මෙනෙහි කෙරේ ද, ශූන්‍යතාවත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

18. ස. පු: සත්ත්වයන්ගේ - ච්‍යුති උපපාතයත් මෙනෙහි කෙරේ ද, ශූන්‍යතාවත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: සත්ත්වයන්ගේ - ච්‍යුති උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආර්‍යයී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනිමිත්තාලම්බනය ... අප්‍රණිහිතාලම්බනය ආර්‍යයී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: අප්‍රණිහිතාලම්බනය ආර්‍යයී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයත් මෙනෙහි කෙරේද, අප්‍රණිහිතයත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21 ස. පු: සත්ත්වයන්ගේ - ච්‍යුති උපපාතයත් මෙනෙහි කෙරේ ද, අප්‍රණිහිතයත් මෙනෙහි කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: සතිපට්ඨානා අරියා, සුඤ්ඤතාරම්මණා -පෙ- අනිමිත්තාරම්මණා -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ස. පු: සම්මප්පධානං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා අරියා සුඤ්ඤතාරම්මණා -පෙ- අනිමිත්තාරම්මණා -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං, අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24 ස. පු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං, න වත්තබ්බං සුඤ්ඤතාරම්මණං -පෙ- අනිමිත්තාරම්මණං -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සතිපට්ඨානා අරියා, න වත්තබ්බා අප්පණිහිතාරම්මණාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස පු: සත්තානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං, න වත්තබ්බං සුඤ්ඤතාරම්මණං -පෙ- අනිමිත්තාරම්මණං -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මප්පධානා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා අරියා, න වත්තබ්බාරම්මණාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22 ස. පු: සිවටත්හු ආයසී වූවාහු, ශූන්‍යතාලම්බන වූවාහු වෙත් ද .. අනිමිත්තාලම්බන වූවාහු ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූවාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ස. පු: සම්‍යක්ප්‍රධානය ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ ආයසී වූවාහු ශූන්‍යතාලම්බන වූවාහු වෙත් ද ... අනිමිත්තාලම්බන වූවාහු ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූවාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

24. ස. පු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද .. අනිමිත්තාලම්බන වූයේ ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සිවටත්හු ආයසී වූවාහු, අප්‍රණිහිතාලම්බනයහයි නො කියැයුතු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

25. ස. පු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වූයේ නො කියැයුතු වේ ද? ... අනිමිත්තාලම්බන වූයේ ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ ආයසී වූවාහු නවත්තව්‍යාලම්බන වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

26. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සත්තානං චුතුපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ

28. ප. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං න වත්තබ්බං අරියන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං න වත්තබ්බං අරියන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

29. ප. පු: සත්තානං චුතුපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං න වත්තබ්බං අරියන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං න වත්තබ්බං අරියන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

30. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං සුඤ්ඤතාරම්මණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

31. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං අනිමිත්තාරම්මණං -පෙ- අප්පණිහිතාරම්මණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

26. ප. පු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ආයසී වේ ද?

ස. පටිඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ආයසී වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

27. ප. පු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වේ ද?

ස. පටිඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ....

28. ප. පු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ආයසී වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

29. ප. පු: සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

30. ප. පු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වේ ද?

ස. පටිඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: ස්ථානාස්ථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

31. ප. පු: ආස්‍රවක්ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ අනිමිත්තාලම්බන වේ ද ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වේ ද?

ස. පටිඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං අපපණිහිතාරමමණනති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබෙබ -පෙ-

32. ප. පු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං සුඤඤතාරමමණං -පෙ- අනිමිතතාරමමණං -පෙ- අපපණිහිතාරමමණනති.

ස. පටිඤඤා: ආමනතා.

ප. අනු: සතතානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං අපපණිහිතාරමමණනති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබෙබ -පෙ-

33. ප. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං න වතතබබං සුඤඤතාරමමණනති.

ස. පටිඤඤා: ආමනතා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං න වතතබබං සුඤඤතාරමමණනති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබෙබ -පෙ-

34. ප. පු: ඨානාඨානෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං න වතතබබං අනිමිතතාරමමණං -පෙ- අපපණිහිතාරමමණනති.

ස. පටිඤඤා: ආමනතා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං න වතතබබං අපපණිහිතාරමමණනති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබෙබ -පෙ-

35. ප. පු: සතතානං චුතූපපාතෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං න වතතබබං සුඤඤතාරමමණං -පෙ- අනිමිතතාරමමණං -පෙ- අපපණිහිතාරමමණනති.

ස. පටිඤඤා: ආමනතා.

ප. අනු: ආසවානං ඛයෙ යථාභූතං ඤාණං තථාගතබලං අරියං න වතතබබං අපපණිහිතාරමමණනති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබෙබ -පෙ-

අරියනතිකථා නිටඨිතා.

ප. අනු: සථානාසථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ආයසී වූයේ අප්‍රණිහිතාලම්බන වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

32. ප. පු: ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වූයේ වේ ද ... අනි-මිත්තාලම්බන වූයේ ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ වේද?

ස. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සත්‍ත්වයන්ගේ චුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ අප්‍රණිහිතා-ලම්බන වූයේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

33. ප. පු: සථානාසථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

34. ප. පු: සථානාසථානයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගත-බලය ආයසී වූයේ අනිමිත්තාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද ... අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

35. ප. පු: සත්‍ත්වයන්ගේ චුති - උපපාතයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ ශූන්‍යතාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද ... අනිමිත්තා-ලම්බන වූයේ යයි .. අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස පටිඤඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආස්‍රවක්‍ෂයෙහි යථාභූතඥාන නම් වූ තථාගතබලය ආයසී වූයේ අප්‍රණිහිතාලම්බන වූයේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අරියනතිකථා නිමි.

3. 3.

විමුත්තිකථා.

1. ස පු: සරාගං චිත්තං විමුච්චතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගසහගතං රාගසහජාතං රාගසංසට්ඨං රාගසම්පයුත්තං රාගසහභු රාගානුපරිවත්ති අකුසලං ලොකියං සාසවං සංයොජනියං ගන්ථනියං ඔඝනියං[1]. යොගනියං[2]. නීවරණියං පරාමට්ඨං උපාදානියං සංකිලෙසිකං[3] චිත්තං විමුච්චතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සඵස්සං චිත්තං විමුච්චති, ඵස්සො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සරාගං චිත්තං විමුච්චති, රගො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සවේදනං -පෙ- සසඤ්ඤං -පෙ- සචේතනං -පෙ- සසඤ්ඤං[4] චිත්තං විමුච්චති, සඤ්ඤා ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සරාගං චිත්තං විමුච්චති, රාගො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස පු: සඵස්සං සරාගං චිත්තං විමුච්චති, ඵස්සො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1 ඔඝනියං - සීමු, මජසං, සයා
2 යොගනියං - සීමු, මජසං, සයා
3 සංකිලෙසියං - සීමු, මජසං.
4 සපඤ්ඤං - මජසං.

3. 3.

විමුත්තිකථා.

[පුහුන් රාග ඇති චිත්තයගට විමුක්තිප්‍රයොජන නම් නැත. මල ගත් වස්ත්‍රයෙක් සෝදනු ලබනුයේ මලයෙන් මිදෙන්නේ වේ ද, එපරිදි රාග සහිත චිත්තය රාගයෙන් මිදෙන්නේ යයි ලබ්ධි ගත් වාදීහු ඇත. අන්ධකනිකාය වංසීන් සෙයිනි. උන් සඳහා විමුක්තිකථා එයි.]

1. ස. පු: රාග සහිත සිත මිදේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රාග සහගත රාග සහජාත රාග සංසෘෂ්ට රාග සම්ප්‍රයුක්ත රාගසහභූ රාගානුපරිවර්ති අකුශල වූ ලෞකික වූ සාස්‍රව වූ සංයොජනයට හිත වූ ග්‍රන්ථයෙන් ගෙනියයුතු වූ සසරවට ගැලෙන යොගයෙන් යෙදෙන නීවරණයට හිත වූ පරාමෘෂ්ට වූ උපාදානයනට හිත වූ සාංකෙලශික වූ සිත මිදේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ . .

2. ස. පු: සප්‍රශි සශිත චිත්තය මිදෙයි, සප්‍රශිය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සරාග චිත්තය මිදෙයි, රාගය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: සවෙදන චිත්තය ... සසංඥ චිත්තය ... සචෙතන චිත්තය ... සසංඥ චිත්තය මිදෙයි, සංඥව හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සරාග චිත්තය මිදෙයි, රාගය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: සසප්‍රශි සරාග චිත්තය මිදෙයි, සප්‍රශිය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රාගය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: සවේදනං සරාගං -පෙ- සසඤ්ඤං සරාගං -පෙ- සචේතනං සරාගං -පෙ- සසඤ්ඤං සරාගං චිත්තං විමුච්චති, සඤ්ඤා ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගො ච චිත්තඤ්ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සදොසං චිත්තං විමුච්චතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දොසසහගතං දොසසහජාතං දොසසංසට්ඨං දොසසම්පයුත්තං දොසසහභු දොසානුපරිවත්ති අකුසලං ලොකියං සාසවං සංයොජනීයං ගන්ථනීයං ඔඝනීයං යොගනීයං නීවරණීයං පරාමට්ඨං උපාදානීයං සංකිලෙසිකං චිත්තං විමුච්චතීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: සඵස්සං චිත්තං විමුච්චති, ඵස්සො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සදොසං චිත්තං විමුච්චති, දොසො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සවේදනං -පෙ- සසඤ්ඤං -පෙ- සචේතනං -පෙ- සසඤ්ඤං චිත්තං විමුච්චති, සඤ්ඤාච චිත්තංච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සදොසං චිත්තං විමුච්චති, දොසො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සඵස්සං සදොසං චිත්තං විමුච්චති, ඵස්සො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සදොසං චිත්තං විමුච්චති, දොසො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සවේදන සරාග ... සසංඥ සරාග ... සචේතන සරාග ... සසංඥ සරාග චිත්තය මිදෙයි, සංඥව හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රාගය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සදෙෂ චිත්තය මිදේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ:

ස. අනු: දෙෂ සහගත දෙෂ සහජාත දෙෂ සංසෘෂ්ට දෙෂසහභූ දෙෂානුපරිවර්ති අකුශල වූ ලෞකික වූ සාස්‍රව වූ සංයොජනයට හිත වූ ග්‍රන්ථයෙන් ගෙතුණු සසරවට ගැලෙන යොගයෙන් යෙදෙන නිවරණයට හිත වූ පරාමෘෂ්ට වූ උපාදානයට හිත වූ සාංකෙලශික චිත්තය මිදේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: සසපශීචිත්තය මිදෙයි, සපශීය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සදෙෂ චිත්තය මිදෙයි, ද්වෙෂය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8 ස. පු: සවේදන ... සසංඥ ... සචේතන ... සසංඥ චිත්තය මිදෙයි, සංඥව හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සදෙෂචිත්තය මිදෙයි, ද්වෙෂය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: සසපශී සද්වෙෂ චිත්තය මිදෙයි, සපශීය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සද්වෙෂ චිත්තය මිදෙයි, ද්වෙෂය හා චිත්තය හ දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: සවේදනං සදෝසං -පෙ- සසඤ්ඤං සදෝසං -පෙ- සචේතනං සදෝසං -පෙ- සසඤ්ඤං සදෝසං චිත්තං විමුච්චති, සඤ්ඤා ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: දෝසො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: සමෝහං චිත්තං විමුච්චතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මෝහසහගතං මෝහසහජාතං මෝහසංසට්ඨං මෝහසම්පයුත්තං මෝහසහභූ මෝහානුපරිවත්ති අකුසලං ලොකියං සාසවං සංයොජනියං[1] ගන්ථනීයං ඔඝනීයං යොගනියං නිවරණීයං[2] පරාමට්ඨං උපාදානියං සංකිලෙසිකං[3] චිත්තං විමුච්චතීති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සඵස්සං චිත්තං විමුච්චති, ඵස්සො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමෝහං චිත්තං විමුච්චති, මොහො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සවේදනං -පෙ- සසඤ්ඤං -පෙ- සචේතනං -පෙ- සසඤ්ඤං චිත්තං විමුච්චති, සඤ්ඤා ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමෝහං චිත්තං විමුච්චති, මොහො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සඵස්සං සමෝහං චිත්තං විමුච්චති, ඵස්සො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මෝහො ච චිත්තං ච උභො විමුච්චන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. සංයොජනීයං - PTS.
2. නීවරණීයං - PTS.
3. සංකිලෙසියං - සීමු, මජසං.

10. ස. පු: සවේදන සද්වේෂ ... සසංඥ සද්වේෂ ... සචේතන සද්වේෂ ... සසංඥ සද්වේෂ චිත්තය මිදෙයි, සංඥ හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්වේෂය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: සමෝහචිත්තය මිදේ ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මෝහ සහගත මෝහ සහජාත මෝහ සංසෘෂ්ට මෝහ සම්ප්‍රයුක්ත මෝහසහභූ මෝහානුපරිවර්තී අකුශල වූ ලෞකික වූ සාස්‍රව වූ සංයෝජනයට හිත වූ ග්‍රන්ථයෙන් ගෙතෙන සසරවට ගැලෙන යොගයෙන් යෙදෙන නීවරණීය වූ පරාමෘෂ්ට වූ උපාදනයට හිත වූ සාංක්ලෙශික වූ චිත්තය මිදේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12 ස. පු: සපගී සහිත චිත්තය මිදෙයි, සපගීය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මෝහ සහිත චිත්තය මිදෙයි, මෝහය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

13. ස. පු: සවේදන ... සසංඥ ... සචේතන ... සසංඥචිත්තය මිදෙයි, සංඥ හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමෝහචිත්තය මිදෙයි, මෝහය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: සසපගී සමෝහචිත්තය මිදෙයි, සපගීය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මෝහය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: සවේදනං සමෝහං –පෙ– සසඤ්ඤං සමෝහං –පෙ– සචේතනං සමෝහං –පෙ– සසඤ්ඤං සමෝහං චිත්තං විමුච්චති, සඤ්ඤා ච චිත්තං ච උභෝ විමුච්චන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මෝහෝ ච චිත්තං ච උභෝ විමුච්චන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

16. ප. පු: න වත්තබ්බං[1] සරාගං සදෝසං සමෝහං චිත්තං විමුච්චතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: වීතරාගං වීතදෝසං වීතමෝහං නික්කිලේසං චිත්තං විමුච්චතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

අනු. ආ: තේන හි න වත්තබ්බං[2] 'සරාගං සදෝසං සමෝහං චිත්තං විමුච්චතී'ති.

විමුත්තිකථා නිට්ඨිතා.

1 'න වත්තබ්බ'න්ති - මජසං පොත්ථකෙ නත්ථි. පරම්දම්පි තත්ථ සකවාදිපුච්ඡා විය නිදස්සිතං.
2. 'න වත්තබ්බ'න්ති - PTS, සයාම පොත්ථකෙසු න දිස්සති.

15. ස. පු:	සවේදන සමෝහ ... සසංඥ සමෝහ ... සචේතන සමෝහ ... සසංඥ සමෝහචිත්තය මිදෙයි. සංඥ හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	මෝහය හා චිත්තය හා දෙදෙන මිදෙත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
16. ප. පු:	'සරාග සදෝෂ සමෝහචිත්තය මිදේ' යයි නො කියැයුතු ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	වීතරාග වීතදෝෂ වීතමෝහ නික්ලෙශචිත්තය මිදේ ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
අනු. ආ:	එකරුණින් 'සරාග සදෝෂ සමෝහචිත්තය මිදේ' යයි නො කියැයුතු යැ.

විමුත්තිකථා නිමි.

3. 4.

විමුච්චමානකථා

1. ස. පු: විමුත්තං විමුච්චමානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකදෙසං විමුත්තං, එකදෙසං අවිමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: එකදෙසං විමුත්තං, එකදෙසං අවිමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකදෙසං සොතාපන්නො, එකදෙසං න සොතාපන්නො, එකදෙසං සොතාපත්තිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලංකොලො එකබීජී, බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො, ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො, එකදෙසං අරියකන්තෙහි සීලෙහි න සමන්නාගතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: එකදෙසං විමුත්තං, එකදෙසං අවිමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකදෙසං සකදාගාමී, එකදෙසං න සකදාගාමී, එකදෙසං සකදාගාමිඵලප්පත්තො, පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. 4.

විමුච්චමානකථා.

[**විෂ්කම්භණ විමුක්තියෙන් විමුක්ත වූ චිත්තය මාර්ගක්ෂණයෙහි දී සමුච්ඡේදවිමුක්තියෙන් විමුච්‍යමාන නම් වේ'යි ගත් ලබ්ධි බිඳුනට විමුච්‍යමානකථා එයි.**]

1. ස. පු: විමුක්ත වූ චිත්තය (මාර්ගක්ෂණයෙහි දී) විමුච්‍යමාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එකදෙශයක් විමුක්ත වේ ද, එකදෙශයක් අවිමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: එකදෙශයක් විමුක්ත වේ ද, එකදෙශයක් අවිමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එකදෙශයක් සොවන් වූයේ එකදෙශයක් සොවන් නො වූයේ එකදෙශයක් සොතාපත්තිඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වූයේ අධිගත වූයේ සාක්ෂාත්කෘත වූයේ උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් සපශී කොට වාස කෙරේ ද, එකදෙශයක් නාමකයින් සපශී නො කොට වාස කෙරේද, සත්තක්ඛත්තුපරම වූයේ කොලංකොල වූයේ එකබීජී වූයේ, බුදුන් කෙරෙහි අවෙත්‍යප්‍රසාදයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ, ධර්මය කෙරෙහි ... සඞ්ඝයා කෙරෙහි ... ආර්‍ය්‍යකාන්ත ශීලයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ, එකදෙශයක් ආර්‍ය්‍ය-කාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත නො වූයේ වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: එකදෙශයක් විමුක්ත වූයේ එකදෙශයක් අවිමුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එකදෙශයක් සකෘදගාමී වූයේ එකදෙශයක් සකෘදගාමී නො වූයේ එකදෙශයක් සකෘදගාමී ඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වූයේ අධිගත වූයේ සාක්ෂාත්කෘත වූයේ උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් සපශී කොට වාස කෙරේ ද, එකදෙශ-යක් නාමකයින් සපශී නො කොට වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: එකදෙසං විමුත්තං එකදෙසං අවිමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකදෙසං අනාගාමී, එකදෙසං න අනාගාමී, එකදෙසං අනාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං අන්තරාපරිනිබ්බායී, උපහච්ච පරිනිබ්බායී, අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී, සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී, උද්ධංසොතො අකනිට්ඨ-ගාමී, එකදෙසං න උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: එකදෙසං විමුත්තං, එකදෙසං අවිමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකදෙසං අරහා, එකදෙසං න අරහා, එකදෙසං අරහත්තප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡි-කතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා[1] විහරති, එකදෙසං වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං න සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු. විමුත්තං විමුච්චමානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උප්පාදක්ඛණෙ විමුත්තං, භඞ්ගක්ඛණෙ විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං විමුත්තං විමුච්චමාන'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 කායෙන න ඵුසිත්වා - PTS

4. ස. පු: එකදෙශයක් විමුක්ත වේ ද, එකදෙශයක් අවිමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එකදෙශයක් අනාගාමී වූයේ එකදෙශයක් අනාගාමී නො වූයේ එකදෙශයක් අනාගාමීඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වූයේ අධිගත වූයේ සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේ උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්‍ශී කොට වාස කෙරේ ද, එකදෙශයක් නාමකයින් ස්පර්‍ශී නො කොට වාස කෙරේ ද, එකදෙශයක් අන්තරාපරිනිබ්බායී වූයේ උපහච්චපරිනිබ්බායී වූයේ අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී වූයේ සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී වූයේ උද්ධංසොතඅකණිට්ඨගාමී වූයේ වේ ද, එකදෙශයක් උද්ධංසොතඅකණිට්ඨගාමී නො වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ…

5. ස. පු: එකදෙශයක් විමුක්ත වේ ද, එකදෙශයක් අවිමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එකදෙශයක් අර්හත් වූයේ එකදෙශයක් අර්හත් නො වූයේ එකදෙශයක් අර්හත්ඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වූයේ අධිගත වූයේ සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේ උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්‍ශී කොට වාස කෙරේ ද, එකදෙශයක් නාමකයින් ස්පර්‍ශී නො කොට වාස කෙරේ ද, එකදෙශයක් වීතරාග වූයේ වීතදෙ‍ෂ වූයේ වීතමොහ වූයේ … එකදෙශයක් සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේ එකදෙශයක් සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත නො වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

6. ස. පු: විමුක්තචිත්තය විමුච්‍යමාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි විමුක්ත වූයේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි විමුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

7. ප. පු: ‘විමුක්තචිත්තය විමුච්‍යමාන වෙති’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති, භවාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චතී"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටි: ආමන්තා.

අනු. ආ: තෙන හි විමුත්තං විමුච්චමානන්ති.

8\. ස. පු: විමුත්තං විමුච්චමානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙතී"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං 'විමුත්තං විමුච්චමානන්ති'.

9\. ස. පු: අත්ථි චිත්තං විමුච්චමානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අත්ථි චිත්තං රජ්ජමානං දුස්සමානං මුය්හමානං කිලිස්සමානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු රත්තඤ්චෙව අරත්තඤ්ච දුට්ඨඤ්චෙව අදුට්ඨඤ්ච මූළ්හඤ්චෙව අමූළ්හඤ්ච ඡින්නඤ්චෙව අච්ඡින්නඤ්ච භින්නඤ්චෙව අභින්නඤ්ච කතඤ්චෙව අකතඤ්චාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි රත්තඤ්චෙව අරත්තඤ්ච දුට්ඨඤ්චෙව අදුට්ඨඤ්ච මූළ්හඤ්චෙව අමූළ්හඤ්ච ඡින්නඤ්චෙව අච්ඡින්නඤ්ච භින්නඤ්චෙව අභින්නඤ්ච කතඤ්චෙව අකතඤ්ච,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි චිත්තං විමුච්චමානන්ති'.

විමුච්චමානකථා නිට්ඨිතා.

a. දීඝනිකාය - සාමඤ්ඤඵල සුත්තාදිසු.

ප. අනු: "මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාස්‍රව කෙරෙනුදු මිදෙයි, සිත භවාස්‍රව කෙරෙනුදු මිදෙයි, සිත අවිද්‍යාස්‍රව කෙරෙනුදු මිදේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ආ: එකරුණින් 'විමුක්තචිත්තය විමුච්‍යමාන වෙයි.

8. ස. පු. විමුක්තචිත්තය විමුච්‍යමාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නො? "හේ මෙසේ සමාහිත සිත – පරිශුද්ධ වත් මැ පයර්‍යවදාත වත් මැ අනඞ්ගණ වත් මැ විගතොපක්ලෙශ වත් මැ මෘදු වත් මැ කර්මණ්‍ය වත් මැ ස්ථිත වත් මැ නිශ්චලප්‍රාප්ත වත් මැ ආස්‍රවක්ෂයඥානය පිණිස සිත නතු කෙරෙහි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ආ: එකරුණින් 'විමුක්තචිත්තය විමුච්‍යමාන වෙති'යි නො කියැයුතු යැ.

9. ස. පු: විමුච්‍යමාන චිත්තයෙක් ඇද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රජ්‍යමාන දුෂ්‍යමාන මුහ්‍යමාන ක්ලිශ්‍යමාන චිත්තයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රක්ත වූයේ මැ අරක්ත වූයේ ත්, දුෂ්ට වූයේ මැ අදුෂ්ට වූයේත්, මූඪ වූයේ මැ අමූඪ වූයේත්, ඡින්න වූයේ මැ අච්ඡින්න වූයේත්, භින්න වූයේ මැ අභින්න වූයේත්, කෘත වූයේ මැ අකෘත වූයේත් නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ ඉදින් රක්ත වූයේ මැ අරක්ත වූයේත් දුෂ්ට වූයේ මැ අදුෂ්ට වූයේත් මූඪ වූයේ මැ අමූඪ වූයේත් ඡින්න වූයේ මැ අච්ඡින්න වූයේත් භින්න වූයේ මැ අභින්න වූයේත් කෘත වූයේ මැ අකෘත වූයේත් වේ නම්,

අනු. පා: භවත, විමුච්‍යමානචිත්තයෙක් ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

විමුච්‍යමානකථා නිමි.

3. 5.

අට්ඨමකකථා.

1\. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො සොතාපන්නො, සොතා-පත්තිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරතීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො සොතාපන්නො, සොතා-පත්තිඵලප්පත්තො -පෙ- කායෙන ඵුසිත්වා විහරතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3\. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨානුසයො පහීනොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4\. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡානුසයො සීලබ්බතපරාමාසො පහීනොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. 5.

අට්ඨමකකථා.

[මාර්ගක්ෂණයෙහි කෙලශසමුදාචාර නැතියෙන් 'අෂ්ටමක වූ ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගස්ථ පුද්ගලයාගේ පර්‍ය්‍යුත්ථානයෝ දෙදෙනෙක් ඇති'යි ලබ්ධිගත් වාදීහු ඇත. අන්ධක සම්මිතීය නිකායවාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට අෂ්ටමකකථා එයි.]

1. ස. පු: අෂ්ටමකපුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (මාර්ගක්ෂණයෙහි පටන් දෘෂ්ටිඅනුත්පත්ති පැනෙනුයෙන් කළ ප්‍රතිඥ යි.)

ස. අනු: අෂ්ටමකපුද්ගලයා ශ්‍රොතාපන්න වූයේ, ශ්‍රොතාපත්තිඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වූයේ අධිගත වූයේ සාක්ෂාත්කෘත වූයේ එයට පැමිණ වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්ශ කොට වාස කෙරේ ද? (දෘෂ්ටි නම් ශ්‍රොතාපන්නයාහට මැ ප්‍රහීණ යි. මාර්ගස්ථයාහට නො වෙයි. එයින් කළ අනුයොගයි.)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමකපුද්ගලයා ශ්‍රොතාපන්න වූයේ ශ්‍රොතාපත්තිඵලප්‍රාප්ත වූයේ ... නාමකයින් ස්පර්ශ කොට වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අෂ්ටමකපුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමකපුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිඅනුශය ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... ('අනුශය නම් පර්‍ය්‍යුත්ථානයෙන් අනෙකෙකි'යි පරවාදීන්ගේ ලබ්ධි වෙයි. එයින් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

4. ස. පු: අෂ්ටමකපුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමකපුද්ගලයාගේ විචිකිත්සානුශය ශීලව්‍රතපරාමර්ශානුශය ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ශීලව්‍රතපරාමර්ශපර්‍ය්‍යුත්ථාන නමින් ව්‍යවහාරයෙක් නැත. එයින් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

5. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨානුසයො සීලබ්බත-පරාමාසො පහීනොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨානුසයො අප්පහී-නොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං අප්පහී-නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨානුසයො අප්පහීනොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං අප්පහීනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡානුසයො සීලබ්බතපරාමාසො අප්පහීනොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං අප්පහී-නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස සීලබ්බතපරාමාසො අප්පහීනොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං අප්පහීනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍යවස්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසඞ්ඛා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සානුශය ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍යවස්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසඞ්ඛා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිඅනුශය ශීලව්‍රත-පරාමර්ශ ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිඅනුශය අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසඞ්ඛා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍යවස්ථාන අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිඅනුශය අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසඞ්ඛා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍යවස්ථාන අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සානුශය ශීලව්‍රත-පරාමර්ශ අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසඞ්ඛා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍යවස්ථාන අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ ශීලව්‍රතපරාමර්ශ අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසඞ්ඛා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍යවස්ථාන අප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානප්පහානාය මග්ගො භාවිතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානප්පහානාය සතිපට්ඨානා භාවිතා -පෙ- සම්මප්පධානා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14 ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානප්පහානාය මග්ගො භාවිතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමග්ගෙන පහීනං ලොකියෙන සාසවෙන -පෙ- සංකිලෙසිකෙනාති [1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානප්පහානාය සතිපට්ඨානා අභාවිත -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා අභාවිතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමග්ගෙන පහීනං ලොකියෙන සාසවෙන -පෙ- සංකිලෙසිකෙනාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සංකිලෙසියෙනාත - සීමු.

11. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍යුත්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසැඳැ: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයා විසින් දෘෂ්ටිපර්‍යුත්ථාන ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (තත්ක්‍ෂණයෙහි වර්තමාන වශයෙන් භාවනා කරත් මිස භාවිත නො වනුයෙන් කළ ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)

12. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍යුත්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසැඳැ: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයා විසින් දෘෂ්ටිපර්‍යුත්ථානප්‍රහාණය පිණිස සිවටන්හු භාවිත වෙත් ද? ... සම්‍යක්-ප්‍රධානයෝ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13 ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍යුත්ථාන ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිසැඳැ: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයා විසින් විචිකිත්සාපර්‍යුත්ථාන ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයා විසින් දෘෂ්ටිපර්‍යුත්ථාන ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වේ ද?

ප. පටිසැඳැ: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික වූ සාස්‍රව වූ ... සාංක්ලෙශික වූ අමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ .. (ප්‍රථමමාර්ගයෙන් මැ ප්‍රහාණ භාවය ගෙන කළ ප්‍රතික්‍ෂෙප යි. ඉදින් අමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වේ නම් ගොත්‍රභූපුද්ගලාදීනට ද ප්‍රහීණභාවය පැමිණේ.)

15. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයා විසින් දෘෂ්ටිපර්‍යුත්ථානප්‍රහාණය පිණිස සිවටන්හු අභාවිත වෙත් ද...බොධ්‍යඞ්ගයෝ අභාවිත වෙත් ද?

ප. පටිසැඳැ: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික වූ සාස්‍රව වූ සාංක්ලෙශික වූ අමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානප්පහානාය මග්ගො අභාවිතො -පෙ- සතිපට්ඨානා -පෙ- සම්මප්පධානා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා අභාවිතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමග්ගෙන පහිනං ලොකියෙන සාසවෙන -පෙ- සංකිලෙසිකෙනාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීන'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: උප්පජ්ජිස්සතීති.

ස. වි: නුප්පජ්ජිස්සති.

අනු. ඨ: හඤ්චි නුප්පජ්ජිස්සති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

18. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං පහීන'න්ති.

ස. පටි: ආමන්තා.

ප. අනු: උප්පජ්ජිස්සතීති.

ස. වි: නුප්පජ්ජිස්සති.

අනු. ඨ: හඤ්චි නුප්පජ්ජිස්සති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං පහීනන්ති.

19. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨානුසයො නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයා විසින් විචිකිත්සාපර්‍යවස්ථාන-ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය අභාවිත වේ ද ... සිවටන්හු .. සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ අභාවිත වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: ලෞකික වූ සාස්‍රව වූ ... සාංකෙලශික වූ අමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ප. පු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍යවස්ථාන ප්‍රහීණ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: උපදනේ වේ ද?

ස. වි: නූපදනේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් නූපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍යවස්ථාන ප්‍රහීණ යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

18. ප. පු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍යවස්ථාන-ප්‍රහීණ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: උපදනේ වේ ද?

ස. වි: නූපදනේ යැ.

අනු. ඨ. ඉදින් නූපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍යවස්ථාන ප්‍රහීණ යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

19. ස. පු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට දෘෂ්ටිපර්‍යවස්ථාන නූපදනේ යැ යනු හෙතු කොට ගෙන 'ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිඅනුශය නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනන්ති.

ප. පටිසඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡානුසයො -පෙ- සීලබ්බතපරාමාසො නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21 ස පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනන්ති.

ප. පටිසඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡානුසයො -පෙ- සීලබ්බතපරාමාසො නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනන්ති.

ප. පටිසඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගොත්‍රභුනො පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනන්ති.

ප. පටිසඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගොත්‍රභුනො පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං නුප්පජ්ජිස්සතීති කත්වා පහීනන්ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අට්ඨමකකථා නිට්ඨිතා.

20. ස. පු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සානුශය ශීලව්‍රත-පරාමර්ශ නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සානුශය ... ශීලව්‍රත-පරාමර්ශ නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ගොත්‍රභූ පුද්ගලයාගේ දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොටගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ස. පු: 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ගොත්‍රභූ පුද්ගලයාගේ විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන නූපදනේ යැ' යනු හෙතු කොට ගෙන 'ඒ ප්‍රහීණ යැ'යි කියහි?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අෂ්ටමකකථා නිමි.

3. 6.

අට්ඨමකස්ස ඉන්ද්‍රියකථා.

1. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.
   ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි සද්ධාති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
2. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි විරියින්ද්‍රියං –පෙ– නත්ථි සතින්ද්‍රියං –පෙ– නත්ථි සමාධින්ද්‍රියං –පෙ– නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.
   ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි පඤ්ඤාති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
3. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධාති.
   ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
4. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි විරියං –පෙ– අත්ථි සති –පෙ– අත්ථි සමාධි –පෙ– අත්ථි පඤ්ඤාති.
   ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
5. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි මනො, අත්ථි මනින්ද්‍රියන්ති.
   ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, අත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. 6.

අට්ඨමක ඉන්ද්‍රියකථා.

['අෂ්ටමක පුද්ගල තෙමේ මාර්ගක්ෂණයෙහි දී ශ්‍රද්ධා ආදි ඉඳුරන් ලබන්නේ නම් වෙයි. ඔහු විසින් තත්ක්ෂණයෙහි ඉඳුරෝ ප්‍රතිලබ්ධ වූවාහු නොවෙති'යි ලබ්ධි ගත් වාදීහු ඇත. අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට අෂ්ටමක ඉන්ද්‍රියකථා එයි.]

1. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධේන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ශ්‍රද්ධා නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ශ්‍රද්ධේන්ද්‍රිය කෙරෙන් ශ්‍රද්ධාවෙහි නානාත්වය සලකා කළ ප්‍රතික්ෂේප යි.)

2. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට වීර්‍ය්‍යේන්ද්‍රිය නැද්ද ... සමෘතීන්ද්‍රිය නැද්ද ... සමාධීන්ද්‍රිය නැද්ද ... ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ප්‍රඥා නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු. අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ශ්‍රද්ධා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ශ්‍රද්ධේන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට වීර්‍ය්‍යය ඇද්ද ... සමෘතිය ඇද්ද ... සමාධි ඇද්ද ... ප්‍රඥා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට මනස ඇද්ද, මනින්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ශ්‍රද්ධේන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි මනො, අත්ථි මනින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, අත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සොමනස්සං, අත්ථි සොමනස්සින්ද්‍රියං, අත්ථි ජීවිතං, අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, අත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි ජීවිතං, අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, අත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, නත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි මනො, නත්ථි මනින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, නත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සොමනස්සං, නත්ථි සොමනස්සින්ද්‍රියං -පෙ- අත්ථි ජීවිතං, නත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි මනො නත්ථි මනින්ද්‍රියං -පෙ- අත්ථි සොමනස්සං, නත්ථි සොමනස්සින්ද්‍රියං -පෙ- අත්ථි ජීවිතං, නත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට මනස ඇද්ද, මනින්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ප්‍රඥ ඇද්ද, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට සෞමනස්‍ය ඇද්ද? සෞමනස්‍යෙන්ද්‍රිය ඇද්ද, ජීවිත ඇද්ද, ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

8. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ජීවිත ඇද්ද, ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ප්‍රඥ ඇද්ද, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට මනස ඇද්ද, මනින්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට සෞමනස්‍ය ඇද්ද, සෞමනස්‍යෙන්ද්‍රිය නැද්ද, ... ජීවිත ඇද්ද, ජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට ප්‍රඥ ඇද්ද, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාට මනස ඇද්ද, මනින්ද්‍රිය නැද්ද, ... සෞමනස්‍ය ඇද්ද, සෞමනස්‍යෙන්ද්‍රිය නැද්ද ... ජීවිත ඇද්ද, ජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො අස්සද්ධොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි විරියින්ද්‍රියන්ති[1]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො කුසීතො හීනවිරියොති.[2]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි සතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො මුට්ඨස්සති අසම්පජානොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි සමාධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො අසමාහිතො විබ්භන්තචිත්තොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො දුප්පඤ්ඤො එළමූගොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, සා ච සද්ධා නිය්‍යානිකාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, සා ච සද්ධා නිය්‍යානිකා.

අනු. පා: නො ච වත රෙ[3] වත්තබ්බෙ: 'අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි සද්ධින්ද්‍රිය'න්ති.

---

1. විරියින්ද්‍රියන්ති - මජසං.
2. හීනවීරියොති - මජසං.
3. නො වත රෙ - PTS.

12. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගල සැදැහැ නැත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට වීර්‍ය්‍යෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගල කුසීත වූයේ හීනවීර්‍ය්‍ය වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ස්මෘතීන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගල මුෂිතස්මෘති වූයේ සම්ප්‍රජ්ඤන නැත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට සමාධීන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගල සමාහිත නො වූයේ විභ්‍රාන්තචිත්ත ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගල දුෂ්ප්‍රාඥ වූයේ කෙළතොලු වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත. ඒ ශ්‍රද්ධා ද නෛර්‍ය්‍යාණික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත් නම්, ඒ ශ්‍රද්ධාත් නෛර්‍ය්‍යාණික වූ නම්,

අනු. පා: හවත, 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

18. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි විරියං,[1] තඤ්ච විරියං[1] නිය්‍යානිකං -පෙ- අත්ථි සති, සා ච සති නිය්‍යානිකා -පෙ- අත්ථි සමාධි, සො ච සමාධි නිය්‍යානිකො -පෙ- අත්ථි පඤ්ඤා, සා ච පඤ්ඤා නිය්‍යානිකාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, සා ච පඤ්ඤා නිය්‍යානිකා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ[2] වත්තබ්බෙ: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

19. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, අත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, අත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, අත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, අත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස -පෙ- අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, අත්ථි සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- අත්ථි පඤ්ඤා, අත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, අත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, නත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, නත්ථි සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. විරියං - මජසං.

18. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට වීර්‍ය්‍යය ඇත. ඒ වීර්‍ය්‍යයත් නෛර්‍ය්‍යාණික වේ ද ... සමෘති ඇත, ඒ සමෘතියත් නෛර්‍ය්‍යාණික වේ ද ... සමාධි ඇත, ඒ සමාධියත් නෛර්‍ය්‍යාණික වේ ද ... ප්‍රඥා ඇත, එ ප්‍රඥාත් නෛර්‍ය්‍යාණික වේ ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ප්‍රඥා ඇත් නම්, ඒ ප්‍රඥාවත් නෛර්‍ය්‍යාණික වූ නම්,

අනු. පා: භවත, 'අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

19. ස. පු: සකෘදගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරනු පිණිස ප්‍රතිපන්න පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුගුල්හට ප්‍රඥා ඇත. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ප්‍රඥා ඇත. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: අනාගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට ප්‍රතිපන්න පුද්ගලයාහට ... අර්හත්ත්වය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද ... ප්‍රඥා ඇත. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ප්‍රඥා ඇත. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටික්ෂෙප. එසේ යැ.

ස. අනු: සකෘදගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි සද්ධා, නත්ථි සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- අත්ථි පඤ්ඤා, නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස -පෙ- අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, නත්ථි පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි පඤ්චින්ද්‍රියානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ, ඉන්ද්‍රියානි. කතමානි පඤ්ච: සද්ධින්ද්‍රියං විරියින්ද්‍රියං සතින්ද්‍රියං සමාධින්ද්‍රියං පඤ්ඤින්ද්‍රියං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චින්ද්‍රියානි. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං ඉන්ද්‍රියානං සමත්තා අරහං හොති. තතො මුදුතරෙහි අරහත්තඵලසච්ඡිකිරියාය[1] පටිපන්නො හොති, තතො මුදුතරෙහි අනාගාමී හොති, තතො මුදුතරෙහි අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො හොති, තතො මුදුතරෙහි සකදාගාමී හොති, තතො මුදුතරෙහි සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො හොති, තතො මුදුතරෙහි සොතාපන්නො හොති, තතො මුදුතරෙහි සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො හොති. යස්ස ඛො භික්ඛවෙ, ඉමානි පඤ්චින්ද්‍රියානි සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා, සබ්බං නත්ථි, තමහං බාහිරො පුථුජ්ජනපක්ඛෙ ඨිතොති වදාමී"ති[2]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨමකො පුග්ගලො බාහිරො පුථුජ්ජනපක්ඛෙ ඨිතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. ආ: තෙන හි අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි පඤ්චින්ද්‍රියානීති.

අට්ඨමකස්ස ඉන්ද්‍රියකථා නිට්ඨිතා.

1. අරහත්තසච්ඡිකිරියාය - මජසං, සයා, PTS.
2. ඉන්ද්‍රියසංයුත්ත - මහාවග්ග - පටිපන්නසුත්ත.

23. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ප්‍රඥා ඇත, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සකෘදගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමට පිළිපන් පුද්ගලයාහට ප්‍රඥා ඇත, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

24. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට ශ්‍රද්ධා ඇත, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද .. ප්‍රඥා ඇත, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට ප්‍රතිපන්න පුද්ගලයාහට ... අර්හත්ඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට ප්‍රතිපන්න පුද්ගලයාහට ප්‍රඥා ඇත, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

25. ස. පු: අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො? "මහණෙනි, මේ පඤ්චෙන්ද්‍රිය කෙනෙක් වෙති. කවර පඤ්චෙන්ද්‍රිය කෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය යැ වීර්‍ය්‍යේන්ද්‍රිය යැ සමෘතීන්ද්‍රිය යැ සමාධීන්ද්‍රිය යැ ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය යි. මහණෙනි, මොහු පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චෙන්ද්‍රියයන්ගේ සමතායෙන් අර්හත් වෙයි. එයින් මෘදුතර ඉඳුරන් කරණ කොට අර්හත්ඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස පිළිපන්නේ වෙයි. එයින් මෘදුතර ඉඳුරන් කරණ කොට අනාගාමී වෙයි. එයින් මෘදුතර ඉඳුරන් කරණ කොට අනාගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමට පිළිපන්නේ වෙයි. එයින් මෘදුතර ඉඳුරන් කරණ කොට සකෘදගාමී වෙයි. එයින් මෘදුතර ඉඳුරන් කරණ කොට සකෘදගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට පිළිපන්නේ වෙයි. එයින් මෘදුතර ඉඳුරන් කරණ කොට සෝවාන් වෙයි. එයින් මෘදුතර ඉඳුරන් කරණ කොට සෝතාපත්තිඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට පිළිපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, යමක්හට මේ පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ සර්වභාවයෙන් සර්වාකාරයෙන් නැද්ද, මම ඔහු බාහිර වූ පෘථග්ජන පක්ෂයෙහි සිටියෙකැයි කියමි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අෂ්ටමක පුද්ගල බාහිර වූයේ පෘථග්ජන පක්ෂයෙහි සිටියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. ආ: එකරුණින් අෂ්ටමක පුද්ගලයාහට පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ ඇත.

අෂ්ටමක ඉන්ද්‍රියකථා නිමි.

3. 7.

දිබ්බචක්ඛුකථා.

1. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මංසචක්ඛුං දිබ්බචක්ඛුං, දිබ්බචක්ඛුං මංසචක්ඛුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යාදිසං මංසචක්ඛුං තාදිසං දිබ්බචක්ඛුං, යාදිසං දිබ්බචක්ඛුං තාදිසං මංසචක්ඛුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව මංසචක්ඛුං තං දිබ්බචක්ඛුං, තං දිබ්බචක්ඛුං තං මංසචක්ඛුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යාදිසො මංසචක්ඛුස්ස විසයො, අනුභවො[1] ගොචරො, තාදිසො දිබ්බස්ස චක්ඛුස්ස විසයො අනුභවො ගොචරොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපාදින්නං හුත්වා අනුපාදින්නං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. අනුභාවො - සබ්බත්ථ

3. 7.

දිබ්බචක්ඛුකථා.

[‘චතුර්ථධ්‍යානධර්මයෙන් වහල ලද මසැස මැ දිවැස නම් වෙයි’ ලබ්ධි ගත් වාදීහු ඇත. අන්ධක සම්මිතිය නිකායවාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට දිබ්බචක්ඛුකථා එයි.]

1. ස. පු: චතුර්ථධ්‍යානයෙන් වහල ලද මාංසචක්ෂුස දිව්‍ය-චක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද, දිව්‍යචක්ෂුස මාංස චක්ෂුස වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ වූ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: යම්බඳු මාංසචක්ෂුසෙක් ඇද්ද? එබඳු දිව්‍ය-චක්ෂුසෙක් වේ ද? යම් බඳු දිව්‍යචක්ෂුසෙක් ඇද්ද, එබඳු මාංසචක්ෂුසෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ වූ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ මාංසචක්ෂුස ඒ දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද? ඒ දිව්‍යචක්ෂුස ඒ මාංසචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු. ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මසැස්හුගේ යම් බඳු විෂයයෙක් අනුභවයෙක් ගොචරයෙක් ඇද්ද, දිවැස්හුගේ එබඳු විෂය-යෙක් අනුභවයෙක් ගොචරයෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උපාදින්න වි අනුපාදින්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: උපාදින්නං හුත්වා අනුපාදින්නං හොතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමාවචරං හුත්වා රූපාවචරං හොතීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: කාමාවචරං හුත්වා රූපාවචරං හොතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: රූපාවචරං හුත්වා අරූපාවචරං හොතීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රූපාවචරං හුත්වා අරූපාවචරං හොතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: පරියාපන්නං හුත්වා අපරියාපන්නං හොතීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දිබ්බචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං මංසචක්ඛුං හොතීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දිබ්බචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං පඤ්ඤාචක්ඛුං හොතීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දිබ්බචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං මංසචක්ඛුං හොතීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: මංසචක්ඛුං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බචක්ඛුං හොතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ද්වෙව චක්ඛූනීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: උපාදින්නා වී අනුපාදින්නා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමාවචර වී රූපාවචර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: කාමාවචර වී රූපාවචර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපාවචර වී අරූපාවචර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8 ස. පු: රූපාවචර වී අරූපාවචර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පර්‍යාපන්න වී අපර්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමාවචරධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ දිව්‍යචක්ෂුස මාංස-චක්ෂුස වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ දිව්‍යචක්ෂුස ප්‍රඥාචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

11. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ දිව්‍යචක්ෂුස මාංසචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසචක්ෂුස දිව්‍යචක්ෂුස වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුසයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: දෙව’ච චක්ඛූනී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තීණි චක්ඛූනි වුත්තානි භගවතා: මංසචක්ඛුං දිබ්බචක්ඛුං පඤ්ඤාචක්ඛුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි තීණි චක්ඛූනි වුත්තානි භගවතා: මංසචක්ඛුං දිබ්බචක්ඛුං පඤ්ඤාචක්ඛුං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘දෙව’ච චක්ඛූනී’ති

14. ස පු: දෙව’ච චක්ඛූනී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: තීණිමානි භික්ඛවෙ, චක්ඛූනි. කතමානි තීණි: මංසචක්ඛුං. දිබ්බචක්ඛුං පඤ්ඤාචක්ඛුන්ති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, තීණි චක්ඛූනී’ති.

“මංසචක්ඛුං දිබ්බචක්ඛුං
පඤ්ඤාචක්ඛුං අනුත්තරං,
එතානි තීණි චක්ඛූනි
අක්ඛාසි පුරිසුත්තමො,
මංසචක්ඛුස්ස උප්පාදො
මග්ගො දිබ්බස්ස චක්ඛුනො.

යදා ච ඤාණං උදපාදි
පඤ්ඤාචක්ඛුං අනුත්තරං,
තස්ස චක්ඛුස්ස පටිලාභා
සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතී”ති.[a]

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: දෙව’ච චක්ඛූනී’ති.

දිබ්බචක්ඛුකථා නිට්ඨිතා.

---

a ඉතිවුත්තක පාළි 3 2

13. ස. පු: චක්ඛුසයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'මාංසචක්ඛුස, දිව්‍යචක්ඛුස, ප්‍රඥචක්ඛුසැ'යි චක්ඛුස්හු තුන්දෙනෙක් වදුරන ලද්දුහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'මාංසචක්ඛුස, දිව්‍යචක්ඛුස, ප්‍රඥචක්ඛුසැ'යි චක්ඛුස්හු තුන්දෙනෙක් වදුරන ලද්දුහු නම්,

අනු. පා: භවත, චක්ඛුස්හු දෙදෙනෙක් මැ යයි නො කියැයුතු යි.

14. ස. පු: චක්ඛුස්හු දෙදෙනෙක් මැ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "මහණෙනි, මේ චක්ඛුස්හු තිදෙනෙක් වෙති. කවර තිදෙනෙක යත්: මාංසචක්ඛුස, දිව්‍යචක්ඛුස, ප්‍රඥචක්ඛුසැයි. මහණෙනි, මොහු තුන් චක්ඛුස්හු වෙති"යි.

"මාංසචක්ඛුස, දිව්‍යචක්ඛුස, අනුත්තර වූ ප්‍රඥ-චක්ඛුස යන මේ තුන් චක්ඛුසයන් පුරුෂොත්තමයෝ වදාළහ. මාංසචක්ඛුස්හුගේ උත්පාදය දිව්‍යචක්ඛුසට මාර්ග වෙයි.

යම් කලෙකැ අනුත්තර ප්‍රඥචක්ඛුස වූ ඥනය පහළ වී ද, ඒ චක්ඛුස්හුගේ ප්‍රතිලාභයෙන් හැම දුකින් මිදේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'චක්ඛුස්හු දෙදෙනෙක් මැ' යයි නො කියැයුතු යැ.

දිබ්බචක්ඛුකථා නිමි.

3. 8.

දිබ්බසොතකථා.

1. ස. පු: මංසසොතං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බසොතං හොතීති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මංසසොතං දිබ්බසොතං, දිබ්බසොතං මංසසොතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: මංසසොතං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බසොතං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යාදිසං මංසසොතං තාදිසං දිබ්බසොතං, යාදිසං දිබ්බසොතං තාදිසං මංසසොතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු. මංසසොතං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බසොතං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තඤ්ඤෙව මංසසොතං තං දිබ්බසොතං, තං දිබ්බසොතං තං මංසසොතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: මංසසොතං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බසොතං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යාදිසො මංසසොතස්ස විසයො අනුභවො ගොචරො, තාදිසො දිබ්බස්ස සොතස්ස විසයො අනුභවො ගොචරොති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: මංසසොතං ධම්මූපත්ථද්ධං දිබ්බසොතං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපාදින්නං හුත්වා අනුපාදින්නං හොතීති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. 8.

දිබ්බසොතකථා.

[මෙහි ද නිදාන දිබ්බචක්ඛුකථායෙහි මැන්න.]

1. ස. පු: ධ්‍යානධර්මයෙන් වහල ලද මාංසශ්‍රොත්‍රය දිව්‍ය ශ්‍රොත්‍ර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: මාංසශ්‍රොත්‍රය දිව්‍යශ්‍රොත්‍ර වේ ද? දිව්‍යශ්‍රොත්‍රය මාංසශ්‍රොත්‍ර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

2. ස. පු: ධර්මොපස්තබ්ධ වූ මාංසශ්‍රොත්‍රය දිව්‍යශ්‍රොත්‍ර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: යම්බඳු මාංසශ්‍රොත්‍රයෙක් වේ නම් එබඳු දිව්‍ය ශ්‍රොත්‍රයෙක් ඇද්ද, යම්බඳු දිව්‍යශ්‍රොත්‍රයෙක් වේ නම් එබඳු මාංසශ්‍රොත්‍රයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

3. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසශ්‍රොත්‍රය දිව්‍යශ්‍රොත්‍ර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මාංසශ්‍රොත්‍රය මැ ඒ දිව්‍යශ්‍රොත්‍ර වේ ද, ඒ දිව්‍ය-ශ්‍රොත්‍රය ඒ මාංසශ්‍රොත්‍ර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

4. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසශ්‍රොත්‍රය දිව්‍යශ්‍රොත්‍ර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: මාංසශ්‍රොත්‍රයාගේ යම්බඳු වූ විෂයෙක් අනුභව යෙක් ගොචරයෙක් ඇද්ද, දිව්‍යශ්‍රොත්‍රයාගේත් එබඳු විෂය අනුභව ගොචර ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

5. ස. පු: ධර්මයෙන් උපස්තබ්ධ මාංසශ්‍රොත්‍රය දිව්‍යශ්‍රොත්‍ර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: උපාදින්න වී අනුපාදින්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

6 ස. පු: උපාදින්නං හුත්වා අනුපාදින්නං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමාවචරං හුත්වා රූපාවචරං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: කාමාවචරං හුත්වා රූපාවචරං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපාවචරං හුත්වා අරූපාවචරං හොතීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස පු: රූපාවචරං හුත්වා අරූපාවචරං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරියාපන්නං හුත්වා අපරියාපන්නං හොතීති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: මංසසොතං ධම්මුපත්ථද්ධං දිබ්බසොතං හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිබ්බසොතං ධම්මුපත්ථද්ධං මංසසොතං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: මංසසොතං ධම්මුපත්ථද්ධං දිබ්බසොතං හොතීති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකංයෙව සොතන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: එකංයෙව සොතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ද්වෙ සොතානි වුත්තානි භගවතා; මංසසොතං දිබ්බසොතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ථ: හඤ්චි ද්වෙ සොතානි වුත්තානි භගවතා: මංසසොතං දිබ්බසොතං.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘එකඤ්ඤෙව සොත’න්ති.

දිබ්බසොතකථා නිට්ඨිතා.

6. ස. පු: උපාදින්න වී අනුපාදින්න වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: කාමාවචර වී රූපාවචර වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: කාමාවචර වී රූපාවචර වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: රූපාවචර වී අරූපාවචර වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: රූපාවචර වී අරූපාවචර වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: පයඹාපන්න වී අපයඹාපන්න වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: දැහැන්දහමින් වහල් ලද මාංසශ්‍රොත්‍රය දිව්කන් වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: දැහැන්දහමින් වහල් ලද දිව්කන මස්කන් වේ ද?
ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ..

10. ස. පු: ධම්යෙන් උපස්‍තබ්ධ වූ මස්කන දිව්කන් වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රය එකෙක් මැ වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ .

11. ස. පු ශ්‍රොත්‍රය එකෙක් මැ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් “මස්කනැ, දිව්කනැයි” කන්හු දෙදෙනෙක් වදාරන ලද්දාහු නො වේ ද?
ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
අනු. ඨා: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘මස්කනැ, දිව්කනැ’යි කන්හු දෙදෙනෙක් වදාරන ලද්දාහු නම්,
අනු. පා: හවත, ‘ශ්‍රොත්‍රය එකෙක් මැ යැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

දිබ්බසොතකථා නිමි.

3. 9.

යථාකම්මූපගතඤාණකථා.

1. ස. පු: යථාකම්මූපගතං ඤාණං[1]. දිබ්බචක්ඛූති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යථාකම්මූපගතඤ්ච මනසි කරොති, දිබ්බෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -

2. ස. පු: යථාකම්මූපගතඤ්ච මනසි කරොති, දිබ්බෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: යථාකම්මූපගතං ඤාණං දිබ්බචක්ඛූති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා'ති ච මනසි කරොති, 'කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා'ති ච මනසි කරොති, 'වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා'ති ච මනසි කරොති, 'මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා'ති ච මනසි කරොති, 'අරියානං උපවාදකා'ති ච මනසි කරොති, 'මිච්ඡාදිට්ඨිකා'ති ච මනසි කරොති, 'මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා'ති ච මනසි කරොති, 'තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා'ති ච මනසි කරොති, 'ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා'ති ච මනසි කරොති, 'කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා'ති ච මනසි කරොති, වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා'ති ච මනසි කරොති, 'මනො-සුචරිතෙන සමන්නාගතා'ති ච මනසි කරොති, 'අරියානං අනුපවාදකා'ති ච මනසි කරොති, 'සම්මාදිට්ඨිකා'ති ච මනසි කරොති, 'සම්මාදිට්ඨි-කම්මසමාදානා'ති ච මනසි කරොති, 'තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති ච මනසි කරොති, දිබ්බෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. යථාකම්මූපගතඤාණං - සයා

3. 9.

යථාකම්මූපගතඤාණකථා.

[“ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන -පෙ- යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති” යන සූත්‍ර නුනුවණින් ගෙන යථාකම්මූපගඤාණය මැ දිව්‍යචක්ෂුසැ යි ලබ්ධි ගත් වාදී කෙනෙක් ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට යථාකම්මූපගත ඤාණකථා එයි.]

1. ස. පු: යථාකර්මොපගත ඥානය දිව්‍යචක්ෂුස් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යථාකර්මොපගතයත් මෙනෙහි කෙරේ ද? දිව්‍යචක්ෂුසින් රූපයත් දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: යථාකර්මොපගතයත් මෙනෙහි කෙරේ ද, දිව්‍යචක්ෂුසින් රූපයත් දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයත් දෙදෙනකුන්ගේ, චිත්තයත් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නොකියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: යථාකර්මොපගත ඥානය දිව්‍ය චක්ෂුස් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘එකාන්තයෙන් මේ භවත් සත්ත්වයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්‍ව‍ාගතයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘වාග්දුශ්චරිතයෙන් සමන්වාගතයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘මනොදුශ්චරිතයෙන් සමන්වාගතයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘ආර්‍ය්‍යයනට උපවාද කරනුවහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ඇතියහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකර්මසමාදාන ඇතියහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘ඔහු කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට ගති වූ විවශ වැ පතිත වන නිරයට පැමිණියාහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, යළි ‘මේ භවත් සත්ත්වයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘කායසුචරිතයෙන් සමන්වාගතයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘වාක්සුචරිතයෙන් සමන්වාගතයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘මනස්සුචරිතයෙන් සමන්වාගතයහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘ආර්‍ය්‍යයනට උපවාද නො කරනුවහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘සම්‍යග්දෘෂ්ටි ඇතියහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘සම්‍යග්දෘෂ්ටිකර්මසමාදාන ඇතියහ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, ‘ඔහු කාබුන් මරණින් මතුයෙහි සුන්දරගති ඇති ස්වර්ගලොකයට වත්හ’යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, දිව්‍යචක්ෂුසින් රූප දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නොකියැයුතු යැ..

4\. ස. පු: *යථාකම්මූපගතං ඤාණං[1] දිබ්බචක්ඛුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා'ති ච මනසිකරොති -පෙ-* 'තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති ච මනසි කරොති, දිබ්බෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5\. ස. පු: යථාකම්මූපගතං ඤාණං දිබ්බචක්ඛුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි අදිබ්බචක්ඛුකො දිබ්බචක්ඛුං අප්පටිලද්ධො අනධිගතො අසච්ඡිකතො යථාකම්මූපගතං ජානාතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි අදිබ්බචක්ඛුකො දිබ්බචක්ඛුං අප්පටිලද්ධො අනධිගතො අසච්ඡිකතො යථාකම්මූපගතං ජානාති,

අනු. පා: නො ච වත[2] රෙ වත්තබ්බෙ 'යථාකම්මූපගතං ඤාණං දිබ්බචක්ඛුන්ති.

6\. ස. පු: යථාකම්මූපගතං ඤාණං දිබ්බචක්ඛුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආයස්මා සාරිපුත්තො යථාකම්මූපගතං[3] ජානාතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ආයස්මා සාරිපුත්තො යථාකම්මූපගතං[1] ජානාති,

අනු. පා: නො ච වත[2] රෙ වත්තබ්බෙ - යථාකම්මූපගතං ඤාණං දිබ්බචක්ඛුන්ති.

1\. යථාකම්මූපගතඤාණං - ස්‍යා.
2\. නො වත PTS, ස්‍යා.
3\. යථාකම්මූපගතං ඤාණං - සීමු, මජසං.
*. මජසං - න විජ්ජති.

4. ස. පු: යථාකම්මෝපගත ඥානය දිව්‍යචක්ෂුස් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'එකාන්තයෙන් මේ භවත්සත්ත්වයහ' යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි ... 'ඔහු කාබුත් මරණින් මතු සුගති සඞ්ඛ්‍යාත ස්වර්ගලොකයට වත්හ' යි ද මෙනෙහි කෙරෙයි, දිවැසින් රූප දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ චිත්තයන් දෙදෙන-කුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: යථාකම්මෝපගත ඥානය දිව්‍යචක්ෂුස් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දිව්‍යචක්ෂුස නැති දිව්‍යචක්ෂුස නො ලත් අධිගම නො කළ ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කළ යථාකම්මෝපගතය දන්නා කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දිව්‍යචක්ෂුස නැත්තේ දිව්‍යචක්ෂුස නො ලද්දේ අධිගම නො කෙළේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙළේ යථාකම්මෝපගතය දන්නා කිසිවෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'යථාකම්මෝපගතඥානය දිව්‍යචක්ෂුසැ' යි නො කියැයුතු යැ.

6. ස. පු: යථාකම්මෝපගතඥානය දිව්‍යචක්ෂුස් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ යථාකම්මෝපගතය දනිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ යථාකම්මෝප-ගතය දනිත් නම්,

අනු. ඨ: භවත, 'යථාකම්මෝපගතඥානය දිව්‍යචක්ෂුසැ' යි නො කියැයුතු යැ.

7. ස. පු: යථාකම්මූපගතං ඤාණං දිබ්බචක්ඛුන්ති[1].

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.[2]

ස. අනු: ආයස්මා සාරිපුත්තො යථාකම්මූපගතං ජානාතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථායස්මතො සාරිපුත්තස්ස දිබ්බචක්ඛුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අත්ථායස්මතො සාරිපුත්තස්ස දිබ්බචක්ඛුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

"නෙව පුබ්බෙ නිවාසාය
නපි දිබ්බස්ස චක්ඛුනො
චෙතොපරියාය ඉද්ධියා
සොතධාතු විසුද්ධියා
චුතියා උපපත්තියා
පණිධි මෙ න විජ්ජතී"ති[a].

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: යථාකම්මූපගතං ඤාණං දිබ්බචක්ඛුන්ති.

යථාකම්මූපගතඤාණකථා නිට්ඨිතා.

---

1. අයං පුච්ඡා සයාම - PTS. ගන්ථෙසු න විජ්ජති.
2. අයං පටිඤ්ඤා සයාම - සීමු - PTS ගන්ථෙසු න විජ්ජති
a ථෙරගාථා පාළි - සාරිපුත්තත්ථෙරගාථා

7. ස. පු: යථාකම්මොපගතඥානය දිව්‍යචක්ෂුස් වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ යථාකම්මොපගතය දනිත් ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවනට දිව්‍යචක්ෂුස ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

8 ස. පු: ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවනට දිව්‍යචක්ෂුස ඇද්ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ මෙසේ වදළාහු නො?

"පූර්වේනිවාසඥානය පිණිස මාගේ ප්‍රණිධියෙක් නො මැ ඇත. දිව්‍යචක්ෂුස පිණිස ද නො ද ඇත. පරචිත්තවිජානනය පිණිස ද නො වෙයි. ඍද්ධිය පිණිස ද නො වෙයි. ශ්‍රොත්‍රධාතුවිශුද්ධිය පිණිස ද නො වෙයි. ච්‍යුතූපපාතය පිණිස ද නො වෙයි" වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?[1]

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'යථාකම්මොපගතඥානය දිව්‍යචක්ෂුස් වෙයි' යනු නො කියයුතු යැ.

යථාකම්මූපගතඤාණකථා නිමි.

---

1. අභිඥාවලබ්ධ්‍යයට ප්‍රණිධි (චිත්තාභිනීහාර) නැති බව මිස තෙරණුවනට අභිඥා නැති බව මින් නො කියැවේ.

3. 10.

සංවරකථා.

1. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු සංවරොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි දෙවෙසු අසංවරොති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නත්ථි දෙවෙසු අසංවරොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි දෙවෙසු සංවරොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ස පු: නනු අසංවරා සංවරො සීලං, අත්ථි දෙවෙසු සංවරොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි දෙවෙසු අසංවරො, යම්හා අසංවරා සංවරො සීලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු ඨ: හඤ්චි අසංවරා සංවරො සීලං, අත්ථි දෙවෙසු සංවරො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි දෙවෙසු අසංවරො, යම්හා අසංවරා සංවරො සීලන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අසංවරා සංවරො සීලං, අත්ථි දෙවෙසු සංවරො. නො ච වත්තබ්බෙ: අත්ථි දෙවෙසු අසංවරො, යම්හා අසංවරා සංවරො සීලන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ: අත්ථි දෙවෙසු අසංවරො යම්හා අසංවරා සංවරො සීලන්ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අසංවරා සංවරො සීලං, අත්ථි දෙවෙසු සංවරො'ති.

---

1. සංවරොති - සීමු.

3. 10.

සංවරකථා.

[තාවතිංසාවැසි දෙවියන් පමණක් ගෙන ඉන් මතු දෙවියන් කෙරෙහි පඤ්චවෙර නැතියෙන් සංවර ඇති යි ලබ්ධි ගත් වාදීහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට සංවරකථා එයි.]

1. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි සංවරයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි අසංවරයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි අසංවරයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි සංවරයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අසංවරයෙන් සංවරය ශීල නො? දෙවියන් කෙරෙහි සංවරයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් අසංවරයෙකින් සංවරය ශීල වේ ද? දෙවියන් කෙරෙහි ඒ අසංවරය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. නි: නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් 'අසංවරයෙන් සංවරය ශීල නු' යි දෙවියන් කෙරෙහි ඒ සංවරය ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, යම් අසංවරයෙකින් සංවරය ශීල වේ නම් දෙවියන් කෙරෙහි ඒ අසංවරය ඇති යනු කියැයුතු.

අනු. ආ: 'අසංවරයෙන් සංවරය ශීල යැ' යි ද, දෙවියන් කෙරෙහි ඒ සංවරය ඇති යි කියැයුතු යැ' යි ද, යම් අසංවරයෙකින් සංවරය ශීල වේ නම් දෙවියන් කෙරෙහි ඒ අසංවරය ඇති යි නො කියැයුතු යැ යි ද එහිලා යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා වෙයි.

පටි. ඨ: යම් අසංවරයෙකින් සංවරය ශීලවේ නම් දෙවියන් කෙරෙහි ඒ අසංවරය ඇති යි ඉදින් නො කියැයුතු නම්,

පටි. පා: භවත, 'අසංවරයෙන් සංවරය ශීල නු යි දෙවියන් කෙරෙහි සංවර ඇති' යි නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අසංවරා සංවරො සීලං, අත්ථි දෙවෙසු සංවරො. නො ච වත්තබ්බෙ: අත්ථි දෙවෙසු අසංවරො, යම්හා අසංවරා සංවරො සීලන්ති මිච්ඡා.

4 ස. පු: අත්ථි මනුස්සෙසු සංවරො, අත්ථි තත්ථ අසංවරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි දෙවෙසු සංවරො, අත්ථි තත්ථ අසංවරො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු සංවරො, නත්ථි තත්ථ අසංවරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි මනුස්සෙසු සංවරො, නත්ථි තත්ථ අසංවරො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු පාණාතිපාතා වෙරමණී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි දෙවෙසු පාණාතිපාතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි දෙවෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: නත්ථි දෙවෙසු පාණාතිපාතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: නත්ථි දෙවෙසු පාණාතිපාතා වෙරමණී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: නත්ථි දෙවෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි දෙවෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

පරි. ආ: ‘අසංවරයෙන් සංවරය ශීල නු’ යි දෙවියන් කෙරෙහි සංවර ඇති යි කියයුතු යැ යි ද, යම් අසංවරයෙකින් සංවරය ශීල වේ නම් දෙවියන් කෙරෙහි ඒ අසංවර ඇති යි නො කියයුතු යැ’ යි ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

4. ස. පු: මිනිසුන් කෙරෙහි සංවරයෙක් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි අසංවරයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි සංවරයෙක් ඇද්ද? ඔවුන් කෙරෙහි අසංවරයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

5. ස. පු. දෙවියන් කෙරෙහි සංවරයෙක් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි අසංවරයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිනිසුන් කෙරෙහි සංවරයෙක් ඇද්ද? ඔවුන් කෙරෙහි අසංවරයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

6. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි ප්‍රාණාතිපාතයෙන් විරමණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි ප්‍රාණාතිපාත ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

7. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් විරමණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

8. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි ප්‍රාණවධ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි ප්‍රාණවධයෙන් විරමණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

9. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් විරමණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

10. ස. පු: අත්ථි මනුස්සෙසු පාණාතිපාතා වෙරමණී, අත්ථි තත්ථ පාණාතිපාතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි දෙවෙසු පාණාතිපාතා වෙරමණී, අත්ථි තත්ථ පාණාතිපාතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

11. ස. පු. අත්ථි මනුස්සෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී, අත්ථි තත්ථ සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨා–නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි දෙවෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී, අත්ථි තත්ථ සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨා–නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

12. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු පාණාතිපාතා වෙරමණී, නත්ථි තත්ථ පාණාතිපාතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි මනුස්සෙසු පාණාතිපාතා වෙරමණී, නත්ථි තත්ථ පාණාතිපාතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

13. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී, නත්ථි තත්ථ සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨා–නන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි මනුස්සෙසු සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී, නත්ථි තත්ථ සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨා–නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

14. ප. පු: නත්ථි දෙවෙසු සංවරො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බෙ දෙවා පාණාතිපාතිනො, අදින්නාදායිනො, කාමෙසු මිච්ඡාචාරිනො, මුසාවාදිනො, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨායිනො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. නිග: තෙන හි අත්ථි දෙවෙසු සංවරො'ති.

සංවරකථා නිට්ඨිතා.

10. ස. පු: මිනිසුන් කෙරෙහි පණිවායෙන් වැළැකීම් ඇද්ද? ඔවුන් කෙරෙහි පණිවා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි පණිවායෙන් වැළැකීම් ඇද්ද? ඔවුන් කෙරෙහි පණිවා ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11 ස. පු: මිනිසුන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකීම් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේයැ.

ස. අනු: දෙවියන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකීම් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි පණිවායෙන් දුරුවීම් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි පණිවා නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිනිසුන් කෙරෙහි පණිවායෙන් දුරුවීම් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි පණිවා නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරුවීම් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිනිසුන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරුවීම් ඇද්ද, ඔවුන් කෙරෙහි මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ප. පු: දෙවියන් කෙරෙහි සංවරයෙක් නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ප. අනු: හැම දෙවියෝ පණිවා කරන්නාහු අයිනාදන් ගන්නාහු කාමයෙහි මිසහසර ඇත්තාහු මුසවා බණන්නාහු මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බොන්නාහු වෙත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. නිග: එකරුණින් දෙවියන් කෙරෙහි සංවරයෙක් ඇත.

සංවරකථා නිමි.

3. 11.

අසඤ්ඤකථා.

1. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඤ්ඤාභවො[1] සඤ්ඤාගති සඤ්ඤාසත්තාවාසො සඤ්ඤාසංසාරො සඤ්ඤායොනි සඤ්ඤත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අසඤ්ඤභවො අසඤ්ඤගති අසඤ්ඤසත්තාවාසො අසඤ්ඤසංසාරො අසඤ්ඤයොනි අසඤ්ඤත්තභාවපටිලාභොති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අසඤ්ඤභවො අසඤ්ඤගති අසඤ්ඤසත්තාවාසො අසඤ්ඤසංසාරො අසඤ්ඤයොනි අසඤ්ඤත්තභාවපටිලාභො,

අනු. පා: නො ච වත[2] රෙ වත්තබ්බෙ 'අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථී' ති.

2. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි අත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු එකවොකාරභවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි අත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි එකවොකාරභවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි අත්තභාවපටිලාභො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

---

1. සඤ්ඤාභවො - (ඉච්චාදි) සයා, PTS.
2. නො වත - සයා, PTS.

3. 11.

අසඤ්ඤකථා.

[‘අසංඥසත්ත්වයනට ද, චුතිප්‍රතිසන්ධික්ෂණයෙහි සංඥායෙක් ඇති යි ලබ්ධි ගත් වාදීහු ඇත. අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයිනි. උන් සඳහා අසංඥකථා එයි.]

1. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥායෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඥාභවයෙක් සංඥාගතියෙක් සංඥාසත්ත්වා-වාසයෙක් සංඥාසංසාරයෙක් සංඥායොනියෙක් සංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභයෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

ස. අනු: අසංඥභවයෙක් අසංඥගතියෙක් අසංඥසත්ත්වා-වාසයෙක් අසංඥසංසාරයෙක් අසංඥයොනියෙක් අසංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අසංඥභවයෙක් අසංඥගතියෙක් අසංඥ-සත්ත්වාවාසයෙක් අසංඥසංසාරයෙක් අසංඥ-යොනියෙක් අසංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභයෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, ‘අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥායෙක් ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥායෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභවය ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

ස. අනු: එකවොකාරභවය ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් එකවොකාරභවය ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, ‘අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥායෙක් ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාය සඤ්ඤාය සඤ්ඤාකරණීයං කරොතීති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: මනුස්සෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච සඤ්ඤාභවො සඤ්ඤාගති සඤ්ඤාසත්තාවාසො සඤ්ඤාසංසාරො සඤ්ඤායොනි සඤ්ඤත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච සඤ්ඤා-භවො සඤ්ඤාගති සඤ්ඤාසත්තාවාසො සඤ්ඤා-සංසාරො සඤ්ඤායොනි සඤ්ඤත්තභාවපටි-ලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: මනුස්සෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච පඤ්චවොකාර-භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි අත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච පඤ්චවො-කාරභවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි අත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු. මනුස්සෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, තාය සඤ්ඤාය සඤ්ඤා-කරණීයං කරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, තාය සඤ්ඤාය සඤ්ඤාකරණීයං කරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච අසඤ්ඤ-භවො අසඤ්ඤගති අසඤ්ඤසත්තාවාසො අසඤ්ඤසංසාරො අසඤ්ඤයොනි අසඤ්ඤත්ත-භාවපටිලාභොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

3. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ සංඥයෙන් සත්කරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි සංඥ ඇත. ඒ සංඥභව වේ ද? සංඥගති, සංඥසත්ත්වාවාස, සංඥසංසාර, සංඥයොනි, සංඥආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇත. ඒ සංඥභවත් වේ ද? සංඥගති, සංඥසත්ත්වාවාස, සංඥසංසාර, සංඥයොනි, සංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5 ස. පු. මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි සංඥ ඇත. ඒ පඤ්චවොකාරභවත් වේ ද? ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇත. ඒ පඤ්චවොකාරභවත් වේ ද? ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි සංඥ ඇත. ඒ සංඥයෙන් සත්කරණී කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇත. ඒ සංඥයෙන් සත්කරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: (තොප මතයෙහි) අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇත. ඒ අසංඥභවත් වේ ද? අසංඥගති, අසංඥසත්ත්වාවාස, අසංඥසංසාර, අසංඥයොනි, අසංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනුස්සෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච අසඤ්ඤභවො අසඤ්ඤගති -පෙ- අසඤ්ඤත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච එකවොකාරභවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මනුස්සෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච එකවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, න ච තාය සඤ්ඤාය සඤ්ඤාකරණීයං කරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මනුස්සෙසු සඤ්ඤා අත්ථි, න ච තාය සඤ්ඤාය සඤ්ඤාකරණීයං කරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සන්ති භික්ඛවෙ, අසඤ්ඤසත්තා නාම දෙවා, සඤ්ඤුප්පාදා ච පන තෙ දෙවා තම්හා කායා චවන්තී"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථීති.

11. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා අත්ථීති.

ප. වි: කඤ්චි කාලෙ[1] අත්ථි, කඤ්චි කාලෙ[1] නත්ථීති.

ස. අනු: කඤ්චි කාලෙ සඤ්ඤසත්තා කඤ්චි කාලෙ අසඤ්ඤසත්තා, කඤ්චි කාලෙ සඤ්ඤාභවො.[2] කඤ්චි කාලෙ අසඤ්ඤභවො, කඤ්චි කාලෙ පඤ්චවොකාරභවො කඤ්චි කාලෙ එකවොකාරභවොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. කිඤ්චි කාලෙ - සීමු, මජසං.
2. සඤ්ඤභවො - සීමු, මජසං, සහ, PTS.
a. දීඝනිකාය - බ්‍රහ්මජාලසුත්ත.

ස. අනු: මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි සංඥා ඇත. ඒ අසංඥ-භවත් වේ ද? අසංඥගති ... අසංඥාත්මභාව-ප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

8. ස. පු: (තොප මතයෙහි) අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥා ඇත. ඒ එකවොකාරභවත් වේ ද? ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි සංඥා ඇත. ඒ එකවොකාර-භවත් වේ ද? ගති ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

9. ස. පු: (තොප මතයෙහි) අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥා ඇත. ඒ සංඥායෙන් සත්කරණී නො කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි සංඥා ඇත. ඒ සංඥායෙන් සත්කරණී නො කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

10 ප. පු: 'අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥා ඇති'යි නො කියයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "මහණෙනි, අසංඥ-සත්ත්ව නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. සංඥොත්පාදයෙන් ඒ දෙවියෝ ඒ දෙවකායයෙන් සැව යෙති"යි වදාරන ලද්දේ නො වේ ද? සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එ කරුණින් අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥා ඇත.

11. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥා ඇද්ද?

ප. වි: කිසි කලෙක ඇත. කිසි කලෙක නැත.

ස. අනු: කිසි කලෙක සංඥසත්ත්වයෝ කිසි කලෙක අසංඥ-සත්ත්ව වෙත් ද, කිසි කලෙක සංඥභවය කිසි කලෙක අසංඥභව වේ ද, කිසි කලෙක පඤ්චව-වොකාරභවය කිසි කලෙක එකවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

12. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා කඤ්චි කාලෙ අත්ථි, කඤ්චි කාලෙ නත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කං කාලං අත්ථි, කං කාලං නත්ථීති.

ප. වි: චුතිකාලෙ උපපත්තිකාලෙ අත්ථි, ඨිතිකාලෙ නත්ථීති.

ස. අනු: චුතිකාලෙ උපපත්තිකාලෙ සඤ්ඤසත්තා, ඨිති-කාලෙ අසඤ්ඤසත්තා, චුතිකාලෙ උපපත්තිකාලෙ සඤ්ඤාභවො ඨිතිකාලෙ අසඤ්ඤාභවො, චුතිකාලෙ උපපත්තිකාලෙ පඤ්චවොකාරභවො, ඨිතිකාලෙ එකවොකාරභවොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-

අසඤ්ඤකථා නිට්ඨිතා.

12. ස. පු:	අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥව කිසි කලෙක ඇද්ද, කිසි කලෙක නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	කවර කලෙක ඇද්ද, කවර කලෙක නැද්ද?
ප. වි:	ච්‍යුතිකාලයෙහිත් උපපාතකාලයෙහිත් ඇත. ස්ථිතිකාලයෙහි නැත.
ස. අනු:	ච්‍යුතිකාලයෙහිත් උපපාතකාලයෙහිත් සංඥසත්ත්වයෝ ස්ථිතිකාලයෙහි අසංඥසත්ත්ව වෙත් ද, ච්‍යුතිකාලයෙහිත් උපපාතකාලයෙහිත් සංඥභවය ස්ථිතිකාලයෙහි අසංඥභව වේ ද, ච්‍යුතිකාලයෙහිත් උපපාතකාලයෙහිත් පඤ්චවොකාරභවය ස්ථිතිකාලයෙහි එකවොකාරභව වේ ද?
ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අසඤ්ඤකථා නිමි.

3. 12.

නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන කථා.

1. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්ඤභවො අසඤ්ඤගති අසඤ්ඤසත්තාවාසො අසඤ්ඤසංසාරො අසඤ්ඤයොනි අසඤ්ඤත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සඤ්ඤභවො සඤ්ඤගති සඤ්ඤසත්තාවාසො සඤ්ඤසංසාරො සඤ්ඤයොනි සඤ්ඤත්තභාව-පටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.*

අනු. ඨ: හඤ්චි සඤ්ඤභවො[1] සඤ්ඤගති -පෙ- සඤ්ඤත්ත-භාවපටිලාභො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ[2] වත්තබ්බෙ 'නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථී'ති

2. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාව-පටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු චතුවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාව-පටිලාභොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි චතුවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාව-පටිලාභො,

අනු පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

---

* දෙවනි අනුයොග - පටිඤ්ඤාමත්තානි PTS. පොත්හෙ නැත.

1. 'සඤ්ඤභවො'ච්චාදි - සතා, 'අසඤ්ඤභවො'ච්චාදි - PTS.
2. නො වත - සතා, PTS

3. 12.

නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන කථා.

['නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන, යන වචන වශයෙන් ඒ භවයෙහි සංඥායෙක් නැති සි ලබ්ධි ගත් වාදීහු ඇත. අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනකථා එයි.]

1. ස. පු: 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති'සි නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඥභවය, අසංඥගති, අසංඥසත්ත්වාවාස, අසංඥසංසාර, අසංඥයොනි, අසංඥතමභාව-ප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සංඥභවය, සංඥගති, සංඥසත්ත්වාවාස, සංඥ-සංසාර, සංඥයොනි, සංඥතමභාවප්‍රතිලාභ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සංඥභවය සංඥගති ... සංඥතමභාව-ප්‍රතිලාභ වේ නම්,

අනු. පා: නමත, 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති සි නො කියැයුතු යැ, යනු නො කියැයුතු යැ.

2. ස. පු: 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති'සි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: එකවොකාරභවය ගති ... ආතමභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: චතුවොකාරභවය ගති ... ආතමභාවප්‍රතිලාභ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් චතුවොකාරභවය ගති ... ආතමභාවප්‍රතිලාභ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති සි නො කියැයුතු යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච අසඤ්ඤභවො අසඤ්ඤගති අසඤ්ඤසත්තාවාසො අසඤ්ඤසංසාරො අසඤ්ඤයොනි අසඤ්ඤත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච අසඤ්ඤභවො අසඤ්ඤගති අසඤ්ඤසත්තාවාසො අසඤ්ඤසංසාරො අසඤ්ඤයොනි අසඤ්ඤත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච එකවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච එකවොකාරභවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි අත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච සඤ්ඤාභවො[1] සඤ්ඤාගති -පෙ- සඤ්ඤත්තභාවපටිලාභොති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච සඤ්ඤාභවො[1] සඤ්ඤාගති -පෙ- සඤ්ඤත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච චතුවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථි, සො ච චතුවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 සඤ්ඤාභවො - සතං, PTS.

3. ස. පු: (තොප මතයෙහි) 'අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ අසංඥභවයන් අසංඥගති, අසංඥසත්ත්වාවාස, අසංඥසංසාර අසංඥයොනි, අසංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ අසංඥභවයන් අසංඥගති, අසංඥසත්ත්වාවාස, අසංඥසංසාර, අසංඥයොනි, අසංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4 ස. පු: (තොප මතයෙහි) 'අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ එකවොකාරභවයන් ගති ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ එකවොකාරභවයන්. ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: (තොප මතයෙහි) 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ සංඥභවයන් සංඥගති...සංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) 'අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ සංඥභවයන් සංඥගති ... සංඥාත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: (තොප මතයෙහි) 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ චතුවොකාරභවයන් ගති ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) 'අසංඥසත්ත්වයන් කෙරෙහි සංඥ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ. ඒ චතුවොකාරභවයන් ගති ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

8. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනං චතුවොකාරභවො, ආකාසානඤ්චායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනං චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් නෙවසඤ්ඤානායතනය චතුවොකාරභව වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇත යනු නො කියැයුතු යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

8. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. ආකාසානඤ්චායතනයෙහි සංඥා ඇති යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයෙහි සංඥා ඇති යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥා ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථීති වා නත්ථීති වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථීති වා නත්ථීති වා'ති.

13. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථීති වා නත්ථීති වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනං -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, අකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථීති වා නත්ථීති වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනං චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි 'සංඥ ඇතියි හෝ නැතියි හෝ'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාර-භව වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥ ඇතියි හෝ නැතියි හෝ නො කියැයුතු යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

13. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි 'සංඥ ඇතියි හෝ නැතියි හෝ'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනය ... විඤ්ඤාණඤ්චායතනය... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයෙහි 'සංඥ ඇතියි හෝ නැතියි හෝ'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං -පෙ- චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං චතුවොකාරභවො, අත්ථි තත්ථ සඤ්ඤාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ප. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ වත්තබ්බං[1] 'සඤ්ඤා අත්ථීති වා නත්ථීති වා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං සඤ්ඤා අත්ථීති වා නත්ථීති වා'ති.

17. ස. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනන්ති කත්වා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ න වත්තබ්බං 'සඤ්ඤා අත්ථීති වා නත්ථීති වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අදුක්ඛමසුඛාවෙදනාති කත්වා අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය[2] න වත්තබ්බං 'වෙදනාති වා අවෙදනාති වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනකථා නිට්ඨිතා.

තතියො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

"බලං සාධාරණං අරියං සරාගං[3] චිත්තං විමුච්චති,
විමුත්තං විමුච්චමානං අත්ථි චිත්තං විමුච්චමානං,
අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස දිට්ඨිපරියුට්ඨානං පහීනං
අට්ඨමකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි පඤ්චින්ද්‍රියානි,
චක්ඛුං සොතං ධම්මූපත්ථද්ධං යථාකම්මූපගතං
ඤාණං දෙවෙසු සංවරො
අසඤ්ඤසත්තෙසු සඤ්ඤා එවමෙතං භවග්ගන්ති."

---

1. න වත්තබ්බං - සබ්බත්ථ.
2 අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා - සීමු.
3 සාරාගං - සීමු.

15 ස. පු: විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය චතුවොකාරභව වෙයි. එහි සංඥ ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

16. ප. පු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි 'සංඥ ඇති යි හෝ නැති යි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන නො?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ. ඉදින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන වේ නම්,

අනු. පා: එකරුණින් භවත, 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥ ඇතියි හෝ නැතියි හෝ නො කියැයුතු යැ' යනු කියැයුතු මැ යැ.

17. ස. පු: 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන යැ'යි (වචනය ප්‍රමාණ) කොට 'නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සංඥ ඇති යි හෝ නැති යි හෝ නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අදුක්ඛමසුඛාවේදනා' යන වචනය ප්‍රමාණ කොට අදුක්ඛමසුඛවේදනායෙහි 'වේදනා' යයි හෝ 'අවේදනා' යයි හෝ නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනකථා නිමි.

තෙවන වග්ගය නිමි.

එහි උද්දාන:

බලසාධාරණකථා යැ, අරියධම්මකථා යැ, විමුත්තිකථා යැ, විමුච්චමානකථා යැ, අට්ඨමකකථා යැ, අට්ඨමකඉන්ද්‍රියකථා යැ, දිබ්බචක්ඛුකථා යැ, දිබ්බසොතකථා යැ, යථාකම්මූපගතඤාණකථා යැ, සංවරකථා යැ, අසඤ්ඤකථා යැ, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනකථා යි මෙසේ තෙල වග්ගය නිමි.

චතුත්ථො වග්ගො

4. 1.

ගිහිස්සඅරහාතිකථා.

1 ස. පු:	ගිහිස්ස අරහා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අත්ථි අරහතො ගිහිසඤ්ඤොජනන්ති[1].
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු:	නත්ථි අරහතො ගිහිසඤ්ඤොජනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා
අනු. ඨ:	හඤ්චි නත්ථි අරහතො ගිහිසඤ්ඤොජනං,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ගිහිස්ස අරහා'ති.
3. ස. පු:	ගිහිස්ස අරහා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු අරහතො ගිහිසඤ්ඤොජනං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවං කතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අරහතො ගිහිසඤ්ඤොජනං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවං කතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මං,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ගිහිස්ස අරහා'ති.
4 ස. පු:	ගිහිස්ස අරහා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අත්ථි කොචි ගිහී ගිහිසඤ්ඤොජනං අප්පහාය දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	නත්ථි.
අනු. ඨ:	හඤ්චි නත්ථි කොචි ගිහී ගිහිසඤ්ඤොජනං අප්පහාය දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ගිහිස්ස අරහා'ති.

1. ගිහිසංයොජනං - මජසං, ගිහි ... සං, PTS.

චතුර්ථවර්ගය

4. 1.

ගිහිස්සඅරහාතිකථා.

[යශකුලපුත්‍රාදීන් ගෘහිව්‍යඤ්ජනයෙන් සිටියවුන්ගේ අර්හත්වප්‍රාප්ති දැක 'ගිහියා රහත් වෙති'යි ගත් වාදී කෙනෙක් ඇත. උත්තරාපථකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනාව 'ගිහිස්ස අරහාති' කථා එයි.]

1. ස. පු: ගිහියෙක් රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ගිහි සංයෝජන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රහත්හට ගිහි සංයොජන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට ගිහි සංයොජන නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'ගිහියා රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: ගිහියා රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ගිහි සංයොජන පුහුණ වූයේ උසුන්මුල් වූයේ මුදුන්සුන් තලක් සේ අවස්තුක වූයේ ප්‍රඥයෙන් කළ අභාව ඇතියේ මතුයෙහි නූපදනා සැබැවි ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට ගෘහිසංයොජන ප්‍රහීණ වී නම්, උසුන්මුල් වී නම්, මුදුන්සුන් තලක් සේ අවස්තුක වී නම්, ප්‍රඥයෙන් කළ අභාව ඇති වී නම්, මතුයෙහි නූපදනා සැබැවි ඇති වී නම්,

අනු. පා: හවත 'ගිහියා රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4 ස. පු: ගිහියෙක් රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ගෘහිසංයොජන නො පියා දෘෂ්ටධර්මයෙහි මැ දුක් කෙළවර කරන කිසි ගිහියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: නැත.

අනු. ඨ: ඉදින් ගෘහිසංයොජන නො පියා ඉහාත්මයෙහි මැ දුක් කෙළවර කරන කිසි ගිහියෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'ගිහියෙක් රහත් වේ සැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: ගිහිස්ස අරහාති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු **වච්ඡගොත්තො** පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච: "අත්ථි නු ඛො භො ගොතම, කොචි ගිහී ගිහිසංයොජනං අප්පහාය කායස්ස භෙදා දුක්ඛස්සන්තකරො'ති. නත්ථි ඛො වච්ඡ, කොචි ගිහී ගිහිසංයොජනං අප්පහාය කායස්ස භෙදා දුක්ඛස්සන්තකරො"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං 'ගිහිස්ස අරහා'ති.

6. ස. පු: ගිහිස්ස අරහාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය, මෙථුනං ධම්මං උප්පාදෙය්‍ය[1], පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසෙය්‍ය, කාසිකචන්දනං පච්චනුභවෙය්‍ය, මාලාගන්ධවිලෙපනං ධාරෙය්‍ය, ජාතරූපරජතං සාදියෙය්‍ය, අජෙළකං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය,[2] කුක්කුටසූකරං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය,[2]. හත්ථිගවාස්සවළවං[3] පටිග්ගණ්හෙය්‍ය[2], තිත්තිරවට්ටකමොරකපිඤ්ජරං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය[2], පීතවණ්ටවාලමොළිකං[4] ධාරෙය්‍ය, ඔදාතානි වත්ථානි දීඝදසානි ධාරෙය්‍ය, යාවජීවං අගාරියභූතො අස්සා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං 'ගිහිස්ස අරහා'ති

ස. පටිඤ්ඤා. අමන්තා.

ප. අනු: නනු **යසො** කුලපුත්තො, **උත්තියො** ගහපති, **සෙතුමාණවො** ගිහිබ්‍යඤ්ජනෙන අරහත්තං පත්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි යසො කුලපුත්තො, උත්තියො ගහපති, සෙතුමාණවො ගිහිබ්‍යඤ්ජනෙන අරහත්තං පත්තො.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ගිහිස්ස අරහා'ති.

ගිහිස්ස අරහාතිකථා නිට්ඨිතා.

---

1. මෙථුනං උප්පාදෙය්‍ය - මජ්සං
2. පටිග්ගණ්හෙය්‍ය මජ්සං.
3. ගවස්සවළවං - සීමු, මජ්සං, PTS.
4 විත්තවණ්ඩවාලමොළිං – සීමු, මජ්සං

a මජ්ඣිමනිකාය - දුතියපණ්ණාස - තෙවිජ්ජවච්ඡගොත්තසුත්ත.

5. ස. පු: ගිහියා රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: **වච්ඡගොත්ත** පරිව්‍රාජකයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ නො වේ ද: "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස! ගිහිසංයොජන නො පියා කාබුත් මරණින් මතු දුක් කෙළවර කරන යම් මැ ගිහියෙක් ඇත්තේ වේ ද? වච්ඡය! ගිහිසංයොජන නො පියා කායභෙදයෙන් දුක් කෙළවර කරන යම් මැ ගිහියෙක් නැති"යි වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'ගිහියා රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු යැ.

6. ස. පු: ගිහියා රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් මෙවුන්දම් සෙවුනේ වේ ද, මෙවුන්දම් උපදවනුයේ වේ ද, පුත්‍රසම්බාධශයනයෙහි වාස කෙරේ ද, කසීසඳුන් වළඳ කෙරේ ද, මල්ගඳ-විලෙවුන් දරන්නේ වේ ද, රන්රිදී ඉවසන්නේ වේ ද, එළුබැටළු පිළිගන්නේ වේ ද, කුකුළුහුරු පිළිගන්නේ වේ ද, ඇත් ගව අස් වෙළෙඹ පිළිගන්නේ වේ ද, තිත්වටු වටු මොනර කපිඤ්ජරවටු පිළිගන්නේ වේ ද, කසාවන් විජ්නි හා වාලමයමෞලි දරන්නේ වේ ද, දික්දහ ඇති සුදුවත් දරන්නේ වේ ද, දිවිහිම් කොට ගිහි වූයේ වේ ද?යි.

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

7. ප. පු: 'ගිහියා රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: **යස** කුලපුත්, **උත්තිය** ගැහැවි, **සෙතුමාණව**, ගෘහිව්‍යඤ්ජනයෙන් අර්හත්වයට පැමිණියේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඵ: ඉදින් යසකුලපුත් උත්තියගැහැවි සෙතුමාණව ගිහිලකුණින් මැ රහත්බවට පැමිණියේ වී නම්,

අනු. පා: එකරුණින් භවත, 'ගිහියා රහත් වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

ගිහිස්ස අරහාතිකථා නිමි

4. 2.

උපපත්තිකථා

1. ස. පු: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සහ උපපත්තියා සොතාපන්නො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සහ උපපත්තියා සකදාගාමී හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සහ උපපත්තියා අනාගාමී හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සහ උපපත්තියා සොතාපන්නො න හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සහ උපපත්තියා සොතාපන්නො න හොති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

5. ස. පු: සහ උපපත්තියා සකදාගාමී න හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සහ උපපත්තියා සකදාගාමී න හොති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

4. 2.

උපපත්තිකථා

['ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී' යන ආදි පෙළ නුනුවණින් ගෙන 'ශුද්ධාවාසයෙහි දී උපප්‍රාප්තියෙන් රහත් වෙති'යි ලබ්ධි ගත් කෙනෙක් ඇත. උත්තරාපථකයන් සෙයිනි. ඔවුන්ගේ වාද බිඳුනට උපපත්තිකථා එයි.]

1. ස. පු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග මෑ රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග සෝවන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

2. ස. පු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග සෙදගැමි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

3. ස. පු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග අනගැමි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

4. ස. පු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග සෝවන් නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. ඨ: ඉදින් උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග සෝවන් නො වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මෑ යෑ.

5. ස. පු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග සෙදගැමි නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. ඨ: ඉදින් උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග සෙදගැමි නො වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මෑ යෑ.

6. ස. පු: සහ උපපත්තියා අනාගාමී න හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සහ උපපත්තියා අනාගාමී න හොති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

7. ස. පු: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: **සාරිපුත්තො** ථෙරො සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: **මහාමොග්ගල්ලානො** ථෙරො -පෙ- **මහාකස්සපො** ථෙරො, -පෙ- **මහාකච්චානො** ථෙරො -පෙ- **මහාකොට්ඨිතො**[1] ථෙරො -පෙ- **මහාපන්ථකො** ථෙරො සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සාරිපුත්තො ථෙරො න සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සාරිපුත්තො ථෙරො න සහ උපපත්තියා අරහා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

9. ස. පු: මහාමොග්ගල්ලානො ථෙරො -පෙ- මහාකස්සපො ථෙරො -පෙ- මහාකච්චානො ථෙරො -පෙ- මහාකොට්ඨිතො[1] ථෙරො -පෙ- මහාපන්ථකො ථෙරො න සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි මහාපන්ථකො ථෙරො න සහ උපපත්තියා අරහා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

10. ස. පු: සහ උපපත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන අරහත්තං සච්ඡිකරොති ලොකියෙන සාසවෙන -පෙ- සංකිලෙසියෙනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 මහාකොඩ්ඨිකො - මජසං, PTS.

6. ස. පු: උපප්‍රාප්ති චිත්තය සමග අනගැමි නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග අනගැමි නො වන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: **සැරියුත්** තෙර උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: **මහමුගලන්** තෙර ... **මහකසුබු** තෙර ... **මහකසයින්** තෙර ... **මහාකොට්ඨිත** තෙර ... **මහපතු** තෙර උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: සැරියුත් තෙර උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් නො වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සැරියුත් තෙර උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් නො වී නම්,

අනු. පා: හවත, 'උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ස. පු: මහමුගලන් තෙර ... මහකසුබු තෙර ... මහකසයින් තෙර ... මහාකොට්ඨිත තෙර ... මහපතු තෙර උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් නො වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් මහපතු තෙර උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් නො වී නම්,

අනු. පා: හවත, 'උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: උපප්‍රාපපත්තිචිත්තය සමග රහත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික වූ සාස්‍රව වූ ... සාංකෙලශික වූ උපප්‍රාප්ති ඉස්නා (ප්‍රතිසන්ධි සොයන) සිතින් රහත්බව පසක් කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: සහඋප්පත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපපත්තෙසියං චිත්තං නිය්‍යානිකං ඛයගාමි බොධගාමි අපචයගාමි[1] අනාසවං -පෙ- අසංකිලෙසියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු උපපත්තෙසියං චිත්තං අනිය්‍යානිකං න ඛයගාමි න බොධගාමි න අපචයගාමි සාසවං -පෙ- සංකිලෙසියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඒ: හඤ්චි උපපත්තෙසියං චිත්තං අනිය්‍යානිකං න ඛයගාමි න බොධගාමි න අපචයගාමි සාසවං -පෙ- සංකිලෙසියං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සහඋප්පත්තියා අරහා'ති.

12. ස. පු: සහඋප්පත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන රාගං පජහති, දොසං පජහති, මොහං පජහති, අනොත්තප්පං පජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සහඋප්පත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපපත්තෙසියං චිත්තං මග්ගො -පෙ- සතිපට්ඨානං -පෙ- සම්මප්පධානං -පෙ- ඉද්ධිපාදො -පෙ- ඉන්ද්‍රියං -පෙ- බලං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සහඋප්පත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සහඋප්පත්තියා අරහා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චුතිචිත්තං මග්ගචිත්තං උපපත්තෙසියං චිත්තං ඵලචිත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

උපපත්තිකථා නිට්ඨිතා

1· ඛයගාමී බොධගාමී අපචයගාමී සී මු. PTS

11. ස. පු: උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: උපපත්තෙසිය සිත නෛර්‍යාණික වේ ද, ක්‍ෂයගාමී වේ ද, බොධගාමීවේ ද, අපචයගාමී වේ ද, අනාස්‍රව වේ ද, ... අසාංක්ලෙශික වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු: උපපත්තෙසිය චිත්තය අනෛර්‍යාණික වූයේ ක්‍ෂයගාමී නො වූයේ බොධගාමී නො වූයේ අපචයගාමී නො වූයේ සාස්‍රව වූයේ.. සාංක්ලෙශික වූයේ නො වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
අනු. ඨ: ඉදින් උපපත්තෙසිය චිත්තය නෛර්‍යාණික නො වූයේ ක්‍ෂයගාමී නො වූයේ බොධගාමී නො වූයේ අපචයගාමී නො වූයේ සාස්‍රව වූයේ ... සාංක්ලෙශික වූයේ වේ නම්,
අනු. පා: භවත, 'උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

12. ස. පු: උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: උපපත්තෙසියචිත්තයෙන් රාගය දුරු කෙරේ ද, ද්වෙෂය දුරු කෙරේ ද, මොහය දුරු කෙරේ ද, අනපත්‍රපා දුරු කෙරේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: උපපත්තෙසියචිත්තය මාර්ගී වේ ද, ස්මෘතිප්‍රස්ථාන වේ ද ... සම්‍යක්ප්‍රධාන වේ ද ... ඍද්ධිපාද වේ ද ... ඉන්‍ද්‍රිය වේ ද ... බල වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ග වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: උපපත්තෙසියචිත්තයෙන් දුඃඛසත්‍යය පරිඥාන වශයෙන් දනී ද, සමුදයසත්‍යය දුරු කෙරේ ද, නිරොධසත්‍යය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද, මාර්ගසත්‍යය භාවා ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: උපප්‍රාප්තිචිත්තය සමග රහත් වේ ද?
ප. පටි: එසේ යැ
ස. අනු: ච්‍යුතිචිත්තය මාර්ගචිත්ත, උපපත්තෙසියචිත්ත, ඵලචිත්ත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

උපපත්තිකථා නිමි.

4. 3.

අනාසවකථා.

1. ස. පු: අරහතො සබ්බෙ ධම්මා අනාසවා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො ඵලං නිබ්බානං සොතාපත්තිමග්ගො සොතාපත්තිඵලං සකදාගාමිමග්ගො සකදාගාමිඵලං අනාගාමිමග්ගො අනාගාමිඵලං අරහත්තමග්ගො අරහත්තඵලං සතිපට්ඨානං සම්මප්පධානං ඉද්ධි-පාදො ඉන්ද්‍රියං බලං බොජ්ඣඞ්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අරහතො සබ්බෙ ධම්මා අනාසවා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො චක්ඛුං අනාසවන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අරහතො චක්ඛුං අනාසවන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො ඵලං නිබ්බානං සොතාපත්තිමග්ගො සොතාපත්තිඵලං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස අනු: අරහතො සොතං -පෙ- අරහතො ඝානං -පෙ- අරහතො ජිව්හා -පෙ- අරහතො කායො අනාසවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අරහතො කායො අනාසවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො ඵලං නිබ්බානං සොතාපත්තිමග්ගො සොතාපත්තිඵලං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. 3.

අනාසවකථා.

['අනාස්‍රව වූ රහත්හුගේ යම් ධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, එහැම දහම්හු අනාස්‍රවයහ'යි ලබ්ධිගත් වාදී කෙනෙක් ඇත. උත්තරාපථකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට අනාසවකථා එයි.]

1. ස. පු: රහත්හුගේ හැම දහම්හු අනාස්‍රව වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගය ඵලය නිර්වාණය ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය ශ්‍රොතාපත්තිඵලය සකෘදගාමිමාර්ගය සකෘදගාමි-ඵලය අනාගාමිමාර්ගය අනාගාමිඵලය අර්හත්ත්වමාර්ගය අර්හත්ත්වඵලය සමෘතිප්‍රස්ථානය සම්‍යක්ප්‍රධානය ඍද්ධිපාදය ඉන්ද්‍රියය බලය බොධ්‍යඞ්ගය යන මොහු අනාස්‍රවධර්මයෝ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රහත්හුගේ හැම දහම්හු අනාස්‍රව වෙත් ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හුගේ ඇස අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රහත්හුගේ ඇස අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (අනාස්‍රවයා අයත් හෙයින් පිළිණ කෙරෙයි.)

ස. අනු: මාර්ගය, ඵලය, නිර්වාණය, ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය, ශ්‍රොතාපත්තිඵලය ... බොධ්‍යඞ්ගය අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හුගේ ශ්‍රොත්‍රය ... රහත්හුගේ ඝ්‍රාණය ... රහත්හුගේ ජිහ්වාව ... රහත්හුගේ කාය අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස පු: රහත්හුගේ කය අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස අනු: මාර්ගය, ඵලය, නිර්වාණය, ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය, ශ්‍රොතාපත්තිඵලය, ... බොධ්‍යඞ්ගය අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අරහතො කායො අනාසවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො කායො පග්ගහනිග්ගහුපගො ඡේදනභෙදනුපගො කාකෙහි ගිජ්ඣෙහි කුලලෙහි සාධාරණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාසවො ධම්මො පග්ගහනිග්ගහුපගො ඡේදනභෙදනුපගො කාකෙහි ගිජ්ඣෙහි කුලලෙහි සාධාරණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අරහතො කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගිං[1] කමෙය්‍යා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාසවෙ ධම්මෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගිං[1] කමෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7 ස. පු: ලබ්භා අරහතො කායො අන්දුබන්ධනෙන[2] බන්ධිතුං, රජ්ජුබන්ධනෙන බන්ධිතුං, සඞ්ඛලිකබන්ධනෙන බන්ධිතුං, ගාමබන්ධනෙන බන්ධිතුං, නිගමබන්ධනෙන බන්ධිතුං, නගරබන්ධනෙන බන්ධිතුං, ජනපදබන්ධනෙන බන්ධිතුං, කණ්ඨපඤ්චමෙහි බන්ධනෙහි බන්ධිතුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලබ්භා අනාසවො ධම්මො අන්දුබන්ධනෙන[2]. බන්ධිතුං, රජ්ජුබන්ධනෙන බන්ධිතුං, සඞ්ඛලිකබන්ධනෙන බන්ධිතුං, ගාම -පෙ- නිගම -පෙ- නගර -පෙ- ජනපද -පෙ- කණ්ඨපඤ්චමෙන බන්ධනෙන බන්ධිතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: යදි අරහා පුථුජ්ජනස්ස චීවරං දෙති, අනාසවං හුත්වා සාසවං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අනාසවං හුත්වා සාසවං හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව අනාසවං තං සාසවන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1 අග්ගි - මජසං, සසා, PTS
2. අද්දුබන්ධනෙන - සීමු, මජසං සසා, PTS

5. ස. පු:	රහත්හුගේ කය අනාස්‍රව වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	රහත්හුගේ කය ප්‍රග්‍රහ නිග්‍රහ දෙකට පැමිණියේ ඡේදන භේදන දෙකට පැමිණියේ කවුඩන් හා ගිජුලිහිණියන් හා උකුසුවන් හා සාධාරණ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනාස්‍රවධර්මය ප්‍රග්‍රහනිග්‍රහ දෙකට පැමිණියේ ඡේදන භේදන දෙකට පැමිණියේ කවුඩුවන් හා ගිජුලිහිණියන් හා උකුසුවන් හා සාධාරණ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ස. පු:	රහත්හුගේ කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද, සැත් වදනේ වේ ද, ගිනි වදනේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ,
ස. අනු:	අනාස්‍රවධර්මයෙහි විෂ වදනේ වේ ද, සැත් වදනේ වේ ද, ගිනි වදනේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
7. ස. පු:	රහත්හුගේ කය කාරාබන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද, රජ්ජුබන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද, හැකිළි බැම්මෙන් බඳනට ලැබේ ද, ග්‍රාමබන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද, නිගමබන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද, නගරබන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද, ජනපදබන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද, කණ්ඨපඤ්චම බන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනාස්‍රවධර්මය අන්දුබන්ධනයෙන් බඳනට රජ්ජු-බන්ධනයෙන් බඳනට ශෘඞ්ඛලිකාබන්ධනයෙන් බඳනට ග්‍රාම ... නිගම ... නගර ... ජනපද ... කණ්ඨපඤ්චමබන්ධනයෙන් බඳනට ලැබේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ....
8. ස. පු:	ඉදින් රහත් පෘථග්ජනහට සිවුරු දේ නම්, අනාස්‍රව වැ සාස්‍රව වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. පු:	(පළමු) අනාස්‍රව වැ (පසුව) සාස්‍රව වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	එ මැ අනාස්‍රවත් එ මැ සාස්‍රවත් වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු:	තස්සේදව අනාසවං තං සාසවන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	මග්ගො අනාසවො හුත්වා සාසවො හොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු:	එලං සතිපට්ඨානං සම්මප්පධානං ඉද්ධිපාදෙ ඉන්ද්‍රියං බලං බොජ්ඣඞ්ගා අනාසවො හුත්වා සාසවො හොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු:	යදි අරහා පුථුජ්ජනස්ස පිණ්ඩපාතං දෙති, සෙනාසනං දෙති, ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දෙති, අනාසවො හුත්වා සාසවො හොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු:	අනාසවො හුත්වා සාසවො හොතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	තස්සේදව අනාසවං තං සාසවන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු:	තස්සේදව අනාසවං තං සාසවන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	මග්ගො අනාසවො හුත්වා සාසවො හොතීති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු:	එලං සතිපට්ඨානං සම්මප්පධානං ඉද්ධිපාදෙ ඉන්ද්‍රියං බලං බොජ්ඣඞ්ගා අනාසවො හුත්වා සාසවො හොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු:	යදි පුථුජ්ජනො අරහතො චීවරං දෙති, සාසවං හුත්වා අනාසවං හොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු:	සාසවං හුත්වා අනාසවං හොතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	තස්සේදව සාසවං තං අනාසවන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: එ මැ අනාස්‍රවත් එ මැ සාස්‍රවත් වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගීය අනාස්‍රව වැ සාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

ස. පු: ඵල ස්මෘතිප්‍රස්ථාන සම්‍යක්ප්‍රධාන ඍද්ධිපාද ඉන්ද්‍රිය බල බොධ්‍යඞ්ග අනාස්‍රව වැ සාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ඉදින් රහත් පෘථග්ජනහට පිණ්ඩපාත දේ නම්, ශයනාසන දේ නම්, ග්ලානප්‍රත්‍යයභෛෂජ්‍ය-පරිෂ්කාර දේ නම්, අනාස්‍රව වැ සාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: අනාස්‍රව වැ සාස්‍රව වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ අනාස්‍රවත් එ මැ සාස්‍රවත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: එ මැ අනාස්‍රවත් එ මැ සාස්‍රවත් වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගීය (පළමු) අනාස්‍රව වැ (පසුව) සාස්‍රව වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස අනු: ඵල ස්මෘතිප්‍රස්ථාන සම්‍යක්ප්‍රධාන ඍද්ධිපාද ඉන්ද්‍රිය බල බොධ්‍යඞ්ග (පළමු) අනාස්‍රව වැ (පසුව) සාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: ඉදින් පුහුදුන් පුහුල් රහත්හට සිවුරු දේ නම්, (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ සාස්‍රවත් එ මැ අනාස්‍රවත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: තඤ්ඤෙව සාසවං තං අනාසවන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගො සාසවො හුත්වා අනාසවො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- අනොත්තප්පං සාසවං හුත්වා අනාසවං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: යදි පුථුජ්ජනො අරහතො පිණ්ඩපාතං දෙති, සෙනාසනං දෙති, ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛා-රං දෙති, සාසවො හුත්වා අනාසවො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සාසවො හුත්වා අනාසවො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව සාසවං තා අනාසවන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: තඤ්ඤෙව සාසවං තං අනාසවන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගො සාසවො හුත්වා අනාසවො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- අනොත්තප්පං සාසවං හුත්වා අනාසවං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අරහතො සබ්බෙ ධම්මා අනාසවා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: නනු අරහා අනාසවො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා අනාසවො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහතො සබ්බෙ ධම්මා අනාසවා'ති.

අනාසවකථා නිට්ඨිතා.

13. ස. පු: එ මැ සාස්‍රවත් එ මැ අනාස්‍රවත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රාගය (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ද්වේෂය .. මෝහය ... අනපත්‍රපා (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු ඉදින් පුහුදුන් පුහුල් රහත්හට පිණ්ඩපාත දේ නම්, සෙනසුන් දේ නම්, ගිලන්පසබෙහෙසද්-පිරිකර දේ නම් (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ සාස්‍රවත් එ මැ අනාස්‍රවත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: එ මැ සාස්‍රවත් එ මැ අනාස්‍රවත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රාගය (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ද්වේෂය ... මෝහය ... අනපත්‍රපා (පළමු) සාස්‍රව වැ (පසුව) අනාස්‍රව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ප. පු: 'රහත්හුගේ හැම ධර්මයෝ අනාශ්‍රවහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: රහත් අනාස්‍රව නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් අනාස්‍රව වේ නම්,

අනු. පා: එ කරුණින් භවත, රහත්හුගේ හැම ධර්මයෝ අනාස්‍රවහ'යි කියැයුතු මැ යැ ...

අනාසවකථා නිමි.

4. 4.

සමන්නාගතකථා.

1. ස. පු: අරහා චතූහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා චතූහි ඵස්සෙහි චතූහි වෙදනාහි චතූහි සඤ්ඤාහි චතූහි චෙතනාහි චතූහි චිත්තෙහි චතූහි සද්ධාහි චතූහි විරියෙහි චතූහි සතීහි චතූහි සමාධීහි චතූහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අනාගාමී තීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමී තීහි ඵස්සෙහි -පෙ- තීහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සකදාගාමී ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමී ද්වීහි ඵස්සෙහි -පෙ- ද්වීහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අරහා සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සොතාපන්නො සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලංකොලො එකබීජී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. 4.

සමන්නාගතකථා.

[සම්බන්ධීභාවසමන්වාගම යැ ප්‍රතිලාභසමන්වාගම යැ යි සමන්වාගමයෝ දෙදෙනෙකි. මේ උභය සමන්වාගමයන් තබා අන්‍ය වූ උපපත්තිධර්ම වශයෙන් එන සමන්වාගමයෙක් ඇති සි ලබ්ධි ගත් වාදී කෙනෙක් ඇත. උත්තරාපථකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනම සමන්නාගත- කථා එසි.]

1. ස. පු: රහත් සතර ඵලයෙකින් සමන්වාගත වේ ද? (ප්‍රාප්තිධර්ම නමින් යමෙක් නැති'යි අවබොධ කරවනු පිණිස ප්‍රශ්න යි.)

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (ප්‍රාප්ති ධර්ම සඳහා කළ ප්‍රතිඥා යි.)

ස. අනු: රහත් චතුර්විධ ස්පර්ශයෙන් චතුර්විධ වෙදනායෙන් චතුර්විධ සංඥායෙන් චතුර්විධ චෙතනායෙන් චතුර්විධ චිත්තයෙන් චතුර්විධ ශ්‍රද්ධායෙන් චතුර්විධ වීර්‍ය්‍යයෙන් චතුර්විධ ස්මෘතියෙන් චතුර්විධ සමාධියෙන් චතුර්විධ ප්‍රඥායෙන් සමන්වාගත වේ ද? (රහත් තොප මතයෙහි චතුර්විධ ඵලයෙකින් සමන්වාගත වේ නම්, එසේ වත් මැ සතර ඵලයෙහි සතර ස්පර්ශාදියෙනුදු සමන්වාගත බව වියයුතු යැ යි චොදනා පිණිස කළ අනුයොග යි.)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (එකක්ෂණයෙහි ස්පර්ශාදි සතර නැතියෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

2. ස. පු: අනගැමි තුන් ඵලයෙන් සමන්වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමි ත්‍රිවිධ ස්පර්ශයෙන් ... ත්‍රිවිධ ප්‍රඥායෙන් සමන්වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: සෙදගැමි දෙඵලයෙන් සමන්වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමි ද්විවිධ ස්පර්ශයෙන් ... ද්විවිධ ප්‍රඥායෙන් සමන්වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4 ස. පු: රහත් සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් සොතාපන්න වූයේ සත්තක්ඛත්තුපරම වූයේ කොලංකොල වූයේ එකබීජී වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අරහා සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු: අරහා අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා අනාගාමී අන්තරාපරිනිබ්බායී උපහච්චපරිනිබ්බායී අසංඛාරපරිනිබ්බායී සසංඛාරපරිනිබ්බායී උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7. ස. පු: අනාගාමී සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමී සොතාපන්නො සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලංකොලො එකබීජී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ස. පු: අනාගාමී සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමී සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ස. පු: සකදාගාමී සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමී සොතාපන්නො, සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලංකොලො එකබීජී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

10. ස. පු: සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො 'සොතාපන්නො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අරහා සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. සො'ව අරහා සො සොතාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු:	රහත් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	රහත් සෙදගැමි වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
6. ස. පු:	රහත් අනගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා.	එසේ යැ.
ස. අනු:	රහත් අනගැමි වූයේ අන්තරාපරිනිබ්බායී වූයේ උපහච්චපරිනිබ්බායී වූයේ අසංඛාරපරිනිබ්බායී වූයේ සසංඛාරපරිනිබ්බායී වූයේ උද්ධංසොත අකනිට්ඨගාමී වූයේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
7. ස. පු:	අනගැමි සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනගැමි සොතාපන්න වූයේ සත්තක්ඛත්තුපරම වූයේ කොලංකොල වූයේ එකබීජී වූයේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
8. ස. පු:	අනගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනගැමි සෙදගැමි වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
9. ස. පු:	සෙදගැමි සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සෙදගැමි සොතාපන්න වූයේ සත්තක්ඛත්තුපරම වූයේ කොලංකොල වූයේ එකබීජී වූයේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
10. ස. පු:	සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත 'වූයේ 'සොතාපන්නයෙහ'යි කියැයුතු වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. පු:	රහත් සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වූයේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ඒ රහත් මැ ඒ සෝවන් වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො 'සකදාගාමී'ති වත්තබ්බොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අරහා සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙව'ව අරහා සො සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො 'අනාගාමී'ති වත්තබ්බොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අරහා අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙව'ව අරහා සො අනාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො 'සොතාපන්නො'ති වත්තබ්බොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අනාගාමී සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙව'ව අනාගාමී සො සොතාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො 'සකදාගාමී'ති වත්තබ්බොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අනාගාමී සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සෙව'ව අනාගාමී සො සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො 'සොතාපන්නො'ති වත්තබ්බොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

11 ස. පු: සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වූයේ 'සෙදගැමිහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: රහත් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ රහත් මැ ඒ සෙදගැමි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: අනගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වූයේ 'අනගැමිහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: රහත් අනගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ රහත් මැ ඒ අනගැමි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගතවූයේ 'ශ්‍රොතා-පන්නායහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අනගැමි ශ්‍රොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ අනගැමි මැ ඒ ශ්‍රොතාපන්නායා වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: සකෘදාගාමිඵලයෙන් සමන්නාගත වූයේ 'සකෘදා-ගාමීහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අනගැමි සකෘදාගාමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ අනගැමි මැ ඒ සකෘදාගාමී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්වාගත වූයේ 'ශ්‍රොතා-පන්නයහ'යි කියැයුත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: සකදාගාමී සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙව'ච සකදාගාමී සො සොතාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අරහා සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: නනු අරහා සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අරහා සොතාපත්ති-ඵලෙන සමන්නාගතොති.

17. ස. පු: අරහා සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සොතාපත්තිමග්ගං වීතිවත්තො, සක්කාය-දිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං අපායගමනීයං රාගං අපායගමනීයං දොසං අපායගමනීයං මොහං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: අරහා සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහා සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අරහා සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

19. ස. පු: අරහා සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො තෙන සමන්නා-ගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සකදාගාමිමග්ගං වීතිවත්තො ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති,

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සෙදගැමි සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ සෙදගැමි මැ ඒ සොතාපන්නයා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: රහත් සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: රහත් සොතාපත්තිඵලය (නැවත අනුත්පත්ති විසින්) ඉක්මසිටියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් සොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත් සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත-යහ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

17. ස. පු: රහත් සොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් සොතාපත්තිමාර්ගය ඉක්මසිටියේ සක්කාය-දිට්ඨි විචිකිච්ඡා සීලබ්බතපරාමාස හා අපායගමන-යට හිත වූ රාගය, අපායගමනයට හිත වූ ද්වේෂය, අපායගමනයට හිත වූ මොහය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

18. ස. පු: රහත් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් සෙදගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් සෙදගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

19. ස. පු: රහත් සෙදගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් සෙදගැමිමග ඉක්මසිටියේ ඔළාරිකකාමරාග ඔළාරිකව්‍යාපාද ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: ඒසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු:	අරහා අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු අරහා අනාගාමිඵලං වීතිවත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අරහා අනාගාමිඵලං වීතිවත්තො,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අරහා අනාගාමි-ඵලෙන සමන්නාගතො'ති.
21. ස. පු:	අරහා අනාගාමිඵලං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අරහා අනාගාමිමග්ගං වීතිවත්තො අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං බ්‍යාපාදං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
22. ස. පු:	අනාගාමී සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු අනාගාමී සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අනාගාමී සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනාගාමී සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතොති.
23. ස. පු:	අනාගාමී සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අනාගාමී සොතපත්තිමග්ගං වීතිවත්තො සක්කාය-දිට්ඨිං -පෙ- අපායගමනියං මොහං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
24. ස. පු:	අනාගාමී සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු අනාගාමී සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අනාගාමී සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනාගාමී සකදාගාමි-ඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

20. ස. පු: රහත් අනාගාමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් අනාගාමිඵලය ඉක්මසිටියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් අනාගාමිඵලය ඉක්මසිටියේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත් අනාගාමිඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

21. ස. පු: රහත් අනාගාමිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් අනාගාමිමාර්ගීය ඉක්මසිටියේ අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත ව්‍යාපාදය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: අනගැමි සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: අනගැමි සොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනගැමි සොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, අනගැමි සොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගතය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

23. ස. පු: අනගැමි ශ්‍රොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමි ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගීය ඉක්මසිටියේ සක්කායදිට්ඨි ... අපායගමනයට හිත වූ මොහය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

24. ස. පු: අනගැමි සකෘදගාමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමි සකෘදගාමිඵලය ඉක්මසිටියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනගැමි සකෘදගාමිඵලය ඉක්මසිටියේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'අනගැමි සකෘදගාමිඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

25. ස. පු: අනාගාමී සකදාගාමිඵලා වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමී සකදාගාමිමග්ගං වීතිවත්තො ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26. ස. පු: සකදාගාමී සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු සකදාගාමී සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සකදාගාමී සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සකදාගාමී සොතා-පත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

27. ස. පු: සකදාගාමී සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමී සොතාපත්තිමග්ගං වීතිවත්තො සක්කායදිට්ඨිං -පෙ- අපායගමනීයං මොහං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

28. ප. පු: න වත්තබ්බං: අරහා චතූහි ඵලෙහි සමන්නා-ගතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහතා චත්තාරි ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතා චත්තාරි ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහිනො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අරහා චතූහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

29. ප. පු: න වත්තබ්බං: 'අනාගාමී තීහි ඵලෙහි සමන්නා-ගතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

25. ස. පු: අනගැමි සකෘදගාමිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමි සකෘදගාමිමාර්ගය ඉක්මසිටියේ ඖළාරික කාමරාගය ඖළාරික ව්‍යාපාදය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

26. ස. පු: සෙදගැමි ශ්‍රොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමි ශ්‍රොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සෙදගැමි ශ්‍රොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'සෙදගැමි ශ්‍රොතාපත්තිඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

27. ස. පු: සෙදගැමි ශ්‍රොතාපත්තිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමි ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය ඉක්මසිටියේ සක්කායදිට්ඨි ... අපායගමනයට හිත වූ මොහය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

28. ප. පු: 'රහත් චතුර්විධඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප අනු: රහතුන් වහන්සේ විසින් චතුර්විධ ඵලයෝ ප්‍රතිවෙධ කරන ලද්දාහු එයිනුදු නො පිරිහුණාහු නො වෙද් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහතුන් වහන්සේ විසින් චතුර්විධ ඵලයෝ ප්‍රතිවෙධ කරන ලද්දාහු එයිනුදු නො පිරිහුණාහු වී නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'රහත් චතුර්විධඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි කියැයුතු මැ යැ.

29. ප. පු: 'අනගැමි ත්‍රිවිධ ඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු:	නනු අනාගාමිනා තීණි ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අනාගාමිනා තීණි ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො,
අනු. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'අනාගාමී තීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.
30. ප. පු:	න වත්තබ්බං 'සකදාගාමී ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු සකදාගාමිනා ද්වෙ ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි සකදාගාමිනා ද්වෙ ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො,
අනු. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සකදාගාමී ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.
31. ස. පු:	අරහතා චත්තාරි ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො'ති අරහා චතූහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අරහතා චත්තාරො මග්ගා පටිලද්ධා තෙහි ච අපරිහීනො'ති අරහා චතූහි මග්ගෙහි සමන්නාගතො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
32. ස. පු:	අනාගාමිනා තීණි ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො'ති අනාගාමී තීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අනාගාමිනා තයො මග්ගා පටිලද්ධා තෙහි ච අපරිහීනො'ති අනාගාමී තීහි මග්ගෙහි සමන්නාගතො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
33. ස. පු:	සකදාගාමිනා ද්වෙ ඵලානි පටිලද්ධානි තෙහි ච අපරිහීනො'ති සකදාගාමී ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	සකදාගාමිනා ද්වෙ මග්ගා පටිලද්ධා තෙහි ච අපරිහීනො'ති සකදාගාමී ද්වීහි මග්ගෙහි සමන්නාගතො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සමන්නාගතකථා නිට්ඨිතා.

ප. අනු:	අනගැමිහු විසින් ත්‍රිවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිවේධ කරන ලද්දාහු එයිනුදු නො පිරිහුණේ නො වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අනගැමිහු විසින් ත්‍රිවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිවේධ කරන ලද්දාහු එයිනුදු නො පිරිහුණේ වී නම්,
අනු. පා:	හවත, එකරුණින් 'අනගැමි ත්‍රිවිධ ඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි කියැයුතු මැ යැ.
30. ප පු:	'සෙදගැමි ද්විවිධ ඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු.	සෙදගැමිහු විසින් ද්විවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිවේධ කරන ලද්දාහු එයිනුදු නො පිරිහුණේ නො වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් සෙදගැමිහු විසින් ද්විවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිවේධ කරන ලද්දාහු එයිනුදු නො පිරිහුණේ වී නම්,
අනු. පා:	හවත, එකරුණින් 'සෙදගැමි ද්විවිධ ඵලයෙන් සමන්නාගතයහ'යි කියැයුතු මැ යැ ...
31. ස. පු:	රහතුන් වහන්සේ විසින් චතුර්විධ ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීනයහ'යි ගෙන රහත් චතුර්විධ ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	රහතුන් වහන්සේ විසින් චතුර්විධ මාර්ගයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීනයහ'යි ගෙන රහත් චතුර්විධ මාර්ගයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
32. ස පු:	අනගැමිහු විසින් ත්‍රිවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීනයහ'යි ගෙන අනගැමි ත්‍රිවිධ ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස අනු:	අනගැමිහු විසින් ත්‍රිවිධ මාර්ගයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීනයහ'යි ගෙන අනගැමි ත්‍රිවිධ මාර්ගයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
33. ස. පු:	සෙදගැමිහු විසින් ද්විවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීනයහ'යි ගෙන සෙදගැමි ද්විවිධ ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු	සෙදගැමිහු විසින් ද්විවිධ මාර්ගයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීනයහ'යි ගෙන සෙදගැමි ද්විවිධ මාර්ගයෙන් සමන්නාගත වේ ද?
ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..

සමන්නාගතකථා නිමි.

4. 5.

උපෙක්ඛාසමන්නාගතකථා.

1. ස. පු: අරහා ඡහි උපෙක්ඛාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා ඡහි ඵස්සෙහි ඡහි වෙදනාහි ඡහි සඤ්ඤාහි -පෙ- ඡහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අරහා ඡහි උපෙක්ඛාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අරහා චක්ඛුනා රූපං පස්සන්තො සොතෙන සද්දං සුණාති, ඝානෙන ගන්ධං ඝායති, ජිව්හාය රසං සායති, කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසති, මනසා ධම්මං විජානාති; මනසා ධම්මං විජානන්තො චක්ඛුනා රූපං පස්සති -පෙ- සොතෙන සද්දං සුණාති -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායති -පෙ- ජිව්හාය රසං සායති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අරහා ඡහි උපෙක්ඛාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සතතං සමිතං අබ්බොකිණ්ණං[1] ඡහි උපෙක්ඛාහි සමන්නාගතො සමොහිතො[2] ඡ උපෙක්ඛායො පච්චුපට්ඨිතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අරහා ඡහි උපෙක්ඛාහි සමන්නාගතො'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු. නනු අරහා ඡළඞ්ගුපෙක්ඛො'ති.[3]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු ඨ: හඤ්චි අරහා ඡළඞ්ගුපෙක්ඛො,[3]

අනු පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අරහා ඡහි උපෙක්ඛාහි සමන්නාගතො'ති.

උපෙක්ඛාසමන්නාගතකථා නිට්ඨිතා.

---

1. අවබොකිණ්ණං - සීමු,
2. සමොයිතො - සයා PTS
3. ඡළුපෙක්ඛො - සයා, PTS

4 5.

උපෙකඛාසමනනාගතකථා.

[‘එකක්ෂණයෙහි රහත්හට සියලු උපෙක්ෂාවන්ගේ උත්පත්ති-භාවයෙක් නැති’යි දක්වන්නට උපෙකඛාසමනනාගතකථා එයි.]

1. ස. පු: රහත් සවැදූරුම් උපෙක්ෂායෙන් සමඞ්ගාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් සවැදූරුම් ස්පර්ශයෙන් සවැදූරුම් වේදනා-යෙන් සවැදූරුම් සංඥයෙන් ... සවැදූරුම් ප්‍රඥයෙන් සමඞ්ගාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රහත් සවැදූරුම් උපෙක්ෂායෙන් සමඞ්ගාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් ඇසින් රූප දක්නේ කනින් ශබ්ද අසා ද, නැහැයෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණ කෙරේ ද, දිවින් රස ආස්වාද කෙරේ ද, කයින් ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය ස්පර්ශ කෙරේ ද, සිතින් ධර්මය දනී ද? සිතින් ධර්මය දන්නේ ඇසින් රූප දකී ද ... කනින් ශබ්ද අසා ද ... ඝ්‍රාණ-යෙන් ගන්ධ ආඝ්‍රාණ කෙරේ ද ... දිවින් රස ආස්වාද කෙරේ ද ... කයින් ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය ස්පර්ශ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රහත් සවැදූරුම් උපෙක්ෂායෙන් සමඞ්ගාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරන්තරයෙන් අනවරතයෙන් තුබූන් කොට සවැදූරුම් උපෙක්ෂායෙන් සමඞ්ගාගත වූයේ සමවහිත වූයේ වේ ද, සවැදූරුම් උපෙක්ෂාවෝ එළඹ සිටියාහු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ප. පු: ‘රහත් සවැදූරුම් උපෙක්ෂායෙන් සමඞ්ගාගතයහ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් ෂඩඞ්ගොපෙක්ෂා ඇතියේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් ෂඩඞ්ගොපෙක්ෂා ඇතියේ වී නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් ‘රහත් සවැදූරුම් උපෙක්ෂා-යෙන් සමඞ්ගාගතයහ’යි කියැයුතු මැ යැ.

උපෙකඛාසමනනාගතකථා නිමි.

4. 6.

බොධියාබුද්ධොතිකථා

1. ස. පු: බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධියා නිරුද්ධාය විගතාය පටිප්පස්සද්ධාය අබුද්ධො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: බොධියා බුද්ධො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතාය බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අතීතාය බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස පු: බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතාය බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. 6.

බොධියාබුද්ධොතිකථා

['බොධි' නමින් මාර්ගඥානය ද, සර්වඥතාඥානය ද ගැණේ. ඒ බව නො සලකා 'සුදු පැහැයෙන් සුදුය, කළු පැහැයෙන් කළුය' කියන්නාක් මෙන් "බොධියෙන් බුද්ධ" යයි ලබ්ධි ගත් වාදිකෙනෙක් ඇත. උත්තරාපථකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට බොධියා බුද්ධොතිකථා එයි.]

1. ස. පු: බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බොධිය (මාර්ගඥානය) නිරුද්ධ වත් මැ විගත වත් මැ සන්හුන් වත් මැ අබුද්ධ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතබොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (තත් ක්ෂණයෙහි බොධි නැතියෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙපයි.)

3. ස. පු: අතීත බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (බොධි ප්‍රතිලාභය සඳහා කළ පිළිත යි.)

ස. අනු: ඒ බොධියෙන් බෝකරණී (අවබොධ) කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ඒ කරුණෙහි කෘත්‍යාභාවයෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

4. ස. පු: ඒ බොධියෙන් බෝකරණී කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (කළ බෝකරණීයෙහි සම්මොහ නැතියෙන් කළ පිළිත යි.)

ස. අනු: ඒ බොධියෙන් දුඃඛසත්‍යය පරිඥන කෙරේ ද, සමුදයසත්‍යය ප්‍රහාණ කෙරේ ද, නිරොධසත්‍යය සාක්ෂාත් කෙරේ ද, මාර්ගසත්‍යය භවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (තත් තත් කෘත්‍යය නැතියෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

5. ස. පු: බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ඒ ක්ෂණයෙහි මාර්ගඥන නැතියෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

6. ස. පු: අනාගතාය බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතාය බොධියා බුද්ධො. තාය බොධියා බොධි-කරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතාය බොධියා බුද්ධො. තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතාය බොධියා බුද්ධො තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතාය බොධියා බුද්ධො. තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-

6. ස. පු: අනාගත බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. ('අගමා රාජගහං බුද්ධො'යි එලොපචාරයෙන් කී තැන් දැක අනාගත බොධියෙන් බුද්ධභාවය පිළිගන කෙරෙයි.)

ස. අනු: ඒ බොධියෙන් බෝකරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (තත් ක්ෂණයෙහි කෘත්‍යාභාවයෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

7. ස. පු: ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ බොධියෙන් දුඃඛපරිඥාන කෙරේ ද ... මාර්ගභාවනා කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥාන කෙරේ ද, සමුදය දුරු කෙරේ ද, නිරොධය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරේ ද, මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥාන කෙරේ ද ... මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥාන කෙරේ ද ... මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥාන කෙරේ ද ... මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

12. ස. පු: අතීතාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අතීතාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අනාගතාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා බොධිකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අනාගතාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො. න ච තාය බොධියා දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අතීතාය බොධියා බුද්ධො, අනාගතාය බොධියා බුද්ධො, පච්චුප්පන්නාය බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තීහි බොධීහි බුද්ධො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අතීත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී නො ද කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී නො ද කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ....

13. ස. පු: අතීත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥත නො කෙරේ ද ... මාර්ගය නො වඩා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥත නො කෙරේ ද ... මාර්ගය නො වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: අනාගත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී නො කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් බොධිකරණී නො කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: අනාගත බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥත නො කෙරේ ද ... මාර්ගය නො වඩා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි. ඒ බොධියෙන් දුඃඛය පරිඥත නො කෙරේ ද ... මාර්ගය නො වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: අතීත බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද, අනාගත බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (ත්‍රිකාලවර්තිවූ සර්වඥතාඥනය සඳහා කළ පිළිත සි.)

ස. අනු: තුන් බොධීන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (තුන්බොධි එකක්ෂණයෙහි නැතියෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප සි.)

17. ස. පු: තීහි බොධීහි බුද්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සතතං සමිතං අබ්බොකිණ්ණං තීහි බොධීහි සමන්නාගතො සමොහිතො, තිස්සො බොධියො පච්චුපට්ඨිතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ප. පු: න වත්තබ්බං බොධියා බුද්ධො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු බොධිපටිලාභා බුද්ධො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි බොධිපටිලාභා බුද්ධො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: බොධියා බුද්ධො'ති.

19. ස. පු: බොධිපටිලාභා බුද්ධො'ති බොධියා බුද්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිපටිලාභා බොධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

බොධියාබුද්ධො'තිකථා නිට්ඨිතා.

17. ස. පු: තුන් බොධීන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරතුරු අනවරතයෙන් නුබුන් කොට තුන් බොධි-යෙන් සමන්නාගත වූයේ සමවහිත වූයේ ද, තුන් බොධීහු එළැඹසිටියාහු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

18. ප. පු: බොධියෙන් බුද්ධ වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: බොධිප්‍රතිලාභයෙන් බුද්ධ වෙයි නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් බොධිප්‍රතිලාභයෙන් බුද්ධ වේ නම්,

අනු. පා: එකරුණින් භවත, 'බොධියෙන් බුද්ධ වෙයි' කියැ-යුතුයැ.

19. ස. පු: 'බොධිප්‍රතිලාභයෙන් බුද්ධ වෙති' යනු කරුණු කොටගෙන බොධියෙන් බුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බොධිප්‍රතිලාභයෙන් බොධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

බොධියාබුද්ධො'තිකථා නිමි.

4. 7.

ලක්ඛණකථා

1. ස. පු: ලක්ඛණසමන්නාගතො බොධිසත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පදෙසලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො පදෙසබොධිසත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: ලක්ඛණසමන්නාගතො බොධිසත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තිභාගලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො තිභාගබොධිසත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. ස. පු: ලක්ඛණසමන්නාගතො බොධිසත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපඩ්ඪලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො උපඩ්ඪබොධිසත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: ලක්ඛණසමන්නාගතො බොධිසත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්කවත්තිසත්තො ලක්ඛණසමන්නාගතො. චක්කවත්තිසත්තො බොධිසත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: චක්කවත්තිසත්තො ලක්ඛණසමන්නාගතො. චක්කවත්තිසත්තො බොධිසත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යාදිසො බොධිසත්තස්ස පුබ්බයොගො පුබ්බචරියා ධම්මක්ඛානං ධම්මදෙසනා, තාදිසො චක්කවත්තිසත්තස්ස පුබ්බයොගො පුබ්බචරියා ධම්මක්ඛානං ධම්මදෙසනා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. 7.

ලක්ඛණකථා

"යෙහි සමන්නාගතස්ස මහාපුරිසස්ස ද්වෙව ගතියො භවන්ති" යි වදාළ සූත්‍රප්‍රදෙශ නුනුවණින් ගෙන මහා පුරුෂ 'ලක්‍ෂණසමන්‍විාගත වූයේ බොධිසත්ත්ව මැ වේ ය'යි ලබ්ධි ගත් විරුද්ධවාදී කෙනෙක් ඇත. උත්තරාපථකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට ලක්ඛණකථා එයි.]

1. ස. පු:	ලක්‍ෂණ සමන්‍විාගත වූයේ බොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ප්‍රදෙශ (සීමාසහිත) ලක්‍ෂණයෙන් සමන්‍විාගත වූයේ ප්‍රදෙශබොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. පු:	ලක්‍ෂණසමන්‍විාගත වූයේ බොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ත්‍රිභාග (තුන් කොටසක්) ලක්‍ෂණයෙන් සමන්‍විාගත වූයේ ත්‍රිභාගබොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
3. ස. පු:	ලක්‍ෂණසමන්‍විාගත වූයේ බොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අඩ (දෙකෙන් කොටසක්) ලක්‍ෂණයෙන් සමන්‍විාගත වූයේ අඩබොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4. ස පු:	ලක්‍ෂණසමන්‍විාගත වූයේ බොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	චක්‍රවර්තිසත්ත්වයා ද ලක්‍ෂණසමන්‍විාගත වෙයි. චක්‍රවර්ති සත්ත්වයා බොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ... (බෝසත් නො වන සක්විති ගෙන කළ ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)
5. ස. පු:	චක්‍රවර්තිසත්ත්වයා ලක්‍ෂණසමන්‍විාගත වෙයි. චක්‍රවර්තිසත්ත්වයා බොධිසත්ත්ව වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ. (බෝසත් වන සක්විති ගෙන කළ ප්‍රතිඥා යි.)
ස. අනු:	බෝසතුන්ගේ යම්බඳු පූර්වයොගයෙක් පූර්වචර්‍යා–යෙක් ධර්මාඛ්‍යානයෙක් ධර්මදෙශනායෙක් ඇද්ද, චක්‍රවර්තිහුගේත් එබඳු පූර්වයොගයෙක් පූර්වචර්‍යා–යෙක් ධර්මාඛ්‍යානයෙක් ධර්මදෙශනායෙක් වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: යථා බොධිසත්තස්ස ජායමානස්ස දෙවා පඨමං පටිගණ්හන්ති[1] පච්ඡා මනුස්සා, එවමෙවං චක්කවත්තිසත්තස්ස ජායමානස්ස දෙවා පඨමං පටිගණ්හන්ති[1] පච්ඡා මනුස්සා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: යථා බොධිසත්තස්ස ජායමානස්ස චත්තාරො නං දෙවපුත්තා[2] පටිග්ගහෙත්වා මාතු පුරතො ඨපෙන්ති 'අත්තමනා දෙවි[3] හොහි, මහෙසක්ඛො තව පුත්තො උප්පන්නො'ති, එවමෙවං චක්කවත්තිසත්තස්ස ජායමානස්ස චත්තාරො නං දෙවපුත්තා පටිග්ගහෙත්වා මාතු පුරතො ඨපෙන්ති 'අත්තමනා දෙවි හොහි මහෙසක්ඛො තව[4] පුත්තො උප්පන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යථා බොධිසත්තස්ස ජායමානස්ස ද්වෙ උදකධාරා[5] අන්තලික්ඛා පාතුභවන්ති: එකා සීතස්ස එකා උණ්හස්ස, යෙන බොධිසත්තස්ස උදකකිච්චං කරොන්ති මාතු ච, එවමෙවං චක්කවත්තිස්ස ජායමානස්ස ද්වෙ උදකධාරා අන්තලික්ඛා පාතුභවන්ති: එකා සීතස්ස එකා උණ්හස්ස, යෙන චක්කවත්තිසත්තස්ස උදකකිච්චං කරොන්ති මාතු චාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යථා සම්පතිජාතො බොධිසත්තො සමෙහි පාදෙහි පතිට්ඨහිත්වා උත්තරෙන අභිමුඛො සත්තපදවීතිහාරෙන[6] ගච්ඡති, සෙතම්හි ඡත්තෙ අනුධාරියමානෙ සබ්බා ච දිසා විලොකෙති, ආසභිඤ්ච වාචං භාසති: අග්ගොහමස්මි ලොකස්ස, ජෙට්ඨොහමස්මි ලොකස්ස, සෙට්ඨොහමස්මි ලොකස්ස, අයමන්තිමා ජාති, නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති, එවමෙවං සම්පතිජාතො චක්කවත්තිසත්තො සමෙහි පාදෙහි පතිට්ඨහිත්වා උත්තරෙන අභිමුඛො සත්තපදවීතිහාරෙන ගච්ඡති, සෙතම්හි ඡත්තෙ අනුධාරියමානෙ සබ්බා ච දිසා විලොකෙති, ආසභිඤ්ච වාචං භාසති: අග්ගොහමස්මි -පෙ- පුනබ්භවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. පටිග්ගණ්හන්ති - සීමු, මජසං, සහ, PTS.
2. චත්තාරො දෙවපුත්තා - සහ, PTS.
3. දෙවී - සීමු, PTS.
4. තෙ - මජසං.
5. උදකස්ස ධාරා - මජසං, සහ, PTS.
6. සත්තපදවීතිහාරෙ - සහ, PTS.

ස. අනු: යම් පරිදි උපදනා බෝසතුන් දෙවියෝ පළමු කොට පිළිගනිත් ද, මිනිස්සු පසුව පිළිගනිත් ද, එපරිදි මැ උපදනා චක්‍රවර්තිසත්‍ත්‍වයා දෙවියෝ පළමු කොට පිළිගනිත් ද, මිනිස්සු පසුව පිළිගනිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: යම් සේ උපදනා බෝසත් සතරවරම් දෙව්රජහු පිළිගෙන මව පෙරට තබත් ද, 'දෙවී සොම්නස්වා, තොපට මහානුභාව සම්පන්‍න පුතෙක් උපන'යි කියත් ද, එසේ ම උපදනා චක්‍රවර්තිසත්‍ත්‍වයා සතරවරම් දෙව්රජහු පිළිගෙන මව පෙරට තබත් ද, 'දෙවී සොම්නස්වා, තොපට මහානුභාව සම්පන්‍න පුතෙක් උපන'යි කියත් ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: යම් පරිදි උපදනා බෝසත්හට බෝසතුන් හා මවට දියකිස කරන සිහිල් වූත් උෂ්ණ වූත් දෙදියදහරෙක් අහසින් වෙන වෙන පහළ වේ ද, එ පරිදි මැ උපදනා චක්‍රවර්තිසත්‍ත්‍වයාට සක්විතිදරු හා මවට දියකිස කරන සිහිල් වූත් උණු වූත් දෙදියදහරෙක් අහසින් වෙන වෙන පහළ වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස අනු: යම් සේ උපන් කෙණෙහි බෝසත් සමපාදයෙන් සිට උත්තරාභිමුඛ වැ සප්තපදව්‍යතීහාරයෙන් යේ ද, ශ්වෙතච්ඡත්‍ර ධරත් මැ ඔබ මොබ හැමදික් බලා ද, 'මම ලොවට අග්‍රයෙමි, මම ලොවට ජ්‍යෙෂ්ඨයෙමි, මම ලොවට ශ්‍රෙෂ්ඨයෙමි, මේ අන්තිමජාති යැ, දැන් පුනර්භවයෙක් නැති'යි සිංහනාද කෙරේ ද, එ පරිදි මැ එකෙණෙහි උපන් චක්‍රවර්තිසත්‍ත්‍වයා සමපාදයෙන් සිට උත්තරාභිමුඛ වැ සප්තපද-ව්‍යතීහාරයෙන් යේ ද, සේසත් ධරත් මැ හැමදික් ඔබ මොබ බලා ද, 'මම ලොකයට අග්‍රයෙමි ... පුනර්භවයෙක් නැති'යි සිංහනාදත් කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: යථා බෝධිසත්තස්ස ජායමානස්ස මහතෝ ආලෝකස්ස මහතෝ ඕභාසස්ස මහතෝ භූමිචාලස්ස පාතුභාවෝ හෝති, එවමේවං චක්කවත්තිස්ස ජායමානස්ස මහතෝ ආලෝකස්ස මහතෝ ඕභාසස්ස මහතෝ භූමිචාලස්ස පාතුභාවෝ හෝතී'ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. අනු: යථා බෝධිසත්තස්ස පකතිකායෝ සමන්තා ව්‍යාමං ඕභාසති, එවමේවං චක්කවත්තිසත්තස්ස පකතිකායෝ සමන්තා ව්‍යාමං ඕභාසතී'ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. අනු: යථා බෝධිසත්තෝ මහාසුපිනං පස්සති, එවමේවං චක්කවත්තිසත්තෝ මහාසුපිනං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං ලක්ඛණසමන්නාගතෝ බෝධිසත්තෝ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ද්වත්තිංසිමානි භික්ඛවේ මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණානි යේහි සමන්නාගතස්ස මහාපුරිසස්ස ද්වේ'ව ගතියෝ භවන්ති අනඤ්ඤා, සචේ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හෝති චක්කවත්ති ධම්මිකෝ ධම්මරාජා චාතුරන්තෝ විජිතාවී ජනපදත්ථාවරියප්පත්තෝ සත්තරතන සමන්නාගතෝ. තස්සිමානි සත්තරතනානි භවන්ති. සෙය්‍යථීදං: චක්කරතනං හත්ථිරතනං අස්සරතනං මණිරතනං ඉත්ථිරතනං ගහපතිරතනං පරිනායක රතනමේව සත්තමං. පරෝසහස්සං ඛෝ පනස්ස පුත්තා භවන්ති සූරා වීරඞ්ගරූපා පරසේනප්පමද්දනා. සෝ ඉමං පථවිං සාගරපරියන්තං අදණ්ඩේන අසත්ථේන ධම්මේන අභිවිජිය අජ්ඣාවසති. සචේ ඛෝ පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති අරහං හෝති සම්මාසම්බුද්ධෝ ලෝකේ විවටච්ඡද්දෝ"ති[a] අත්ථේව සුත්තන්තෝ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තේන හි ලක්ඛණසමන්නාගතෝ බෝධිසත්තෝ'ති.

ලක්ඛණකථා නිට්ඨිතා.

---

a දීඝනිකාය - ලක්ඛණසුත්ත.

ස. අනු: යම්සේ උපදනා බෝසත්හු පිළිබඳ වැ මහත් ආලොකයක්හුගේ මහත් අවභාසයක්හුගේ මහත් භූමිචලනයක්හුගේ පහළ වීමෙක් ඇද්ද, එපරිදි මැ උපදනා චක්‍රවර්තිසත්ත්වයා පිළිබඳ වැ මහත් ආලොකයක්හුගේ මහත් අවභාසයක්හුගේ මහත් භූමිචලනයක්හුගේ පහළ වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: යම් පරිදි බෝසත්හුගේ පියවි කය හාත්පස බඹයක් එළිය කෙරේ ද, එපරිදි මැ සක්විතිහුගේ පියවිකය හාත්පස බඹයක් එළිය කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: යම් පරිදි බෝසත් මහාසුපින දක්නේ වේ ද, එපරිදි මැ සක්විතිසත් මහාසුපින දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: ලක්‍ෂණ සමන්‍වාගත වූයේ බොධිසත්ත්ව වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේ වදාරනලද නො වේ ද? "මහණෙනි, මහාපුරුෂයාගේ මේ මහාපුරුෂලක්‍ෂණයෝ දෙතිසෙකි: යම් ලකුණ-කින් සමන්‍වාගත මහාපුරුෂයාහට ගතීහු දෙදෙනෙක් මූත් අන්‍යගතීහු නැද්ද, (එ බඳු මහපුරිස් ලකුණු ය.) ඉදින් ගිහිගෙහි වෙසේ නම් ධාර්මික වූ ධර්මරාජන් වූ සියුසයුරු දිනූ පරසතුරන් දිනූ දනවුයෙහි තහවුරු බවට පත් සත්රුවනින් යුත් සක්විති රජ වෙයි. මොහු ඔහුගේ සත්රුවන්හු වෙති: කෙසේ යැ යත්: චක්‍රරතන යැ හස්තිරතන යැ අශ්වරතන යැ මණිරතන යැ ස්ත්‍රීරතන යැ ගෘහපතිරතන යැ සත් වැනි පුත්‍ර-රතන යි. ඔහුට ශූර වූ වීරාඞ්ගරූප වූ පරසෙන් මඩනට පොහොසත් දහසින් වැඩි පුත්හු වෙති. හේ සාගරපර්‍ය්‍යන්ත මේ පොළොව අදණ්ඩයෙන් අශස්ත්‍රයෙන් ධර්මයෙන් මොනවට දිනා වෙසෙයි. ඉදින් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට වදනේ නම් ලොකයෙහි පෙරළු කෙලෙස්සියන් ඇති අභීත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වෙති"යි වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'ලක්‍ෂණ සමන්‍වාගත වූයේ බොධිසත්ත්ව වෙයි.

ලක්ඛණකථා නිමි.

4. 8.

නියාමොක්කන්තිකථා

1. ස. පු: බොධිසත්තො **කස්සපස්ස** භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකො හුත්වා බුද්ධො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සාවකො හුත්වා බුද්ධො හොතී'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: අනුස්සවියො'ති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අනුස්සවියො'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා සයම්භූති.

ප පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

අනු. ඨ. හඤ්චි සයම්භූ,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අනුස්සවියො'ති.

1. අනුස්සවිකො'ති - ප අ.

4. 8.

නියාමොක්කන්තිකථා

['නියාම' යනුදු 'බ්‍රහ්මචරිය' යනුදු ආර්‍යමාර්ගයට නමි. බොධිසත්ත්වයනට පාරමී ඥානය මිස නියාමයෙක් නැත. ඉදින් ඇත් නම් බෝසත් සොවන් සව්වෙක් වෙයි. තෙල එසේ නො වෙයි. එසේ වතුදු ජොතිපාල මාණවකයාගේ පැවිද්ද ගෙන 'අප මහසත් කසුප් බුදුන් දවස එසස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ පිරූ බඹසර ඇතියේ වී' යයි ලබ්ධි ගත් වාදී කෙනෙක් ඇත. අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට නියාමොක්කන්තිකථා එයි.]

1. ස. පු: බෝසත් කසුප් බුදුන් සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ පිරූ බ්‍රම්සරවස් ඇතියේ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ. (ලබ්ධියෙහි සිට කළ ප්‍රතිඥ යි.)

ස. අනු: බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සව්වෙක් වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සව්වෙක් වී ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සවු වැ සිට බුදු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (බෝසත්හුගේ පශ්චිමභවය සඳහා කළ ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)

3. ස. පු: සවු වැ සිට බුදු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ. (ජොතිපාල කාලය සඳහා කළ ප්‍රතිඥ යි.)

ස. අනු: අනුශ්‍රවයෙන් (ශ්‍රාවක වශයෙන්) ප්‍රතිවෙධ කළ ධර්‍ම ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු ... (පශ්චිමභවය සඳහා ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)

4. ස. පු: අනුශ්‍රවයෙන් ප්‍රතිවෙධ කළ ධර්‍ම ඇතියේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ. (ජොතිපාල කාලයෙහි අනුශ්‍රව සඳහා කළ පිළිත යි.)

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්වයම්භූ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ස්වයම්භූ වෙත් නම්,

අනු. පා: ආනුශ්‍රවික යැ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: භගවතා බොධියා මූලෙ තීණෙව සාමඤ්ඤඵලානි අභිසම්බුද්ධානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු භගවතා බොධියා මූලෙ චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි අභිසම්බුද්ධානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි භගවතා බොධියා මූලෙ චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි අභිසම්බුද්ධානි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති.

6. ස. පු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තො දුක්කරකාරිකං[1] අකාසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දස්සනසම්පන්නො පුග්ගලො දුක්කරකාරිකං[1] කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: බොධිසත්තො අපරන්තපං අකාසි, අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දස්සනසම්පන්නො පුග්ගලො අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො. ආයස්මා ආනන්දො භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. දුක්කරකාරියං - මජසං.

5. ස. පු: බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බොධිමූලයෙහි (විදූරසුත්හි දී) ත්‍රිවිධ ශ්‍රාමණ්‍යඵලයෝ මැ ප්‍රතිවෙධ කරන ලද්දහු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බොධිමූලයෙහි දී සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයෝ අවබොධ කරන ලද්දහු නො ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බොධිමූලයෙහි දී සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයෝ අවබොධ කරන ලද්දහු වෙත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'බෝසත් කසුප් බුදුන් සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී' යයි නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: බෝසත් කසුප් බුදුන් සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දර්ශනසම්පන්න පුද්ගල දුෂ්කරක්‍රියා කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: බෝසත් පරපරිතාපනානුයොග නො කෙළේ අන් ශාස්තෘවක්හු උදෙසා විසී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (ආලාර - රාමපුත්‍රයන් සඳහා පිළින සි.)

ස. අනු: දර්ශනසම්පන්න පුද්ගල අන් ශාස්තෘවක්හු උදෙසා වසන්නට තිසි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ අප බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇත්තාහු සැරූ බඹසරවස් ඇත්තාහු වෙති. ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ අප බුදුන්ගේ ශ්‍රාවක වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො. බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: **චිත්තො** ගහපති, **හත්ථකො ආළවකො** භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො. චිත්තො ගහපති, හත්ථකො ආළවකො භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො. බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු. බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො, න ච කස්සපස්ස භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආයස්මා **ආනන්දො** භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො, න ච භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11 ස පු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො, න ච කස්සපස්ස භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: චිත්තො ගහපති, හත්ථකො ආළවකො භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො, න ච භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො, න ච කස්සපස්ස භගවතො සාවකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) බෝසත් කසුප් බුදුන් සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසර ඇතියේ වී. බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ ශ්‍රාවකයෙක් වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: **චිත්ත** ගැහැවි, **හත්ථක ආළවක** යන මොහු අප බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇත්තාහු පිරූ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යී ඇත්තාහු වෙති. චිත්ත ගැහැවි හත්ථක ආළවක යන මොහු අප බුදුන්ගේ ශ්‍රාවක වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) බෝසත් කසුප් බුදුන් සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ පිරූ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යී ඇතියේ වී. බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ ශ්‍රාවක වී ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: (තොප මතයෙහි) බෝසත් කසුප් බුදුන් සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ භාවිත බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යී ඇතියේ වී. (එහෙත්) කසුප් බුදුන්ගේ සව්වෙක් නො ද වී යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ අප බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇත්තාහු පිරූ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යී ඇත්තාහු වෙති. (එහෙත්) අප බුදුන්ගේ සව් නො ද වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

11. ස. පු: බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ විය. එහෙත් කසුප් බුදුන්ගේ ශ්‍රාවකයෙක් නොවන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චිත්ත ගැහැවි, හත්ථකආළවක අප බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ පිරූ බඹසරවස් ඇතියේ විය. එහෙත් අප බුදුන්ගේ ශ්‍රාවකයෙක් නො වන්නේ වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ විය. එහෙත් කසුප් බුදුන්ගේ ශ්‍රාවකයෙක් නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාවකො ජාතිං[1] වීතිවත්තෙත්වා අසාවකො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ප. පු: න වත්තබ්බං බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "කස්සපෙ අහං ආනන්ද භගවති බ්‍රහ්මචරියං අචරිං ආයතිං සම්බොධියා"ති. අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි වත්තබ්බං[2] බොධිසත්තො[3] කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති

14. ස. පු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා

"සබ්බාභිභූ සබ්බවිදූහමස්මි
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො
සබ්බඤ්ජහො තණ්හක්ඛයෙ විමුත්තො
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

න මෙ ආචරියො අත්ථි සදිසො මෙ න විජ්ජති
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං නත්ථි මෙ පටිපුග්ගලො.
අහං හි අරහා ලොකෙ අහං සත්ථා අනුත්තරො
එකො'ම්හි සම්මාසම්බුද්ධො සීතිභූතොස්මි නිබ්බුතො
ධම්මචක්කං පවත්තෙතුං ගච්ඡාමි කාසිනං පුරං
අන්ධීභූතස්මිං[4] ලොකස්මිං ආහඤ්ඡං[5] අමතදුන්දුභින්ති[6]

යථා ඛො ත්වං ආවුසො පටිජානාසි,[7] අරහසි[8] අනන්තජිනො'ති.

1. ජාති - සීමු, PTS.
2. න වත්තබ්බං - සීමු, මජසං.
3. තෙන හි බොධිසත්තො - ස්‍යාමා, PTS
4. අන්ධිභූතස්මිං - මජසං.
5. ආහඤ්ඡිං - සීමු, ආහඤ්ඤි - PTS. අහඤ්ඤිං - ස්‍යා.
6. අමතදුද්‍රභිත්ති - PTS.
7. පටිජානාති - සීමු.
8. අරහාසි - සීමු, PTS.

ස. අනු: ශ්‍රාවක (යම් ජාතියෙක ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවක වූයේ ඒ) ජාතිය ඉක්ම ගියේ (අන්‍ය ජාතියෙක දී) අශ්‍රාවක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ..

13. ප. පු: බෝසත් **කසුප්** බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී යයි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "**ආනන්දය**, මම මතු සම්‍යක්සම්බෝධිය පිණිස කසුප්බුදුන් කෙරෙහි බඹසරවස් සැරීමි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් "බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී" යයි කියයුතු යැ.

14. ස. පු: බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු:

"මම සියල්ල මැඩ සිටියෙමි සියල්ල දතුයෙමි වෙමි. සර්වධර්මයෙහි අනුපලිප්තයෙමි. හැම කෙලෙස් හළෙමි. නිවන් නිමිති කොට විමුක්තයෙමි. තමා මැ ස්වයම්භුඥානයෙන් මැනැවින් දැනගෙන ආචාර්‍ය්‍ය භාවයෙන් කවරකු උදෙසම් ද?

මට ඇදුරෙක් නැත. මට සදෘශයෙක් නැත. සදෙවක ලොකයෙහි මට ප්‍රති (සමාන) පුද්ගල-යෙක් නැත.

මම වනාහි ලොකයෙහි රහත්මි. මම අනුත්තර ශාස්තෲයෙමි. කෙවල සම්‍යක්සම්බුද්ධයෙමි. කෙලෙස් ගිනි නිවීමෙන් ශීතලීභූත වූයෙම් නිවුණේ වෙමි. දම්සක් පවත්වනුවට **කාසිපුර** යෙමි. අන්ධභූතලොකයෙහි අමෘත දුන්දුභිය ගසමි.

ඇවැත්නි, යම් පරිදි තෙපි පිළින කරවු ද, අනන්තජින වන්නට නිසියාව. (**උපකාවචනයි.**)

මා දිසා වෙ ජිනා හොන්ති
යෙ පත්තා ආසවක්ඛයං,
ජිතා මෙ පාපකා ධම්මා
තස්මාහං උපකා ජිනො''ති[a]
අත්ථෙව සුත්තන්තොා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිත-බ්‍රහ්මචරියො'ති.

15. ස. පු: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්මචරියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා – ''ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤෙය්‍යන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- පරිඤ්ඤාතන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ආලොකො උදපාදි. ඉදං දුක්ඛසමුදයො අරිය-සච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයො අරියසච්චං පහාතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- පහීනන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරොධො අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ -ප- තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධො අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- සච්ඡිකතන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී-පටිපදා අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධගාමිනීපටිපදාඅරියසච්චං භාවෙතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- භාවිතන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ආලොකො උදපාදී''ති[b] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: බොධිසත්තො කස්සපස්ස භගවතො පාවචනෙ ඔක්කන්තනියාමො චරිත-බ්‍රහ්මචරියො'ති.

නියාමොක්කන්තිකථා නිට්ඨිතා

---

a මහාවග්ගපාළි - මහාඛන්ධක.
b. සච්චසංයුත්ත - ධම්මචක්කප්පවත්තනසුත්ත.

යම් කෙනෙක් ආස්‍රවක්ෂයට පැමිණියාහු වෙත් නම් එකාන්තයෙන් ඒ මා වැන්නෝ ජින වෙති. උපකයෙනි, මා විසින් පාපක අකුශලධර්මයෝ දිනනලදහ. එයින් මම ජින වෙමි'' යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'බෝසත් කසුප් බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී යයි නො කියැයුතු යැ.

16. ස. පු: බෝසත් කසුප්බුදුන්ගේ සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළාහු නො: ''මහණෙනි: 'මේ දුඃඛාර්‍ය්‍යසත්‍ය යැ'යි පෙර අනුශ්‍රුත නො වූ දහම්හි මට චක්‍ෂුස පහළ විය, ඥානය පහළ විය, ප්‍රඥා පහළ විය, විද්‍යා පහළ විය, ආලොකය පහළ විය. මහණෙනි, 'ඒ දුඃඛාර්‍ය්‍යසත්‍යය පරිඥෙය යැ'යි මට ... මහණෙනි, 'ඒ දුඃඛාර්‍ය්‍ය-සත්‍යය පරිඥත යැ'යි මට ... ආලොකය පහළ විය. මහණෙනි, 'මේ දුඃඛසමුදය ආර්‍ය්‍යසත්‍ය යැ'යි ... මහණෙනි, 'මේ දුඃඛසමුදය ආර්‍ය්‍යසත්‍යය ප්‍රහාතව්‍ය යැ'යි මට ... මහණෙනි, 'දුඃඛසමුදය ආර්‍ය්‍යසත්‍යය ප්‍රහීණ යැ'යි මට ... මහණෙනි, මේ දුඃඛනිරොධ ආර්‍ය්‍යසත්‍ය යැ'යි මට ... මහණෙනි, 'මේ දුඃඛනිරොධ ආර්‍ය්‍යසත්‍යය සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍ය යැ'යි මට ... මහණෙනි, දුඃඛනිරොධ ආර්‍ය්‍ය-සත්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත යැ'යි මට ... මහණෙනි, 'මේ දුඃඛනිරොධගාමිනී ප්‍රතිපද ආර්‍ය්‍යසත්‍යය යැ''යි මට ... මහණෙනි, 'මේ දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපද ආර්‍ය්‍යසත්‍යය භාවිතව්‍ය යැ'යි මට ... මහණෙනි, 'මේ දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපද ආර්‍ය්‍යසත්‍යය භාවිත යැ'යි මට ... ආලොකය පහළ වී'' යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැනු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'බෝසත් **කසුප්බුදුන්** සස්නෙහි බැසගත් නියාම ඇතියේ සැරූ බඹසරවස් ඇතියේ වී'යයි නො කියැයුතු යැ.

නියාමොක්කන්තිකථා නිමි.

4. 9.

අපරා'පි සමන්නාගතකථා

1. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො තීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො චතූහි ඵස්සෙහි චතූහි වෙදනාහි චතූහි සඤ්ඤාහි චතූහි චෙතනාහි චතූහි චිත්තෙහි චතූහි සද්ධාහි චතූහි විරියෙහි චතූහි සතීහි චතූහි සමාධීහි චතූහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො තීහි ඵස්සෙහි -පෙ- තීහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො ද්වීහි ඵස්සෙහි -පෙ- ද්වීහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලංකොලො එකබීජී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. 9.

අපරාපි සමන්නාගතකථා

['චතුච්චමාගීසඨ පුද්ගල ප්‍රාපතිබල වශයෙන් තුන් ඵලයෙන් සමන්නාගත වෙති'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අපරාපි සමන්නාගතකථා' එයි.]

1. ස. පු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් තුන්-ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් චතුර්විධ සපශීයෙන් චතුර්විධ වේදනායෙන් චතුර්විධ සංඥායෙන් චතුර්විධ චේතනායෙන් චතුර්විධ චිත්තයෙන් චතුර්විධ ශ්‍රද්ධායෙන් චතුර්විධ වීයෂීයෙන් චතුර්විධ සමෘතීන් චතුර්විධ සමාධීන් චතුර්විධ ප්‍රඥායෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දෙඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් ත්‍රිවිධ සපශීයෙන් ... ත්‍රිවිධ ප්‍රඥායෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් ද්විවිධ සපශීයෙන් ... ද්විවිධ ප්‍රඥායෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොතාපන්න වූයේ සත්තක්ඛත්තුපරම වූයේ කොලංකොල වූයේ එකබීජී වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමී අන්තරාපරිනිබ්බායී උපහච්චපරිනිබ්බායී අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී උද්ධං-සොතො අකණිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපන්නො සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලං-කොලො එකබීජී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපන්නො සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලං-කොලො එකබීජී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රහත් බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමි ඵලයෙන් සමන්‍ගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමිඵලයෙන් සමන්‍ගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනාගාමී, අන්තරාපරිනිබ්බායී, උපහච්ච-පරිනිබ්බායී, අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී, සසඞ්ඛාර-පරිනිබ්බායී, උද්ධංසොත අකණිට්ඨගාමී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු. අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍ගත වේ ද?

ස. අනු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොතාපන්න, සත්තක්ඛත්තුපරම, කොලංකොල, එකබීජී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස පු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්‍ගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍ගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොතාපන්න, සත්තක්ඛත්තුපරම, කොලංකොල, එකබීජී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො සොතා-පන්නො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සො සොතාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො සකදාගාමී'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සො සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො අනාගාමී'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො සො අනාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො සොතා-පන්නො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සො සොතාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍නාගත පුහුල් 'සොතාපන්‍න' යයි කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හෙ මැ රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලත් හෙ මැ සොතාපන්‍නත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්‍නාගත වූයේ 'සෙදගැමි' යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හෙ මැ රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලාත් හෙ මැ සෙදගැමිත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: අනගැමිඵලයෙන් සමන්‍නාගත වූයේ 'අනගැමි' යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමිඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හෙ මැ රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන්නේත් හෙ මැ අනගැමිත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස පු: සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍නාගත වූයේ 'සොතාපන්‍න' යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හෙ මැ අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලත් හෙ මැ සොතාපන්‍නත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො සකදාගාමී'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙ'ව අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සො සකදාගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො සොතාපන්නො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙ'ව සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සො සොතාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

17. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිමග්ගං වීතිවත්තො සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං අපායගමනීයං රාගං අපායගමනීයං දොසං අපායගමනීයං මොහං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වූයේ ‘සෙදගැමි’ යයි කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හෙ මැ අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලත් හෙ මැ සෙදගැමිත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ..

15. ස. පු: සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වූයේ ‘සොතාපන්න’ යයි කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: හෙ මැ සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලත් හෙ මැ සොතාපන්නත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

16. ස. පු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵල ඉක්මසිටියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵල ඉක්මසිටියේ වී නම්,

අනු. පා: භවත, “රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ”යයි නො කියයුතු මැ යැ.

17. ස. පු: රහත්ඵල පසක් කරන්ට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵල ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්මග ඉක්මසිටියේ සත්කායදෘෂ්ටිය විචි- කිත්සාව ශීලව්‍රතපරාමර්ශය අපායගමනීයරාගය අපායගමනීයද්වෙෂය අපායගමනීයමොහය ඉක්ම සිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

18. ස. පු: අරහත්තඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහත්තඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තොති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

19 ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිමග්ගං වීතිවත්තො, ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං ව්‍යාපාදං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: නනු අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිඵලං වීතිවත්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

21. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිඵලං වීතිවත්තො තෙන සමන්නාගතොති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

18. ස. පු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලය ඉක්මවී නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

19. ස. පු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිමග ඉක්මසිටියේ ඖදාරිකකාමරාගය ඖදාරිකව්‍යාපාදය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමිඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමිඵලය ඉක්මවී නම්,

අනු පා: හවත, 'රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමිඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

21. ස. පු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිමග්ගං වීතිවත්තො, අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං ව්‍යාපාදං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතොති.

23. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතපත්තිමග්ගං වීතිවත්තො, සක්කායදිට්ඨිං -පෙ- අපායගමනීයං මොහං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තොති.

ප. පටිපඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලෙන සමන්නාගතොති.

ස. අනු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනාගැමිමග ඉක්මසිටියේ අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත ව්‍යාපාදය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලය ඉක්මසිටියේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලය ඉක්මසිටියේ වී නම්,

අනු. පා: හවත, 'අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

23. ස. පු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්මග ඉක්මසිටියේ සත්කායදෘෂ්ටිය ... අපායගමනීයමොහය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

24. ස. පු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලය ඉක්ම සිටියේ වී නම්,

අනු. පා: හවත, 'අනාගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් සමන්‍වාගත වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

25. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිඵලං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සකදාගාමිමග්ගං වීතිවත්තො, ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං ව්‍යාපාදං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

27. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිමග්ගං වීතිවත්තො, සක්කායදිට්ඨිං -පෙ- අපායගමනීයං මොහං වීතිවත්තො, තෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

28. ප. පු: න වත්තබ්බං අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො තීහි ඵලෙහි සමන්නාගතොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන තීණි ඵලානි පටිලද්ධානි, තෙහි ච අපරිහීනොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

25. ස. පු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිඵලය ඉක්මසිටියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සෙදගැමිමග ඉක්මගියේ ඔළාරික කාමරාග ඔළාරික ව්‍යාපාද ඉක්මගියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

26. ස. පු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵල ඉක්මගියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵල ඉක්මගියේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

27. ස. පු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵල ඉක්මගියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්මඟ ඉක්මගියේ සත්කායදෘෂ්ටි ... අපාය ගමනයට හිත මෝහය ඉක්මගියේ එයින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

28. ප. පු: 'රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් ත්‍රිවිධ-ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් ත්‍රිවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. (එහෙයින්) එයිනුදු අපරිහීන නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන තීණි ඵලානි පටිලද්ධානි, තෙහි ච අපරිහීනො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො තීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

29. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන ද්වෙ[1] ඵලානි පටිලද්ධානි, තෙහි ච අපරිහීනොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන ද්වෙ ඵලානි පටිලද්ධානි, තෙහි ච අපරිහීනො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

30. ප. පු: න වත්තබ්බං 'සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන සොතාපත්තිඵලං පටිලද්ධං තෙන ච අපරිහීනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන සොතාපත්තිඵලං පටිලද්ධං, තෙන ච අපරිහීනො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතො'ති.

31. ස පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන තීණි ඵලානි පටිලද්ධානි, තෙහි ච අපරිහීනො'ති අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො තීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1. ද්වෙච - සීමු.

අනු. ඒ: ඉදින් රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් ත්‍රිවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධ වෙත් නම්, එයිනුදු අපරිහීන වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් ත්‍රිවිධඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ යැ' යනු කියැයුතු මැ යැ.

29. ප පු: 'අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දෙඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ යැ' යනු නො-කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් දෙවැදෑරුම් ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. (එහෙයින්) එයිනුදු අපරිහීන වූයේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඒ: ඉදින් අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් දෙවැදෑරුම් ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධ වෙත් නම්, එයිනුදු අපරිහීන වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දෙවැදෑරුම් ඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ ය' යනු කියැයුතු මැ යැ.

30. ප. පු: 'සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ යැ' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් සොවත්ඵල ප්‍රතිලබ්ධ වෙයි. එයිනුදු අපරිහීන වූයේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඒ: ඉදින් සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් සොවත්ඵල ප්‍රතිලබ්ධ වේ නම්, එයිනුදු අපරිහීන වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ යැ' යනු කියැයුතු මැ යැ.

31. ස. පු: 'රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් ත්‍රිවිධ ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ, එයිනුදු අපරිහීන වෙති'යි ගෙන රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් ත්‍රිවිධ ඵලයෙන් සමන්‍නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන චත්තාරො මග්ගා පටිලද්ධා, තෙහි ච අපරිහීනොති අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො චතූහි මග්ගෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

32. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන ද්වෙ[1] ඵලානි පටිලද්ධානි, තෙහි ච අපරිහීනො'ති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො ද්වීහි ඵලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන තයො මග්ගා පටිලද්ධා, තෙහි ච අපරිහීනො'ති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො තීහි මග්ගෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

33. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන සොතාපත්තිඵලං පටිලද්ධං තෙන ච අපරිහීනො'ති සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො සොතාපත්තිඵලෙන සමන්නාගතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නෙන පුග්ගලෙන ද්වෙ මග්ගා පටිලද්ධා, තෙහි ච අපරිහීනොති සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො ද්වීහි මග්ගෙහි සමන්නාගතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අපරාපි සමන්නාගතකථා නිට්ඨිතා.

1. දෙවව - සිවු.

ස. අනු: 'රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් චතුර්විධ මාර්ගයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීන වෙති'යි ගෙන රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සිවුමඟින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

32. ස. පු: 'අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් දෙවැදෑරුම් ඵලයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීන වෙති'යි ගෙන අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දෙඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් ත්‍රිවිධ මාර්ගයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීන වෙති'යි ගෙන අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් ත්‍රිවිධ මාර්ගයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

33. ස. පු. 'සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් සොවත්ඵල ප්‍රතිලබ්ධ වෙයි. එයිනුදු අපරිහීන වෙති'යි ගෙන සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුලා විසින් දෙවදෑරුම් මාර්ගයෝ ප්‍රතිලබ්ධයහ. එයිනුදු අපරිහීන වෙති'යි ගෙන සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දෙමඟින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අපරාපි සමන්නාගතකථා නිමි.

4. 10.

සඤ්ඤොජනප්පහාන කථා.

1. ස. පු: සබ්බසඤ්ඤොජනානං පහානං අරහත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීයන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීයන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං පජහතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං පජහතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තිණ්ණං සඤ්ඤොජනානං පහානං සොතාපත්තිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි තිණ්ණං සඤ්ඤොජනානං පහානං සොතාපත්තිඵලං වුත්තං භගවතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීයන්තී'ති.

4. ස පු: අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීයන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං ව්‍යාපාදං පජහතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. 10.

සඤ්ඤොජනප්පහානකථා

[‘නිෂ්පර්‍යාය වශයෙන් මැ සර්‍වසංයොජන ප්‍රහාණය අර්හත්ත්වය වෙති’යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම සංයොජනප්පහාන කථා එයි.]

1. ස. පු: සර්‍වසංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණය අර්හත්ත්වය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: රහත්මඟින් හැම සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රහත්මඟින් හැම සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (රහත්මඟින් අප්‍රහීණ සංයොජනයක් නැතියෙන් කළ ප්‍රතිඥ යි.)

ස. අනු: රහත්මඟින් සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බත-පරාමාස දුරු කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ප්‍රථමමාර්‍ගීයෙන් ප්‍රහීණභාවය ගෙන කළ ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)

3. ස. පු: රහත්මඟින් සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බත-පරාමාස දුරු කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (චතුර්ථමාර්ගීයෙන් අනවශෙෂප්‍රහාණය සඳහා කළ ප්‍රතිඥ යි.)

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ත්‍රිවිධ සංයොජන-යන්ගේ ප්‍රහාණය ශ්‍රොතාපත්තිඵල යැ’යි වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ත්‍රිවිධ සංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණය ශ්‍රොතාපත්තිඵල යැ’යි වදාරන ලද්දේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, ‘රහත්මඟින් සියලු සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: රහත්මඟින් සියලු සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්මඟින් ඔළාරිකකාමරාග ඔළාරිකව්‍යාපාද දුරු කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං ව්‍යාපාදං පජහතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු කාමරාගව්‍යාපාදානං තනුභාවං සකදාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කාමරාගව්‍යාපාදානං තනුභාවං සකදාගාමි-ඵලං වුත්තං භගවතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීයන්තී'ති.

6. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහී-යන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං ව්‍යාපාදං පජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං ව්‍යාපාදං පජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු කාමරාගව්‍යාපාදානං අනවසෙසප්පහානං අනාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කාමරාගව්‍යාපාදානං අනවසෙසප්පහානං අනාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා,

අනු පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීයන්තී"ති.

8 ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සංයොජනා පහීයන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

5. ස. පු: රහත්මඟින් ඔළාරිකකාමරාග ඔළාරිකව්‍යාපාද දුරු කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමරාගව්‍යාපාද-යන්ගේ තනුභාවය සකෘදගාමිඵල යැ’යි වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමරාග-ව්‍යාපාදයන්ගේ තනුභාවය සකෘදගාමිඵල යැ’යි වදාරන ලද්දේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, රහත්මඟින් සබ්බසංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: රහත්මඟින් සබ්බසංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්මඟින් අණුසහගතකාමරාගය අණුසහගත-ව්‍යාපාදය දුරු කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: රහත්මඟින් අණුසහගතකාමරාගය අණුසහගත-ව්‍යාපාදය දුරු කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමරාගව්‍යාපාද-යන්ගේ අනවශෙෂප්‍රහාණය අනාගාමිඵල යැ’යි වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමරාග-ව්‍යාපාදයන්ගේ අනවශෙෂප්‍රහාණය අනාගාමිඵල යැ’යි වදාරන ලද්දේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, රහත්මඟින් සබ්බසංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: රහත්මඟින් සබ්බසංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු රූපරාගඅරූපරාගමානඋද්ධච්චඅවිජ්ජාය අනවසෙසප්පහානං අරහත්තං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි රූපරාගඅරූපරාගමානඋද්ධච්චඅවිජ්ජාය අනවසෙසප්පහානං අරහත්තං වුත්තං භගවතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහත්තමග්ගෙන සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීයන්තී"ති.

9. ප. පු: න වත්තබ්බං සබ්බසංයොජනානං පහානං අරහත්තන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහතො සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො සබ්බෙ සඤ්ඤොජනා පහීනා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බසඤ්ඤොජනානං පහානං අරහත්ත"න්ති.

සඤ්ඤොජනප්පහානකථා නිට්ඨිතා.

චතුත්ථො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

ගිහිස්ස අරහා, සහ උප්පත්තියා අරහා, අරහතො සබ්බෙ ධම්මා අනාසවා, අරහා චතූහි ඵලෙහි සමන්නාගතො, එවමෙවං[1] ඡහි උපෙක්ඛාහි, බොධියා බුද්ධො, ලක්ඛණ[2] සමන්නාගතො බොධිසත්තො,[3] ඔක්කන්තනියාමො චරිතබ්‍රහ්ම-චරියො, පටිපන්නකො ඵලෙන සමන්නාගතො, සබ්බසඤ්ඤොජනානං පහානං අරහත්තන්ති.

1. එවමෙව - PTS.
2. සලක්ඛණ - සීමු.
3. පොත්ථකෙසු නත්ථි.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘රූපරාග අරූපරාග මාන උද්ධච්ච අවිජ්ජා යන මොවුන්ගේ අනවශෙෂ-ප්‍රහාණය අභිත්ඣ යැ’යි වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘රූපරාග අරූපරාග මාන උද්ධච්ච අවිජ්ජා යන මොවුන්ගේ අනවශෙෂප්‍රහාණය අභිඥා යැ’යි වදාරන ලද්දේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, ‘රහත්මඟින් සර්‍වසංයොජනයෝ ප්‍රහීණ කරනු ලැබෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ප. පු: ‘සර්‍වසංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණය අභිඥා යැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත්හට සර්‍වසංයොජනයෝ ප්‍රහීණ වූවාහු නො වෙද් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට සර්‍වසංයොජනයෝ ප්‍රහීණ වෙත් නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් ‘සර්‍වසංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණය අභිඥා යැ’යි කියැයුතු මැ යැ.

සඤ්ඤොජනප්පහානකථා නිමි.

සතරවැනි වර්ගය නිමි.

එහි උද්දානය:

ගිහිස්ස අරහාතිකථා යැ උපපත්තිකථා යැ අනාසවකථා යැ සමන්නාගතකථා යැ උපෙක්ඛාසමන්නාගතකථා යැ බොධියාබුද්ධොතිකථා යැ ලක්ඛණකථා යැ නියාමොක්කන්තිකථා යැ අපරාපි සමන්නාගතකථා යැ සඤ්ඤොජනප්පහානකථා යැ යි චතුත්ථවග්ගයෙහි කථා දසයෙකි.

පඤ්චමො වග්ගො

5. 1.

විමුත්තිකථා

1. ස. පු: විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යං කිඤ්චි විමුත්තිඤාණං සබ්බං තං විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චවෙක්ඛණඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. ගොත්‍රභුනො පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස ඤාණං සොතාපත්තිඵලං පත්තස්ස පටිලද්ධස්ස අධිගතස්ස සච්ඡිකතස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

පඤ්චමවර්ගය

5. 1.

විමුත්තිකථා

[විදර්ශනා යැ මාර්ග යැ ඵල යැ ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂණ යැ යි චතුර්විධ ඥානයන්ට 'විමුත්තිඥාන' යනු නමෙකි. එහි විදර්ශනාඥානය නිත්‍ය නිමිත්තාදීන් විමුක්ත හෙයින් හෝ තදඞ්ගවිමුක්තිභාවයෙන් විමුක්ත හෙයින් හෝ විමුක්තිඥාන නම් වෙයි. මාර්ගය සමුච්ඡෙදවිමුක්ති නම් වෙයි. ඵලය ප්‍රතිප්‍රශ්‍රබ්ධි විමුක්ති නම් වෙයි. ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂණඥානය වනාහි විමුක්තිය දනී ය යන හෙතුවින් විමුක්තිඥාන වෙයි. මෙසේ චතුර්විධ විමුක්තිඥානයෙහි නිෂ්පර්‍යායයෙන් ඵලඥානය මැ විමුක්ති නමු. සෙසු ඥානයෝ 'විමුක්තයහ'යි හෝ 'අවිමුක්තයහ'යි හෝ නො කියැයුතු වෙති. මේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත යයි නො කියා නිර්විශෙෂයෙන් 'විමුක්තිඥානය විමුක්ත යැ'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට විමුක්තිකථා එයි.]

1. ස. පු: විමුක්තිඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කිසි විමුක්තිඥානයෙක් ඇද්ද, එහැම විමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: විමුක්තිඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂණඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: විමුක්තිඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ගොත්‍රභූපුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: සොවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුග්ලහට විමුක්තිඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොතාපන්නයාගේ ඥානය ශ්‍රොතාපත්තිඵලයට පැමිණියහුගේ ප්‍රතිලබ්ධයාගේ අධිගතයාගේ සාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ ඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස ඤාණං සකදාගාමිඵලං පත්තස්ස පටිලද්ධස්ස අධිගතස්ස සච්ඡිකතස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස ඤාණං අනාගාමිඵලං පත්තස්ස පටිලද්ධස්ස අධිගතස්ස සච්ඡිකතස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො ඤාණං අරහත්තං පත්තස්ස පටිලද්ධස්ස අධිගතස්ස සච්ඡිකතස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ස. පු: සකදාගාමිඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

10. ස. පු: අනාගාමිඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: සකෘදගාමිඵලය පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සකෘදගාමිහුගේ ඥනය සකෘදගාමිඵලප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රතිලබ්ධයාගේ අධිගතයාගේ සාක්ෂාත්කෘතයාගේ ඥන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහුගේ ඥනය අනගැමිඵලයට පැමිණි, ප්‍රතිලබ්ධ, අධිගත, පසක් කළහුගේ ඥන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හුගේ ඥනය රහත් බවට පැමිණියහුගේ රහත්බව පිළිලැබූ, අධිගත, පසක් කළහුගේ ඥනය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: සොවත්ඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්ති-ඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස අනු: සොවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස පු: සෙදගැමිඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්ති-ඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගල-යාගේ විමුක්තිඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: අනගැමිඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්ති-ඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥනය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස පු: අරහත්තඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සකදාගාමිඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අනාගාමිඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අරහත්තඵලසමඞ්ගිස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස විමුත්තිඤාණං විමුත්තං, තං ච ඵලං[1] පත්තස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

විමුත්තිකථා නිට්ඨිතා

---

1. විමුත්තං ඤාණ ඵලං - මජසං,

11 ස. පු: රහත්ඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12 ස. පු: සෝවත්ඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: සෙදගැමිඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්ති-ඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: අනගැමිඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: රහත්ඵලයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්බව පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාගේ විමුක්තිඥානය විමුක්ත වෙයි. එ ද ඵලයට පැමිණියහුගේ ඥානය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

විමුක්තිකථා නිමි.

5. 2.

අසෙඛඤ්ඤාණකථා

1. ස. පු: සෙඛස්ස අසෙඛඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙඛො අසෙඛං ධම්මං ජානාති, පස්සති, දිට්ඨං විදිතං සච්ඡිකතං උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සෙඛො අසෙඛං ධම්මං න ජානාති, න පස්සති, අදිට්ඨං අවිදිතං අසච්ඡිකතං න උපසම්පජ්ජ විහරති, න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සෙඛො අසෙඛං ධම්මං න ජානාති, න පස්සති, අදිට්ඨං අවිදිතං අසච්ඡිකතං න උපසම්පජ්ජ විහරති, න කායෙන ඵුසිත්වා න විහරති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථී'ති.

2. ස පු: අසෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථි, අසෙඛො අසෙඛං ධම්මං ජානාති, පස්සති, දිට්ඨං විදිතං සච්ඡිකතං උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථි, සෙඛො අසෙඛං ධම්මං ජානාති, පස්සති, දිට්ඨං විදිතං සච්ඡිකතං උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. 2.

අසෙඛඤාණකථා

[යම් හෙයෙකින් ආනන්දස්ථවිරාදි ශෛක්ෂයෝ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදාරයහ'යි ආදීන් අශෛක්ෂයන් දනිත් ද, එහෙයින් 'ශෛක්ෂයාහට අශෛක්ෂඥාන ඇතැ'යි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට අසෙඛඤාණකථා එයි.]

1. ස. පු: ශෛක්ෂයාහට අශෛක්ෂඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශෛක්ෂයා අශෛක්ෂධර්මය දනී ද, දකී ද, දක්නාලද කොට දන්නාලද කොට සාක්ෂාත් කරනලද කොට උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් අරමුණු කොට වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ශෛක්ෂයා අශෛක්ෂධර්මය නො දන්නේ නො දක්නේ නො දක්නාලද්ද, නො දන්නාලද්ද, සාක්ෂාත් නො කරනලද්ද උපයා වාස නො කෙරේ නො? නාමකයින් අරමුණු කොට වාස නො කෙරේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ශෛක්ෂයා අශෛක්ෂධර්මය නො දනී නම්, නො දකී නම්, නො දක්නාලද්ද, නො දන්නාලද්ද, සාක්ෂාත් නො කරනලද්ද උපයා වාස නො කෙරේ නම්, නාමකයින් අරමුණු කොට වාස නො කෙරේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'ශෛක්ෂයාහට අශෛක්ෂඥාන ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: අශෛක්ෂයාහට අශෛක්ෂඥානය ඇද්ද, අශෛක්ෂයා අශෛක්ෂධර්මය දනී ද, දකී ද, දෘෂ්ට කොට විදිත කොට සාක්ෂාත්කෘත කොට උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් අරමුණු කොට වාස කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශෛක්ෂයාහට අශෛක්ෂඥානය ඇද්ද, ශෛක්ෂයා අශෛක්ෂධර්මය දනී ද, දකී ද, දක්නාලද කොට දන්නාලද කොට සාක්ෂාත්කෘත කොට උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් පැහැස වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු. සෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථි, සෙඛො අසෙඛං ධම්මං න ජානාති, න පස්සති, අදිට්ඨං අවිදිතං අසච්ඡිකතං න උපසම්පජ්ජ විහරති, න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථි, අසෙඛො අසෙඛං ධම්මං න ජානාති, න පස්සති, අදිට්ඨං අවිදිතං අසච්ඡිකතං න උපසම්පජ්ජ විහරති, න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගොත්‍රභුනො පුග්ගලස්ස සොතාපත්තිමග්ගෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස සොතාපත්තිඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය -පෙ- අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය -පෙ- අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අරහත්තෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5 ප. පු: න වත්තබ්බං සෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථී''ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු ආයස්මා ආනන්දො සෙඛො "භගවා උළාරො"ති ජානාති. "**සාරිපුත්තො** ථෙරො, **මහා මොග්ගල්ලානො** ථෙරො උළාරො"ති ජානාතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ආයස්මා ආනන්දො සෙඛො "භගවා උළාරො"ති ජනාති, "සාරිපුත්තො ථෙරො, මහාමොග්ගල්ලානො ථෙරො උළාරො"ති ජානාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සෙඛස්ස අසෙඛං ඤාණං අත්ථී'ති.

අසෙඛඤාණකථා නිට්ඨිතා.

3. ස. පු: ශෛක්‍ෂයාහට අශෛක්‍ෂඥාන ඇද්ද, ශෛක්‍ෂයා අශෛක්‍ෂධර්මය නො දනී ද, නො දකී ද, නො දක්නා ලද, නො දත්නාලද, සාක්‍ෂාත් නො කරනලද ඒ ධර්මය උපයා වාස නො කෙරේ ද, නාමකයින් අරමුණු කොට වාස නො කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අශෛක්‍ෂයාහට අශෛක්‍ෂඥාන ඇද්ද, අශෛක්‍ෂයා අශෛක්‍ෂධර්මය නො දනී ද, නො දකී ද, නො දක්නාලද, නො දත්නාලද, අසාක්‍ෂාත්කෘත ඒ ධර්මය උපයා වාස නො කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්ශී කොට වාස නො කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

4 ස. පු: ශෛක්‍ෂයාහට අශෛක්‍ෂඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ගොත්‍රභූ පුද්ගලහට ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගයෙහි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීමට පිළිපන් පුද්-ගලයාහට ශ්‍රොතාපත්තිඵලයෙහි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: සෙදගැමිඵල පසක් කිරීමට පිළිපන් ... අනගැමිඵල පසක් කිරීමට පිළිපන් ... රහත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපන් පුද්ගලයාහට රහත්ඵලයෙහි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි. එසේ නො කියයුතු යැ ...

5. ප. පු: 'ශෛක්‍ෂයාහට අශෛක්‍ෂඥාන ඇතැ'යි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ශෛක්‍ෂ වූවාහු 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදුරයහ'යි දත්නාහු නො වේ ද? ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ, මහමුගලන් - තෙරණුවෝ උදුරයහ'යි දත්නාහු නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ආයුෂ්මත් අනඳතෙරණුවෝ ශෛක්‍ෂ වූවාහු 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදුරයහ'යි දනිත් නම්, සැරියුත් තෙරණුවෝ, මහමුගලන් තෙරණුවෝ උදුරයහ'යි දනිත් නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් ශෛක්‍ෂයාහට අශෛක්‍ෂඥානය ඇතැ'යි කියයුතු මැ යැ.

අසෙඛඤාණකථා නිමි.

5. 3.

විපරීතකථා.

1. ස. පු: පඨවිකසිණ[1] සමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනිච්චෙ නිච්චන්ති විපරියෙසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දුක්ඛෙ සුඛන්ති -පෙ- අනත්තනි අත්තා'ති -පෙ- අසුභෙ සුභන්ති විපරියෙසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කුසලං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: පඨවිකසිණසමපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති.

---

1. පඨවිකසිණං - සී, පථවිකසිණං - මජසං.

5. 3.

විපරීතකථා.

[‘පඨවිකසිණයෙහි පඨවිසංඥා ඇති වැ සමවන්නවුන්ගේ ඥානය විපරීතඥානයෙකැ’යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට විපරීතකථා එයි.]

1. ස. පු:	පඨවිකසිණ සමවත් සමවත් පුද්ගලයාගේ විපරීත-ඥාන ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ ... (පෘථිවිය නිසා උපන් නිමිත්ත පෘථිවිය මැ නො වෙයි. එහිදු මෙතෙම පෘථිවිසංඥා ඇත්තෙක. එයින් විපරීතඥාන ඇත යනු ප්‍රතිවාදියාගේ අභිප්‍රාය යි.)
ස. අනු:	අනිත්‍යයෙහි නිත්‍යය යනු විපර්‍ය්‍යාස වේ ද? (ලක්‍ෂණ පෘථිවිය ද සසම්භාරපෘථිවිය ද නිමිත්ත-පෘථිවිය ද, පෘථිවිදෙවතා දැ යි හැම පෘථිවි නම් වෙයි. එහි ‘පෘථිවි’ යයි උපන් ඥානය විපරීත නො වෙයි. ‘අනිත්‍යයෙහි නිත්‍ය’ යයි ආදීන් උපන් විපර්‍ය්‍යාසය විපරීතඥාන නම්. කිම? තොපගේ මේ ඥානය මෙයින් අන්‍යතරයෙක් ද හො යි චොදනා නගන්නට කළ අනුයොග යි.)
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ... (විපර්‍ය්‍යාසලක්‍ෂණ නැතියෙන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරෙයි.)
ස. අනු:	දුඃඛයෙහි ‘සුඛ’ යයි... අනාත්මයෙහි ‘ආත්ම’ යයි... අශුභයෙහි ‘ශුභ’ යයි ගන්නේ විපර්‍ය්‍යාස වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. පු:	පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ. (පඨවිනිමිත්ත සඳහා පිළිත යි.)
ස. අනු:	අකුශල වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	කුසල් නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් කුසල් වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, ‘පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අනිච්චෙව නිච්චන්ති විපරියෙසො, සො ච අකුසලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණං, තං ච අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: දුක්ඛෙ සුඛන්ති -පෙ- අනත්තනි අත්තා'ති -පෙ- අසුභෙ සුභන්ති විපරියෙසො, සො ච අකුසලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණං, තඤ්ච අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණං, තඤ්ච අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: අනිච්චෙව නිච්චන්ති විපරියෙසො, සො ච කුසලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණං, තඤ්ච අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛෙ සුඛන්ති -පෙ- අනත්තනි අත්තා'ති -පෙ- අසුභෙ සුභන්ති විපරියෙසො, සො ච කුසලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපජ්ජෙය්‍ය,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති'.

3. ස. පු: අනිත්‍යයෙහි නිත්‍යය යනු විපර්‍ය්‍යාස වේ නම්, එ ද අකුසල් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන වේ නම්, එ ද අකුසල් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: දුඃඛයෙහි 'සුඛ' යයි ... අනාත්මයෙහි 'ආත්ම' යයි... අශුභයෙහි 'ශුභ' යයි ගන්නේ විපර්‍ය්‍යාස වේ නම්, එ ද අකුසල් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන වේ නම්, එ ද අකුසල් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන වේ නම්, එ ද අකුසල් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනිත්‍යයෙහි නිත්‍යය යනු විපර්‍ය්‍යාස වේ නම්, එ ද කුසල් වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන වේ නම්, එ ද අකුසල් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දුඃඛයෙහි 'සුඛ' යයි ... අනාත්මයෙහි 'ආත්ම' යයි ... අශුභයෙහි 'ශුභ' යයි ගන්නේ විපර්‍ය්‍යාස වේ නම්, එ ද කුසල් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් රහත් පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවදනේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'පර්‍ය්‍යවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණං, අරහා පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපජ්ජෙය්‍යා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො විපරියෙසො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අත්ථි අරහතො විපරියෙසො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො සඤ්ඤාවිපරියෙසො, චිත්තවිපරියෙසො, දිට්ඨිවිපරියෙසො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: නත්ථි අරහතො සඤ්ඤාවිපරියෙසො, චිත්තවිපරියෙසො, දිට්ඨිවිපරියෙසො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො සඤ්ඤාවිපරියෙසො, චිත්තවිපරියෙසො, දිට්ඨිවිපරියෙසො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො විපරියෙසො"ති.

10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණ'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපජ්ජන්තස්ස[1] සබ්බ’ව පඨවී’ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. නිග: තෙන හි පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති.

11. ස. පු: පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1· පඨවිකසිණං සමාපත්තිං සමාපජ්ජන්තස්ස - මජසං,
පඨවිකසිණං සමාපත්තිං සමාපජ්ජන්තස්ස - සහා,
පඨවී’ති සමාපජ්ජන්තස්ස - PTS·

7. ස. පු:	'පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුගේ විපරීතඥාන ඇත' යනු තොප මත යි. රහත් පඨවිකසිණ සමවත් සමවදනේ වේ ද?
ප. පටිසඳසු:	එසේ යැ.
ස. අනු.	රහත්හට විපර්‍ය්‍යාස ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
8. ස. පු:	රහත්හට විපර්‍ය්‍යාස ඇද්ද?
ප. පටිසඳසු:	එසේ යැ. (පෘථිවීනිමිත්ත සඳහා පිළිත යි.)
ස. අනු:	රහත්හට සංඥාවිපර්‍ය්‍යාස චිත්තවිපර්‍ය්‍යාස දෘෂ්ටි-විපර්‍ය්‍යාස ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
9. ස. පු:	රහත්හට සංඥාවිපර්‍ය්‍යාස චිත්තවිපර්‍ය්‍යාස දෘෂ්ටි-විපර්‍ය්‍යාස නැද්ද?
ප පටිසඳසු:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් රහත්හට සංඥාවිපර්‍ය්‍යාස චිත්තවිපර්‍ය්‍යාස දෘෂ්ටිවිපර්‍ය්‍යාස නැත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'රහත්හට විපර්‍ය්‍යාස ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
10. ප. පු:	'පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුට විපරීතඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිසඳසු:	එසේ යැ.
ප. අනු:	පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුට හැම ම පොළෝ වේ ද? (එ හැම පඨවිකසිණ ලක්‍ෂණ-පෘථිවිය මැ වේ ද'යි අසයි.)
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ප. නිග:	එකරුණින් පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුට විපරීතඥාන ඇත.
11. ස. පු:	පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුට විපරීතඥාන ඇද්ද?
ප. පටිසඳසු:	එසේ යැ.

ස. අනු:	නනු පඨවී අත්ථි, අත්ථි ච කොචි පඨවිං පඨවිතො-සමාපජ්ජතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි පඨවී අත්ථි, අත්ථි ච කොචි පඨවිං පඨවිතො සමාපජ්ජති,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති."

12. ස. පු:	පඨවී අත්ථි, පඨවිං පඨවිතො සමාපජ්ජන්තස්ස විපරීතං හොතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නිබ්බානං අත්ථි, නිබ්බානං නිබ්බානතො සමා-පජ්ජන්තස්ස විපරීතං හොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. නිග:	තෙන හි න වත්තබ්බං "පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස විපරීතෙ ඤාණන්ති."

විපරීතකථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු:	පොළොව ඇත්තේ නො වේ ද? පඨවිය පඨවි-භාවයෙන් සමවදනා යමෙකුත් ඇත්තේ නො වේ ද? (නිමිත්තපෘථිවි ඇත්තේ නො වේ ද? පෘථිවිය පෘථිවිභාවයෙන් මැ වත් මූත් ආපො-භාවයෙන් තෙජොභාවයෙන් සම නො වදනා යමෙකුත් ඇත්තේ නො වේ ද? යනු අර්ථ යි.)
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් පෘථිවි ඇත් නම් පෘථිවිය පෘථිවිභාවයෙන් සමවදනා යමෙකුත් ඇත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'පඨවිකසිණ සමවත් සමවත්නහුගේ විපරීතඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

12. ස. පු:	පෘථිවිය ඇත, පෘථිවිය පෘථිවිභාවයෙන් සමවදනහුට විපරීත ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	නිවන් ඇත, නිවන නිවන් විසින් සමවදනහුට විපරීත වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. නිග:	එකරුණින් 'පඨවිකසිණ සමවත් සමවන්නහුට විපරීතඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු යැ

විපරීතකථා නිමි.

5. 4.

නියාමකථා

1. ස. පු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නියතස්ස අනියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නියතස්ස අනියාමගමනාය නත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: නියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනියතස්ස අනියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. 4.

නියාමකථා

[යම් පුද්ගලයෙක් සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නේ වේ ද, එසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මෙතෙම ධර්මාභිසමයට භව්‍යයෙකැ'යි දන්නාසේක් ද, එහෙයින් අනියත වූ පෘථග්ජන පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානයෙක් ඇතියි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ඇත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට නියාමකථා එයි.]

1. ස. පු: අනියත වූ පෘථග්ජනයාහට නියාමගමනය පිණිස (මාර්ගගමනය පිණිස) ඥානයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: නියත වූ පුද්ගලයාහට අනියාමගමනය පිණිස ඥානයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

2. ස. පු: නියත පුද්ගලයාහට අනියාමගමනය පිණිස ඥානය නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අනියත පුද්ගලයාට නියාමගමනය පිණිස ඥානය ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: නියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: නියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට අනියාමගමනය පිණිස ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අනියතස්ස අනියාමගමනාය නත්ථි ඛන්ධන්ති.

ප. පටික්ඛෙපං: ආමන්තා.

ස. අනු: අනියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි ඛන්ධන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛන්ධන්ති.

ප. පටික්ඛෙපං: ආමන්තා.

ස. අනු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි නියාමො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛන්ධන්ති.

ප. පටික්ඛෙපං: ආමන්තා

ස. අනු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි සතිපට්ඨානා -පෙ- සම්මප්පධානා -පෙ- ඉද්ධිපාදා -පෙ- ඉන්ද්‍රියා -පෙ- බලා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. අනු: අනියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි නියාමො'ති.

ප. පටික්ඛෙපං: ආමන්තා.

අනු. ථ: හඤ්චි අනියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි නියාමො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනියතස්ස නියාගමනාය අත්ථි ඛන්ධන්ති."

10. ස. අනු: අනියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි සතිපට්ඨානා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා'ති.

ප. පටික්ඛෙපං: ආමන්තා.

අනු. ථ: හඤ්චි අනියතස්ස නියාමගමනාය නත්ථි බොජ්ඣඞ්ගා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛන්ධන්ති."

6 ස. පු: අනියත පුද්ගලයාහට අනියාමගමනය පිණිස ඥනය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥනය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු. අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥනය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස නියාමයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8 ස. පු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥනය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස සිවටන්හු .. සම්‍යක් ප්‍රධානයෝ ... ඍද්ධිපාදයෝ ... ඉන්ද්‍රියයෝ ... බලයෝ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9 ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනයට නියාමයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස නියාමයෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥනයෙක් ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. අනු: අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස සිවටන්හු ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥනය ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

11. ස. පු: අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගොත්‍රභුනො පුග්ගලස්ස සොතාපත්තිමග්ගෙ ඛණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස සොතාපත්තිඵලෙ ඛණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය -පෙ- අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය -පෙ- අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අරහත්තෙ ඛණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ප. අනු: නනු භගවා ජානාති 'අයං පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමිස්සති, භබ්බො අයං පුග්ගලො ධම්මං අභිසමෙතු'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි භගවා ජානාති 'අයං පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමිස්සති, භබ්බො අයං පුග්ගලො ධම්මං අභිසමෙතු'න්ති,[1]

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඛණ'න්ති.

නියාමකථා නිට්ඨිතා.

---

1. අභිසමෙතුං - සීමු, මජසං.

11. ස. පු: | අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: | එසේ යැ.

ස. අනු: | ගොත්‍රභූපුද්ගලයාහට සොවත්මගෙහි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: | එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: | සොවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපත් පුද්ගලයා-හට සොවත්ඵලයෙහි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: | එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: | සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට ... අනගැමිඵල පසක් කරන්නට ... රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපත් පුද්ගලයාහට අර්හත්ත්වයෙහි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: | එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ප. පු: | 'අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: | එසේ යැ.

ප. අනු: | 'මේ පුද්ගල සම්‍යක්ත්ව නියාමයට බැසගන්නේ යැ, මේ පුද්ගල ධර්මාභිසමය පිණිස භව්‍ය වෙති'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්නාසේක් නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: | එසේ යැ.

අනු. ඨ: | ඉදින් 'මේ පුද්ගල සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැස-ගන්නේ යැ. මේ පුද්ගල ධර්මාභිසමය පිණිස භව්‍ය වෙති'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්නා-සේක් නම්,

අනු. පා: | භවත, එකරුණින් 'අනියත පුද්ගලයාහට නියාමගමනය පිණිස ඥානය ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

නියාමකථා නිමි.

5. 5.

පටිසම්භිදාකථා.

1. ස. පු: සබ්බං ඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සම්මුතිඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සම්මුතිඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි සම්මුතිං ජානන්ති, සබ්බෙ තෙ පටිසම්භිදාපත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සබ්බං ඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: චෙතොපරියායෙ ඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: චෙතොපරියායෙ ඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි පරචිත්තං ජානන්ති, සබ්බෙ තෙ පටිසම්භිදාපත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සබ්බං ඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බා පඤ්ඤා පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. 5.

පටිසම්භිදාකථා.

['ආය්‍ය්‍යයන්ගේ යම් මැ ඥානයෙක් ඇද්ද, එ හැම ලොකොත්තර මැ වෙති'යි ගෙනැ හැම ඥානය මැ පටිසම්භිදායෙහි වැටෙතියි අන්ධකනිකාය-වාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට පටිසම්භිදාකථා එයි.]

1. ස. පු:	හැම ඥානය පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සම්මුතිඥානය පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ... (පය්‍ය්‍යකසිණ සම්මුති-යෙහි සම්වත් නැණ සඳහා ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)
2. ස. පු:	සම්මුතිඥානය පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	යම් කෙනෙක් සම්මුතිය දනිත් ද, ඔහු හැම පිළිසිඹියා පැමිණියාහු වෙත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ... (පුහුදුන් සඳහා ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)
3. ස. පු:	හැම ඥානය පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ. (ආය්‍ය්‍යයන්ගේ ඥානය සඳහා පිළිත යි.)
ස. අනු:	චෙතොපරියායඥානය පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ... (පුහුදුන් සඳහා ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)
4. ස. පු:	චෙතොපරියායඥානය පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ. (ආය්‍ය්‍යයන්ගේ ඥානය සඳහා පිළිත යි.)
ස. අනු:	යම් කෙනෙක් පරචිත්තය දනිත් ද, ඔහු හැම පිළිසිඹියා පැමිණියාහු වෙත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු:	හැම ඤාණ පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	හැම ප්‍රඥා පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ... (කසිණසමාපත්ති ප්‍රඥාව සඳහා ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)

6. ස. පු: සබ්බා පඤ්ඤා පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස අත්ථි පඤ්ඤා පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ආපොකසිණං -පෙ- තෙජොකසිණං -පෙ- වායොකසිණං -පෙ- නීලකසිණං -පෙ- පීතකසිණං -පෙ- ලොහිතකසිණං -පෙ- ඔදාතකසිණං -පෙ- ආකාසානඤ්චායතනං -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස -පෙ- දානං දදන්තස්ස -පෙ- චීවරං දදන්තස්ස -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදන්තස්ස -පෙ- සෙනාසනං දදන්තස්ස -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදන්තස්ස අත්ථි පඤ්ඤා සා පටිසම්භිදා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප පු: න වත්තබ්බං සබ්බං ඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අත්ථි ලොකුත්තරා පඤ්ඤා, සාපඤ්ඤා න පටිසම්භිදා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනු. පා: තෙන හි සබ්බං ඤාණං පටිසම්භිදා'ති.

පටිසම්භිදාකථා නිට්ඨිතා.

6. ස. පු: හැම ප්‍රඥා පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: පඨවීකසිණ සමාපත්තියට සමවන්නහුට ප්‍රඥා ඇත පටිසම්භිදාඥාණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ....

ස. අනු: ආපොකසිණයට ... තෙජොකසිණයට ... වායො-කසිණයට ... නීලකසිණයට ... පීතකසිණයට ... ලොහිතකසිණයට ... ඔදාතකසිණයට ... අකාසා-නඤ්චායතනයට ... විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට ... නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-යතනයට සමවන්නහුට...දන් දෙන්නහුට...සිවුරු දෙන්නහුට ... පිඬුවා දෙන්නහුට ... සෙනසුන් දෙන්නහුට ... ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර දෙන්නහුට ප්‍රඥා ඇත. ඒ ප්‍රඥා පටිසම්භිදාඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: 'හැම ඥාන පටිසම්භිදාඥාණ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ලොකොත්තර ප්‍රඥායෙක් ඇත. ඒ ප්‍රඥාව පටිසම්භිදාඥාණ නො වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අනු. පා: එ කරුණින් හැම ඥාන පටිසම්භිදාඥාණ නම් වෙයි.

පටිසම්භිදාකථා නිමි.

5 6.

සම්මුතිඤාණකථා.

1. ස. පු: න වත්තබ්බං: සම්මුතිඤාණං සච්චාරම්මණඤ්ඤෙව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස අත්ථි ඤාණං, පඨවීකසිණඤ්ච සම්මුතිසච්චම්හි'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පඨවීකසිණසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස අත්ථි ඤාණං 'පඨවීකසිණඤ්ච සම්මුතිසච්චම්හි,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සම්මුතිඤාණං සච්චාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

2. ප. පු: න වත්තබ්බං: සම්මුතිඤාණං සච්චාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු ආපොකසිණං -පෙ- තෙජොකසිණං -පෙ- ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදන්තස්ස අත්ථි ඤාණං, ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛාරො ච සම්මුතිසච්චම්හි'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදන්තස්ස අත්ථි ඤාණං, ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො ච සම්මුතිසච්චම්හි,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සම්මුතිඤාණං සච්චාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

3. ස. පු: සම්මුතිඤාණං සච්චාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤා-රම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සම්මුතිඤාණකථා නිට්ඨිතා.

5. 6.

සම්මුතිඤාණකථා.

['සංවෘතිසත්‍ය යැ පරමාර්ථසත්‍ය යැ යි සත්‍යයෝ දෙදෙනෙකි. යම් කෙනෙක් මෙසේ විභාග නො කොට 'සත්‍ය' යන වචනසාමාන්‍යයෙන් සංවෘතිඥානය ද සත්‍යාලම්බන මැ යයි බෙණෙත් ද, ඔහු 'අන්‍යකතවාදිහු' යයි උන්ගේ වාදවිශෝධනය පිණිස සම්මුතිකථා එයි.]

1. ප. පු: 'සම්මුතිඤාණය සත්‍යාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පඨවීකසිණ සමවත් සමවන්නහුට ඥාන ඇත්තේ නො වේ ද? පඨවීකසිණයත් සංවෘතිසත්‍යයෙහි වැටෙන්නේ නො වේ ද? නොහොත් සංවෘතිසත්‍යය මැ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පඨවිකසිණසමවත් සමවන්නහුට ඥානය ඇත් නම්, පඨවිකසිණයත් සංවෘතිසත්‍යයෙහි වැටේ නම්,

අනු. පා: තවත, එකරුණින් 'සංවෘතිඥානය සත්‍යාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

2. ප. පු: 'සංවෘතිඥානය සත්‍යාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආපොකසිණය ... තෙජොකසිණය ... ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර දෙන්නහුට ඥානය ඇත, ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකරත් සංවෘතිසත්‍යය නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර දෙන්නහුට ඥානය ඇත් නම්, ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකරත් සංවෘතිසත්‍යය වේ නම්,

අනු. පා: තවත, එකරුණින් 'සංවෘතිඥානය සත්‍යාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: සංවෘතිඥානය සත්‍යාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඥානයෙන් දුඃඛය පිරිසිඳ දන්නේ සමුදය දුරු කරන්නේ නිරොධය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නේ මාර්ගය වඩන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

සම්මුතිඤාණකථා නිමි.

5. 7.

චිත්තාරම්මණකථා.

1. ස. පු: චෙතොපරියායෙ ඤාණං චිත්තාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි කොචි සරාගං චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි සරාගං චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානාති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චෙතොපරියායෙ ඤාණං චිත්තාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ස. අනු: නනු අත්ථි කොචි වීතරාගං චිත්තං -පෙ- සදොසං චිත්තං -පෙ- වීතදොසං චිත්තං -පෙ- සමොහං චිත්තං -පෙ- වීතමොහං චිත්තං -පෙ- සඞ්ඛිත්තං චිත්තං -පෙ- වික්ඛිත්තං චිත්තං -පෙ- මහග්ගතං චිත්තං -පෙ- අමහග්ගතං චිත්තං -පෙ- සඋත්තරං චිත්තං -පෙ- අනුත්තරං චිත්තං -පෙ- සමාහිතං චිත්තං -පෙ- අසමාහිතං චිත්තං -පෙ- විමුත්තං චිත්තං -පෙ- අවිමුත්තං චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තන්ති පජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි අවිමුත්තං චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තන්ති පජානාති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චෙතොපරියායෙ ඤාණං චිත්තාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

2. ස. පු: ඵස්සාරම්මණෙ ඤාණං වත්තබ්බං: චෙතොපරියායෙ ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ඵස්සාරම්මණෙ ඤාණං වත්තබ්බං: චෙතොපරියායෙ ඤාණං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චෙතොපරියායෙ ඤාණං චිත්තාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

5. 7.

චිත්තාරම්මණකථා.

['චෙතොපරියායඤාණ යන වචනමාත්‍රය මැ ගෙන ඒ ඤාණය චිත්තාරම්මණ මැ වෙයි' යන අන්ධකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට චිත්තාරම්මණකථා එයි.]

1. ස. පු:	චෙතොපරියායඤාණය චිත්තාරම්මණ මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සරාගචිත්තය 'සරාගචිත්ත' යයි දන්නා කිසිවෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් සරාගචිත්තය 'සරාගචිත්ත' යයි දන්නා කිසිවෙක් ඇත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'චෙතොපරියායඤාණය චිත්තාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
ස. අනු:	වීතරාගචිත්තය ... සදොසචිත්තය ... වීතදොසචිත්තය ... සමොහචිත්තය ... වීතමොහචිත්තය ... සංක්ෂිප්තචිත්තය ... වික්ෂිප්තචිත්තය ... මහද්ගතචිත්තය ... අමහද්ගතචිත්තය ... සඋත්තරචිත්තය... අනුත්තරචිත්තය ... සමාහිතචිත්තය ... අසමාහිතචිත්තය ... විමුක්තචිත්තය ... අවිමුක්තචිත්තය 'අවිමුක්තචිත්ත' යයි දන්නා කිසිවෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අවිමුක්තචිත්තය 'අවිමුක්තචිත්ත' යයි දන්නා කිසිවෙක් ඇත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'චෙතොපරියායඤාණය චිත්තාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	ස්පර්ශාලම්බනඥානය 'චෙතොපරියායඤාණ' යයි කියැයුතු වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් ස්පර්ශාලම්බනඥානය 'චෙතොපරියායඤාණ' යයි කියැයුතු වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, 'චෙතොපරියායඤාණය චිත්තාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: වෙදනාරම්මණෙ ඤාණං -පෙ- සඤ්ඤාරම්මණෙ ඤාණං - චෙතනාරම්මණෙ ඤාණං - චිත්තාරම්මණෙ ඤාණං - සද්ධාරම්මණෙ ඤාණං - විරියාරම්මණෙ ඤාණං - සතාරම්මණෙ ඤාණං - සමාධාරම්මණෙ ඤාණං - පඤ්ඤාරම්මණෙ ඤාණං - රාගාරම්මණෙ ඤාණං - දොසාරම්මණෙ ඤාණං - මොහාරම්මණෙ ඤාණං -පෙ- අනොත්තප්පාරම්මණෙ ඤාණං වත්තබ්බං: චෙතොපරියායෙ ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනොත්තප්පාරම්මණෙ ඤාණං වත්තබ්බං: චෙතොපරියායෙ ඤාණං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චෙතොපරියායෙ ඤාණං චිත්තාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

4. ස. පු: ඵස්සාරම්මණෙ ඤාණං න වත්තබ්බං: චෙතොපරියායෙ ඤාණ'න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඵස්සපරියායෙ ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: වෙදනාරම්මණෙ ඤාණං -පෙ- සඤ්ඤාරම්මණෙ ඤාණං -පෙ- අනොත්තප්පාරම්මණෙ ඤාණං න වත්තබ්බං: චෙතොපරියායෙ ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනොත්තප්පපරියායෙ ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ප. පු: න වත්තබ්බං: චෙතොපරියායෙ ඤාණං චිත්තාරම්මණඤ්ඤෙව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු චෙතොපරියායෙ ඤාණ'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි චෙතොපරියායෙ ඤාණං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: චෙතොපරියායෙ ඤාණං චිත්තාරම්මණඤ්ඤෙව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

චිත්තාරම්මණ කථා නිට්ඨිතා

3. ස. පු: වේදනාලම්බනඥනය ... සංඥලම්බනඥනය ... චේතනාලම්බනඥනය ... චිත්තාලම්බනඥනය .. ශ්‍රද්ධාලම්බනඥනය ... වීය්‍ය්‍යාලම්බනඥනය ... සමෘත්‍යාලම්බනඥනය ... සමාධ්‍යාලම්බනඥනය ... ප්‍රඥලම්බනඥනය ... රාගාලම්බනඥනය ... ද්වේෂාලම්බඥනය ... මොහාලම්බනඥනය ... අනපත්‍රපාලම්බනඥනය 'චේතො පරියායඤාණ'යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින්, අනපත්‍රපාලම්බනඥනය 'චේතොපරියාය-ඤාණ'යයි කියැයුතු වේ නම්,

අනු: පා: හවත, 'චේතොපරියායඤාණය චිත්තාලම්බන වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වේනි'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස පු: සපශීලම්බනඥනය 'චේතොපරියායඤාණ'යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. (තෙල) සපශීපය්‍ය්‍යායඥන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (එබඳු සූත්‍රපදයක් නැහියෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

5. ස. පු: වේදනාලම්බනඥනය ... සංඥලම්බනඥනය .. අනපත්‍රපාලම්බනඥනය 'චිත්තපය්‍ය්‍යායඥන'යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තෙල) අනපත්‍රපාපය්‍ය්‍යායඥන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ප. පු: 'චිත්තපය්‍ය්‍යායඥනය චිත්තාලම්බන මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නොවේනි'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: (තෙල) චිත්තපය්‍ය්‍යායඥන නො?

ස පටිඤඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් චිත්තපය්‍ය්‍යායඥන වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණිත් චිත්තපය්‍ය්‍යායඥනය චිත්තා-ලම්බනැ මැ වත් මුත් අන්‍යාලම්බන නො වේනි'යි කියැයුතු මැ යැ.

චිත්තාලම්බනකථා නිමි

5. 8.

අනාගතඤාණකථා.

1. ස. පු: අනාගතෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං මූලතො ජානාති, හෙතුතො ජානාති, නිදානතො ජානාති, සම්භවතො ජානාති, පභවතො ජානාති, සමුට්ඨානතො ජානාති, ආහාරතො ජානාති, ආරම්මණතො ජානාති, පච්චයතො ජානාති, සමුදයතො ජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අනාගතෙ ඤාණං අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: අනාගතං හෙතුපච්චයතං ජානාති, ආරම්මණපච්චයතං ජානාති, අධිපතිපච්චයතං ජානාති, අනන්තරපච්චයතං ජානාති, සමනන්තරපච්චයතං ජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අනාගතෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

5. 8.

අනාගතඤාණකථා.

[අනාගතය අනතර අනනතර විසින් දෙවැදෑරුම් වෙයි. එහි අනනතර අනාගතයෙහි එකැතින් මැ ඤාණයෙක් නැත. එසේ මැ එකවිටි එකජවන පයඃාසනන අනාගතයෙහිදු නැත. අඬක ආදි යම් නිකායවාසී කෙනෙක් නිර්විශෙෂයෙන් හැම අනාගතයෙහි මැ 'ඤාන' ඇති යි කියත් ද උන්ගේ වාද බිඳුනට අනාගතඤාණකථා එයි.]

1. ස. පු: අනාගතයෙහි ඥානයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප ගත් අනාගත ඥානයෙන් අනනතර අනාගතය මූලාදි වශයෙන් දත හෙන්නේ දැ යි සොයන්නට ප්‍රශන නගයි.) ඒ අනාගතය මූල වශයෙන් දන්නේ ද, නිදාන වශයෙන් දන්නේ ද, සම්භව වශයෙන් දන්නේ ද, ප්‍රභව වශයෙන් දන්නේ ද, සමුත්ථාන වශයෙන් දන්නේ ද, ආහාර වශයෙන් දන්නේ ද, ආරම්මණ වශයෙන් දන්නේ ද, ප්‍රත්‍යය වශයෙන් දන්නේ ද, සමුදය වශයෙන් දන්නේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අනාගතයෙහි ඥානයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අනනතරානාගත චිත්තය ඇසුරු කළ හෙතු-ප්‍රත්‍යයතාව දන්නේ ද, ආලම්බනප්‍රත්‍යයතාව දන්නේ ද, අධිපතිප්‍රත්‍යයතාව දන්නේ ද, අනනතරප්‍රත්‍යයතාව දන්නේ ද, සමනනතර-ප්‍රත්‍යයතාව දන්නේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අනාගතයෙහි ඥානයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ගොත්‍රභුනො පුග්ගලස්ස සොතාපත්තිමග්ගෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස සොතාපත්තිඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අරහත්තෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ප. පු: න වත්තබ්බං අනාගතෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "පාටලිපුත්තස්ස ඛො ආනන්ද තයො අන්තරායා භවිස්සන්ති: අග්ගිතො වා උදකතො වා මිථුභෙදා වා"ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි අනාගතෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

අනාගතඤාණකථා නිට්ඨිතා.

---

a දීඝනිකාය - මහාපරිනිබ්බාන සුත්ත.

ස. අනු.	ගොත්‍රභූපුද්ගලයාට සොවත්මගෙහි ඥානයෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	සොවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාට සොවත්ඵලයෙහි ඥානය ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	සෙදගැමි ... අනගැමි ... රහත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුද්ගලයාට රහත්ඵලයෙහි ඥානය ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ප. පු:	'අනාගතයෙහි ඥානය ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටික්ඛෙ:	එසේ යැ.
ප. අනු:	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "ආනන්දය පැලලුප්නුවරට අන්තරායයෝ තිදෙනෙක් වෙති: වහනියෙන් හෝ උදකයෙන් හෝ මිථුභෙදයෙන් හෝ යැ'යි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?
ස. පටික්ඛෙ:	එසේ යැ.
ප. නිග:	එ කරුණින් 'අනාගතයෙහි ඥානය ඇත'යි (දෙසූ සූත්‍රය හැම තන්හි අනාගතඥානයට සාධක නො වනුයෙන් මෙහි අසාධක යි.)

අනාගතඤාණකථා නිමි.

5. 9.

පච්චුප්පන්නඤාණකථා.

1. ස. පු: පච්චුප්පන්නෙ[1] ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඤාණෙන තං ඤාණං ජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: තෙන ඤාණෙන තං ඤාණං ජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඤාණෙන තං ඤාණං ඤාණන්ති ජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: තෙන ඤාණෙන තං ඤාණං ඤාණන්ති ජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තං ඤාණං තස්ස ඤාණස්ස ආරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: තං ඤාණං තස්ස ඤාණස්ස ආරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඵස්සෙන තං ඵස්සං ඵුසති, තාය වෙදනාය තං වෙදනං වෙදෙති, තාය සඤ්ඤාය තං සඤ්ඤං සඤ්ජානාති, තාය චෙතනාය තං චෙතනං චෙතෙති, තෙන චිත්තෙන තං චිත්තං චින්තෙති, තෙන විතක්කෙන තං විතක්කං විතක්කෙති, තෙන විචාරෙන තං විචාරං විචාරෙති, තාය පීතියා තං පීතිං පියායති, තාය සතියා තං සතිං සරති, තාය පඤ්ඤාය තං පඤ්ඤං පජානාති,

1. පටුප්පන්නෙ - මජසං.

5. 9.

පච්චුප්පන්නඤාණකථා.

['සබ්බසංඛාර අනිත්‍ය විසින් දක්නා ලද'යි වචනය නිසා නිර්විශෙෂයෙන් හැම ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි මැ ඥානය ඇති යි අන්ධකනිකායවාසින් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන් ගේ වාද බිඳුනට පච්චුප්පන්න ඤාණ කථා එයි.]

1. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඉදිත් නිර්විශෙෂයෙන් ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි) ඥානය ඇත් නම් එය ක්‍ෂණප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහිදු විය යුතු යැ. එසේ වත් මැ ඥානයන් දෙදෙනකුගේ එකතුවක් නො වනුයෙන් ඒ ඥානයෙන් මැ ඒ ඥානය දතයුතු වේ දැ'යි සොයන්නට ප්‍රශ්න නගයි.) ඒ ඥානයෙන් ඒ ඥානය දන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ඒ ඥානයෙන් ඒ ඥානය දන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඥානයෙන් ඒ ඥානය 'ඥාන' යයි දන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ඒ ඥානයෙන් ඒ ඥානය 'ඥාන' යයි දන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ. (සන්තතිය සඳහා ප්‍රතිඥා යි.)

ස. අනු: ඒ ඥානය ඒ ඥානයට අරමුණු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ඒ ඥානය ඒ ඥානයට අරමුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ස්පර්ශයෙන් ඒ ස්පර්ශය ස්පර්ශ කෙරේ ද, ඒ වේදනායෙන් ඒ වේදනාව විඳී ද, ඒ සංඥායෙන් ඒ සංඥාව හඳුනා ද, ඒ චෙතනායෙන් ඒ චෙතනාව සිතා ද, ඒ සිතින් ඒ සිත සිතා ද, ඒ විතර්කයෙන් ඒ විතර්කය විතර්කණ කෙරේ ද, ඒ විචාරයෙන් ඒ විචාරය විචාර කෙරේ ද, ඒ ප්‍රීතියෙන් ඒ ප්‍රීතිය පියායන කෙරේ ද, ඒ සිහියෙන් ඒ සිහිය සිහි කෙරේ ද, ඒ ප්‍රඥායෙන් ඒ ප්‍රඥාව දැනගනී ද,

තෙන ඛග්ගෙන තං ඛග්ගං ඡින්දති, තෙන ඵරසුනා තං ඵරසුං තච්ඡති, තාය කුඨාරියා තං කුඨාරිං[1] තච්ඡති, තාය වාසියා තං වාසිං තච්ඡති, තාය සූචියා තං සූචිං සිබ්බති, තෙන අඞ්ගුලග්ගෙන තං අඞ්ගුලග්ගං පරාමසති, තෙන නාසිකග්ගෙන තං නාසිකග්ගං පරාමසති, තෙන මත්ථකෙන තං මත්ථකං පරාමසති, තෙන ගූථෙන තං ගූථං ධොවති, තෙන මුත්තෙන තං මුත්තං ධොවති, තෙන ඛෙළෙන තං ඛෙළං ධොවති, තෙන පුබ්බෙන තං පුබ්බං ධොවති, තෙන ලොහිතෙන තං ලොහිතං ධොවතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වත්තබ්බං: පච්චුප්පන්නො ඤාණං අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සබ්බසඞ්ඛාරෙ අනිච්චතො දිට්ඨෙ තම්පි ඤාණං අනිච්චතො දිට්ඨං හොතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සබ්බසඞ්ඛාරෙ අනිච්චතො දිට්ඨෙ තම්පි ඤාණං අනිච්චතො දිට්ඨං හොති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: පච්චුප්පන්නො ඤාණං අත්ථී'ති.

පච්චුප්පන්නඤාණකථා නිට්ඨිතා.

1. කුඨාරියා තං කුඨාරිං - මජසං.

	එ කඟින් ඒ කග සිඳුනේ ද, ඒ පොරොවින් ඒ පොරොව සසි ද, ඒ කෙවේරියෙන් ඒ කෙවේරිය සසි ද, ඒ වෑහැයෙන් ඒ වෑහැය සස්නේ ද, ඒ ශිද්දෙන් ඒ ශිද්ද හිවා ද, ඒ ඇඟිලි අගින් ඒ ඇඟිලි අග පරාමශී කෙරේ ද, ඒ නැහැ අගින් ඒ නැහැ අග පිරිමසා ද, ඒ මස්තකයෙන් ඒ මස්තකය පරාමශී කෙරේ ද, ඒ මූත්‍රයෙන් ඒ මූත්‍රය දෙවී ද, ඒ කෙළින් ඒ කෙළ දෙවී ද, ඒ පූයායෙන් ඒ පූයාව ධොවන කෙරේ ද, ඒ ලෙහෙයෙන් ඒ ලෙහෙය දෙනේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු:	'ප්‍රත්‍යුත්පන්න ඥානය ඇතැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	හැම සංස්කාර අනිත්‍ය විසින් දක්නාලද කල්හි ඒ ඥානයත් අනිත්‍ය විසින් දක්නාලද්දේ නො වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් හැම සංස්කාර අනිත්‍ය විසින් දක්නාලද කල්හි ඒ ඥානයත් අනිත්‍ය විසින් දක්නාලද වෙ නම්,
අනු. පා:	භවත, ඒකරුණින් 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න ඥානය ඇතැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

ප්‍රත්‍යුත්පන්නඤාණකථා නිමි.

5. 10.

ඵලඤ්ඤාණකථා.

1 ස. පු: සාවකස්ස ඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකො ඵලස්ස කතං පඤ්ඤපෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සාවකස්ස ඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සාවකස්ස ඵලපරොපරියත්ති ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්ති පුග්ගලපරොපරියත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සාවකස්ස ඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සාවකස්ස ඛන්ධපඤ්ඤත්ති ආයතනපඤ්ඤත්ති ධාතුපඤ්ඤත්ති සච්චපඤ්ඤත්ති ඉන්ද්‍රියපඤ්ඤත්ති පුග්ගලපඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සාවකස්ස ඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකො ජිනො සත්ථා සම්මාසම්බුද්ධො සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී ධම්මසාමී ධම්මපටිසරණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සාවකස්ස ඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකො අනුප්පන්නස්ස ධම්මස්ස උප්පාදෙතා අසඤ්ජාතස්ස මග්ගස්ස සඤ්ජනෙතා අනක්ඛාතස්ස මග්ගස්ස අක්ඛාතා මග්ගඤ්ඤූ මග්ගවිදූ මග්ගකොවිදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. 10.

ඵලඤාණකථා

[බුදුවරුන් සත්ත්වයන්ගේ ආයතිඵලප්‍රාප්තිය පිණිස දහම් දෙසති. ශ්‍රාවකයෝත් සත්ත්වයන්ගේ ආයතිඵලප්‍රාප්තිය පිණිස දහම් දෙසති. මේ සාමාන්‍යයෙන් බුදුවරයන්ට සෙයින් මැ 'ශ්‍රාවකයනට ද ඒ ඒ සත්ත්වයන් විසින් පැමිණිය යුතු ඵලයෙහි ඤාණය ඇතැ'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත් වාදීන්ගේ වාද බිඳුනට ඵලඤාණකථා එයි.]

1. ස. පු: ශ්‍රාවකහට ඵලඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවකයා ඵලකෘත්‍ය පනවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ශ්‍රාවකහට ඵලඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවකහට ඵලපරාවරතා ඉන්ද්‍රියපරාවරතා පුද්ගල-පරාවරතා ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ශ්‍රාවකහට ඵලඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවකහට ස්කන්ධප්‍රඥප්ති ආයතනප්‍රඥප්ති ධාතු-ප්‍රඥප්ති, සත්‍යප්‍රඥප්ති, ඉන්ද්‍රියප්‍රඥප්ති, පුද්ගල-ප්‍රඥප්ති ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ශ්‍රාවකහට ඵලඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවකයා ජින වේ ද, ශාස්තෘ, සම්‍යක්සම්බුද්ධ, සර්වඥ, සර්වදර්ශී, ධර්මස්වාමී, ධර්මප්‍රතිසරණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ශ්‍රාවකහට ඵලඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවකයා නූපන් දහම් උපදවනුයේ වේ ද, නූපන් මාර්ගය උපදවනුයේ වේ ද, ප්‍රකාශ නො කළ මාර්ගය ප්‍රකාශ කරනුයේ වේ ද, මාර්ගඥ, මාර්ගවිත්, මාර්ග-කොවිද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ප. පු: න වත්තබ්බං 'සාවකස්ස ඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සාවකො අඤ්ඤඤාණී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. නිග: තෙන හි සාවකස්ස ඵලෙ ඤාණං අත්ථී'ති.

ඵලඤාණකථා නිට්ඨිතා.

පඤ්චමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

මහාපණ්ණාසකො.

තස්ස උද්දානං:

විමුත්තිඤාණං විමුත්තං,[1] සෙඛස්ස අසෙඛං[2] ඤාණං, විපරීතෙ ඤාණං, අනියතස්ස නියාමගමනාය අත්ථි ඤාණං, සබ්බං ඤාණං පටිසම්භිදා, සම්මුති ඤාණං, චෙතො පරියායෙ ඤාණං, අනාගතෙ ඤාණං, පච්චුප්පන්නෙ ඤාණං-සාවකඵලෙ ඤාණන්ති.

1. විමුත්තී - සීමු.
2. අසෙඛෙ - සීමු.

6. ප. පු: ‘ශ්‍රාවකයාහට ඵලඥන ඇතැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ශ්‍රාවක අඥන වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (අවිද්‍යා සඞ්ඛ්‍යාත අඥන නැසූ බැවින් ප්‍රතික්ෂිප්ත යි.)

ප. නිග: එ කරුණින් ශ්‍රාවකහට ඵලඥන ඇති.

ඵලඤාණකථා නිමි.

පස් වැනි වර්ගය නිමියේ යි.

මහාපණ්ණාසක යි.

එහි උද්දානය:

විමුත්තිකථා යැ අසෙඛඤාණකථා යැ විපරීතකථා යැ නියාමකථා යැ පටිසම්භිදාකථා යැ සම්මුතිඤාණකථා යැ චිත්තාරම්මණකථා යැ අනාගතඤාණකථා යැ පච්චුප්පන්නඤාණකථා යැ ඵලඤාණකථා යැ යි පඤ්චමවග්ගයෙහි කථා දසයෙකි.

ඡට්ඨමො වග්ගො.

6. 1.

නියාමකථා.

1. ස. පු: නියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායනං අච්චුතං අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නියාමො අසඞ්ඛතො, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි, ද්වෙ ලෙණානි, ද්වෙ සරණානි, ද්වෙ පරායනානි, ද්වෙ අච්චුතානි, ද්වෙ අමතානි, ද්වෙ නිබ්බානානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ද්වෙ නිබ්බානානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: අත්ථි ද්වින්නං නිබ්බානානං උච්චනීචතා හීනප්පණීතතා උක්කංසාවක්කංසො සීමා වා භෙදො වා රාජි වා අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ෂෂ්ඨ වර්ගය.

6 1.

නියාමකථා.

[‘නියාමගමනය පිණිස අනියතපෘථග්ජනයාට ඥානය ඇති’යි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට නියාමකථා එයි.]

1. ස. පු: නියාමය ‘අසඞ්ඛත’ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: නිර්වාණය, ත්‍රාණ, ලෙණ, සරණ, පරායණ, අච්‍යුත, අමෘත, වේ ද? (මෙලෙස නියාමයත් අසංස්කෘත වේ දැ’යි සේ යි)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

2. ස. පු: (තොප මතයෙහි) නියාමය අසංස්කෘත යෑ. නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

3. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක්, ලෙණයෝ දෙදෙනෙක්, සරණයෝ දෙදෙනෙක්, පරායණයෝ දෙදෙනෙක්, අච්‍යුතයෝ දෙදෙනෙක්, අමෘතයෝ දෙදෙනෙක්, නිර්වාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

4. ස. පු: නිර්වාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: උභය නිර්වාණයන්ගේ උච්චනීචතායෙක් හීනප්‍රණීත-තායෙක් උත්කර්ෂාපකර්ෂයෙක් හෝ සීමායෙක් හෝ භේදයෙක් හෝ රාජියෙක් හෝ අන්තරිකායෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

5. ස. පු: නියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි නියාමං ඔක්කමන්ති, පටිලභන්ති, උප්පාදෙන්ති, සමුප්පාදෙන්ති, උට්ඨාපෙන්ති, සමුට්ඨාපෙන්ති, නිබ්බත්තෙන්ති, අභිනිබ්බත්තෙන්ති, ජනෙන්ති, සඤ්ජනෙන්තී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අත්ථි කෙචි අසඞ්ඛතං ඔක්කමන්ති පටිලභන්ති උප්පාදෙන්ති සමුප්පාදෙන්ති උට්ඨාපෙන්ති සමුට්ඨාපෙන්ති නිබ්බත්තෙන්ති අභිනිබ්බත්තෙන්ති ජනෙන්ති සඤ්ජනෙන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: නියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: මග්ගො සඞ්ඛතො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නියාමො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සොතාපත්තිනියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගො අසඞ්ඛතොති,

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සොතාපත්තිමග්ගො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිනියාමො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: නියාමය අසංඛතය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නියාමයට බැසගන්නා, එය පිළිලබන, උපදවන, මොනොවට උපදවන, නංවන, මොනොවට නංවවන, නිපදවන, සකසා නිපදවන, දනවන, සකසාදනවන යමෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඛතයට බැසගන්නා, එය පිළිලබන, උපද-වන, මොනොවට උපදවන, නංවන, මොනොවට නංවන, නිපදවන, සකසා නිපදවන, දනවන, සකසා දනවන යමෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: නියාමය අසංඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගය අසංඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (උත්පාදනිරොධභාව-යෙන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරේ.)

7. ස. පු: මාර්ගය සංඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නියාමය සංඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: සොවත්නියාමය අසංඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්මඟ අසංඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: සොවත්මඟ සංඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්නියාමය සංඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: සකදාගාමි නියාමො -පෙ- අනාගාමි නියාමො -පෙ- අරහත්ත නියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තමග්ගො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අරහත්තමග්ගො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තනියාමො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සොතාපත්තිනියාමො අසඞ්ඛතො -පෙ- අරහත්ත-නියාමො අසඞ්ඛතො. නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ච අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: පඤ්ච අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ච තාණානි -පෙ- අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: නියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡත්තනියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: මිච්ඡත්තනියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මත්තනියාමො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සෙදගැමි නියාමය ... අනගැමි නියාමය ... රහත්-නියාමය අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්මග අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: රහත්මග සංසකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්නියාමය සංසකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: සොවත් නියාමය අසංසකෘත යැ ... රහත්නියාමය අසංසකෘත යැ. නිවන අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංසකෘතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: අසංසකෘතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ. (චතුර්විධ සම්‍යක්ත්වනියාමයන් පිළිබඳ 'නියාමවචන' ඇතියෙකුදු නිවන අසංසකෘත බැවිනුදු කළ පිළිත යි.)

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ පස් දෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ පස් දෙනෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: නියාමය අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිච්ඡත්තනියාමය අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: මිච්ඡත්තනියාමය අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස අනු: සම්මත්තනියාමය සංසකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ප. පු: න වත්තබ්බං 'නියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නියාමෙ උප්පජ්ජ නිරුද්ධෙ අනියතො හොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. නිග: තෙන හි නියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. අනු: මිච්ඡත්තනියාමෙ උප්පජ්ජ නිරුද්ධෙ අනියතො හොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. නිග: තෙන හි 'මිච්ඡත්තනියාමො අසඞ්ඛතො'ති.

නියාමකථා නිට්ඨිතා.

16. ප. පු: ‘නියාමය අසංඛතය වේ යැ’යි නො කියැයුතු ද?

ස. පු: එසේ යැ.

ප. අනු: නියාමය ඉපද නිරුද්ධ වූ කල්හි අනියත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. නිග: එකරුණින් නියාමය අසංඛත වෙයි.

ප. අනු: මිච්ඡත්තනියාමය ඉපැද නිරුද්ධ වූ කල අනියත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. නිග: එකරුණින් මිච්ඡත්තනියාමය අසංඛත වෙයි.

නියාමකථා නිමි.

6. 2.

පටිච්චසමුප්පාදකථා.

1. ස. පු: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායනං අච්චුතං අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි ද්වෙ ලෙණානි ද්වෙ සරණානි ද්වෙ පරායනානි ද්වෙ අච්චුතානි ද්වෙ අමතානි ද්වෙ නිබ්බානානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ද්වෙ නිබ්බානානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ද්වින්නං නිබ්බානානං උච්චනීචතා හීනප්පණීතතා[1] උක්කංසාවක්කංසො සීමා වා භෙදො වා රාජි වා[2] අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජා අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. හීනපණීතතා - සීමු, මජසං
2. රාජි වා - මජසං.

6. 2.

පටිච්චසමුප්පාදකථා.

[“උප්පාදා වා තථාගතානං -පෙ- ඨිතා’ව සා ධාතු, ධම්මට්ඨිතතා, ධම්මනියාමතා”යි වදාළහෙයින් ‘ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වේ’යි පූර්වශෛලීයයන් හා මහීශාසකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට පටිච්චසමුප්පාදකථා එයි.]

1. ස. පු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය, ත්‍රාණ ලෙණ, සරණ, පරායණ, අච්යුත අමෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: තොප මතයෙහි ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාද අසංස්කෘත වෙයි. නිර්වන අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ලෙණයෝ දෙදෙනෙක් සරණයෝ දෙදෙනෙක් පරායණයෝ දෙදෙනෙක් අමෘතයෝ දෙදෙනෙක් නිර්වාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: නිර්වාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: උභයනිර්වාණයන්ගේ උච්චනීචතායෙක් හීනප්‍රණීත-තායෙක් උත්කර්ෂාවකර්ෂයෙක් හෝ සීමායෙක් හෝ භෙදයෙක් හෝ රාජියෙක් හෝ අන්තරිකායෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යාව අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අවිජ්ජා සඞ්ඛතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: පටිච්චසමුප්පාදෙ සඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා අසඞ්ඛතා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා සඞ්ඛතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: පටිච්චසමුප්පාදෙ සඞ්ඛතොති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං අසඞ්ඛතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: පටිච්චසමුප්පාදෙ සඞ්ඛතො'ති.
ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං අසඞ්ඛතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: පටිච්චසමුප්පාදෙ සඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අවිද්‍යා සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාද සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු. ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් වන සංස්කාරයෝ අසංස්කෘත වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් වන සංස්කාරයෝ සංස්කෘත වෙද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

9 ස. පු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස අනු: සංස්කාරප්‍රත්‍යයෙන් වන විඥානය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස පු: සංස්කාරප්‍රත්‍යයෙන් වන විඥානය සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: විඥානප්‍රත්‍යයෙන් වන නාමරූප අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12 ස. පු: විඥානප්‍රත්‍යයෙන් වන නාමරූප සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජාතිපච්චයා ජරාමරණං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පටිච්චසමුප්පාදෙ සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ප. පු: න වත්තබ්බං: පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: ''ජාතිපච්චයා භික්ඛවෙ ජරාමරණං උප්පාදා වා තථාගතානං අනුප්පාදා වා තථාගතානං ඨිතා'ව සා ධාතු ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා ඉදප්පච්චයතා. තං තථාගතො අභිසම්බුජ්ඣති, අභිසමෙති. අභිසම්බුජ්ඣිත්වා අභිසමෙත්වා ආචික්ඛති දෙසෙති පඤ්ඤපෙති පට්ඨපෙති විවරති විභජති උත්තානීකරොති[1] 'පස්සථා'ති චාහ. ජාතිපච්චයා භික්ඛවෙ ජරාමරණං භවපච්චයා භික්ඛවෙ ජාති -පෙ- අවිජ්ජාපච්චයා භික්ඛවෙ සඞ්ඛාරා උප්පාදා වා තථාගතානං අනුප්පාදා වා තථාගතානං ඨිතා'ව සා ධාතු -පෙ- 'පස්සථා'ති චාහ. අවිජ්ජාපච්චයා භික්ඛවෙ සඞ්ඛාරා ඉති ඛො භික්ඛවෙ යා තත්‍ර තථතා අවිතථතා අනඤ්ඤථතා ඉදප්පච්චයතා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පටිච්චසමුප්පාදො''ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි පටිච්චසමුප්පාදෙ අසඞ්ඛතො'ති.

16. ස. පු: ''අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා''ති යා තත්ථ ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා අසඞ්ඛතා. නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. උත්තානිං කරොති - මජ්ඣිං.
a නිදානසංයුත්ත - පච්චයසුත්ත.

13. ස. පු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ජාතිප්‍රත්‍යයෙන් වන ජරාමරණ අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: ජාතිප්‍රත්‍යයෙන් වන ජරාමරණ සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ප. පු. 'ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"මහණෙනි, ජාතිප්‍රත්‍යයෙන් ජරාමරණ වෙයි. තථාගතයන් වහන්සේගේ උත්පාදයෙන් වේවයි ඔබගේ අනුත්පාදයෙන් වේවයි (ජරාමරණ-ධර්මයනට කාරණාර්ථයෙන්) ධර්මස්ථිතතා වූ, (ජරාමරණධර්මයනට කාරණාර්ථයෙන් මැ) ධර්මනියාමතා වූ, ධර්මස්ථිති, ධර්මනියාම වශයෙන් මේ ජරාමරණාදි-ධර්මයනට ප්‍රත්‍යයාර්ථයෙන් ඉදම්ප්‍රත්‍යයතා (ප්‍රත්‍යය-වන ස්වභාව) වූ ඒ ධාතු තොමෝ සිටියා (පවතී) මැ යැ. තථාගතයන් වහන්සේ එය මොනවට අවබොධ කරනසේක. අභිසම කරනසේක. මොනොවට අවබොධ කොට අභිසම කොට කියනසේක, දෙසනසේක, දන්වනසේක, පිහිටු-වනසේක, විවරණ කරනසේක, බෙදනසේක, හෙළි කරනසේක, 'බලව්'යිදු බණනසේක: මහණෙනි, ජාතිප්‍රත්‍යයෙන් ජරාමරණ වෙයි. මහණෙනි, භවප්‍රත්‍යයෙන් ජාති වෙයි කියා යි. මහණෙනි, අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් සංස්කාරයෝ වෙති. තථාගතයන් වහන්සේගේ උත්පාදයෙන් වේවයි ඔබගේ අනුත්පාදයෙන් වේවයි ඒ ධර්මධාතු සිටියා මැ යැ ... 'බලව්'යිදු බණනසේක: 'මහණෙනි, අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් සංස්කාරය වෙති'යි කියා යි. මහණෙනි, මෙසේ එහිලා යම් තථතායෙක් (ස්වභාවයෙක්) අවිතථතායෙක් (නොසිස් බවෙක්) අනන්‍යථාභාවයෙක් (නොවෙනස් බවෙක්), ඉදම්ප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇද්ද? මහණෙනි, මේ ප්‍රතීත්‍ය-සමුත්පාද යැයි කියනු ලැබේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. නිග: එකරුණින් ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය අසංස්කෘත වෙයි.

16. ස. පු: 'අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා' යන එහි සංස්කාර-ධර්මයනට කාරණාර්ථයෙන් ධර්මස්ථිතතාවූ, සංස්කාර-ධර්මයනට කාරණාර්ථයෙන් (ඇති කල්හි මැ සම්භවය වන) ධර්මනියාමතා වූ යම් අවිද්‍යායෙක් ඇද්ද, ඕ (තොපමතයෙහි) අසංස්කෘත යැ. නිර්වාණයත් අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු. අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: 'අවිජ්ජා පච්චයා සඞ්ඛාරා'ති යා තත්ථ ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා අසඞ්ඛතා. සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණන්ති යා තත්ථ ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා අසඞ්ඛතා. නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තීණි අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: තීණි අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තීණි තාණානි -පෙ- අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: 'අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා'ති යා තත්ථ ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා අසඞ්ඛතා, සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණන්ති[1] යා තත්ථ ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා අසඞ්ඛතා -පෙ- 'ජාතිපච්චයා ජරාමරණ'න්ති යා තත්ථ ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා අසඞ්ඛතා. නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදස අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: ද්වාදස අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදස තාණානි -පෙ- ද්වාදසලෙණානි -පෙ- ද්වාදස අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

පටිච්චසමුප්පාදකථා නිට්ඨිතා

---

1. නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති, න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ- තීණි අසඞ්ඛතා'ති PTS,

17. ස. පු: අසංසකෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

18. ස. පු: 'අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා (අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් සංසකාර වෙති), යන එහි ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා වූ යම් අවිද්‍යාවක් ඇද්ද, ඕ (තොප මතයෙහි) අසංසකෘත යැ. 'සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං' යන එහි ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා වූ යම් සංසකාරධාතුවක් ඇද්ද, ඕ (තොප මතයෙහි) අසංසකෘත යැ. නිර්වාණයත් අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංසකෘතයෝ තුන් දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: අසංසකෘතයෝ තුන් දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ තුන්දෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ තුන් දෙනෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

20. ස. පු: 'අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා' යන එහි ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා වූ යම් අවිද්‍යාවක් ඇද්ද, ඕ අසංසකෘත යැ. 'සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං' යන එහි ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා වූ යම් සංසකාරධාතුවක් ඇද්ද, ඕ ද අසංසකෘත යැ. ... 'ජාතිපච්චයා ජරාමරණං' යන එහි ධම්මට්ඨිතතා ධම්මනියාමතා වූ යම් ජාතියක් ඇද්ද උයිත් අසංසකෘත යැ. නිවනත් අසංසකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංසකෘතයෝ දොළොස් දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: අසංසකෘතයෝ දොළොස් දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දොළොස් දෙනෙක් ... ලෙණයෝ දොළොස් දෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ දොළො දෙනෙක් හෝ යි?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදකථා නිමි.

6. 3.

සච්චකථා

1. ස. පු: චත්තාරි සච්චානි අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චත්තාරි තාණානි, චත්තාරි ලෙණානි, චත්තාරි සරණානි, චත්තාරි පරායනානි. චත්තාරි අච්චුතානි, චත්තාරි අමතානි, චත්තාරි නිබ්බානානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: චත්තාරි නිබ්බානානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි චතුන්නං නිබ්බානානං උච්චනීචතා හීනප්පණීතතා උක්කංසාවකංසො සීමා වා භෙදො වා රාජි වා අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ස. පු: දුක්ඛසච්චං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: දුක්ඛසච්චං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: කායිකං දුක්ඛං චෙතසිකං දුක්ඛං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සඋපායාසා අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සමුදයසච්චං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමුදයො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. 3.

සච්චකථා

[“චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ තථානි අවිතථානි” යන සූත්‍රය නිසා ‘සතර සත්‍යයෝ අසඞ්ඛත වෙති’යි පූර්වශෛලියයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට සත්‍යකථා එයි.]

1. ස. පු: සතර සත්‍යයෝ අසඞ්ඛත වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ සතර දෙනෙක් ලෙණයෝ සතර දෙනෙක් සරණයෝ සතර දෙනෙක් පරායණයෝ සතර දෙනෙක් අච්යුතයෝ සතර දෙනෙක් අමෘතයෝ සතර දෙනෙක් නිර්වාණයෝ සතර දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස පු: නිර්වාණයෝ සතර දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චතුර්විධ නිර්වාණයන්ගේ උච්චනීචතායෙක් හීන-ප්‍රණීතතායෙක් උත්කර්ෂාවකර්ෂයෙක් හෝ සීමායෙක් හෝ භෙදයෙක් හෝ රාජියෙක් හෝ අන්තරි-කායෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: දුඃඛසත්‍යය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දුඃඛය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: දුඃඛසත්‍යය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කායිකදුඃඛය, චෛතසිකදුඃඛය, ශොකපරිදෙව-දුඃඛදෞර්මනස්‍යඋපායාසයෝ අසංස්කෘත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස පු: සමුදයසත්‍යය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමුදය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සමුදයසච්චං අසඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා අසඞ්ඛතා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: මග්ගසච්චං අසඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මග්ගො අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: මග්ගසච්චං අසඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: දුක්ඛං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දුක්ඛසච්චං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: කායිකං දුක්ඛං චෙතසිකං දුක්ඛං සොකපරිදෙව-දුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සඞ්ඛතා'ති
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දුක්ඛසච්චං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: සමුදයො සඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සමුදයසච්චං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා සඞ්ඛතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සමුදයසච්චං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සමුදයසත්‍යය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමතෘෂ්ණා භවතෘෂ්ණා විභවතෘෂ්ණා අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: මාර්ගසත්‍යය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: මාර්ගසත්‍යය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යග්දෘෂ්ටිය ... සම්‍යක්සමාධිය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: දුඃඛය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දුඃඛසත්‍යය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: කායිකදුඃඛය චෛතසිකදුඃඛය ශොකපරිදෙව-දුඃඛදෞර්මනස්‍යඋපායාසයෝ සංස්කෘත වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දුඃඛසත්‍යය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: සමුදය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමුදයසත්‍යය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: කාමතෘෂ්ණා භවතෘෂ්ණා විභවතෘෂ්ණා සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමුදයසත්‍යය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: මග්ගො සඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මග්ගසච්චං සඞ්ඛතන්ති
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි සඞ්ඛතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මග්ගසච්චං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: නිරොධසච්චං අසඞ්ඛතං, නිරොධො අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දුක්ඛසච්චං අසඞ්ඛතං, දුක්ඛං අසඞ්ඛතන්ති
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: නිරොධසච්චං අසඞ්ඛතං, නිරොධො අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සමුදයසච්චං අසඞ්ඛතං සමුදයො අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: නිරොධසච්චං අසඞ්ඛතං, නිරොධො අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මග්ගසච්චං අසඞ්ඛතං, මග්ගො අසඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: දුක්ඛසච්චං අසඞ්ඛතං, දුක්ඛං සඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නිරොධසච්චං අසඞ්ඛතං, නිරොධො සඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19 ස. පු: සමුදයසච්චං අසඞ්ඛතං, සමුදයො සඞ්ඛතො'ති
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
ස. අනු: නිරොධසච්චං අසඞ්ඛතං, නිරොධො සඞ්ඛතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: මාර්ගය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසත්‍යය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: සම්‍යග්දෘෂ්ටිය ... සම්‍යක්සමාධිය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසත්‍යය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: නිරොධසත්‍යය අසංස්කෘත යැ. නිරොධය-අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: දුඃඛසත්‍යය අසංස්කෘත යැ. දුඃඛය අසස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: නිරොධසත්‍යය අසංස්කෘත යැ, නිරොධය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: සමුදයසත්‍යය අසංස්කෘත යැ, සමුදය අසංකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: නිරොධසත්‍යය අසංස්කෘත යැ, නිරොධය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසත්‍යය අසංස්කෘත යැ, මාර්ගය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

18. ස පු: දුඃඛසත්‍යය අසංස්කෘත යැ, දුඃඛය සංස්කෘත වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: නිරොධසත්‍යය අසංස්කාත වෙයි, නිරොධය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: සමුදයසත්‍යය අසංස්කෘත වෙයි, සමුදය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරොධසත්‍යය අසංස්කෘත වෙයි, නිරොධය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: මග්ගසච්චං අසඞ්ඛතං, මග්ගො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිරොධසච්චං අසඞ්ඛතං, නිරොධො සඞ්ඛතො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ප. පු: න වත්තබ්බං 'චත්තාරි සච්චානි අසඞ්ඛතානී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ තථානි අවිතථානි අනඤ්ඤථානි. කතමානි චත්තාරි: ඉදං දුක්ඛන්ති භික්ඛවෙ තථමෙතං අවිතථමෙතං අනඤ්ඤථමෙතං. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති -පෙ- අයං දුක්ඛනිරොධො'ති -පෙ- අයං දුක්ඛ-නිරොධගාමිනීපටිපදා'ති තථමෙතං අවිතථමෙතං අනඤ්ඤථමෙතං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරි තථානි අවිතථානි අනඤ්ඤථානී"ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි චත්තාරි සච්චානි අසඞ්ඛතානී'ති.

සච්චකථා නිට්ඨිතා.

a සච්චසංයුත්ත - තථසුත්ත.

20. ස. පු: මාර්ගසත්‍යය අසංස්කෘත වෙයි, මාර්ගය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරෝධසත්‍යය අසංස්කෘත වෙයි, නිරෝධය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ප. පු: 'සතර සත්‍යයෝ අසංස්කෘත වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නු:

"මහණෙනි, මොහු සතර දෙනෙක් තථ අවිතථ අනඤ්ඤථ වෙති. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, මේ (පඤ්චස්කන්ධය) දුක යැ යන තෙල කරුණ තථ අවිතථ අනඤ්ඤථ වෙයි. මේ (තෘෂ්ණාසමුදය) දුඃඛසමුදය යැ යන ... මේ (තෘෂ්ණානිරෝධය) දුඃඛනිරෝධ යැ යන ... මේ (ආර්‍ය්‍යඅෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගය) දුඃඛනිරෝධගාමිනී-ප්‍රතිපද යැ යන තෙල කරුණ තථ අවිතථ අනඤ්ඤථ වෙයි. මහණෙනි, මොහු සතර දෙන තථ අවිතථ අනඤ්ඤථ වෙති'යි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එකරුණින් සතර සත්‍යයෝ අසංස්කෘත වෙති.

සත්‍යකථා නිමි.

6. 4.

ආරුප්පකථා

1. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායනං අච්චුතං අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනං අසඞ්ඛතන්ති.[1]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- අන්තරිකාවා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනං භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටි-ලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතං භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අත්ථි ආකාසානඤ්චායතනූපගං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අසඞ්ඛතූපගං කම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. ආකාසානඤ්චායතනං අසඞ්ඛතං නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති - PTS.

6. 4.

ආරුප්පකථා

['සතර ආරූප්‍යයෝ ආනෙඤ්ජ වෙති'යි වදාළ වචන නිසා එහෘම ධර්මයෝ අසංස්කෘත වෙති යි ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ආරුප්පකථා එයි.]

1. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ත්‍රාණ, ලෙණ, සරණ, පරායණ අච්‍යුත, අමෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනය අසංස්කෘත වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ දෙදෙ-නෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනය භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඥනස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතය භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඥනස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනොපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතොපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අත්ථි ආකාසානඤ්චායතනූපගා සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අසඞ්ඛතූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනෙ සත්තා ජායන්ති, ජීයන්ති මීයන්ති, චවන්ති, උපපජ්ජන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතෙ සත්තා ජායන්ති, ජීයන්ති, මීයන්ති, චවන්ති, උපපජ්ජන්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනෙ අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සංඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. අසඞ්ඛතෙ අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනං චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතං චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං: 'චත්තාරො ආරුප්පා අසඞ්ඛතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු චත්තාරො ආරුප්පා අනෙජා වුත්තා භගවතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි චත්තාරො ආරුප්පා අනෙජා වුත්තා භගවතා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'චත්තාරො ආරුප්පා අසඞ්ඛතා'ති.

ආරුප්පකථා නිට්ඨිතා.

6. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඛතොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

7. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනයෙහි සත්ත්වයෝ උපදිද්ද, දිරත් ද, මියෙත් ද, චුත වෙත් ද, උපප්‍රාප්ත වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඛතයෙහි සත්ත්වයෝ උපදිද්ද, දිරත් ද, මියෙත් ද, චුත වෙත් ද, උපප්‍රාප්ත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනයෙහි වේදනා සංඥ සංස්කාර විඥන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඛතයෙහි වේදනා සංඥ සංස්කාර විඥන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනය චතුවොකාරභව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඛතය චතුවොකාරභව වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ප. පු: 'සතර ආරූප්‍යයෝ අසංඛත වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: 'සතර ආරූප්‍යයෝ අනෙඤ්ජයෝ යැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දුහු නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් 'සතර ආරූප්‍යයෝ අනෙඤ්ජයෝ යැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'සතර ආරූප්‍යයෝ අසංඛත වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

ආරුප්පකථා නිමි.

6. 5.

නිරොධසමාපත්තිකථා.

1. ස. පු: නිරොධසමාපත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායනං අච්චුතං අමතනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නිරොධසමාපත්ති අසඞ්ඛතා. නිබ්බානං අසඞ්ඛතනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: නිරොධසමාපත්ති අසඞ්ඛතා'ති.[1]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.[1]

ස. අනු: අත්ථි කෙචි නිරොධං සමාපජ්ජනති පටිලභනති උප්පාදෙනති සමුප්පාදෙනති උට්ඨපෙනති සමුට්ඨපෙනති නිබ්බතෙතනති අභිනිබ්බතෙතනති ජනෙනති සඤ්ජනෙනතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි අසඞ්ඛතං සමාපජ්ජනති පටිලභනති උප්පාදෙනති සමුප්පාදෙනති උට්ඨපෙනති සමුට්ඨපෙනති නිබ්බතෙතනති අභිනිබ්බතෙතනති ජනෙනති සඤ්ජනෙනතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. නිරොධසමාපත්ති අසඞ්ඛතා'ති, ආමන්තා - PTS නත්ථි

6. 5.

නිරොධසමාපත්තිකථා.

['නිරොධසමාපත්ති' යනු සතර අරූපස්කන්ධයන්ගේ අප්‍රවෘත්ති යි. ඒ අප්‍රවෘත්ති කරනු ලබන හෙයින් සමවදනා ලබන හෙයින් 'නිෂ්පන්න' යයි කියනු ලැබේ. සංස්කෘතාසංස්කෘත ලක්ෂණ නැතියෙන් ඒ 'සංස්කෘත' යයි හෝ 'අසංස්කෘත' යයි හෝ නො කියයුතු වෙයි. එහි සංස්කෘත ලක්ෂණ නැතියෙන් 'අසංස්කෘත' යයි අන්ධකයන් උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධිගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට නිරොධසමාපත්තිකථා එයි.]

1. ස. පු: නිරොධසමාපත්ති අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ත්‍රාණ, ලෙණ, සරණ, පරායණ, අච්‍යුත, අමෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: නිරොධසමාපත්ති අසංස්කෘත වෙයි. නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: නිරොධසමාපත්ති අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරොධයට සමවදනා, එය ප්‍රතිලාභ කරන උපදවන, මොනොවට උපදවන, උත්ථාපන කරන, සමුත්ථාපන කරන, නිපදවන වෙසෙසින් නිපදවන, දනවන, මොනොවට දනවන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයට සමවදනා, එය ප්‍රතිලාභ කරන, උපදවන, මොනොවට උපදවන, උත්ථාපන කරන, සමුත්ථාපන කරන නිපදවන, වෙසෙසින් නිපදවන, දනවන මොනොවට දනවන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: නිරොධා[1] වොදානං වුට්ඨානං පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතා වොදානං වුට්ඨානං පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: නිරොධං සමාපජ්ජන්තස්ස පඨමං නිරුජ්ඣති වචීසඞ්ඛාරො තතො කායසඞ්ඛාරො තතො චිත්තසඞ්ඛාරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතං සමාපජ්ජන්තස්ස පඨමං නිරුජ්ඣති වචීසඞ්ඛාරො තතො කායසඞ්ඛාරො තතො චිත්තසඞ්ඛාරො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: නිරොධා වුට්ඨහන්තස්ස පඨමං උප්පජ්ජති චිත්තසඞ්ඛාරො තතො කායසඞ්ඛාරො තතො වචීසඞ්ඛාරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතා වුට්ඨහන්තස්ස පඨමං උප්පජ්ජති චිත්තසඞ්ඛාරො තතො කායසඞ්ඛාරො තතො වචීසඞ්ඛාරො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: නිරොධා වුට්ඨිතං තයො ඵස්සා ඵුසන්ති සුඤ්ඤතො ඵස්සො අනිමිත්තො ඵස්සො අප්පණිහිතො ඵස්සො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතා වුට්ඨිතං තයො ඵස්සා ඵුසන්ති සුඤ්ඤතො ඵස්සො අනිමිත්තො ඵස්සො අප්පණිහිතො ඵස්සො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. නිරොධො - **සීමු,** සතා.

5. ස. පු. නිරොධයෙන් ව්‍යවදානයෙක් ව්‍යුත්ථානයෙක් පැනේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෙන් ව්‍යවදානයෙක් ව්‍යුත්ථානයෙක් පැනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: නිරොධසමවත් සමවදනාහට පළමු කොට වාක් සංස්කාර (විතර්ක - විචාර) නිරුද්ධ වේ ද, ඉක්බිති කායසංස්කාර (ආශ්වාස - ප්‍රශ්වාස) ඉක්බිති චිත්තසංස්කාර (සංඥ - වේදනා) නිරුද්ධ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයට සමවදනාහට වාක්සංස්කාර පළමු කොට නිරුද්ධ වේ ද, ඉක්බිති කායසංස්කාර, ඉක්බිති චිත්තසංස්කාර නිරුද්ධ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: නිරොධයෙන් නැගෙනුවහට පළමු කොට චිත්තසංස්කාර උපදනේ වේ ද, ඉක්බිති කාය-සංස්කාර, ඉක්බිති වාක්සංස්කාර උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෙන් නැගෙනුවහට පළමු කොට චිත්තසංස්කාර උපදනේ වේ ද, ඉක්බිති කාය-සංස්කාර, ඉක්බිති වාක්සංස්කාර උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: නිරොධයෙන් නැගිසිටියහු ශූන්‍යතස්පර්ශය, අනිමිත්තස්පර්ශය, අප්‍රණිහිතස්පර්ශය, යන තුන් ස්පර්ශයෝ ස්පර්ශ කෙරෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෙන් නැගිසිටියහු ශූන්‍යතස්පර්ශය, අනිමිත්තස්පර්ශය අප්‍රණිහිතස්පර්ශය යන තුන් ස්පර්ශයෝ ස්පර්ශ කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: නිරෝධා වුට්ඨිතස්ස විවෙකනින්නං චිත්තං හොති විවෙකපොණං විවෙකපබ්භාරන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතා වුට්ඨිතස්ස විවෙකනින්නං චිත්තං හොති විවෙකපොණං විවෙකපබ්භාරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'නිරෝධසමාපත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සඞ්ඛතා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. නිග: තෙන හි නිරෝධසමාපත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

නිරෝධසමාපත්තිකථා නිට්ඨිතා.

9. ස. පු: නිරෝධයෙන් නැගිසිටියහුට විවෙක (නිර්වාණ) යට අවනත වූ, විවෙකයට නැමුණු, විවෙකයට බර වූ සිත් වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෙන් නැගිසිටියහුට විවෙකනිම්න, විවෙකප්‍රවණ, විවෙකප්‍රාග්භාර සිත් වෙ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ප. පු: 'නිරෝධසමාපත්ති අසංස්කෘතයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: සංස්කෘත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. නිග: එකරුණින් නිරෝධසමාපත්ති අසංස්කෘත වේ.

නිරෝධසමාපත්තිකථා නිමි.

6. 6.

ආකාසකථා

1. ස. පු: ආකාසො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායනං අච්චුතං අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ආකාසො අසඞ්ඛතො නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ආකාසො අසඞ්ඛතො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අත්ථි කෙචි අනාකාසං ආකාසං කරොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.[1]

ස. අනු. අත්ථි කෙචි සඞ්ඛතං අසඞ්ඛතං කරොන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අත්ථි කෙචි ආකාසං අනාකාසං කරොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි අසඞ්ඛතං සඞ්ඛතං කරොන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. "අත්ථි කෙචි අනාකාසං ආකාසං කරොන්තී'ති, ආමන්තා" අයං පාඨො PTS පොත්ථකෙ නත්ථි.

6. 6.

ආකාසකථා.

[පරිච්ඡේදාකාස යැ කසිණුග්ඝාටිමාකාස යැ අජටාකාස යැ යි ආකාශය ත්‍රිවිධ වෙයි. ඔවුනතර පරිච්ඡේදාකාසය සංස්කෘත වෙයි. ඉතිරි දෙක ප්‍රඥප්තිමාත්‍ර වෙයි. ඒ දෙක සංස්කෘත නො වනුයෙන් අසංස්කෘත යයි උත්තරාපථකයන් මහිංසාසකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ආකාස කථා එයි.]

1. ස. පු: ආකාශය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ත්‍රාණ ලෙණ සරණ පරායණ අච්චුත අමෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ආකාශය අසංස්කෘත යැ. නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ආකාශය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. අනාකාශය ආකාශ කරන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කෘතය අසංස්කෘත කරන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ආකාශය අනාකාශ කරන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතය සංස්කෘත කරන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ආකාසෙ පක්ඛියො[1] ගච්ඡන්ති, චන්දිමසුරියා ගච්ඡන්ති, තාරකරූපානි ගච්ඡන්ති, ඉද්ධිං විකුබ්බන්ති, බාහුං චාලෙන්ති, පාණිං චාලෙන්ති, ලෙඩ්ඩුං ඛිපන්ති, ලගුළං ඛිපන්ති, ඉද්ධිං ඛිපන්ති, උසුං ඛිපන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතෙ පක්ඛියො[1] ගච්ඡන්ති, චන්දිමසුරියා ගච්ඡන්ති, තාරකරූපානි ගච්ඡන්ති, ඉද්ධිං විකුබ්බන්ති, බාහුං චාලෙන්ති, පාණිං චාලෙන්ති, ලෙඩ්ඩුං ඛිපන්ති, ලගුළං ඛිපන්ති, ඉද්ධිං ඛිපන්ති, උසුං ඛිපන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ආකාසං පරිවාරෙත්වා ඝරානි කරොන්ති, කොට්ඨානි කරොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතං පරිවාරෙත්වා ඝරානි කරොන්ති, කොට්ඨානි කරොන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: උදපානෙ ඛඤ්ඤමානෙ අනාකාසො ආකාසො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛතං අසඞ්ඛතං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: තුච්ඡඋදපානෙ පූරියමානෙ තුච්ඡකොට්ඨෙ පූරියමානෙ තුච්ඡකුම්භියා පූරියමානාය ආකාසො අන්තරධායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඞ්ඛතං අන්තරධායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං: ආකාසො අසඞ්ඛතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආකාසො සඞ්ඛතො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. නිග: තෙන හි ආකාසො අසඞ්ඛතො'ති.

ආකාසකථා නිට්ඨිතා.

1. පක්ඛිනො - මජසං.

6. ස. පු: ආකාශයෙහි පක්ෂීහු යෙති, සඳහිරු දෙදෙන යෙති, තාරකරූපයෝ යෙති, සෘද්ධිවිකුර්වණ කෙරෙති, බාහුව සලති, අත් සලති, කැට දමති, මුගුරු දමති, සෘද්ධි විහිදුවති, හී විදිත් නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෙහි පක්ෂීහු යෙත් ද, සඳහිරු දෙදෙන යෙත් ද, තාරකරූපයෝ යෙත් ද, සෘද්ධි විකුර්වණ කෙරෙත් ද, බාහුව සලත් ද, අත සලත් ද, කැට දමත් ද, මුගුරු දමත් ද, ඉද්ධ විහිදුවත් ද, හී විදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: ආකාශය පිරිවරා ගෘහයන් කෙරෙත් ද, කොටුගුල් කෙරෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතය පිරිවරා ගෙ කෙරෙත් ද, කොටුගුල් කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ළිත් කනනුලබන කල්හි අනාකාශය ආකාශ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කෘතය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: සිස්ළිඳ පුරනුලබන කල්හි සිස් කොටුගුල් පුරනුලබන කල්හි සිස්කුඹු පුරනුලබන කල්හි ආකාශය අතුරුධන් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතය අතුරුබන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ප. පු: 'ආකාශය අසංස්කෘත වෙයි' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආකාශය සංස්කෘත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. නිග: එකරුණිනි ආකාශය අසංස්කෘත වේ.

ආකාසකථා නිමි.

6. 7.

ආකාසො සනිදස්සනොති කථා

1. ස. පු: ආකාසො සනිදස්සනො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං රූපායතනං රූපධාතු නීලං පීතකං ලොහිතකං ඔදාතකං චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යං චක්ඛුස්මිං පටිහඤ්ඤති චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ආකාසො සනිදස්සනො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච ආකාසඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච ආකාසඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච ආකාසඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණන්ති" අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණන්ති"[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: 'හඤ්චි චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති' අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච ආකාසඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

3. ප. පු: න වත්තබ්බං 'ආකාසො සනිදස්සනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පස්සති ද්වින්නං රුක්ඛානං අන්තරං ද්වින්නං ථම්භානං අන්තරං තාලච්ඡිද්දං වාතපානච්ඡිද්දන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පස්සති[1] ද්වින්නං රුක්ඛානං අන්තරං ද්වින්නං ථම්භානං අන්තරං තාලච්ඡිද්දං වාතපානච්ඡිද්දං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: ආකාසො සනි-දස්සනො'ති.

ආකාසො සනිදස්සනොතිකථා නිට්ඨිතා.

---

1. පස්සසි - සීමු.

a. මජ්ඣිමනිකාය - උපරිපණ්ණාසක - සළායතනවග්ග - ඡඡක්ක සුත්තං.

6. 7.

ආකාසසනිදස්සනකථා

[කොහිසිදුරු ආදියෙහි ඥානප්‍රවෘත්තිය නිසා හැම අජටාකාසය සනිදර්ශන වෙති-ඇසට පෙණෙති’යි අන්ධකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට අකාසසනිදස්සනකථා එයි.]

1. ස පු: ආකාශය සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: (ආකාශය) රූප, රූපායතන, රූපධාතු, නීල, පීත, ලොහිත, අවදාත, චක්ඛුර්විඥෙය වේ ද, චක්ඛුස්හි ගැටේ ද, චක්ඛුස්හුගේ හමුවට එන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

2. ස. පු: ආකාශය සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුසත් ආකාශයත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: ඇසත් අහසත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘ඇසත් අහසත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදී’ යයි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. අනු: “ඇසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදී” යයි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ. ඉදින් ‘ඇසත් රූපයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදී’ යයි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, ‘ඇසත් අහසත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදී’ යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ප. පු: ‘ආකාශය සනිදර්ශන වෙති’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: වෘක්ෂයන් දෙදෙනකුන්ගේ අන්තරය, ස්තම්භයන් දෙදෙනකුන්ගේ අන්තරය, කෙසිසිද්, වාකවුළුසිද් දක්නේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දෙරුක් අතුරු, දෙටැම් අතුරු, කෙසිසිද්, වාකවුළුසිද් දක්නේ නම්,

අනු. පා: එකරුණින් භවත ‘ආකාශය සනිදර්ශන වෙති’යි කියැයුතු මැ යැ.

ආකාසසනිදස්සනකථා නිමි.

6. 8.

පඨවිධාතු සනිදස්සනා'ති ආදිං කත්වා කායකම්මං සනිදස්සනන්ති පරියොසානකථා.

1. ස. පු: පඨවිධාතු සනිදස්සනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං රූපායතනං රූපධාතු නීලං පීතකං ලොහිතකං ඔදාතං චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යං චක්ඛුස්මිං පටිහඤ්ඤති චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පඨවිධාතු සනිදස්සනා'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච පඨවිධාතුඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච පඨවිධාතුඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස: අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච පඨවිධාතුඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති"[3] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති' අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො,

අනු: පා. තෙන ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච පඨවිධාතුඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

3. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පඨවිධාතු සනිදස්සනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පස්සති[1] භූමිං පාසාණං පබ්බතන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පස්සති[1] භූමිං පාසාණං පබ්බතං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ' 'පඨවිධාතු-සනිදස්සනා'ති.[2]

---

1. පස්සසි - සීමු.
2. සනිදස්සනාති -පෙ- සීමු, මජසං.
3. මජ්ඣිමනිකාය - උපරිපණ්ණාසකා - සළායතනවග්ග - ඡඡක්කසුත්තං.

6. 8.

පඨවිධාතු සනිදස්සනාදි කථා.

[පාෂාණ, උදක, වෘක්ෂලතා, පඤ්චවර්ණියපුෂ්පසමාවකාශ, වර්ණායතන, කායවිඥප්තිකාලයෙහි හස්තපාදාදිරූප දැක පෘථිවීධාතු ආදිය සනිදර්ශන වෙති'යි අන්ධකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම පඨවීධාතුසනිදස්සනාදි කථා එයි.]

1. ස. පු. පෘථිවීධාතු සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (පෘථිවීධාතු) රූප, රූපායතන, රූපධාතු, නීල, පීත, ලොහිත, අවදාත, චක්ෂුර්විඥෙය වේ ද, චක්ෂුස්හි ගැටේ ද, ඇස්හමුවට එත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: පෘථිවීධාතු සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුසත් පෘථිවීධාතුත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: චක්ෂුසත් පෘථිවීධාතුත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: "චක්ෂුසත් පෘථිවීධාතුත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදී" යන සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. අනු: "චක්ෂුසත් රූපයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදී" යන සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් 'චක්ෂුසත් රූපයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදී' යන සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'චක්ෂුසත් පෘථිවීධාතුත් නිසා චක්ෂුර්-විඥානය උපදී'යි නො කියැයුතු මැ යැ

3. ප. පු: 'පෘථිවීධාතු සනිදර්ශන වෙති'යි නො කියැයුතු වේද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භූමි, පාෂාණ, පර්වත දක්නේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භූමි, පාෂාණ, පර්වත දක්නේ නම්,

අනු. පා. එකාරණින් භවත, 'පෘථිවිධාතු සනිදර්ශන වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. පු: න වත්තබ්බං: අපොධාතු සනිදස්සනා'ති.
ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ප. අනු: නනු පස්සති[1] උදකන්ති.
ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි පස්සති උදකං,
අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: ආපොධාතු සනිදස්සනා'ති.[2]

5. ප. පු: න වත්තබ්බං 'තෙජොධාතු සනිදස්සනා'ති.
ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ප. අනු: නනු පස්සති අග්ගිං ජලන්තන්ති.
ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි පස්සති අග්ගිං ජලන්තං,
අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'තෙජොධාතු සනිදස්සනා'ති.

6. ප. පු: න වත්තබ්බං 'වායොධාතු සනිදස්සනා'ති.
ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ප. අනු: නනු පස්සති වාතෙන රුක්ඛෙ සඤ්චාලියමානෙ'ති.
ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි පස්සති වාතෙන රුක්ඛෙ සඤ්චාලියමානෙ,
අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'වායොධාතු සනිදස්සනා'ති.

7. ස. පු. චක්ඛුන්ද්‍රියං සනිදස්සනන්ති.
ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ස. අනු: රූපං රූපායතනං රූපධාතු නීලං පීතකං ලොහිතකං ඔදාතං චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යං චක්ඛුස්මිං පටිහඤ්ඤති චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: චක්ඛුන්ද්‍රියං සනිදස්සනන්ති.
ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---
1. පස්සසි - සීමු.
2. සනිදස්සනාති -පෙ- මජ්සං, සීමු

4. ප. පු: අපොධාතු සනිදර්ශන වෙති'යි නොකියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: උදකය දක්නේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් උදකය දක්නේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'ආපොධාතු සනිදර්ශන වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

5. ප. පු: 'තෙජොධාතු සනිදර්ශනවෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: දිලෙන ගිනි දක්නේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දිලෙන ගිනි දක්නේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'තෙජොධාතු සනිදර්ශන වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

6. ප. පු: 'වායොධාතු සනිදර්ශන වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: වාතයෙන් සැලෙන රුක් දක්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් වාතයෙන් සැලෙන රුක් දක්නේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'වායොධාතු සනිදර්ශන වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: චක්ෂුරින්ද්‍රිය සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (චක්ෂුරින්ද්‍රිය) රූප, රූපායතන, රූපධාතු, නීල, පීත, ලොහිත, අවදාත, චක්ෂුර්විඥෙය වේ ද, ඇසෙහි ගැටේ ද, ඇස්හමුවට එන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: චක්ෂුරින්ද්‍රිය සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුසක් චක්ෂුරින්ද්‍රියක් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති' අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති"[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති' අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ'න්ති.

10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පඤ්චින්ද්‍රියානි සනිදස්සනානී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පස්සති.[1] චක්ඛුං සොතං ඝානං ජිව්හං කායන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පස්සති චක්ඛුං සොතං ඝානං ජිව්හං කායං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පඤ්චින්ද්‍රියානි සනිදස්සනානී'ති.[2]

11. ස. පු: කායකම්මං සනිදස්සනන්ති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං රූපායතනං රූපධාතු නීලං පීතකං ලොහිතකං ඔදාතං චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යං චක්ඛුස්මිං පටිහඤ්ඤති චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: කායකම්මං සනිදස්සනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච කායකම්මඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. පස්සසි - සීමු
2. සනිදස්සනානීති -පෙ- සීමු, මජසං.
a. මජ්ඣිමනිකාය, උපරිපණ්ණාසක, සළායතනවග්ග - ඡඡක්කසුත්ත.

9. ස. පු: චක්ඛුසත් චක්ඛුරින්ද්‍රියත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'චක්ඛුසත් චක්ඛුරින්ද්‍රියත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදිති'යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. අනු: 'චක්ඛුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදිති'යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් 'චක්ඛුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදිති'යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'චක්ඛුසත් චක්ඛුරින්ද්‍රියත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදිති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ප. පු: 'පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ සනිදර්ශනයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඇස, කන, නැහැය, දිව, කය දක්නේ නො?

ස පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඇස, කන, නැහැය, දිව, කය දක්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ සනිදර්ශනයහ'යි කියැයුතු මැ යැ

11. ස. පු: කායකර්ම සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (කායකර්ම) රූප, රූපායතන, රූපධාතු, නීල, පීත, ලෝහිත, අවදාත චක්ඛුර්විඥෙය වේ ද, චක්ඛුසෙහි ගැටේ ද, චක්ඛුස්හුගේ ආපාථයට පැමිණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: කායකර්ම සනිදර්ශන වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුසත් කායකර්මත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ .

13. ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච කායකම්මඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච කායකම්මඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ'න්ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. අනු: ''චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ''න්ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ'න්ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච කායකම්මඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ'න්ති.

14. ප. පු: න වත්තබ්බං: කායකම්මං සනිදස්සන'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පස්සති.[1] අභික්කමන්තං පටික්කමන්තං ආලොකෙන්තං විලොකෙන්තං සම්මිඤ්ජෙන්තං පසාරෙන්ත'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පස්සති අභික්කමන්තං පටික්කමන්තං ආලොකෙන්තං විලොකෙන්තං සම්මිඤ්ජෙන්තං පසාරෙන්තං,[2]

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: කායකම්මං සනිදස්සන'න්ති.

පඨවීධාතු සනිදස්සනාති ආදිං කත්වා කායකම්මං සනිදස්සනන්ති පරියොසානකථා නිට්ඨිතා.

ඡට්ඨමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්ස උද්දානං:

නියාමො අසඞ්ඛතො, පටිච්චසමුප්පාදො අසඞ්ඛතො, චත්තාරි සච්චානි අසඞ්ඛතානි, චත්තාරො ආරුප්පා අසඞ්ඛතා, නිරොධසමාපත්ති අසඞ්ඛතා, ආකාසො අසඞ්ඛතො, ආකාසො සනිදස්සනො, චත්තාරො මහාභූතා, පඤ්චින්ද්‍රියානි, තථෙව කායකම්මන්ති.

1 පස්සසි - සීමු.
2. පසාරෙන්තං - සීමු, තසී.

13. ස. පු: චක්ඛුසත් කායකර්මත් නිසා චක්ඛුර්විඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුසත් කායකර්මත් නිසා චක්ඛුර්විඥනය උපදිති'යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. අනු: "චක්ඛුසත් රූපයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥනය උපදිති"යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් 'චක්ඛුසත් රූපයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥනය උපදිති'යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'චක්ඛුසත් කායකර්මත් නිසා චක්ඛුර්විඥනය උපදිති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

14. ප. පු: 'කායකර්ම සනිදර්ශන වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: පෙරට යෑම, පෙරළා ඊම, ඉදිරි බැල්ම, අවට බැල්ම, අත්පා හැකිළීම, දිගුකිරීම දක්නේ නො?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පෙරට යෑම, පෙරළා ඊම, ඉදිරි බැලීම, අවට බැලීම, අත්පා හැකිළීම, දිගුකිරීම දක්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'කායකර්ම සනිදර්ශන වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

පඨවිධාතු සනිදස්සනාදිකථා නිමි.

ඡට්ඨවර්ගය නිමි.

එහි උද්දානය.

නියාමකථා යැ, පටිච්චසමුප්පාදකථා යැ, සච්චකථා යැ, ආරුප්පකථා යැ, නිරොධසමාපත්තිකථා යැ, ආකාසකථා යැ, ආකාසසනිදස්සනකථා යැ, පඨවිධාතු සනිදස්සනකථා යැ, ආපොධාතු සනිදස්සනකථා යැ, තෙජොධාතු සනිදස්සනකථා යැ, වායොධාතු සනිදස්සනකථා යැ, පඤ්චින්ද්‍රිය සනිදස්සන කථා යැ, කායකම්මසනිදස්සනකථා යි.

සත්තමො වග්ගො.

7. 1.

සඞ්ගහිතකථා.

1. ස. පු: නත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි සඞ්ගහිතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි ගණනං ගච්ඡන්ති, උද්දෙසං ගච්ඡන්ති, පරියා-පන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි ගණනං ගච්ඡන්ති, උද්දෙසං ගච්ඡන්ති පරියාපන්නා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: නත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි සඞ්ගහිතා'ති.

2. ස. පු: චක්ඛායතනං කතමං ඛන්ධගණනං[1] ගච්ඡති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: රූපක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති'ති.

අනු. ඨ: හඤ්චි චක්ඛායතනං රූපක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: චක්ඛායතනං රූපක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිත'න්ති.

ස. පු: සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං -පෙ- කායායතනං කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: රූපක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති.

අනු. ඨ: හඤ්චි කායායතනං රූපක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: කායායතනං රූපක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිත'න්ති.

---

1. ඛ්තමක්ඛන්ධගණනං - මජසං

සප්තම වර්ගය.

7. 1.

සඞ්ගහිතකථා.

[දාමාදියෙන් බලිවද්දියන් සෙයින් කිසි ධම් කෙනෙකුන් විසින් සඞ්ගෘහීත වූ කිසි ධම් කෙනෙක් නැත. එසේ වත් මැ 'එකවිධෙන රූපසඞ්ගහො' යනාදිය නිරර්ථක යැ යි රාජගිරිකයන් සිද්ධාර්ථිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම සඞ්ගහිතකථා එයි.]

1. ස. පු: කිසි ධම් කෙනෙකුන් විසින් සඞ්ගෘහීත වූ කිසි ධම් කෙනෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කිසි ධම් කෙනකුන් විසින් ගණනයට යන, උද්දෙසයට යන, පයඞාපන්න වූ කිසි ධම් කෙනෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් කිසි ධම් කෙනකුන් විසින් ගණනයට යන, උද්දෙසයට යන, පයඞාපන්න වූ කිසි ධම් කෙනෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'කිසි ධම් කෙනකුන් විසින් සඞ්ගෘහීත වූ කිසි ධම් කෙනෙක් නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: චක්ඛායතනය කවර ස්කන්ධගණනාවකට යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: රූපස්කන්ධගණනාවට (සඞ්ඛ්‍යාවට) යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් චක්ඛායතනය රූපස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: හවත, එ කරුණින් 'චක්ඛායතනය රූපස්කන්ධ විසින් සඞ්ගෘහීත වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

ස. පු: සොතායතන ... ඝානායතන ... ජිව්හායතන ... කායායතන කවර ස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවකට යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: රූපස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් කායායතන රූපස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'කායායතනය රූපස්කන්ධ විසින් සඞ්ගෘහීත වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: රූපායතනං -පෙ- සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: රූපක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

අනු. ඵ: හඤ්චි ඵොට්ඨබ්බායතනං රූපක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: ඵොට්ඨබ්බායතනං රූපක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිත'න්ති.

4. ස. පු: සුඛා වෙදනා කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: වෙදනාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

අනු. ඵ: හඤ්චි සුඛා වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සුඛා වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිතා'ති.

ස. පු: දුක්ඛා වෙදනා -පෙ- අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: වෙදනාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡතීති.

අනු. ඵ: හඤ්චි අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු: පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිතා'ති.

5. ස. පු: චක්ඛුසම්ඵස්සජා සඤ්ඤා කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: සඤ්ඤාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

අනු. ඵ: හඤ්චි චක්ඛුසම්ඵස්සජා සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: චක්ඛුසම්ඵස්සජා සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිතා'ති.

ස. පු: සොතසම්ඵස්සජා සඤ්ඤා -පෙ- මනොසම්ඵස්සජා සඤ්ඤා කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: සඤ්ඤාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

අනු. ඵ: හඤ්චි මනොසම්ඵස්සජා සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: මනොසම්ඵස්සජා සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිතා'ති.

3. ස. පු: රූපායතනය ... සද්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ඵොට්ඨබ්බායතනය කවර ස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවකට යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: රූපස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් ඵොට්ඨබ්බායතනය රූපස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'ඵොට්ඨබ්බායතනය රූපස්කන්ධ සඞ්ගෘහිත වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: සුඛවේදනා කවර ස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවකට යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: වේදනාස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් සුඛවේදනා වේදනාස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'සුඛවේදනා වේදනාස්කන්ධ විසින් සඞ්ගෘහිත වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

ස. පු: දුඃඛවේදනා ... උපේක්ෂාවේදනා කවර ස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවකට යේ ද?

ප. පටි: වේදනාස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් උපේක්ෂාවේදනා වේදනාස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'උපේක්ෂාවේදනා වේදනාස්කන්ධ විසින් සඞ්ගෘහිත වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ

5. ස. පු: චක්ඛුසම්ඵස්සයෙන් උපන් සංඥාව කවර ස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවකට යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: සංඥාස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් චක්ඛුසම්ඵස්සයෙන් උපන් සංඥාව සංඥාස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'චක්ඛුසම්ඵස්සයෙන් උපන් සංඥාව සංඥාස්කන්ධ විසින් සඞ්ගෘහිත වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

ස. පු: සොතසම්ඵස්සයෙන් උපන් සංඥාව .... මනොසම්ඵස්සයෙන් උපන් සංඥාව කවර ස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවකට යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: සංඥාස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් මනොසම්ඵස්සයෙන් උපන් සංඥාව සංඥාස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'මනොසම්ඵස්සයෙන් උපන් සංඥාව සංඥාස්කන්ධ විසින් සඞ්ගෘහිත වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: චක්ඛුසම්ඵස්සජා චෙතනා -පෙ- මනොසම්ඵස්සජා චෙතනා කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

අනු. ථ: හඤ්චි මනොසම්ඵස්සජා චෙතනා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධ-ගණනං ගච්ඡති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: මනොසම්ඵස්සජා චෙතනා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිතා'ති.

7. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං කතමං ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: විඤ්ඤාණක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡතී'ති.

අනු ථ: හඤ්චි මනොවිඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණක්ඛන්ධගණනං ගච්ඡති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: මනොවිඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණක්ඛන්ධෙන සඞ්ගහිත'න්ති.

8. ප. පු: යථා දමෙන වා සොත්තෙන වා ද්වෙ බලිවද්දා[1] සඞ්ගහිතා, සික්කාය පිණ්ඩපාතො සඞ්ගහිතො, සා ගද්දුලෙන සඞ්ගහිතො[2] එවමෙව තෙ ධම්මා තෙහි ධම්මෙහි සඞ්ගහිතා'ති.*

පටි. ථ: හඤ්චි දමෙන වා යොත්තෙන වා ද්වෙ බලිවද්දා සඞ්ගහිතා, සික්කාය පිණ්ඩපාතො සඞ්ගහිතො, සා ගද්දුලෙන සඞ්ගහිතො,

පටි. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: "අත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි සඞ්ගහිතා"ති.

සඞ්ගහිතකථා නිට්ඨිතා.

---

1. බලීබද්ද - මජසං
2. සඞ්ගහිතා - සීමු.

* ආමිහතා - සීමු. PTS.

6. ස. පු: චක්‍ඛුසම්ඵස්සයෙන් උපන් චෙතනාව ... මනො-සම්ඵස්සයෙන් උපන් චෙතනාව කවර ස්කන්‍ධ සඞ්ඛ්‍යාවකට යේ ද?

ප. පටික්‍ෂෙප: සංස්කාරස්කන්‍ධසඞ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් මනොසම්ඵස්සයෙන් උපන් චෙතනාව සංස්කාරස්කන්‍ධ සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් ‘මනොසම්ඵස්සයෙන් උපන් චෙතනාව සංස්කාරස්කන්‍ධ විසින් සඞ්ගෘහිත වෙයි, යනු කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: චක්‍ඛුවිඥ්ඥාණය ... මනොවිඥ්ඥාණය කවර ස්කන්‍ධ සඞ්ඛ්‍යවකට යේ ද?

ප පටික්‍ෂෙප: විඥ්ඥාණස්කන්‍ධසඞ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් මනොවිඥානය විඥානස්කන්‍ධසඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් ‘මනොවිඥානය විඥානස්කන්‍ධ විසින් සඞ්ගෘහිත වෙයි’ යනු කියැයුතු මැ යැ.

8. ප. පු: යම්සේ දමින් හෝ යොතින් හෝ බලිවද්දියෝ දෙදෙනෙක් සඞ්ගෘහිත වෙත් ද, සහල්ලෙන් පිණ්ඩපාතය සඞ්ගෘහිත වේ ද, සුනඛයෙක් ගද්දුලබන්‍ධයෙන් (බලුදමින්) සඞ්ගෘහිත වේ ද, එසෙයින් මැ ඒ ධර්‍මයෝ ඒ ධර්‍මයන් විසින් සඞ්ගෘහිත වෙත් ද?

පටි. ඨ: ඉදින් දමින් හෝ යොතින් හෝ බලිවද්දියෝ දෙදෙනෙක් සඞ්ගෘහිත වෙත් නම්, සහල්ලෙන් පිණ්ඩපාතය සඞ්ගෘහිත වේ නම්, සුනඛයා ගද්දුලබන්‍ධයෙන් සඞ්ගෘහිත වේ නම්,

පටි. පා: භවත, එකරුණින් ‘කිසි ධර්‍ම කෙනකුන් විසින් සඞ්ගෘහිත කිසි ධර්‍ම කෙනෙක් ඇතැ’යි කියැයුතු මැ යැ.

සඞ්ගහිතකථා නිමි.

7. 2.

සම්පයුත්තකථා.

1. ස. පු: නත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි සම්පයුත්තා’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි සහගතා සහජාතා සංසට්ඨා එකුප්පාදා එකනිරොධා එකවත්ථුකා එකාරම්මණා’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි සහගතා සහජාතා සංසට්ඨා එකුප්පාදා එකනිරොධා එකවත්ථුකා එකාරම්මණා,
අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: නත්ථි කෙචි ධම්මා කෙහිචි ධම්මෙහි සම්පයුත්තා’ති.

2. ස. පු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සහජාතො’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සහජාතො,
අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සම්පයුත්තො’ති.
ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධෙන විඤ්ඤාණක්ඛන්ධෙන සහජාතො’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි වෙදනාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධෙන සහජාතො,
අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: වෙදනාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධෙන සම්පයුත්තො’ති.
ස. අනු: සඤ්ඤාක්ඛන්ධො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො වෙදනාක්ඛන්ධෙන සඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සඞ්ඛාරක්ඛන්ධෙන සහජාතො’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධෙන සහජාතො,
අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධෙන සම්පයුත්තො’ති.
ප. පු: යථා තිලම්හි තෙලං අනුගතං අනුපවිට්ඨං, උච්ඡුම්හි රසො අනුගතො අනුපවිට්ඨො, එවමෙව තෙ ධම්මා තෙහි ධම්මෙහි අනුගතා අනුපවිට්ඨා’ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සම්පයුත්තකථා නිට්ඨිතා.

7. 2.

සම්පයුත්තකථා.

[යම් හෙයකින් තලයෙහි පැතිර සිටුනා තෙල සෙයින් වේදනාදි ධර්මයෝ සංඥාදි ධර්මයෙහි අනුප්‍රවිෂ්ට වූවාහු නො වෙත් ද, එහෙයින් කිසි ධර්ම කෙනෙකුන් හා සම්ප්‍රයුක්ත වූ කිසි ධර්ම කෙනෙක් නැත. එසේ වත් මැ 'ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත යනාදිය නිරර්ථක වෙති'යි රාජගිරික සිද්ධත්ථික ආදි නිකායවාසීන් සෙයින් වාද ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට සම්ප්‍රයුක්තකථා එයි.]

1. ස. පු:	කිසි ධර්ම කෙනෙකුන් හා සම්ප්‍රයුක්ත වූ කිසි ධර්ම කෙනෙක් නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	කිසි ධර්ම කෙනකුන් හා සහගත, සහජාත, සසට්ඨ, එකොත්පාද, එකනිරොධ, එකවස්තුක, එකාලම්බන කිසි ධර්ම කෙනෙක් ඇත්තාහු නො?
ප. පටිඤ්ඤා.	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් කිසි ධර්ම කෙනෙකුන් හා සහගත, සහජාත, සංසෘෂ්ට, එකොත්පාද, එකනිරොධ, එකවස්තුක, එකාලම්බන සැහැවි ඇති කිසි ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'කිසි ධර්ම කෙනකුන් හා සම්ප්‍රයුක්ත වූ කිසි ධර්ම කෙනෙක් නැති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	වේදනාස්කන්ධය සංඥාස්කන්ධය හා සහජාත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් වේදනාස්කන්ධය සංඥාස්කන්ධය හා සහජාත වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, එකරුණින් 'වේදනාස්කන්ධය සංඥාස්කන්ධය හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.
ස. අනු.	වේදනාස්කන්ධය සංස්කාරස්කන්ධ විඥානස්කන්ධ දෙක හා සහජාත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් වේදනාස්කන්ධය විඥානස්කන්ධය හා සහජාත වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, එකරුණින් 'වේදනාස්කන්ධය විඥානස්කන්ධය හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.
ස. අනු:	සංඥා සංස්කාර විඥානස්කන්ධ තුන වේදනා සංඥා සංස්කාරස්කන්ධයන් හා සහජාත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් විඥානස්කන්ධය සංස්කාරස්කන්ධය හා සහජාත වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, එකරුණින් 'විඥානස්කන්ධය සංස්කාර-ස්කන්ධය හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.
ප. පු:	යමසේ තලයෙහි තෙල අනුගත වැ අනුප්‍රවිෂ්ට වැ ඇද්ද, උක්හුයෙහි රස අනුගත වැ අනුප්‍රවිෂ්ට වැ ඇද්ද, එපරිදි මැ ඒ දහම්හු ඒ දහමුන් හා අනුගත වැ අනුප්‍රවිෂ්ට වැ ඇත්තාහු වෙත් ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ.

සම්පයුත්තකථා නිමි.

7. 3.

චෙතසිකකථා.

1. ස. පු: නත්ථි චෙතසිකො ධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි ධම්මා චිත්තෙන සහගතා සහජාතා සංසට්ඨා සම්පයුත්තා එකුප්පාදා එකනිරොධා එකවත්ථුකා එකාරම්මණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි ධම්මා චිත්තෙන සහගතා සහජාතා සංසට්ඨා සම්පයුත්තා එකුප්පාදා එකනිරොධා එකවත්ථුකා එකාරම්මණා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: නත්ථි චෙතසිකො ධම්මො'ති.

2. ස. පු: එසො චිත්තෙන සහජාතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි එසො චිත්තෙන සහජාතො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: එසො චෙතසිකො'ති.

3. ස. පු: වෙදනා –පෙ– සඤ්ඤා –පෙ– චෙතනා –පෙ– සද්ධා –පෙ– විරියං –පෙ– සති –පෙ– සමාධි –පෙ– පඤ්ඤා –පෙ– රාගො –පෙ– දොසො –පෙ– මොහො –පෙ– අනොත්තප්පං චිත්තෙන සහජාතන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනොත්තප්පං චිත්තෙන සහජාතං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනොත්තප්පං චෙතසිකන්ති.

4. ප. පු: 'චිත්තෙන සහජාතා'ති කත්වා චෙතසිකා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: 'ඵස්සෙන සහජාතා'ති කත්වා ඵස්සිකා'ති.[1]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1. ඵස්සිකා - සීමු, මජසං, සතං.

7. 3.

චෙතසිකකථා

[‘චෛතසිකධර්ම නැති’යි රාජගිරික සිද්ධාර්ථික නිකායවාසීන් සෙයින් වාද ගන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනට චෛතසික කථා එයි.]

1 ස. පු:	චෛතසිකධර්ම නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	චිත්තයා හා සහගත, සහජාත, හැනිගිය, සම්ප්‍රයුක්ත, එක්ව උපන් ඇති, එකනිරෝධ, එකවස්තුක එකාලම්බන සැහැවි ඇති, කිසි ධර්ම කෙනෙක් ඇත්තාහු නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් චිත්තයා හා සහගත, සහජාත, සංසෘෂ්ට, සම්ප්‍රයුක්ත, එකොත්පාද, එකනිරෝධ, එකවස්තුක, එකාලම්බන සැහැවි ඇති, කිසි ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්,
අනු. පා:	භවත, ‘චෛතසිකධර්ම නැති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	ස්පර්ශය චිත්තය හා සහජාත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් ස්පර්ශය චිත්තය හා සහජාත වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, එකරුණින් ‘ස්පර්ශය චෛතසික යැ’යි කියැයුතු මැ යැ.
3. ස. පු:	වේදනා ... සංඥා ... චේතනා ... ශ්‍රද්ධා වීර්‍ය්‍ය ... ස්මෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා ... රාග ... ද්වේෂ ... මෝහ ... අනපත්‍රපා චිත්තය හා සහජාත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අනපත්‍රපා චිත්තය හා සහජාත වේ නම්,
අනු. පා:	භවත ඒ කරුණින් ‘අනපත්‍රපා චෛතසික යැ’යි කියැයුතු මැ යැ.
4. ප. පු:	‘චිත්තය හා සහජාතයහ’යි හෙතු කොට ගෙන චෛතසිකයෝ වෙත් ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	‘ස්පර්ශය හා සහජාතයහ’යි හෙතු කොට ගෙන ස්පාර්ශිකයෝ වෙත් ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ප. පු: 'චිත්තෙන සහජාතා'ති කත්වා චෙතසිකා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: වේදනාය -පෙ- සඤ්ඤාය -පෙ- චෙතනාය -පෙ- සද්ධාය පෙ- විරියෙන -පෙ- සතියා -පෙ- සමාධිනා[1] -පෙ- පඤ්ඤාය -පෙ- රාගෙන -පෙ- දෙසෙන -පෙ- මොහෙන -පෙ- අනොත්තප්පෙන සහජාතා'ති කත්වා අනොත්තප්පිකා'ති.[2]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

5. ස. පු: නත්ථි චෙතසිකො ධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"චිත්තං හිදං චෙතසිකා ච ධම්මා
අනත්තතො සංවිදිතස්ස හොන්ති.
හීනප්පණීතං තදුභයෙ විදිත්වා
සම්මද්දසො වෙදි පලොකධම්මන්ති"

අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි අත්ථි 'චෙතසිකො ධම්මො'ති.

6. ස. පු: නත්ථි චෙතසිකො ධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධ කෙවට්ට භික්ඛු පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චිත්තම්පි ආදිසති, චෙතසිකම්පි ආදිසති, විතක්කිතම්පි ආදිසති, විචාරිතම්පි[3] ආදිසති: එවම්පි තෙ මනො, ඉත්ථම්පි තෙ මනො, ඉතිපි තෙ චිත්ත'න්ති"[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි 'අත්ථි චෙතසිකො ධම්මො'ති.

චෙතසිකකථා නිට්ඨිතා.

---

1. සමාධියා - PTS.
2. අනොත්තප්පාසිකා - සිමු, මජ්ඣං PTS. අනොත්තප්පසිකා - සය.
3. විචාරිකම්පි - සිමු.
a දීඝනිකාය - කෙවඩ්ඪ (කෙවට්ට) සුත්ත.

ප. පු: 'චිත්තය හා සහජාතයහ'යි හේතු කොට ගෙන චෛතසිකයෝ වෙත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: 'වේදනාව හා ... සංඥාව හා ... චේතනාව හා ... ශ්‍රද්ධාව හා ... වීර්‍ය්‍යය හා ... සමෘතිය හා ... සමාධිය හා ... ප්‍රඥාව හා රාගය හා ... ද්වේෂය හා ... මෝහය හා ... අනපත්‍රපාව හා ... සම්ප්‍රයුක්ත වශයෙන් සහජාතයහ'යි හේතු කොට ගෙන 'අනොත්තප්පිකාවෝ' වෙත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

5. ස. පු: චෛතසිකධර්ම නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු

"චිත්තචෛතසිකධර්මයෝ චතුසත්‍යාවබෝධය කළ මහණහට අනාත්ම හෙයින් වෙති. ඒ චිත්තචෛතසිකයන් හීනප්‍රණීත කොට දැන විදර්ශනා ප්‍රඥයෙන් මොනොවට දක්නා මහණ අනිත්‍ය ධර්මය දන්නේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් චෛතසිකධර්ම ඇත.

6. ස. පු: චෛතසිකධර්ම නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නො

"කෙවට්ටය, මෙ සස්නෙහි මහණ පරසත්ත්වයන්ගේ පරපුද්ගලයන්ගේ සිත ද කියයි, චෛතසිකය ද කියයි, විතර්ණා ද කියයි, විචාරණා ද කියයි: තාගේ සිත මෙසේත් වෙයි, තාගේ සිත ඉත්ථම්ප්‍රකාරත් වෙයි, තාගේ සිත මෙපරිදි දු වේ"යි ප්‍රකට කොට කියා යි. මෙසේ වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එ කරුණින් චෛතසික ධර්ම ඇත.

චෛතසිකකථා නිමි.

7. 4.

දානකථා.

1. ස. පු: චෙතසිකො ධම්මො දානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලබ්භා චෙතසිකො ධම්මො පරෙසං දාතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: ලබ්භා චෙතසිකො ධම්මො පරෙසං දාතුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලබ්භා ඵස්සො පරෙසං දාතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ලබ්භා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා - චෙතනා - සද්ධා - විරියං - සති - සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා පරෙසං දාතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ප. පු: න වත්තබ්බං: චෙතසිකො ධම්මො දාන'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: දානං අනිට්ඨඵලං අකන්තඵලං අමනුඤ්ඤඵලං සෙචනකඵලං දුක්ඛුද්‍රයං[1] දුක්ඛවිපාකන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ[2] -පෙ-

ප. අනු: නනු දානං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං[3] සුඛවිපාකන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු: ඨ: හඤ්චි දානං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං[3] සුඛවිපාකං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'චෙතසිකො ධම්මො දාන'න්ති.

---

1 දුක්ඛින්ද්‍රියං - PTS.
2 'න හෙවං වත්තබ්බෙ' ඉති PTS, ඌනං.
3 සුඛින්ද්‍රියං - PTS.

7. 4.

දානකථා

[ත්‍යාගචේතනා යෑ විරති යෑ දෙයධම් යෑ යි දානයෝ තුන් දෙනෙකි. තුලුහු අර්ථවශයෙන් චෛතසිකධම් යෑ දෙයධම් යෑ යි දෙපරිදි වෙති. රාජගිරික සිද්ධත්ථික නිකායවාසීහු චෛතසිකධර්මය මැ දාන වශයෙන් ගනිති, දෙයධර්මය නො ගනිති. උන්ගේ මාද බිඳුනට දානකථා එයි.]

1.	ස. පු:	'දාන' යනු චෛතසිකධම් වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යෑ.
	ස. අනු:	චෛතසිකධර්මය මෙරමාහට දෙන්නට හැකි වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යෑ ...
	ස. පු:	චෛතසික ධර්මය මෙරමාහට දෙන්නට හැකි වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යෑ. (ප්‍රාණවධ පරිත්‍යාගයෙන් වන විරතිය මෙරමාහට අභයදාන වේ නු යි කල පිළිත යි.)
	ස. අනු:	ස්පර්ශය මෙරමාහට දෙන්නට හැකි වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යෑ ...
	ස. අනු:	වේදනා ... සංඥා ... චේතනා ... ශ්‍රද්ධා වීර්‍ය්‍ය .. ස්මෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥාචෛතසික මෙරමාහට දෙන්නට හැකි වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යෑ ...
2.	ප. පු:	'චෛතසිකධර්මය දාන'යයි නො කියැයුතු වේ ද?
	ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යෑ.
	ප. අනු:	දානය අනිට්ඨඵල, අකිකිරිඵල, නොමනාඵල, සෙචනකඵල, දුක් උදා දෙනු, දුක්විපා දෙනු වේ ද?
	ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යෑ ...
	ප. අනු:	දානය ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක වන්නේ නො වෙ ද?
	ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යෑ.
	අනු. ඨ:	ඉදින් දානය ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක වේ නම්,
	අනු. පා:	හවත, එකරුණිත් 'චෛතසිකධම් දාන වේ' යයි කියැයුතු මැ යෑ.

3. ස. පු: දානං ඉට්ඨඵලං වුත්තං භගවතා. චීවරං දානන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: චීවරං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: දානං ඉට්ඨඵලං වුත්තං භගවතා. පිණ්ඩපාතො -පෙ- සෙනාසනං[1] -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජ- පරික්ඛාරො දානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො ඉට්ඨඵලො කන්තඵලො මනුඤ්ඤඵලො අසෙචනකඵලො සුඛුද්‍රයො[2] සුඛවිපාකො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ප. පු: න වත්තබ්බං 'චෙතසිකො ධම්මො දාන'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සද්ධා හිරියං කුසලං ච දානං
ධම්මා එතෙ සප්පුරිසානුයාතා,
එතං හි දානං දිබ්බං වදන්ති
එතෙන හි ගච්ඡති දෙවලොකන්ති"

අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි 'චෙතසිකො ධම්මො දාන'න්ති.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං: චෙතසිකො ධම්මො දානන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ දානානි මහාදානානි අග්ගඤ්ඤානි රත්තඤ්ඤානි වංසඤ්ඤානි පොරාණානි අසංකිණ්ණානි අසං- කිණ්ණපුබ්බානි න සඞ්කියන්ති න සඞ්කියිස්සන්ති අප්පතිකුට්ඨානි[3] සමණෙහි බ්‍රාහ්මණෙහි විඤ්ඤූහි. කතමානි පඤ්ච: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො

1. සෙනාසන - සීමු.
2. සුඛින්ද්‍රියො - PTS.
3. අප්පටිකුට්ඨානි - සීමු, මජසං.

3. ප. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දානය ඉෂ්ටඵල යයි වදාරන ලදි. චීවරය දානයෙක් වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: චීවරය ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'දානය ඉෂ්ටඵල' යයි වදාරන ලදි. පිණ්ඩපාත...ශයනාසන...ගිලන්-පස බෙහෙත් පිරිකර යන මේ දාන වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ:

ප. අනු: ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ප. පු: 'චෛතසිකධර්මය දාන'යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

"ශ්‍රද්ධා යැ, හ්‍රී යැ, කුශල වූ චෛතනා යැ යන මෙල ධර්මයෝ සත්පුරුෂානුගත ධර්මයෝ යැ. මෙල ත්‍යාගචෛතනාඛ්‍ය දානය එකාන්ත දිව්‍ය කොට කියත්. මෙල ත්‍යාගචෛතනා දානයෙන් දෙව්ලෝ යෙයි."

වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් චෛතසිකධර්ම දාන වෙයි.

ප. පු: චෛතසිකධර්මය 'දාන' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු, බොහෝ කල් පැවැත්තහ යි දතයුතු, වංශයහ යි දතයුතු, පෞරාණ වූ, පෙර සිට නො හරනලද, (පෙර බුදුවරුන් විසිනුදු 'මන් කිමැ' යි) අනපනීත වූ, දැනුදු අනපනීත වූ, මතුයෙහිදු අනපනීත වන, ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණ විඥයන් විසින් අනින්දිත වූ මේ මහාදානයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: මහණෙනි, මෙසස්හෙයි

පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති. පාණාතිපාතා පටිවිරතො භික්ඛවෙ අරියසාවකො අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දෙති, අවෙරං දෙති, අබ්‍යාපජ්ඣං දෙති. අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දත්වා අවෙරං දත්වා අබ්‍යාපජ්ඣං දත්වා අපරිමාණස්ස අභයස්ස අවෙරස්ස අබ්‍යාපජ්ඣස්ස භාගී හොති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං දානං මහාදානං අග්ගඤ්ඤං රත්තඤ්ඤං වංසඤ්ඤං පොරාණං අසංකිණ්ණං අසංකිණ්ණපුබ්බං න සඞ්කියති න සඞ්කියිස්සති, අප්පතිකුට්ඨං සමණෙහි බ්‍රාහ්මණෙහි විඤ්ඤූහි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො අදින්නාදානං පහාය -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය -පෙ- මුසාවාදං පහාය -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජ-පමාදට්ඨානං පහාය සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො හොති. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො භික්ඛවෙ අරියසාවකො අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දෙති, අවෙරං දෙති, අබ්‍යාපජ්ඣං දෙති. අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දත්වා අවෙරං දත්වා අබ්‍යාපජ්ඣං දත්වා අපරිමාණස්ස අභයස්ස අවෙරස්ස අබ්‍යාපජ්ඣස්ස භාගී හොති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං දානං මහාදානං අග්ගඤ්ඤං රත්තඤ්ඤං වංසඤ්ඤං පොරාණං අසංකිණ්ණං අසංකිණ්ණපුබ්බං න සංකියති න සංකියිස්සති, අප්පතිකුට්ඨං[1] සමණෙහි බ්‍රාහ්මණෙහි විඤ්ඤූහි. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච දානානි මහාදානානි අග්ගඤ්ඤානි රත්තඤ්ඤානි වංසඤ්ඤානි පොරාණානි අසංකිණ්ණානි අසංකිණ්ණපුබ්බානි න සඞ්කියන්ති න සඞ්කියිස්සන්ති, අප්පතිකුට්ඨානි සමණෙහි බ්‍රාහ්මණෙහි විඤ්ඤූහී''ති.[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි 'චෙතසිකො ධම්මො දාන'න්ති.

6. ස. පු: න වත්තබ්බං: දෙය්‍යධම්මො දාන'න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධෙකච්චො අන්නං දෙති, පානං දෙති, වත්ථං දෙති, යානං දෙති, මාලං දෙති, ගන්ධං දෙති, විලෙපනං දෙති, සෙය්‍යං දෙති, ආවසථං දෙති, පදීපෙය්‍යං දෙතී''ති. අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි 'දෙය්‍යධම්මො දාන'න්ති.

---

2 අප්පටිකුට්ඨං - සීමු, මජ්සං

a අට්ඨකනිගුත්තර - අභිසන්දසුත්ත.

අරිසවූ පඤ්චමා. පියා පඤ්චමායෙන් වැළැකුණේ වෙයි. මහණෙනි, පඤ්චමායෙන් වැළැකුණු ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවක අප්‍රමාණ සත්ත්වයනට අභයදාන දෙයි. අවෛරය දෙයි. අව්‍යාපාදය දෙයි. අප්‍රමාණ සත්ත්වයනට අභය අවෛර අව්‍යාපාද දී අප්‍රමාණ අභයට අවෛරයට අව්‍යාපාදයට භාගී වෙයි. මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු, චිරකල් පැවැත්තහ යි දතයුතු, වංශාගතයහ යි දතයුතු, පොරාණ වූ, නො හරනාලද, (පෙර බුදුන් විසිනුදු) නො හරන ලද, මෙක ලද නො හරන, මතුයෙහිදු නො හරනු ලබන, විඥ මහණ බමුණන් විසින් අගර්හිත වූ මේ පළමු වන මහාදාන යයි.

තවද මහණෙනි, අයර්‍ය්‍යශ්‍රාවක අයිනාදන් හැර ... කාමයෙහි මිසහසර හැර ... මුසවාහැර .. මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර හැර මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළකියේ වෙයි. මහණෙනි, මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකුණු ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවක අප්‍රමාණ සත්ත්වයනට අභය දෙයි. අවෛර දෙයි. අව්‍යාපාද දෙයි. අප්‍රමාණ සත්ත්වයනට අභය දී අවෛර දී අව්‍යාපාද දී අප්‍රමාණ අභයට අවෛරයට අව්‍යාපාදයට භාගී වෙයි. මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු, බොහෝකල් පැවැත්තහ යි දතයුතු, වංශාගතයහ යි දතයුතු, පැරණි, අනපනීත වූ, පෙර බුදුන්විසිනුදු නො හරනලද, දැනුදු නො හරන, මතුයෙහිදු නො හරනු ලබන, විඥ මහණ බමුණන් විසින් අගර්හිත මේ පස්වන මහාදාන යි. මහණෙනි, 'අග්‍රයහ'යි දතයුතු 'චිරකල් පැවැත්තහ'යි දතයුතු, 'වංශාගතයහ'යි දතයුතු, පැරණි, අපනීත නො වූ, පෙර බුදුවරුන් විසිනුදු නො හරනලද, දැනුදු නො හරන, මතුයෙහිදු නො හරන, විඥ මහණ බමුණන් විසින් අගර්හිත මේ මහාදානයෝ පස්දෙනෙකි''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එකරුණින් 'චෛතසිකධර්ම දාන' වෙයි.

6\. ස. පු: 'දෙයධර්ම දාන වෙති'යි නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

''මෙලොව ඇතැමෙක් ආහාර දෙයි, පාන දෙයි, වස්ත්‍ර දෙයි, යාන දෙයි, මාලා දෙයි, ගන්ධ දෙයි, විලෙවුන් දෙයි, යහන් දෙයි, ආවාස දෙයි, පහනට තෙල් දෙයි'' යනුවෙන් වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් 'දෙයධර්ම දාන' වෙයි.

7. ප. පු: දෙය්‍යධම්මො දාන'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: දෙය්‍යධම්මො ඉට්ඨඵලො කන්තඵලො මනුඤ්ඤ-ඵලො අසෙචනකඵලො සුඛුද්‍රයො සුඛවිපාකො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ප. පු: දානං ඉට්ඨඵලං වුත්තං භගවතා: චීවරං දානන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: චීවරං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං[1] සුඛවිපාකන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ප. පු: දානං ඉට්ඨඵලං වුත්තං භගවතා. පිණ්ඩපාතො දානං –පෙ– සෙනාසනං දානං –පෙ– ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛාරො දානන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො ඉට්ඨඵලො කන්තඵලො මනුඤ්ඤඵලො අසෙචනකඵලො සුඛුද්‍රයො[2] සුඛවිපාකො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං: දෙය්‍යධම්මො දානන්ති.

දානකථා නිට්ඨිතා.

1-2 සුඛින්‍ද්‍රියං - PTS.

7\. ප. පු: දෙයධම් දාන වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: දෙයධම්ය ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනක (පියව්රස) ඵල, සුඛුද්‍රය (සුව උදාදෙන), සුඛවිපාක ඇත්තේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8\. ප. පු: 'දානය ඉෂ්ටඵල ඇතැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද යැ. චීවරය 'දාන' වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: චීවරය ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක ඇත්තේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

9\. ප. පු: 'දානය ඉෂ්ටඵල වෙති'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද යැ. පිණ්ඩපාතය දාන වේ ද,... ශයනාසන දාන වේ ද,...ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර දාන වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක ඇත්තේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. නිග: එකරුණින් 'දෙයධම් දාන වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

දානකථා නිමි.

7. 5.

පරිභොගමයපුඤ්ඤකථා.

1. ස. පු: පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිභොගමයො ඵස්සො වඩ්ඪති, වෙදනා වඩ්ඪති, සඤ්ඤා වඩ්ඪති, චෙතනා වඩ්ඪති, චිත්තං වඩ්ඪති, සද්ධා වඩ්ඪති, විරියං වඩ්ඪති, සති වඩ්ඪති, සමාධි වඩ්ඪති, පඤ්ඤා වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලතා විය වඩ්ඪති, මාලුවා විය වඩ්ඪති, රුක්ඛො විය වඩ්ඪති, තිණං විය වඩ්ඪති, මුඤ්ජපුඤ්ජො[1] විය වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දායකො දානං දත්වා න සමන්නාහරති: හොති පුඤ්ඤන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාවට්ටන්තස්ස[2] හොති, අනාභොගස්ස හොති, අසමන්නාහරන්තස්ස හොති, අමනසිකරොන්තස්ස හොති, අචෙතයන්තස්ස හොති, අපත්ථයන්තස්ස හොති, අපණිදහන්තස්ස හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු ආවට්ටන්තස්ස හොති, ආභොගස්ස හොති සමන්නාහරන්තස්ස හොති, මනසිකරොන්තස්ස හොති, චෙතයන්තස්ස හොති, පත්ථයන්තස්ස හොති, පණිදහන්තස්ස හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 පුඤ්ජපුඤ්ජො PTS.

2. අනාවට්ටං තස්ස - සීමු, අනාවට්ටෙන්තස්ස - මජසං, අනාවජ්ජන්තස්ස - ස්‍යා.

7. 5.

පරිභොගමයපුඤ්ඤකථා.

["තෙසං දිවා ච රත්තො ච සදා පුඤ්ඤං පවඩ්ඪති" ආදි සූත්‍රානුවණින් ගෙන 'පරිභොගමය' නම් පුණ්‍යයෙක් ඇතැයි රාජගිරික සිද්ධත්ථික සම්මිතිය නිකායවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට පරිභොගමය පුණ්‍යකථා එයි.]

1. ස. පු: පරිභෝගමය පුණ්‍යය (තෙමේම) වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරිභොගමය ස්පර්ශය වැඩේ ද, වේදනා වැඩේ ද, සංඥා වැඩේ ද, චේතනා වැඩේ ද, චිත්තය වැඩේ ද, ශ්‍රද්ධා වැඩේ ද, වීර්‍ය්‍ය වැඩේ ද, ස්මෘති වැඩේ ද, සමාධි වැඩේ ද, ප්‍රඥා වැඩේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: පරිභොගමය පුණ්‍යය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලතාවක් සෙයින් වැඩේ ද, මාලුවා ලතාවක් සෙයින් වැඩේ ද, වෘක්ෂයක් මෙන් වැඩේ ද, තෘණ සෙයින් වැඩේ ද, මෘදුතෘණ පුඤ්ජයක් සෙයින් වැඩේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: පරිභොගමය පුණ්‍යය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දායකයා දන් දී ආවර්ජනා නො කෙරෙයි. පුණ්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (දන් දී, දානචේතනායෙහි භවාඞ්ග සිත) නො පෙරළනුවහට වේ ද, ආභොග නො කරනුවහට වේ ද, ආවර්ජන නො කරනුවහට වේ ද, මනසිකාර නො කරනුවහට වේ ද, නො සිතනුවහට වේ ද, නො පතනුවහට වේ ද, ප්‍රණිධාන නො කරනුවහට වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: (දානචේතනායෙහි භවාඞ්ග සිත) ආවර්ජන කරනුවහට, ආභොග කරනුවහට, ආවර්ජන කරනුවහට, මෙනෙහි කරනුවහට, සිතනුවහට, පතනුවහට සිත පිහිටුවනුවහට, (පුණ්‍ය) වේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ථ: හඤ්චි ආවට්ටන්තස්ස හොති, ආභොගස්ස හොති, සමන්නාහරන්තස්ස හොති, මනසිකරොන්තස්ස හොති, චෙතයන්තස්ස හොති, පත්ථයන්තස්ස හොති, පණිදහන්තස්ස හොති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිභොගමයං වඩ්ඪතී'ති.

4. ස. පු: පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අයකො අනං දත්වා කාමවිතක්කං විතක්කෙති, ව්‍යාපාද විතක්කං විතක්කෙති, විහිංසාවිතක්කං විතක්කෙති. හොති පුඤ්ඤන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා[1] කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරි'මානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි. කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච භික්ඛවෙ පථවී ච, ඉදං පඨමං සුවිදූරවිදූරං. ඔරිමඤ්ච භික්ඛවෙ තීරං සමුද්දස්ස පාරිමං තීරං, ඉදං දුතියං සුවිදූරවිදූරං. යතො ච භික්ඛවෙ වෙරොචනො අබ්භුදෙති, යත්ථ ච අත්ථමෙති, ඉදං තතියං සුවිදූරවිදූරං. සතඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මො,[2] අසතඤ්ච ධම්මො,[2] ඉදං චතුත්ථං සුවිදූරවිදූරං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරි සුවිදූරවිදූරානී'ති.

1. හීණපණීතා - මජ්ස∘.
2. ධම්මා - සීමු.

අනු. ඨ: ඉදින් ආවජ්ජන කරනුවහට, ආභොග කරනුවහට, ආවජ්ජිත කරනුවහට, මෙනෙහි කරනුවහට, සිතනුවහට, පතනුවහට, සිත පිහිටුවනුවහට (පුණ්‍ය) වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩේ' යයි නො කියයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දායකයා දන් දී කාමවිතක් කෙරෙයි, ව්‍යාපාද විතක් කෙරෙයි, විහිංසාවිතක් කෙරෙයි. පුණ්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

5. ස. පු: චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාගධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

6. ස. පු: කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාගධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට පැමිණෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?

"මහණෙනි, මේ සුවිදූරවිදූරස්ථානයෝ සතර දෙනෙක් වෙති. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මෙදෙක පළමු සුවිදූරවිදූරස්ථාන යැ. මහණෙනි, සමුද්‍රයාගේ මෙතෙර හා එතෙර හා මෙදෙක දෙවැනි සුවිදූරවිදූරස්ථාන යැ. මහණෙනි, යම් තැනෙකින් හිරු උදාවේ ද, යම් තැනෙක්හි අස්තයට යේ ද, මේ තුන් වැනි සුවිදූරවිදූරස්ථාන යැ. මහණෙනි සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම හා අසත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම හා මෙදෙක සතර වැනි සුවිදූරවිදූරස්ථාන යැ. මහණෙනි, මොහු සතර දෙන සුවිදූරවිදූරස්ථානයෝ යි.

නභඤ්ච දූරෙ පඨවී ච දූරෙ
පාරං සමුද්දස්ස තදාහු දූරෙ,
යතො ච වෙරොචනො අබ්භුදෙති
පභඞ්කරො යත්ථ ච අත්ථමෙති,
තතො හවෙ[1] දූරතරං වදන්ති
සතඤ්ච ධම්මං අසතඤ්ච ධම්මං.
අබ්‍යායිකො හොති සතං සමාගමො
යාවම්පි තිට්ඨෙය්‍ය තථෙ'ව හොති,
ඛිප්පං හි වෙති[2] අසතං සමාගමො
තස්මා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා'ති.a

අත්ථේව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං: කුසලාකුසලා සාවජ්ජා-නවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සමොධානාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

7. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා.

"ආරාමරොපා[3] වනරොපා
යෙ ජනා සෙතුකාරකා,
පපඤ්ච උදපානඤ්ච
යෙ දදන්ති උපස්සයං,
තෙසං දිවා ච රත්තො ච
සදා පුඤ්ඤං පවඩ්ඪති,
ධම්මට්ඨා සීලසම්පන්නා
තෙ ජනා සග්ගගාමිනො'ති.b

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

8. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරො මෙ භික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභිසන්දා කුසලාභිසන්දා සුඛස්සා-හාරා සොවග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංවත්තනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය හිතාය සුඛාය සං-වත්තන්ති. කතමෙ චත්තාරො: යස්ස භික්ඛවෙ

1. හෙව PTS
2. භවෙති - සීමු.
3. ආරාමා රොපා - සීමු.
a චතුක්කඞ්ගුත්තර - සුවිදූරසුත්ත.
b දෙවතාසංයුත්ත - වනරොපසුත්ත.

"අහස හා පොළොව හා දෙක දූරයෙහි වෙයි. සමුද්‍රයාගේ යම් පාරයෙක් ඇද්ද, එ ද දූරයෙහි යයි කියත්. ප්‍රභාකර වූ සූර්‍ය්‍යයා යම් උදගලෙකින් නැගේ ද, යම් හත්ගිරිතෙලෙක අස්තයට යේ ද, එ ද දුර වෙයි.

එයට ද වඩා සත්පුරුෂධර්‍ම හා අසත්පුරුෂධර්‍ම හා දෙක එකාන්තයෙන් දූරතර කොට කියත්. සත් සමාගමය ස්ථිර වෙයි. යම් තාක් සිටුනේ ද, ඒ තාක් එසේ මැ සිටුනේ යැ. අසත්සමාගමය වහා නැඟී යෙයි. එයින් සත්පුරුෂධර්‍මය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දූරු වෙයි." වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් 'කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග ධර්‍මයෝ සම්මුඛීභාවයට එති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ප. පු: 'පරිභොගමය පුණ්‍යය වැඩෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නො:

"යම් ජන කෙනෙක් ආරාම රොපණ කරන්නාහු වන රොපණ කරන්නාහු සෙතු කරන්නාහු පැන්හල් ළිං කරන්නාහු වෙත් ද, යම් කෙනෙක් ආවාස දෙත් ද,

උනට දවරය හැම කල්හි පින් වැඩෙයි. දහම්හි සිටි සිල්සපන් ඒ ජනයෝ ස්වර්‍ගයට යන්නාහු වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එකරුණින් 'පරිභොගමය පුණ්‍යය වැඩෙයි.

8. ප. පු: 'පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නො:

"මහණෙනි, සුව එළවන මනා වූ අග්‍රරූපාදිය දෙන සුඛවිපාක ඇති, ස්වර්‍ගය පිණිස පවත්නා මේ පුණ්‍යප්‍රවාහයෝ කුශලප්‍රවාහයෝ සතර දෙනෙක් ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මන වඩන හිතසුව පිණිස පවතිත්. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි,

භික්ඛු චීවරං පරිභුඤ්ජමානො අප්පමාණං චෙතොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසන්දො කුසලාභිසන්දො සුඛස්සාහාරො සොවග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය හිතාය සුඛාය සංවත්තති. යස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- සෙනාසනං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ජමානො අප්පමාණං චෙතොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසන්දො කුසලාභිසන්දො සුඛස්සාහාරො සොවග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය හිතාය සුඛාය සංවත්තති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො පුඤ්ඤාභිසන්දා කුසලාභිසන්දා සුඛස්සාහාරා සොවග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංවත්තනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය හිතාය සුඛාය සංවත්තන්තී''ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

9. ස. පු: පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දායකො දානං දෙති, පටිග්ගාහකො පටිග්ගහෙත්වා න පරිභුඤ්ජති ඡඩ්ඩෙති විස්සජ්ජෙති. හොති පුඤ්ඤන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි දායකො දානං දෙති, පටිග්ගාහකො පටිග්ගහෙත්වා න පරිභුඤ්ජති ඡඩ්ඩෙති විස්සජ්ජෙති. හොති පුඤ්ඤං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

10. ස. පු: පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දායකො දානං දෙති, පටිග්ගාහකෙ පටිග්ගහිතෙ රාජානො වා හරන්ති, චොරා වා හරන්ති, අග්ගි වා දහති, උදකං වා වහති, අප්පියා වා දායාදා හරන්ති. හොති පුඤ්ඤන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි දායකො දානං දෙති, පටිග්ගාහකෙ පටිග්ගහිතෙ රාජානො වා හරන්ති, චොරා වා හරන්ති, අග්ගි වා දහති, උදකං වා වහති, අප්පියා වා දායාදා හරන්ති, හොති පුඤ්ඤං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪතී'ති.

පරිභොගමයපුඤ්ඤකථා නිට්ඨිතා.

a චතුක්කඞ්ගුත්තර - පුඤ්ඤාභිසන්ද සුත්ත.

මහණ යම් දායකයක්හුගේ සිවුරු වළඳ කෙරෙමින් අප්‍රමාණ වූ චිත්තසමාධි උපයා වාස කෙරේ ද, ඔහට සුව එළවන මනා වූ අග්‍ර රූපාදිය දෙන, සුඛවිපාක ඇති සවගීසංවත්තනික වූ අප්‍රමාණ වූ පුණ්‍යප්‍රවාහය කුශලප්‍රවාහය ඉෂට වූ කාන්ත වූ මන වඩන හිතසුව පිණිස පවතී. මහණෙනි, මහණ තෙම යම් දායකයක්හුගේ පිණ්ඩපාත වළඳ කෙරෙමින් ... ශයනාසන වළඳ කෙරෙමින් ... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර වළඳ කෙරෙමින් අප්‍රමාණ වූ චිත්තසමාධි උපයා වාස කෙරේ ද, ඔහට සුව එළවන මනා වූ අග්‍රරූපාදිය දෙන සුඛවිපාක ඇති සවගීසංවත්තනික වූ අප්‍රමාණ වූ පුණ්‍යප්‍රවාහය කුශලප්‍රවාහය ඉෂට වූ කාන්ත වූ මන වඩන හිත සුව පිණිස පවතී. මහණෙනි, සුව එළවන මනා වූ අග්‍ර රූපාදිය දෙන සුඛවිපාක ඇති සවගීසංවත්තනික වූ මේ පුණ්‍යප්‍රවාහයෝ කුශලප්‍රවාහයෝ සතර දෙන ඉෂට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ හිතසුව පිණිස පවතිත්" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එකරුණින් 'පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩෙයි.

9. ස. පු: පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දායකයා දන් දෙයි. ප්‍රතිග්‍රාහකයා පිළිගෙන වළඳ නො කෙරෙයි, හැරපියයි, ඉවතලයි. ඒ පුණ්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දායකයා දන් දේ නම්, ප්‍රතිග්‍රාහක පිළිගෙන නො වළඳ නම්, හැරපියා නම්, ඉවත ලයි නම්, එ ද පුණ්‍ය වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: දායකයා දන් දෙයි, ප්‍රතිග්‍රාහකයා පිළිගත් කල්හි රජහු හෝ පැහැර ගනිති. සොරු හෝ පැහැර ගනිති. ගිනි හෝ දවයි. දිය හෝ උසුලා යෙයි. අප්‍රිය දායාදයෝ හෝ පැහැර ගනිති. එ ද පුණ්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දායකයා දන් දෙයි, ප්‍රතිග්‍රාහකයා පිළිගත් කල්හි රජහු හෝ පැහැර ගනිති, සොරහු හෝ පැහැර ගනිති, ගිනි හෝ දවයි, දිය හෝ උසුලාගෙන යයි, අප්‍රිය දායාදයෝ හෝ පැහැර ගනිති, එ ද පුණ්‍ය වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'පරිභොගමය පුණ්‍ය වැඩේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

පරිභොගමය පුඤ්ඤකථා නිමි.

7. 6.

ඉතොදින්නකථා.

1. ස. පු: ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉතො චීවරං දෙන්ති, තං චීවරං තත්ථ පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ඉතො පිණ්ඩපාතං දෙන්ති -පෙ- ඉතො සෙනාසනං දෙන්ති -පෙ- ඉතොගිලානපච්චයභෙසජ්ජ-පරික්ඛාරං දෙන්ති -පෙ- ඉතො ඛාදනීයං දෙන්ති -පෙ- ඉතො පානීයං දෙන්ති, තං පානීයං තත්ථ පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො අඤ්ඤස්ස කාරකො, පරකතං සුඛදුක්ඛං, අඤ්ඤො කරොති, අඤ්ඤො පටිසං-වෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ප. පු: න වත්තබ්බං ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පෙතා අත්තනො අත්ථාය දානං දෙන්තං අනුමොදෙන්ති, චිත්තං පසාදෙන්ති, පීතිං උප්පාදෙන්ති, සොමනස්සං පටිලභන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පෙතා අත්තනො අත්ථාය දානං දෙන්තං අනුමොදෙන්ති, චිත්තං පසාදෙන්ති, පීතිං උප්පාදෙන්ති, සොමනස්සං පටිලභන්ති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්තී'ති.

1 තං පානීයං - PTපි ඌනකං.

7. 6.

ඉතො දින්නකථා.

[''ඉතො දින්නෙන යාපෙන්ති''යි වදාළ වචන නිසා මෙලොව දුන් චීවරාදි දැයින් මැ පරලොව ප්‍රෙතයෝ යැපෙති'යි රාජගිරිකාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනාව 'ඉතොදින්නකථා' එයි.]

1. ස. පු: මෙලොවින් දුන් දැයින් එලොව යැපෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මෙලොව සිවුරු දෙති, ඒ සිවුර එලොව පරිභොග කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: මෙලොව පිඬුවා දෙති ... මෙලොව සෙනසුන් දෙති ... මෙලොව ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දෙති ... මෙලොව ඛාද්‍ය දෙති .. මෙලොව පැන් දෙති. ඒ පැන් එලොව පරිභොග කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: මෙලොව දුන් දැයින් එලොව යැපෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ .

ස. අනු: අනෙකක්හට (විපාකකාරක කරුණු පිළිබඳ වැ) අනෙකෙක් කාරක වේ ද, සුඛදුඃඛ පරකෘත වේ ද? අන්‍යයෙක් කෙරේ ද, අන්‍යයෙක් විපාක විඳුතේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ප. පු: 'මෙහි දුන් දැයින් එහි යැපෙති' යනු නො නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රෙතයෝ තමන් සඳහා දෙන දන අනුමෙවෙනි කරත්නාහු සිත පහදවත්නාහු ප්‍රීතිය උපදවත්-නාහු සොම්නස් ලබත්නාහු නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ප්‍රෙතයෝ තමන් සඳහා දෙන දන අනුමෙ-වෙනි කරත්නාහු (එයින) සිත පහදවත්නාහු ප්‍රීතිය උපදවත්නාහු සොම්නස් ලබත්නාහු වෙත් නම්,

අනු. පා: භවත එකරුණින් 'මෙහි දුන් දැයින් එහි යැපෙති' යනු කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. පු: න වත්තබ්බං 'ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්තී'ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"උන්නමෙ උදකං වුට්ඨං යථා නින්නං පවත්තති
එවමෙව ඉතො දින්නං පෙතානං උපකප්පති.

යථා වාරිවහා පූරා පරිපූරෙන්ති සාගරං
එවමෙව ඉතො දින්නං පෙතානං උපකප්පති.

න හි තත්ථ කසී අත්ථි ගොරක්ඛෙත්ථ න විජ්ජති
වණිජ්ජා තාදිසී නත්ථි හිරඤ්ඤෙන කයාකයං[1]
ඉතො දින්නෙන යාපෙන්ති පෙතා
කාලකතා[2] තහි"න්ති.[a]

අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි 'ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්තී'ති.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං 'ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ ඨානානි සම්පස්සන්තා මාතාපිතරො පුත්තං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානං. කතමානි පඤ්ච: භතො වා නො භරිස්සති, කිච්චං වා නො කරිස්සති, කුලවංසො චිරං ඨස්සති, දායජ්ජං[3] පටිපජ්ජිස්සති,[4] අථවා පන පෙතානං කාලකතානං දක්ඛිණං අනුප්පදස්සති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චට්ඨානානි සම්පස්සන්තා මාතාපිතරො පුත්තං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානන්ති.

පඤ්චට්ඨානානි සම්පස්සං පුත්තං ඉච්ඡන්ති පණ්ඩිතා
භතො වා නො භරිස්සති කිච්චං වා නො කරිස්සති

1. කයාක්කයං - PTS.
2. කාලඞ්කතා - මජසං.
3. දායජ්ජං මම - සීමු.
4. පටිපජ්ජති - PTS.
a ඛුද්දකපාඨ - තිරොකුඩ්ඩසුත්ත.

4. ප. පු: 'මෙලොවින් දුන් දැයින් එලොව යැපෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

"උස්බිම්හි වට දිය යම් සේ නිම්නස්ථානයට ගලා සේ ද, එ පරිදි මැ මෙලොවින් දුන් දැය ප්‍රෙතයනට එළවයි.

යම් සේ වතුරුගත් නදීහු සයුර පුරත් ද, එ පරිදි මැ මෙලොවින් දුන් දැය ප්‍රෙතයනට එළවයි.

එහි කෘෂිකර්ම නැත් මැ යැ. ගොරක්‍ෂා නො පැනෙයි. එබඳු වණික්කම් ද නැත. හිරණ්‍යයෙන් ගනුදෙනු ද නැති. කලුරිය කළ ප්‍රෙතයෝ මෙලොවින් දුන් දැයින් එලොව යැපෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එකරුණින් මෙලොවින් දුන් දැයින් එලොව යැපෙති.

5. ප. පු: 'මෙලොවින් දුන් දැයින් එලොව යැපෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නු:

"මහණෙනි, මෙ කරුණු පසක් දක්මින් මව්පියෝ කුලයෙහි උපදනා දරුවා කැමැති වෙති. කවර පසෙක යත්: පුස්නාලද එදරු අප ද පුස්නේ යැ, අපගේ කෘත්‍ය ද කරන්නේ යැ, කුලවංශය චිරකල් තබන්නේ යැ, දායාද පිළි-පදනේ යැ, තව ද කලුරිය කළ ප්‍රෙතයනට (අපට) දක්ෂිණා දෙන්නේ යි. මහණෙනි, මෙ කරුණු පස දක්මින් මව්පියෝ කුලෙහි උපදනා දරුවා කැමැති වෙති.

පණ්ඩිත වූ දෙමාපියෝ කරුණු පසක් දක්මින් පුතු කැමැති වෙති. කවර පසෙක යත්: පුස්නාලද පුත් අප ද පුස්නේ යැ. අප ගේ කිස ද කරන්නේ යැ.

කුලවංසො චිරං තිට්ඨෙ දායජ්ජං පටිපජ්ජිස්සති
අථවා පන පෙතානං දක්ඛිණානුප්පදස්සති[1]

ඨානානෙතානි සම්පස්සං පුත්තං
ඉච්ඡන්ති පණ්ඩිතා
තස්මා සන්තො සප්පුරිසා කතඤ්ඤූ කතවෙදිනො

භරන්ති මාතාපිතරො පුබ්බෙකතමනුස්සරං[2]
කරොන්ති තෙසං කිච්චානි යථා තං පුබ්බකාරිනං

ඔවාදකාරී භතපොසී කුලවංසං අහාපයං
සද්ධො සීලෙන සම්පන්නො පුත්තො හොති
පසංසියො'ති.[a]

අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි 'ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්ති'ති.

ඉතො දින්නකථා නිට්ඨිතා.

---

1. දක්ඛිණං අනුප්පාදස්සති - P.TS.
2. පුබ්බෙකතමනුස්සරි - සීමු, පුබ්බෙකතං අනුස්සරං - PTS.

පඤ්චකඞ්ගුත්තර - පුත්තසුත්ත.

කුලවංශය බොහෝ කල් සිටුනේ යැ. දායාද්‍යය පිළිපදනේ යැ. වැළිත් පරලෝ ගිය අපට දක්ෂිණාමය පුණ්‍යය දෙන්නේ යැ.

පණ්ඩිත වූ දෙමාපියෝ මෙල කරුණු දක්මින් පුතු (දරු) කැමැති වෙති. එහෙයින් කෘතඥ කෘතවේදී ශාන්ත සත්පුරුෂ පුත්‍රයෝ (දරුවෝ),

පෙර දෙමාපියන් කළ උපකාර සිහි කරන්නාහු මාපියන් පුස්නාහ. යම් පරිදි පෙර උපකාර කළාවුනට ප්‍රත්‍යුපකාර කළයුතු වේ ද, එපරිදි ඔවුන්ගේ කිස කරන්නාහ.

මවුපියන්ගේ ඔවා කරනසුලු යම් කෙනකුන් විසින් තමා පුස්නාලද ද, පෙරළා ඔවුන් පුස්නා සුලු කුලවංශය නො පිරිහෙළන සැදැහැති සිල්සපන් පුත් (දරු) ප්‍රශංසාහී වෙයි''.

මෙසේ වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු:

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එ කරුණින් මෙහි දුන් දෑයින් එහි යැපෙති.

ඉතොදිනනකථා නිමි.

7. 7.

පඨවි කම්මවිපාකෝතිකථා.

1. ස. පු: පඨවි කම්මවිපාකො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඛවෙදනියා, දුක්ඛවෙදනියා, අදුක්ඛමසුඛවෙදනියා, සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා, දුක්ඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා, ඵස්සෙන සම්පයුත්තා, වෙදනාය සම්පයුත්තා, සඤ්ඤාය සම්පයුත්තා, චෙතනාය සම්පයුත්තා, චිත්තෙන සම්පයුත්තා, සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු න සුඛවෙදනියා න දුක්ඛවෙදනියා න අදුක්ඛමසුඛවෙදනියා, න සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා න දුක්ඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා න අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා, න ඵස්සෙන සම්පයුත්තා, න වෙදනාය සම්පයුත්තා, න සඤ්ඤාය සම්පයුත්තා, න චෙතනාය සම්පයුත්තා, න චිත්තෙන සම්පයුත්තා, අනාරම්මණා, නත්ථි තාය අවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි න සුඛවෙදනියා න දුක්ඛවෙදනියා -පෙ- අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

අනු: පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: ‘පඨවි කම්මවිපාකොති.’

7. 7.

පඨවිකම්මවිපාකොති කථා.

['පෘථිවිය කර්මපාකයකැ'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'පඨවි කම්මවිපාකො'ති කථා එයි.]

1. ස. පු: පෘථිවිය කර්මවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (පෘථිවිය) සුඛවෙදනාවට නිසි වේ ද, දුඃඛවෙදනාවට නිසි වේ ද, උපෙක්‍ෂාවෙදනාවට නිසි වේ ද, සුඛවෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, දුඃඛවෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, උපෙක්‍ෂා වෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, ස්පර්ශයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, වෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සංඥායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චෙතනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සාරම්මණ වේ ද, එයට පුරෙචාරික ආවර්ජන සඞ්ඛ්‍යාත ආවර්ජනා ඇද්ද, ආභොග ඇද්ද, සමන්වාහාර ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, කර්මප්‍රත්‍යයභූත චෙතනා ඇද්ද, ඉෂ්ටවිපාක ප්‍රාර්ථනා ඇද්ද, ප්‍රණිධි වශයෙන් පැවැති මූලතෘෂ්ණා ඇද්ද, (කිම, තොප ගත් පෘථිවිය මෙ බඳු වේ ද?)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සුඛවෙදනීය නො වනු වේ ද, දුක්ඛවෙදනීය නො වනු වේ ද, උපෙක්‍ෂාවෙදනාවට නිසි නො වනු වේ ද, සුඛවෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, දුඃඛවෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, ස්පර්ශයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, වෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, සංඥායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, චෙතනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත නො වනු වේ ද, අනාරම්මණ නො වේ ද, එයට ආවර්ජනායෙක් ආභොගයෙක් සමන්වාහාරයෙක් මනසිකාරයෙක් නැත්තේ වේ ද, චෙතනායෙක් ප්‍රාර්ථනායෙක් ප්‍රණිධියෙක් නැත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සුඛවෙදනාවට නිසි නො වේ නම්, දුඃඛවෙදනාවට නිසි නො වේ නම් ... අනාරම්මණ වේ නම්, එයින් ආවර්ජනායෙක් නැත් නම් ... ප්‍රණිධියෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'පෘථිවිය කර්මවිපාක' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ඵස්සො කම්මවිපාකො. ඵස්සො සුඛවෙදනීයො දුක්ඛවෙදනීයො අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයො, සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො, දුක්ඛාය -පෙ- අදුක්ඛම-සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො, ඵස්සෙන සම්ප-යුත්තො, වෙදනාය සම්පයුත්තො, සඤ්ඤාය සම්පයුත්තො, චෙතනාය සම්පයුත්තො, චිත්තෙන සම්පයුත්තො සාරම්මණො[1], අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨවී කම්මවිපාකො. පඨවී සුඛවෙදනීයා දුක්ඛ-වෙදනීයා අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයා, සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා, දුක්ඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා, ඵස්සෙන සම්පයුත්තා, වෙදනාය සම්පයුත්තා, සඤ්ඤාය සම්පයුත්තා, චෙතනාය සම්පයුත්තා, චිත්තෙන සම්පයුත්තා, සාරම්මණා. අත්ථි තාය ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: පඨවී කම්මවිපාකො, පඨවී න සුඛවෙදනීයා, න දුක්ඛවෙදනීයා -පෙ- අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඵස්සො කම්මවිපාකො, ඵස්සො න සුඛවෙදනීයො, න දුක්ඛවෙදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: පඨවී කම්මවිපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨවී පග්ගහනිග්ගහුපගා ඡෙදනභෙදනුපගා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: කම්මවිපාකො පග්ගහනිග්ගහුපගො ඡෙදන-භෙදනුපගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. සාරම්මණ - rTS

2. ස. පු: ස්පර්ශය කර්මවිපාක යෑ. ස්පර්ශය සුඛවේදනාවට නිසි වේ ද, දුඃඛවේදනාවට නිසි වේ ද, උපෙක්ෂා-වේදනාවට නිසි වේ ද, සුඛවේදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද; ... උපෙක්ෂාවේදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, ස්පර්ශයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, වේදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සංඥායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චේතනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සාරම්මණ වේ ද, ඒ ස්පර්ශයට ආවර්ජනායෙක් ඇද්ද ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: පෘථිවිය කර්මවිපාක යෑ. පෘථිවිය සුඛවේදනාවට නිසි වේ ද, දුඃඛවේදනාවට නිසි වේ ද, උපෙක්ෂා-වේදනාවට නිසි වේ ද, සුඛවේදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, දුඃඛවේදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, උපෙක්ෂාවේදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, ස්පර්ශ-යෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, වේදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සංඥායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චේතනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සාරම්මණ වේ ද, එයට ආවර්ජනායෙක් ආභොග-යෙක් සමන්වාහාරයෙක් මනසිකාරයෙක් චේත-නායෙක් ප්‍රාර්ථනායෙක් ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

3. ස. පු: (තොප මතයෙහි) පෘථිවිය කර්මවිපාක වෙසි. පෘථිවිය සුඛවේදනීය නො වේ ද, දුක්ඛවේදනීය නො වේ ද ... අනාරම්මණ වේ ද, එයට ආවර්ජනා නැද්ද .. ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: ස්පර්ශය කර්මවිපාක යෑ. ස්පර්ශය සුඛවේදනීය නො වේ ද, දුක්ඛවේදනීය නො වේ ද ... අනාරම්මණ වේ ද, එයට ආවර්ජනා නැද්ද ... ප්‍රණිධියෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

4. ස. පු: පෘථිවිය කර්මවිපාක වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: පෘථිවිය ප්‍රග්‍රහ නිග්‍රහ දෙකට පැමිණියා ඡේදන-භේදනගත වූවා වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: කර්මවිපාකය ප්‍රග්‍රහ නිග්‍රහයට පැමිණියේ ඡේදන-භේදනයට පැමිණියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

5. ස. පු: ලබ්භා පඨවී කෙතුං විකෙකතුං ආධපෙතුං ඔචිනිතුං විචිනිතු'න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලබ්භා කම්මවිපාකො කෙතුං විකෙකතුං ආධපෙතුං ඔචිනිතුං විචිනිතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: පඨවී පරෙසං සාධාරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මවිපාකො පරෙසං සාධාරණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: කම්මවිපාකො පරෙසං සාධාරණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"අසාධාරණමඤ්ඤෙසං අචොරාහරණො නිධි
කයිරාථ මච්චො පුඤ්ඤානි සචෙ සුචරිතං චරෙ"ති,

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං 'කම්මවිපාකො පරෙසං සාධාරණො'ති.

8. ස. පු: පඨවී කම්මවිපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: පඨමං පඨවී සණ්ඨාති, පච්ඡා සත්තා උප්පජ්ජන්තී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨමං විපාකො උප්පජ්ජති, පච්ඡා විපාකපටිලාභාය කම්මං කරොන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: පඨවී සබ්බසත්තානං කම්මවිපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

5. ස. පු: පෘථිවිය විනිමය කරන්නට විකොට ගන්නට එළවා තබන්නට රැස්කොට ගන්නට සොයා තබන්නට හැකි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මවිපාකය විනිමය කරන්නට විකොට ගන්නට එළවා තබන්නට රැස් කොට ගන්නට සොයා තබන්නට හැකි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: පෘථිවිය මෙරමාහට සාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මවිපාකය මෙරමාහට සාධාරණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස පු: කම්මවිපාකය මෙරමාහට සාධාරණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"පුණ්‍යකර්මය මෙරමාහට අසාධාරණ වෙයි. සොරුන් විසින් නො ගතහෙන නිධි වෙයි.

ඉදින් සුචරිත කරන්නේ නම් මිනිස් තෙම පුණ්‍යකර්ම කරන්නේ යැ."

මෙසේ වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් 'කම්මවිපාකය මෙරමාහට සාධාරණ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: පෘථිවිය කම්මවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමුව පොළොව පිහිටා ද? පසුවලා සත්ත්වයෝ උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමුවැ විපාකය උපදී ද, පසුවැ විපාකප්‍රතිලාභය පිණිස කර්මය කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: පෘථිවිය හැම සත්ත්වයනට කම්මවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සබ්බෙ සත්තා පඨවිං පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සබ්බෙ සත්තා පඨවිං පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි පඨවිං අපරිභුඤ්ජිත්වා පරිනිබ්බායන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි කම්මවිපාකං අඛෙපෙත්වා පරිනිබ්බායන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පඨවී චක්කවත්තිසත්තස්ස කම්මවිපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤෙ සත්තා පඨවිං පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්කවත්තිසත්තස්ස කම්මවිපාකං අඤ්ඤෙ සත්තා පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: චක්කවත්තිසත්තස්ස කම්මවිපාකං අඤ්ඤෙ සත්තා පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්කවත්තිසත්තස්ස ඵස්සං වෙදනං සඤ්ඤං චෙතනං චිත්තං සද්ධං විරියං සතිං සමාධිං පඤ්ඤං අඤ්ඤෙ සත්තා පරිභුඤ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පඨවී කම්මවිපාකො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි ඉස්සරියසංවත්තනියං[1] කම්මං ආධිපච්චසංවත්තනියං[2] කම්මන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි[3] අත්ථි ඉස්සරියසංවත්තනියං කම්මං ආධිපච්චසංවත්තනියං කම්මං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පඨවී කම්මවිපාකො'ති.

පඨවී කම්මවිපාකොතිකථා නිට්ඨිතා.

---

1. ඉස්සරියසංවත්තනිකං - PTS.
2. අධිපච්චසංවත්තනියං - සීමු, මජ්සං, අධිපච්චසංවත්තනිකං - PTS
3. හඤ්චි - අත්ථි -පෙ - අයං පාඨො සීමු, පොත්ථකෙ නත්ථි.

ස. අනු: හැම සත්ත්වයෝ පෘථිවිය පරිභොග කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: හැම සත්ත්වයෝ පෘථිවිය පරිභොග කෙරෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පෘථිවිය පරිභොග නො කොට පිරිනිවෙන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්විපාක නො ගෙවා පිරිනිවෙන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: පෘථිවිය චක්‍රවර්තිසත්ත්වහට කම්විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්‍ය සත්ත්වයෝ පෘථිවිය පරිභොග කෙරෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍රවර්තිසත්ත්වයාගේ කම්විපාකය අන්‍ය සත්ත්ව-යෝ පරිභොග කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: චක්‍රවර්තිසත්ත්වයාගේ කම්විපාකය අන්‍යසත්ත්වයෝ පරිභොග කෙරෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍රවර්තිසත්ත්වයාගේ ස්පර්ශය වේදනාව සංඥාව චේතනාව චිත්තය ශ්‍රද්ධාව වීර්‍ය්‍යය ස්මෘතිය සමාධිය ප්‍රඥාව අන්‍යසත්ත්වයෝ පරිභොග කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ප. පු: 'පෘථිවිය කම්විපාක යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඉසුරුබව පිණිස පවත්නා කම් අධිපතිබව පිණිස පවත්නා කම් ඇත් නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඉසුරුබව පිණිස පවත්නා කම් අධිපතිබව පිණිස පවත්නා කම් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'පෘථිවිය කම්විපාක යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

පඨවී කම්මවිපාකොතිකථා නිමි.

7. 8.

ජරාමරණං විපාකොති කථා.

1. ස. පු: ජරාමරණං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඛවෙදනියං දුක්ඛවෙදනියං අදුක්ඛමසුඛවෙදනියං, සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං, දුක්ඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං, ඵස්සෙන සම්පයුත්තං, වෙදනාය සම්පයුත්තං, සඤ්ඤාය සම්පයුත්තං, චෙතනාය සම්පයුත්තං චිත්තෙන සම්පයුත්තං, සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු න සුඛවෙදනියං, න දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි න සුඛවෙදනියං, න දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ[1] 'ජරාමරණං විපාකො'ති.

2. ස. පු: ඵස්සො විපාකො. ඵස්සො සුඛවෙදනියො, දුක්ඛවෙදනියො -පෙ- සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජරාමරණං විපාකො. ජරාමරණං සුඛවෙදනියං දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. වත්තබ්බෙ -පෙ- සීමු.

7. 8.

ජරාමරණං විපාකොති කථා.

[අභයගිරිකායවාසීන් සෙයින් ‘ජරාමරණ දෙක කර්මවිපාක වෙති’යි ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ජරා මරණං විපාකො’ති කථා එයි.]

1. ස. පු: ජරාමරණ විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ජරාමරණ) සුඛවෙදනාවට නිසි වේ ද, දුඃඛ වෙදනාවට නිසි වේ ද, උපෙක්‍ෂාවෙදනාවට නිසි වේ ද, සුඛවෙදනාවෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, දුඃඛ වෙදනාවෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, උපෙක්‍ෂා වෙදනාවෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, ස්පර්ශයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, වෙදනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සංඥයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චෙතනායෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, සාරම්මණ වේ ද, එයට ආවර්ජනා, ආභොග, සමන්නා-හාර, මනසිකාර, චෙතනා, ප්‍රාර්ථනා, ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සුඛවෙදනාවට නිසි නො වනු වේ ද, දුඃඛ වෙදනා-වට නිසි නො වනු වේ ද, ... අනාරම්මණ වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සුඛවෙදනාවට නිසි නො වනු වේ නම්, දුඃඛවෙදනාවට නිසි නො වනු වේ නම් ... අනාරම්මණ වේ නම්, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, ‘ජරාමරණ විපාකයහ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවෙදනාවට නිසි වේ ද, දුඃඛවෙදනාවට නිසි වේ ද ... සාරම්මණ වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) ජරාමරණ විපාක වෙයි. ජරාමරණ සුඛවෙදනාවට නිසි වේ ද, දුඃඛ වෙදනාවට නිසි වේ ද, ... සාරම්මණ වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ජරාමරණං විපාකො. ජරාමරණං න සුඛවෙදනියං, න දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එසෙසා විපාකො. එසෙසා න සුඛවෙදනියො, න දුක්ඛවෙදනියො -පෙ- අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අකුසලානං ධම්මානං ජරාමරණං අකුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලානං ධම්මානං ජරාමරණං කුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කුසලානං ධම්මානං ජරාමණං න වත්තබ්බං 'කුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලානං ධම්මානං ජරාමරණං න වත්තබ්බං 'අකුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කුසලානං ධම්මානං ජරාමරණං අකුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලානං ධම්මානං ජරාමරණං කුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අකුසලානං ධම්මානං ජරාමරණං න වත්තබ්බං 'කුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලානං ධම්මානං ජරාමරණං න වත්තබ්බං 'අකුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: (තොප මතයෙහි) ජරාමරණ විපාක වෙයි. ජරාමරණ සුඛවෙදනාවට නිසි නො වේ ද, දුඃඛවෙදනාවට නිසි නො වේ ද ... අනාරම්මණ වේ ද, එයට ආවත්තිනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සප්පසීය විපාක වෙයි. සප්පසීය සුඛවෙදනාවට නිසි නො වේ ද, දුඃඛවෙදනාවට නිසි නො වේ ද, අනාරම්මණ වේ ද, එයට ආවත්තිනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අකුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ අකුශලධර්මයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ කුශලධර්මයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ ‘කුශලධර්මයන්ගේ විපාක’යැයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ ‘අකුශලධර්මයන්ගේ විපාක’ යැයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: කුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ අකුශලධර්මයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ කුශලධර්මයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: අකුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ ‘කුශලධර්මයන්ගේ විපාක’ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලධර්මයන්ගේ ජරාමරණ ‘අකුශලධර්මයන්ගේ-විපාක’ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: කුසලානඤ්ච අකුසලානඤ්ච ධම්මානං ජරාමරණං අකුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලානඤ්ච අකුසලානඤ්ච ධම්මානං ජරාමරණං කුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: කුසලානඤ්ච අකුසලානඤ්ච ධම්මානං ජරාමරණං න වත්තබ්බං 'කුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලානඤ්ච අකුසලානඤ්ච ධම්මානං ජරාමරණං න වත්තබ්බං 'අකුසලානං ධම්මානං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'ජරාමරණං විපාකො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි දුබ්බණ්ණසංවත්තනියං කම්මං, අප්පායුකසංවත්තනියං කම්මන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි දුබ්බණ්ණසංවත්තනියං කම්මං, අප්පායුකසංවත්තනියං කම්මං,

අනු පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ජරාමරණං විපාකො'ති.

ජරාමරණං විපාකොතිකථා නිට්ඨිතා.

8. ස. පු: කුශල වූත් අකුශල වූත් ධර්මයන්ගේ ජරාමරණ අකුශලධර්මයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශල වූත් අකුශල වූත් ධර්මයන්ගේ ජරාමරණ කුශලධර්මයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: කුශල වූත් අකුශල වූත් ධර්මයන්ගේ ජරාමරණ 'කුශලධර්මයන්ගේ විපාක'යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශල වූත් අකුශල වූත් ධර්මයන්ගේ ජරාමරණ 'අකුශලධර්මයන්ගේ විපාක' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ප. පු: 'ජරාමරණ විපාකය' යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප අනු: දුර්වර්ණසංවර්තනිකකර්ම, අල්පායුෂසංවර්තනිකකර්ම ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දුර්වර්ණය පිණිස පවත්නා කර්ම, අල්පායුෂ පිණිස පවත්නා කර්ම ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'ජරාමරණ කර්මවිපාකයහ'යි කියැයුතු මැ යැ.

ජරාමරණං විපාකොතිකථා නිමි.

7. 9.

අරියධම්මවිපාකකථා

1 ස. පු: නත්ථි අරියධම්මවිපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු මහප්ඵලං සාමඤ්ඤං, මහප්ඵලං බ්‍රහ්මඤ්ඤන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි මහප්ඵලං සාමඤ්ඤං, මහප්ඵලං බ්‍රහ්මඤ්ඤං,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ 'නත්ථි අරියධම්ම-විපාකො'ති.

2. ස. පු: නත්ථි අරියධම්මවිපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි සොතාපත්තිඵලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි සොතාපත්තිඵලං,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ 'නත්ථි අරියධම්ම-විපාකො'ති.

ස. අනු: නනු අත්ථි සකදාගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි අරහත්තඵලං.

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ 'නත්ථි අරියධම්ම-විපාකො'ති.

3. ස. පු: සොතාපත්තිඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දානඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: සොතාපත්තිඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා

7. 9.

අරියධම්මවිපාකකථා.

[ශ්‍රාමණ්‍යඵලය චිත්තචෛතසිකධර්ම නො වැ ක්ලේශප්‍රහාණමාත්‍ර යයි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අරියධම්මවිපාකකථා' එයි.]

1. ස. පු: (මාර්ග සඞ්ඛ්‍යාත) ආයර්‍යධර්මයාගේ විපාක නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (මාර්ග සඞ්ඛ්‍යාත) ශ්‍රාමණ්‍යය මහත්ඵල නො වේ ද? (මාර්ග සඞ්ඛ්‍යාත) බ්‍රාහමණ්‍යය මහත්ඵල නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ශ්‍රාමණ්‍යය මහත්ඵල වේ නම්, බ්‍රාහමණ්‍යය මහත්ඵල වේ නම්,

අනු. පා: භවත 'ආයර්‍යධර්මයාගේ විපාක නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ආයර්‍යධර්මයාගේ විපාක නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්ඵල ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සොවත්ඵල ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'ආයර්‍යධර්මයාගේ විපාක නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිඵල ... අනගැමිඵල ... රහත්ඵල ඇත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්ඵල ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'ආයර්‍යධර්මයාගේ විපාක නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: සොවත්ඵල විපාක නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දනඵල විපාක නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: සොවත්ඵල විපාක නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සීලඵලං -පෙ- භාවනාඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සකදාගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දානඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අරහත්තඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලඵලං -පෙ- භාවනාඵලං න විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: දානඵලං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: දානඵලං විපාකො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9 ස. පු: සීලඵලං -පෙ- භාවනාඵලං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: භාවනාඵලං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස පු: කාමාවචරං කුසලං සවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා,

ස. අනු: සීලඵලය ... භාවනාඵලය විපාක නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

5. ස. පු: සෙදගැමිඵලය ... අනාගැමිඵලය ... රහත්ඵලය විපාක නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: දානඵල විපාක නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

6 ස. පු: රහත්ඵලය විපාක නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සීලඵලය ... භාවනාඵලය විපාක නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

7. ස. පු: දානඵල විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵල විපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

8. ස. පු: දානඵල විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සකෘදාගාමිඵල ... අනාගාමිඵල ... අර්හත්ත්වඵල විපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

9. ස. පු: සීලඵල ... භාවනාඵල විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵල විපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

10. ස. පු: භාවනාඵල විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සකෘදාගාමිඵල ... අනාගාමිඵල ... අර්හත්ත්වඵල විපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

11. ස. පු: කාමාවචර කුසලය සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: ලොකුත්තරං කුසලං සවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: රූපාවචරං කුසලං -පෙ- අරූපාවචරං කුසලං සවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරං කුසලං සවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: ලොකුත්තරං කුසලං අවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමාවචරං කුසලං අවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: ලොකුත්තරං කුසලං අවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපාවචරං කුසලං -පෙ- අරූපාවචරං කුසලං අවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ප. පු: කාමාවචරං කුසලං සවිපාකං ආචයගාමී'ති.[1]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ලොකුත්තරං කුසලං සවිපාකං ආචයගාමී'ති.[1]

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ප. පු: රූපාවචරං කුසලං -පෙ- අරූපාවචරං කුසලං සවිපාකං ආචයගාමී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ලොකුත්තරං කුසලං සවිපාකං ආචයගාමී'ති.[1]

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ප. පු: ලොකුත්තරං කුසලං සවිපාකං අපචයගාමී'ති.[2]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: කාමාවචරං කුසලං සවිපාකං අපචයගාමී'ති.[2]

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ප. පු: ලොකුත්තරං කුසලං සවිපාකං අපචයගාමී'ති.[2]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: රූපාවචරං කුසලං -පෙ- අරූපාවචරං කුසලං සවිපාකං අපචයගාමී'ති.[2]

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අරියධම්මවිපාකකථා නිට්ඨිතා.

---

1 ආචයගාමින්ති - සිමු

2. අපචයගාමින්ති - සිමු

	ස. අනු:	ලොකොත්තරකුශලය සවිපාක වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
12	ස. පු:	රූපාවචරකුශලය ... අරූපාවචරකුශලය සවිපාක වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ලොකොත්තරකුශලය සවිපාක වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
13.	ස. පු:	ලොකොත්තරකුශලය අවිපාක වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ
	ස. අනු:	කාමාවචරකුශලය අවිපාක වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතුයැ ..
14.	ස. පු:	ලොකොත්තරකුශලය අවිපාක වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	රූපාවචරකුශලය ... අරූපාවචරකුශලය අවිපාක වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
15.	ප. පු:	සවිපාක කාමාවචරකුශලය ආචයගාමී වේ ද?
	ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ප. අනු:	සවිපාක ලොකොත්තරකුශලය ආචයගාමී වේ ද?
	ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
16.	ප. පු:	සවිපාක රූපාවචරකුශලය ... අරූපාවචරකුශලය ආචයගාමී වේ ද?
	ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	සවිපාක ලොකොත්තරකුශලය ආචයගාමී වේ ද?
	ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
17.	ප. පු:	සවිපාක ලොකොත්තරකුශලය අපචයගාමී වේ ද?
	ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ප. අනු:	සවිපාක කාමාවචරකුශලය අපචයගාමී වේ ද?
	ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
18.	ප. පු:	සවිපාක ලොකොත්තරකුශලය අපචයගාමී වේ ද?
	ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ප. අනු:	සවිපාක රූපාවචරකුශලය ... අරූපාවචර-කුශලය අපචයගාමී වේ ද?
	ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අරියධම්මවිපාකකථා නිමි.

7. 10.

විපාකො විපාකධම්මධම්මොති කථා.

1. ස. පු: විපාකො විපාකධම්මධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස විපාකො 'විපාකධම්මධම්මො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: තස්ස විපාකො 'විපාකධම්මධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙ'ව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටූපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: විපාකො විපාකධම්මධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විපාකො'ති වා, විපාකධම්මධම්මො'ති වා, විපාකධම්මධම්මො'ති වා විපාකො'ති වා[1] එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: විපාකො විපාකධම්මධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විපාකො ච විපාකධම්මධම්මො ච, විපාකධම්මධම්මො ච විපාකො ච සහගතා සහජාතා සංසට්ඨා සම්පයුත්තා එකුප්පාදා එකනිරොධා එකවත්ථුකා එකාරම්මණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. විපාකො වා - සීමු

7. 10.

විපාකො විපාකධම්මධම්මොති කථා.

[විපාකය විපාකයට අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රත්‍යයාදි වසින් ප්‍රත්‍යය වනු කරුණු කොට ගෙන 'විපාකය ද විපාකස්වභාවධර්ම ඇතැ'යි අන්ධක-නිකායිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුමට 'විපාකො විපාකධම්මධම්මොති' කථා එයි.]

1. ස. පු: විපාකය විපාකස්වභාවධර්ම ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ විපාකස්වභාවධර්මයාගේ විපාකය විපාක-ස්වභාවධර්ම ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ආයතිභවයෙහි විපාකදානභාවය සඳහා කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

2. ස. පු: ඒ විපාකස්වභාවධර්මයාගේ විපාකය විපාක-ස්වභාවධර්ම ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (ඒ හෙතුවින් අන්‍යවිපාකයක්හුගේ උපන සඳහා කළ පිළිත යි.)

ස. අනු: ඒ ඒ දුඃඛයාගේ මැ කෙළවර කිරීමෙක් නැද්ද, සසරවට සිඳීමෙක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිර්වාණ-යෙක් නැද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ . .

3. ස. පු: විපාකය විපාකස්වභාවධර්ම ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විපාක යනු ද විපාකස්වභාවධර්ම යනු ද, විපාක-ස්වභාවධර්ම යනු ද විපාක යනු ද තෙල හෙ වේ ද, එකාර්ථ සම සමභාග වේ ද, එයින් උපන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: විපාකය විපාකස්වභාවධර්ම වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විපාකත් විපාකස්වභාවධර්මත්, විපාකස්වභාවධර්මත් විපාකත් සහගත සහජාත සංසෘෂ්ට සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්පාද එකනිරොධ එකවස්තුක එකාලම්බන වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: විපාකො 'විපාකධම්මධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව අකුසලං, සො අකුසලස්ස විපාකො, තඤ්ඤෙව කුසලං, සො කුසලස්ස විපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: විපාකො 'විපාකධම්මධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙනෙව චිත්තෙන පාණං හනති තෙනෙව චිත්තෙන නිරයෙ පච්චති, යෙනෙව චිත්තෙන දානං දෙති තෙනෙව චිත්තෙන සග්ගෙ මොදතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං 'විපාකො විපාකධම්මධම්මො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු විපාකා චත්තාරො ඛන්ධා අරූපිනො අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි විපාකා චත්තාරො ඛන්ධා අරූපිනො අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'විපාකො විපාකධම්මධම්මො'ති.

විපාකො විපාකධම්මධම්මොති කථා නිට්ඨිතා.

සත්තමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

සඞ්ගහො, සම්පයුත්තතා, චෙතසිකො ධම්මො, චෙතසිකං දානං, පරිභොගමයං පුඤ්ඤං වඩ්ඪති, ඉතො දින්නෙන තත්ථ යාපෙන්ති, පථවී කම්මවිපාකො, ජරාමරණං විපාකො, නත්ථි අරියධම්මවිපාකො, විපාකො විපාකධම්මධම්මො'ති.

5. ස. පු: විපාකය විපාකස්වභාවධර්ම වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: එ මැ අකුශලත් එ මැ අකුශලයාගේ විපාකත් වේ ද, එ මැ කුශලත් එ මැ කුශලයාගේ විපාකත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: විපාකය විපාකස්වභාවධර්ම වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. (යමෙක්) යම් මැ සිතෙකින් ප්‍රාණඝාත කෙරේ නම්, එ මැ සිතින් නිරැහි පැසේ ද, යම් මැ සිතෙකින් දන් දේ නම්, එ මැ සිතින් ස්වර්ගයෙහි තුටු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: ‘විපාකය විපාකස්වභාවධර්ම ඇතැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: විපාක වූ සතර අරූපස්කන්ධයෝ අන්‍යෝන්‍ය-ප්‍රත්‍යය වූවාහු නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් විපාක වූ සතර අරූපස්කන්ධයෝ අන්‍යෝන්‍යප්‍රත්‍යය වූවාහු නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් ‘විපාකය විපාකස්වභාවධර්ම වෙති’යි කියැයුතු මැ යැ.

විපාකො විපාකධම්මධම්මොති කථා නිමි.

සත් වැනි වර්ගය නිමි.

එහි උද්දාන:

සඞ්ගහිතකථා යැ සම්පයුත්තකථා යැ චේතසිකකථා යැ චේතසිකදානකථා යැ පරිභොගමයපුඤ්ඤවඩ්ඪනකථා යැ ඉතොදින්නකථා යැ. පඨවීකම්මවිපාකකථා යැ ජරාමරණං විපාකොති කථා යැ අරියධම්මවිපාකකථා යැ විපාකො විපාකධම්මධම්මොතිකථා යි.

අට්ඨමො වග්ගො.

8 1

ගතිකථා.

1. ස. පු: ඡ ගතියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු පඤ්චගතියො වුත්තා භගවතා "නිරයො තිරච්ඡානයොනි පෙත්තිවිසයො මනුස්සා දෙවා"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පඤ්චගතියො වුත්තා භගවතා: නිරයො තිරච්ඡානයොනි පෙත්තිවිසයො මනුස්සා දෙවා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ඡ ගතියො'ති.

2. ස. පු: ඡ ගතියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු කාලකඤ්ජිකා අසුරා පෙතානං සමානවණ්ණා සමානභොගා සමානාහාරා සමානායුකා පෙතෙහි සහ ආවාහවිවාහං ගච්ඡන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කාලකඤ්ජිකා අසුරා පෙතානං සමානවණ්ණා සමානභොගා සමානාහාරා සමානායුකා පෙතෙහි සහ ආවාහවිවාහං ගච්ඡන්ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ඡ ගතියො'ති.

3. ස පු: ඡ ගතියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. නනු වෙපචිත්තිපරිසා[1] දෙවානං සමානවණ්ණා සමානභොගා සමානාහාරා සමානායුකා දෙවෙහි සහ ආවාහවිවාහං ගච්ඡන්ති'ති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---
1. වෙපචිත්තිසපරිසා - සීමු.

අෂ්ටමවර්ගය

8. 1.

ගතිකථා

[අසුරකාය හා සමග 'ගති සයෙකැ'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම ගතිකථා එයි.]

1. ස. පු: ගති සයෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'නිරය, තිරිසන්-යොනිය, ප්‍රෙතවිෂය, මනුෂ්‍ය, දෙව'යයි පඤ්ච ගතියක් වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් භග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'නිරය තිරිසන්යොන, ප්‍රෙතවිෂය, මනුෂ්‍ය, දෙව'යයි පඤ්චගතියක් වදාරනලද වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'ගති සයෙකැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ගති සයෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාලකඤ්ජික අසුරයෝ ප්‍රෙතයන් හා සමානවර්ණ ඇත්තාහු සමානභොග සමානාහාර සමාන ආයු ඇත්තාහු ප්‍රෙතයන් හා සමග ආවාහවිවාහයට යෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් කාලකඤ්ජික අසුරයෝ ප්‍රෙතයන් හා සමානවර්ණ සමානභොග සමානාහාර සමාන ආයු ඇත්තාහු ප්‍රෙතයන් හා සමග ආවාහවිවාහයට යෙත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'ගති සයෙකැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: ගති සයෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙපචිත්ති පිරිස්ගනයෝ දෙවියනට සමානවර්ණ ඇත්තාහු සමානභොග සමානාහාර සමාන ආයු ඇත්තාහු දෙවියන් හා සමග ආවාහවිවාහයට යෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨා: හඤ්චි වෙපචිත්තපරිසා[1] දෙවානං සමානවණ්ණා සමානභොගා සමානාහාරා සමානායුකා දෙවෙහි සහ ආවාහවිවාහං ගච්ඡන්ති.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ඡ ගතියො'ති.

4. ස. පු: ඡ ගතියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වෙපචිත්තිපරිසා පුබ්බදෙවා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨා: හඤ්චි වෙපචිත්තිපරිසා පුබ්බදෙවා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ඡගතියො'ති.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං 'ඡ ගතියො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි 'අසුරකායො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨා: හඤ්චි අත්ථි අසුරකායො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ඡගතියො'ති.

ගතිකථා නිට්ඨිතා.

1. වෙපචිත්ති සපරිසා - සිමු

අනු. ඨ:	ඉදින් වෙපචිත්තනි පිරිස්ගතයෝ දෙවියනට සමානවණ් ඇත්තාහු සමානභොග සමානාහාර සමාන ආයු ඇත්තාහු දෙවියන් හා සමග ආවාහවිවාහයට යෙත් නම්,
අනු පා:	භවත, ‘ගති සයෙකැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු:	ගති සයෙක් වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	වෙපචිත්තනි පිරිස්ගතයෝ පූර්වදෙව නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් වෙපචිත්තනිපිරිස්ගතයෝ පූර්වදෙව වූහු නම්,
අනු. පා:	භවත, ‘ගති සයෙකැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ප. පු:	‘ගති සයෙකැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	‘අසුරකාය’ ඇත් නු?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අසුරකාය ඇත් නම්,
අනු. පා:	භවත, එකරුණින් ‘ගති සයෙකැ’යි කියැයුතු මැ යැ.

ගතිකථා නිමි.

8. 2.

අන්තරාභවකථා

1. ස. පු: අත්ථි 'අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමභවෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි 'අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපභවෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි 'අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපභවෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි 'අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමභවස්ස ච රූපභවස්ස ච අන්තරෙ අත්ථි 'අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අත්ථි 'අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපභවස්ස ච අරූපභවස්ස ච අන්තරෙ අත්ථි 'අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. අනු: කාමභවස්ස ච රූපභවස්ස ච අන්තරෙ නත්ථි අන්තරාභවෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

8. 2.

අන්තරාභවකථා.

['අන්තරාපරිනිබ්බායී' යන සූත්‍රපද නුනුවණින් ගෙන අන්තරාභවයෙක් ඇතැයි පූර්වශෛලීය - සම්මිතියනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට අන්තරාභවකථා එයි.]

1. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි අන්තරාභවය) කාමභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ රූපභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ අරූපභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමභවයටත් රූපභවයටත් අතුරෙහි අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපභවයටත් අරූපභවයටත් අතුරෙහි අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. අනු: කාමභවයටත් රූපභවයටත් අතුරෙහි අන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ.	හඤ්චි කාමභවස්ස ච රූපභවස්ස ච අන්තරෙ නත්ථි අන්තරාභවො,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි අන්තරාභවො'ති.
7. ස. අනු:	රූපභවස්ස ච අරූපභවස්ස ච අන්තරෙ නත්ථි 'අන්තරාභවො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි රූපභවස්ස ච අරූපභවස්ස ච අන්තරෙ නත්ථි අන්තරාභවො,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි අන්තරාභවො'ති.
8. ස පු:	අත්ථි අන්තරාභවො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	පඤ්චමී සා යොනි, ඡට්ඨමී සා ගති, අට්ඨමී සා විඤ්ඤාණට්ඨිති, දසමො සො සත්තාවාසො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු:	අත්ථි අන්තරාභවො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අන්තරාභවො භවො, ගති, සත්තාවාසො, සංසාරො, යොනි, විඤ්ඤාණට්ඨිති, අත්තභාවපටිලාභො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු:	අත්ථි අන්තරාභවූපගං කම්මන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු:	අත්ථි අන්තරාභවූපගා සත්තා'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු:	අන්තරාභවෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උප්පජ්ජන්ති'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු:	අන්තරාභවෙ අත්ථි රූපං[1] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-

1. රූපා - සී .

අනු. ඵ: ඉදින් කාමභවයටත් රූපභවයටත් අතුරෙහි අන්තරාභවයෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'අන්තරාභවයෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. අනු: රූපභවයටත් අරූපභවයටත් අතුරෙහි අන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඵ: ඉදින් රූපභවයටත් අරූපභවයටත් අතුරෙහි අන්තරාභවයෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'අන්තරාභවයෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ පස්වැනි යොනි වේ ද, ඒ සවැනි ගති වේ ද; ඒ අටවැනි විඤ්ඤාණස්ථිති වේ ද, ඒ දසවැනි සත්ත්වාවාස වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවය ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඤ්ඤාණස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: අන්තරාභවයට (ප්‍රතිසන්ධි විසින්) පැමිණෙන කර්මයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස අනු: අන්තරාභවයට (ප්‍රතිසන්ධි විසින්) පැමිණි සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි සත්ත්වයෝ හටගනිත් ද, දිරත් ද, මියෙත් ද, ච්‍යුත වෙත් ද, උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයතු යැ ...

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි රූප, වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: අත්ථි කාමභවො. කාමභවො භවො, ගති, සත්තාවාසො, සංසාරො, යොනි, විඤ්ඤාණට්ඨිති, අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවො. අන්තරාභවො භවො, ගති, සත්තාවාසො, සංසාරො, යොනි, විඤ්ඤාණට්ඨිති, අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අත්ථි කාමභවූපගං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවූපගං කම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අත්ථි කාමභවූපගා සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: කාමභවෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: කාමභවෙ අත්ථි රූපං වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවෙ අත්ථි රූපං වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: කාමභවො පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවො පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: කාමභවය ඇත. කාමභවය භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඥානස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) අන්තරාභවයෙක් ඇත. අන්තරාභවය භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඥානස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: කාමභවයට පැමිණෙන කර්මයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවයට පැමිණෙන කර්මයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: කාමභවයට පැමිණෙන සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: අන්තරාභවයට පැමිණෙන සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ඔහු කාමභවොපග වෙයියි ලබ්ධියෙන් කළ ප්‍රතික්ෂෙප යි)

14. ස. පු: කාමභවයෙහි සත්ත්වයෝ හටගනිත් ද, ජරාවට යෙත්ද, මියෙත් ද, ච්‍යුත වෙත් ද, උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි සත්ත්වයෝ හටගනිත් ද, ජරාවට යෙත් ද, මියෙත් ද, සැව යෙත් ද, උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: කාමභවයෙහි රූප වේදනා සංඥා සංස්කාර විඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි රූප වේදනා සංඥා සංස්කාර ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...

16. ස පු: කාමභවය පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවය පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: අත්ථි රූපභවො. රූපභවො භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවො. අන්තරාභවො භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: අත්ථි රූපභවූපගං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවූපගං කම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: අත්ථි රූපභවූපගා සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: රූපභවෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්ති'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: රූපභවෙ අත්ථි රූපං වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවෙ අත්ථි රූපං වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: රූපභවො පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවො පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: රූපභවය ඇත. රූපභවය භව, ගති, සත්තාවාස, සංසාර, යොනි, විඤ්ඤාණට්ඨිති, අත්තභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) අන්තරාභවය ඇත. අන්තරාභවය භව, ගති, සත්තාවාස, සංසාර, යොනි, විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

18. ස. පු: රූපභවොපගකම් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවොපගකම් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: රූපභවොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20 ස. පු: රූපභවයෙහි සත්ත්වයෝ ජාති වශයෙන් උපදිත් ද, ජරා වශයෙන් දිරත් ද, මරණ වශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් ච්‍යුත වෙත් ද, ප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි සත්ත්වයෝ ජාති වශයෙන් උපදිත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණ වශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් ච්‍යුත වෙත් ද, ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන් උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: රූපභවයෙහි රූප වෙදනා සංඥා සංස්කාර විඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි රූප වෙදනා සංඥා සංස්කාර විඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: රූපභවය පඤ්චවොකාරභවයෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවය පඤ්චවොකාරභවයෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ස. පු: අත්ථි අරූපභවො. අරූපභවො භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවො. අන්තරාභවො භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: අත්ථි අරූපභවූපගං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවූපගං කම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: අත්ථි අරූපභවූපගා සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අන්තරාභවූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26. ස. පු: අරූපභවෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උප්පජ්ජන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උප්පජ්ජන්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27 ස. පු: අරූපභවෙ අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවෙ අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

28. ස. පු: අරූපභවො චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අන්තරාභවො චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ස. පු: අරූපභවයෙක් ඇත. අරූපභවය භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඥානස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිසැඳෑ: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) අන්තරාභවයෙක් ඇත. අන්තරාභවය භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර යොනි, විඥානස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

24. ස. පු: අරූපභවොපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටිසැඳෑ: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවොපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

25. ස. පු. අරූපභවොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිසැඳෑ: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

26. ස. පු: අරූපභවයෙහි සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් සැව යෙත් ද, ප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් උපදිත් ද?

ප. පටිසැඳෑ: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් ච්‍යුත වෙත් ද, ප්‍රතිසන්ධි-වශයෙන් උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

27. ස. පු: අරූපභවයෙහි වෙදනා සංඥ සංස්කාර විඥාන ඇද්ද?

ප. පටිසැඳෑ: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවයෙහි වෙදනා සංඥ සංස්කාර විඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

28. ස. පු: අරූපභවය චතුවොකාරභවයෙක් වේ ද?

ප. පටිසැඳෑ: එසේ යැ.

ස. අනු: අන්තරාභවය චතුවොකාරභවයෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

29. ස. පු: අත්ථි අන්තරාභවො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙසඤ්ඤෙව සත්තානං අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සබ්බෙසඤ්ඤෙව සත්තානං නත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සබ්බෙසඤ්ඤෙව සත්තානං නත්ථි අන්තරාභවො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

30. ස. පු: අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආනන්තරිකස්ස[1] පුග්ගලස්ස අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ආනන්තරිකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ආනන්තරිකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරාභවො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

31. ස. පු: න ආනන්තරිකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි අන්තරා-භවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආනන්තරිකස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

32. ස. පු: ආනන්තරිකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න ආනන්තරිකස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරා-භවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. ආනන්තරියස්ස - සීමු, මජසං.

29. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සියලු සත්‍වයන්ට මැ අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සියලු සත්‍වයන්ට මැ අන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් හැම සත්‍වයන්ට මැ අන්තරාභවයෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'අන්තරාභවයෙක් ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

30. ස. පු: අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආනන්තරික පුද්ගලයාහට අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ආනන්තරික පුද්ගලයාහට අන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින්, ආනන්තරික පුද්ගලයාට අන්තරාභවයෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'අන්තරාභවයෙක් ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

31. ස. පු: ආනන්තරික නො වූ පුද්ගලයාට අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආනන්තරික පුද්ගලයාට අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

32. ස. පු: ආනන්තරික පුද්ගලයාහට අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආනන්තරික නො වූ පුද්ගලයාහට අන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: නිරයූපගස්ස පුග්ගලස්ස -පෙ- අසඤ්ඤසත්තූපගස්ස පුග්ගලස්ස -පෙ- අරූපූපගස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි අන්තරාභවො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරූපූපගස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරාභවො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරූපූපගස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරාභවො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘අත්ථි අන්තරාභවො’ති.

33. ස. පු: න අරූපූපගස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි අන්තරාභවො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපූපගස්ස පුග්ගලස්ස අත්ථි අන්තරාභවො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

34. ස. පු: අරූපූපගස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරාභවො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න අරූපූපගස්ස පුග්ගලස්ස නත්ථි අන්තරාභවො’ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

35. ප. පු: න වත්තබ්බං අත්ථි ‘අන්තරාභවො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අන්තරාපරිනිබ්බායී පුග්ගලො අත්ථී’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: හඤ්චි අන්තරාපරිනිබ්බායී පුග්ගලො අත්ථි,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘අත්ථි අන්තරාභවො’ති.

ස. අනු: නිරයොපග පුද්ගලයාහට ... අසංඥසත්ත්වොපග පුද්ගලයාහට ... අරූපොපග පුද්ගලයාහට අනන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අරූපොපග පුද්ගලයාහට අනන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අරූපොපග පුද්ගලයාහට අනන්තරාභවයෙක් නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'අනන්තරාභවයෙක් ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

33. ස. පු: අරූපොපග නො වූ පුද්ගලයාහට අනන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපොපග පුද්ගලයාහට අනන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

34. ස. පු: අරූපොපග පුද්ගලයාහට අනන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපොපග නො වූ පුද්ගලයාහට අනන්තරාභවයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

35. ප. පු: 'අනන්තරාභවයෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනන්තරාපරිනිබ්බායී පුද්ගලයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනන්තරාපරිනිබ්බායී පුද්ගලයෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'අනන්තරාභවයෙක් ඇතැ'යි, කියැයුතු යැ.

36. ස පු: 'අන්තරාපරිනිබ්බායී පුග්ගලො අත්ථී'ති කත්වා අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'උපහච්චපරිනිබ්බායී පුග්ගලො අත්ථී'ති කත්වා අත්ථි උපහච්චභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

37. ස. පු: 'අන්තරාපරිනිබ්බායී පුග්ගලො අත්ථී'ති කත්වා අත්ථි අන්තරාභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී පුග්ගලො -පෙ- සසඞ්ඛාර-පරිනිබ්බායී පුග්ගලො අත්ථී'ති කත්වා අත්ථි සසඞ්ඛාරභවො'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අන්තරාභවකථා නිට්ඨිතා.

36. ස. පු: ‘අන්තරාපරිනිබ්බායී පුද්ගල ඇති’යි කරුණු කොට ගෙන අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘උපහච්චපරිනිබ්බායී පුද්ගල ඇති’යි කරුණු කොට ගෙන උපහච්චභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

37. ස. පු: ‘අන්තරාපරිනිබ්බායී පුද්ගල ඇති’යි කරුණු කොට ගෙන අන්තරාභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී පුද්ගල ... සසඞ්ඛාරපරි-නිබ්බායී පුද්ගල ඇති’යි කරුණු කොට ගෙන සසඞ්ඛාරභවයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අන්තරාභවකථා නිමි.

8. 3.

කාමගුණකථා.

1. ස. පු: පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි තප්පටිසඤ්ඤුත්තො ඡන්දො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි තප්පටිසඤ්ඤුත්තො ඡන්දො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතූ'ති.

2. ස. අනු: නනු අත්ථි තප්පටිසඤ්ඤුත්තො රාගො, තප්පටිසඤ්ඤුත්තො ඡන්දො, තප්පටිසඤ්ඤුත්තො ඡන්දරාගො, තප්පටිසඤ්ඤුත්තො සඞ්කප්පො, තප්පටිසඤ්ඤුත්තො රාගො, තඤ්ඤුප්පටිසඤ්ඤුත්තො සඞ්කප්පරාගො, තප්පටිසඤ්ඤුත්තා පීති, තප්පටිසඤ්ඤුත්තං සොමනස්සං, තප්පටිසඤ්ඤුත්තං පීතිසොමනස්සන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි තප්පටිසඤ්ඤුත්තං පීතිසොමනස්සං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතූ'ති.

3. ස. පු: පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මනුස්සානං චක්ඛු න කාමධාතූ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: මනුස්සානං සොතං -පෙ- මනුස්සානං ඝානං -පෙ- මනුස්සානං ජිව්හා[1] -පෙ- මනුස්සානං කායො -පෙ- මනුස්සානං මනො න කාමධාතූ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: මනුස්සානං මනො න කාමධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 ජිව්හං - සිමු

8. 3.

කාමගුණකථා.

['පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා'යි වදාළ වචන නිසා 'පස්කම්ගුණයෝ මැ කාමධාතුයහ'යි සිඛාද ගත් පූර්වශෛලීය ආදී නිකායවාසීන්ගේ වාද බිඳුනම කාමගුණකථා එයි.]

1. ස. පු: පස්කම්ගුණ මැ කාමධාතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දය ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දය ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'පස්කම්ගුණ මැ කාමධාතු'යයි නො කියැයුතු මැ යැ

2. ස. අනු: තත්ප්‍රතිසංයුක්ත රාගය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දරාගය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත සංකල්පය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත රාගය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත සංකල්පරාගය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ප්‍රීතිය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත සෞමනස්‍යය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ප්‍රීතිසෞමනස්‍යය ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ප්‍රීතිසෞමනස්‍යය ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'පස්කම්ගුණ මැ කාමධාතු'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

3 ස. පු: පස්කම්ගුණ මැ කාමධාතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිනිසුන්ගේ ඇස කාමධාතු නො වන්නේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: මිනිසුන්ගේ කන ... මිනිසුන්ගේ නැහැය ... මිනිසුන්ගේ දිව ... මිනිසුන්ගේ කය ... මිනිසුන්ගේ මනස කාමධාතු නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

4. ස. පු. මිනිසුන්ගේ මනස කාමධාතු නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"පඤ්චකාමගුණා ලොකෙ
මනො ඡට්ඨා පවෙදිතා,
එත්ථ ඡන්දං විරාජෙත්වා
එවං දුක්ඛා පමුච්චතී"ති.[a]

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං 'මනුස්සානං මනො කාමධාතූ'ති.

5. ස. පු: පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමගුණා භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අත්ථි කාමගුණූපගං කම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අත්ථි කාමගුණූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කාමගුණෙ සත්තා ජායන්ති, ජීයන්ති, මීයන්ති, චවන්ති, උපපජ්ජන්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කාමගුණෙ අත්ථි රූපං[1] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කාමගුණා පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කාමගුණෙ සම්මාසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, පච්චෙකසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, සාවකයුගං උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කාමධාතු භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභොති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. රූපා - සීමු.

a සුත්තනිපාත - හෙමවත සුත්ත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නොː

"ලොකයෙහි මනස සවැනි කොට ඇති පඤ්චකාමගුණයෝ දන්නාලදහ. එහි ඡන්දය පහා මෙසේ දුකින් මිදේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නූ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් 'මිනිසුන්ගේ මනස කාමධාතු වෙති'යි නො කියැයුතු යැ.

5. ස. පු: පස්කම්ගුණ මැ කාමධාතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණ භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඥානස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමගුණොපග කම් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමගුණොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමගුණයෙහි සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් සැව යෙත් ද, ප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමගුණයෙහි රූප, වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමගුණ පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමගුණයෙහි සම්‍යක්සම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද, ප්‍රත්‍යෙකසම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද, ශ්‍රාවකයුගමය උපදී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: කාමධාතු වනාහි භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඥානස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණා භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7 ස. පු: අත්ථි කාමධාතූපගං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කාමගුණූපගං කම්මන්ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8 ස. පු: අත්ථි කාමධාතූපගා සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කාමගුණූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9 ස. පු: කාමධාතුයා සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමගුණෙ[1] සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු. කාමධාතුයා අත්ථි රූපං[2] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමගුණෙ[1] අත්ථි රූපං[2] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: කාමධාතු පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමගුණා පඤ්චවොකාරභවො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. කාමගුණා - PTS
2. රූපා - සීමු.

ස. අනු: කාමගුණ වනාහි භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඤ්ඤාණස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

7. ස. පු: කාමධාතූපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණොපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: කාමධාතූපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: කාමධාතුයෙහි සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් සැවෙත් ද, පිළිසඳ විසින් උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණයෙහි සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් සැවෙත් ද, පිළිසඳ විසින් උපදිත් ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු. කාමධාතුයෙහි රූප, වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණයෙහි රූප, වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: කාමධාතු පඤ්චවොකාරභාව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණ පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු:	කාමධාතුයා සම්මාසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, පච්චේකසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, සාවකයුගං උප්පජ්ජතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා.	ආමන්තා.
ස. අනු:	කාමගුණෙ සම්මාසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, පච්චේකසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, සාවකයුගං උප්පජ්ජතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ප. පු:	න වත්තබ්බං පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතූති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු වුත්තං භගවතා: "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ච: චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා. සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා -පෙ- ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා -පෙ- ජිව්හා විඤ්ඤෙය්‍යා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකාමගුණා"ති.[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති?
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා
පටි. ආ:	තෙන හි පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතූ'ති.

කාමගුණකථා නිට්ඨිතා

a මජ්ඣිම නිකාය - මහාදුක්ඛක්ඛන්ධසුත්ත, අරියපරියෙසනසුත්ත

12. ස. පු: කාමධාතුයෙහි සම්‍යක් සම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද? ප්‍රත්‍යෙකසම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද? ශ්‍රාවක යුගමය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමගුණයෙහි සම්‍යක්සම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද, ප්‍රත්‍යෙකසම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද, ශ්‍රාවකයුගමය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ප. පු: 'පස්කම්ගුණයෝ මැ කාමධාතු නො වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු:

"මහණෙනි, මේ කාම්ගුණයෝ පසෙකි. කවර පසෙක යත්: ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ප්‍රිය ස්වරූප කාමොපසංහිත රඤ්ජනාඞ්ග චක්‍ෂුර්විඥෙය රූපයෝ යැ ... ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය ශබ්දයෝ යැ... ඝ්‍රාණවිඥෙය ගන්‍ධයෝ යැ ... ජිහ්වාවිඥෙය රස-යෝ යැ .. ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ප්‍රියස්වරූප කාමෝපසංහිත රඤ්ජනාඞ්ග කායවිඥෙය ස්පර්ශයෝ යැ. මහණෙනි, මොහු යැ පඤ්චකාමගුණයෝ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

පටි. ආ: එකරුණින් 'පස්කම් ගුණයෝ මැ කාමධාතු වෙති'යි.

කාමගුණකථා නිමි.

8. 4.

කාමකථා.

1. ස. පු: පඤ්චෙවායතනා කාමා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි තප්පටිසංයුත්තො ඡන්දො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි තප්පටිසංයුත්තො ඡන්දො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පඤ්චෙවායතනා කාමා'ති.

2. ස. අනු: නනු, අත්ථි තප්පටිසංයුත්තො රාගො, තප්පටිසංයුත්තො ඡන්දො, තප්පටිසංයුත්තො ඡන්දරාගො, තප්පටිසංයුත්තො සඞ්කප්පො, තප්පටිසංයුත්තො රාගො, තප්පටිසංයුත්තො සඞ්කප්පරාගො, තප්පටිසංයුත්තා පීති, තප්පටිසංයුත්තං සොමනස්සං, තප්පටිසංයුත්තං පීතිසොමනස්සන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි තප්පටිසංයුත්තං පීතිසොමනස්සං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: පඤ්චෙවායතනා කාමා'ති.

3. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පඤ්චෙවායතනා කාමා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ච: චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා. සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා -පෙ-

8. 4.

කාමකථා

['රූපායතනාදි පඤ්චායතනයෝ මැ කාමයහ'යි ලබ්ධි ගත් පුබ්බසෙලිය ආදි නිකායවාසීන්ගේ වාද බිඳුනට කාමකථා එයි.]

1. ස. පු: රූපාදි පඤ්චායතනයෝ මැ කාම වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දය ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දය ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'පඤ්චායතනයෝ මැ කාමයහ'යි නො කියැයුතු යැ.

2 ස. පු: තත්ප්‍රතිසංයුක්ත රාගය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ඡන්දරාගය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත-සංකල්පය, තත්ප්‍රතිසංයුක්තරාගය, තත්ප්‍රති-සංයුක්ත සංකල්පරාගය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ප්‍රීතිය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත සෞමනස්‍යය, තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ප්‍රීතිසෞමනස්‍යය ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් තත්ප්‍රතිසංයුක්ත ප්‍රීතිසෞමනස්‍යය ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'පඤ්චායතනයෝ මැ කාමයහ'යි නො කියැයුතු යැ.

3. ප. පු. 'පඤ්චායතනයෝ මැ කාමයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැනු:

"මහණෙනි, මේ කාමගුණයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ප්‍රියස්වරූප කාමෝපසංහිත රඤ්ජනීය චක්ෂුර්-විඥෙය රූපයෝ යැ, ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය ශබ්දයෝ යැ...

ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකාමගුණා''ති a අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි 'පඤ්චායතනා කාමා'ති.

4. ස. පු: පඤ්චායතනා කාමා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ච: චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා -පෙ- කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා.* අපි ච ඛො[1] භික්ඛවෙ නෙතෙ කාමා.[2] කාමගුණා නාමෙතෙ[3] අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

සඞ්කප්පරාගො පුරිසස්ස කාමො
න තෙ කාමා යානි චිත්‍රානි ලොකෙ,
සඞ්කප්පරාගො පුරිසස්ස කාමො
තිට්ඨන්ති චිත්‍රානි තථෙව ලොකෙ
අථෙත්ථ[4] ධීරා විනයන්ති ඡන්දන්ති''b

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පටි. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: පඤ්චායතනා කාමා'ති.

කාමකථා නිට්ඨිතා.

---

a මජ්ඣිම නිකාය - මහා දුක්ඛක්ඛන්ධසුත්ත, අරියපරියෙසනසුත්ත.
* ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකාමගුණා'' ඉති පොත්ථකෙසු අධිකං
1 අපි ච - සබ්බත්ථ
2 නෙතෙ - සීමු, PTS
3. කාමගුණා නාම තෙ - PTS
4 අථෙත්ථ - සීමු
b අඞ්ගුත්තර - ඡක්කනිපාත - මහාවග්ග.

ඝ්‍රාණවිඥෙය ගන්ධයෝ යැ ... ජිහ්වාවිඥෙය රසයෝ යැ ... ඉෂට කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමොප-සංහිත රඤ්ජනාඍ කායවිඥෙය සපර්ශයෝ යි. මහණෙනි, මොහු පස්දෙන කාමගුණයහ''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එකරුණින් 'පඤ්චායතනයෝ මැ කාමයහ.

4. ස. පු: පඤ්චායතනයෝ මැ කාම වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු:

"මහණෙනි, මේ කාමගුණයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: චක්ෂුර්විඥෙය රූපයෝ යැ ... ඉෂට කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමොප-සංහිත රඤ්ජනාඍ කායවිඥෙය සපර්ශයෝ යැ. වැළිදු මහණෙනි, තුලුහු කාමයෝ නො වෙති. ආර්‍ය්‍යවිනයෙහි තුලුහු 'කාමගුණයහ'යි කියනු ලැබෙත්.

පුරුෂයාගේ සංකල්පරාගය කාම වෙයි. ලොකයෙහි යම් චිත්‍රාලම්බනයෝ ඇද්ද, ඔහු කාම නො වෙති. පුරුෂයාගේ සංකල්පරාගය කාම වෙයි. ලොකයෙහි ඒ චිත්‍රාලම්බනයෝ එ සැටි මැ සිටිති. වැළි මෙහිලා ධීරයෝ ඡන්දය හැර-පියති''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

පටි. ආ: එකරුණින් 'පඤ්චායතනයෝ මැ කාමයහ'යි නො කියැයුතු යැ.

කාමකථා නිමි.

8. 5.

රූපධාතුකථා

1. ස. පු: රූපිනො ධම්මා රූපධාතූති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපං භවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අත්ථි රූපූපගං කම්මන්ති.
 ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අත්ථි රූපූපගා සත්තා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රූපෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්තී'ති.
 ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රූපෙ අත්ථි රූපං වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.
 ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස අනු: රූපං පඤ්චවොකාරභවො'ති.
 ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: රූපධාතු භවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස අනු: රූපං භවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ස. පු: අත්ථි රූපධාතුපගං කම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අත්ථි රූපූපගං කම්මන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. 5.

රූපධාතුකථා

["රූපී ධර්මයෝ මැ රූපධාතු නම්හ"යි අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම රූපධාතුකථා එයි.]

1. ස. පු: රූපී ධර්මයෝ රූපධාතු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වනාහි භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යොනි, විඤ්ඤාණස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

ස. අනු: රූපොපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

ස. අනු: රූපොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රූපයෙහි ලා සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් සැව යෙත් ද, ප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

ස. අනු: රූපයෙහි ලා රූප, වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රූපය වනාහි පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රූපධාතු වනාහි භව, ගති, ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වනාහි භව, ගති ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රූපධාතූපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපූපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අත්ථි රූපධාතූපගා සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි රූපූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රූපධාතුයා සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපෙ සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්තී'ති?

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: රූපධාතුයා අත්ථි රූපං[1] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: රූපෙ අත්ථි රූපං[1] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති?

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: රූපධාතු පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රූපිනො ධම්මා රූපධාතු, කාමධාතුයා අත්ථි රූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සා'ව කාමධාතු. සා රූපධාතූ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සා'ව කාමධාතු සා රූපධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමභවෙන සමන්නාගතො පුග්ගලො ද්වීහි භවෙහි සමන්නාගතො හොති, කාමභවෙන රූපභවෙන චා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

රූපධාතුකථා නිට්ඨිතා.

1 රූපා - සීමු.

4. ස. පු: රූපධාතූපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: රූපධාතුයෙහි ලා සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද, ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් සැව යෙත් ද, පිළිසඳ විසින් උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රූපයෙහි ලා සත්ත්වයෝ ජාතිවශයෙන් දනත් ද? ජරාවශයෙන් දිරත් ද, මරණවශයෙන් මියත් ද, ච්‍යුතිවශයෙන් සැව යෙත් ද, පිළිසඳ විසින් උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ...

6. ස පු: රූපධාතුයෙහි රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපයෙහි රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: රූපධාතු පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8 ස. පු: (තොප මතයෙහි) රූපී ධර්මයෝ රූපධාතුසහ. කාමධාතුයෙහිත් රූප ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ කාමධාතු මැ ඒ රූපධාතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: ඒ කාමධාතු මැ ඒ රූපධාතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමධාතුයෙන් සමන්‍වාගත පුද්ගල කාමභව හා රූපභව දෙකින් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

රූපධාතුකථා නිමි.

8. 6.

අරූපධාතුකථා.

1. ස. පු: අරූපිනො ධම්මා අරූපධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනා භවො, ගති, සත්තාවාසො, සංසාරො, යොනි, විඤ්ඤාණට්ඨිති, අත්තභාවපටිලාභො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: අත්ථි වෙදනූපගං කම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: අත්ථි වෙදනූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: වෙදනාය සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: වෙදනාය අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සංඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: වෙදනා චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: අරූපධාතු භවො ගති –පෙ– අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනා භවො ගති –පෙ– අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: අත්ථි අරූපධාතූපගං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

8. 6.

අරූපධාතුකථා.

['අරූපිධර්මයෝ මැ අරූපධාතු නාමිහ'යි අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම අරූපධාතුකථා එයි.]

1. ස. පු: අරූපී ධර්මයෝ අරූපධාතු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාව වනාහි භව, ගති, සත්ත්වාවාස, සංසාර, යෝනි, විඤ්ඤාණස්ථිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වේදනොපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වේදනොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වේදනායෙහි ලා සත්ත්වයෝ උපදිත් ද, දිරත් ද, මියත් ද, සැව යෙත් ද, උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වේදනායෙහි ලා වේදනා සංඥා සංස්කාර විඤ්ඤාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වේදනාව චතුවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අරූපධාතු භව, ගති, ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාව භව, ගති, ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අරූපධාතූපග කර්ම ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථි වෙදනූපගං කම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අත්ථි අරූපධාතූපගා සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි වෙදනූපගා සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අරූපධාතුයා සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාය සත්තා ජායන්ති ජීයන්ති මීයන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අරූපධාතුයා අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාය අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අරූපධාතු චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනා චතුවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අරූපිනො ධම්මා අරූපධාතු, කාමධාතුයා අත්ථි වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාව[1] කාමධාතු සා අරූපධාතූ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සා ච - සීමු.

ස. අනු: වෙදනොපග කම් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

ස. අනු: අරූපධාතූපගසත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනොපග සත්ත්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

3. ස. පු: අරූපධාතුයෙහි සත්ත්වයෝ දනත් ද, දිරත් ද, මියත් ද, සැව යෙත් ද, උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනායෙහි සත්ත්වයෝ දනත් ද, දිරත් ද, මියත් ද, සැව යෙත් ද, උපදිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

4. ස. පු: අරූපධාතුයෙහි වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනායෙහි වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

5. ස. පු: අරූපධාතු චතුවොකාරභව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනාව චතුවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

6. ස. පු: (තොප මතයෙහි) අරූපී ධර්මයෝ අරූපධාතු වෙති. කාමධාතුයෙහි වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ කාමධාතු මැ ඒ අරූපධාතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

7. ස. පු: සාව කාමධාතු සා අරූපධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමභවෙන සමන්නාගතො පුග්ගලො ද්වීහි භවෙහි සමන්නාගතො හොති කාමභවෙන ච අරූපභවෙන චා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රූපිනො ධම්මා රූපධාතු, අරූපිනො ධම්මා අරූපධාතු, කාමධාතුයා අත්ථි රූපං වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාව කාමධාතු, සා රූපධාතු, සා අරූපධාතූ'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සාව කාමධාතු, සා රූපධාතු, සා අරූපධාතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමභවෙන සමන්නාගතො පුග්ගලො තීහි භවෙහි සමන්නාගතො හොති, කාමභවෙන ච රූපභවෙන ච අරූපභවෙන චා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අරූපධාතුකථා නිට්ඨිතා.

7. ස. පු: ඒ කාමධාතු මැ ඒ අරූපධාතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමභවයෙන් සමන්නාගත පුද්ගල කාමභව හා අරූපභවයෙනැයි දෙභවයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු. රූපී ධම්යෝ රූපධාතු වෙති අරූපී ධම්යෝ අරූපධාතු වෙති. කාමධාතුයෙහි රූප වේදනා සංඥ සංසකාර විඥන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ කාමධාතු මැ ඒ රූපධාතු ඒ අරූපධාතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු. ඒ කාමධාතු මැ ඒ රූපධාතු ඒ අරූපධාතු වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමභවයෙන් සමන්නාගත පුද්ගල කාමභවයෙන, රූපභවයෙන, අරූපභවයෙනැයි තුන් භවයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අරූපධාතුකථා නිමි.

8. 7.

රූපධාතුයා ආයතනකථා.

1. ස පු: අත්ථි[1] සළායතනිකො අත්තභාවො රූපධාතුයා'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ගන්ධායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ රසායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි තත්ථ කායායතනන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: නත්ථි තත්ථ ගන්ධායතනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: නත්ථි තත්ථ ඝානායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: නත්ථි තත්ථ රසායතනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 අත්ථි PTS පොත්ථක ඌනං.

8. 7.

රූපධාතුයා ආයතනකථා.

[‘බ්‍රහ්මකායික දෙවියන්ගේ ඝ්‍රාණාදි නිමිත්තයෝත් ආයතනයහ’යි සලකා උන්ගේ ආත්මභාවය ෂඩායතනිකයැ’යි අන්ධක සම්මිතීය නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගන්නවුන්ගේ වාද බිඳුමට ‘රූපධාතුයා ආයතනකථා’ එයි.]

1. ස. පු: රූපධාතුයෙහි ෂඩායතනික ආත්මභාව ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ගන්ධායතන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: එහි ජිහ්වායතන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ

ස. අනු: එහි රසායතන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: එහි කායායතන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: එහි ගන්ධායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ඝ්‍රාණායතන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

5. ස. පු: එහි රසායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ජිහ්වායතන නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤ: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: නත්ථි තත්ථ ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නත්ථි තත්ථ කායායතනන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, අත්ථි රූපායතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, අත්ථි ගන්ධායතනන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, අත්ථි රූපායතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනං, අත්ථි රසායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ කායායතනං, අත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අත්ථි තත්ථ සොතායතනං, අත්ථි සද්දායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ මනායතනං, අත්ථි ධම්මායතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං අත්ථි ගන්ධායතනන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අත්ථි තත්ථ මනායතනං, අත්ථි ධම්මායතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනං -පෙ-
අත්ථි තත්ථ කායායතනං, අත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, නත්ථි ගන්ධායතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, නත්ථි රූපායතනන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, නත්ථි ගන්ධායතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තත්ථ සොතායතනං, නත්ථි සද්දායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ මනායතනං, නත්ථි ධම්මායතනන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: එහි සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි කායායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

7. ස. පු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත. රූපායතන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත. ගන්ධායතන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත, රූපායතන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: එහි ජිහ්වායතන ඇත, රසායතන ඇද්ද ... එහි කායායතන ඇත, සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: එහි ශ්‍රොත්‍රායතන ඇත. ශබ්දායතන ඇද්ද? ... එහි මනායතන ඇත. ධර්මායතන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත, ගන්ධායතන ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: එහි මනායතන ඇත, ධර්මායතන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ජිහ්වායතන ඇත, රසායතන ඇද්ද? එහි කායායතන ඇත, සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත. ගන්ධායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත. රූපායතන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත. ගන්ධායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ශ්‍රොත්‍රායතන ඇත. ශබ්දායතන නැද්ද ... එහි මනායතන ඇත. ධර්මායතන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනං, නත්ථි රසායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ කායායතනං, නත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, නත්ථි රූපායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අත්ථි තත්ථ කායායතනං, නත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ සොතායතනං, නත්ථි සද්දායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ මනායතනං, නත්ථි ධම්මායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, අත්ථි රූපායතනං, තෙන චක්ඛුනා තං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, අත්ථි ගන්ධායතනං, තෙන ඝානෙන තං ගන්ධං ඝායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, අත්ථි රූපායතනං, තෙන චක්ඛුනා තං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනං, අත්ථි රසායතනං, තාය ජිව්හාය තං රසං සායති -පෙ- අත්ථි තත්ථ කායායතනං, අත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනං, තෙන කායෙන තං ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: අත්ථි තත්ථ සොතායතනං, අත්ථි සද්දායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ මනායතනං, අත්ථි ධම්මායතනං, තෙන මනෙන තං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, අත්ථි ගන්ධායතනං, තෙන ඝානෙන තං ගන්ධං ඝායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: එහි ජිහ්වායතන ඇත. රසායතන නැද්ද? ... එහි කායායතන ඇත. ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත. රූපායතන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

14. ස. පු: එහි කායාතන ඇත. ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ශ්‍රොත්‍රායතන ඇත. ශබ්දායතන නැද්ද ... එහි මනායතන ඇත. ධර්මායතන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත. රූපායතන ඇත. ඒ චක්ෂුසින් ඒ රූපය දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත. ගන්ධායතන ඇත. ඒ ඝ්‍රාණයෙන් ඒ ගන්ධය ආඝ්‍රාණ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත. රූපායතන ඇත. ඒ චක්ෂුසින් ඒ රූපය දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ජිහ්වායතන ඇත. රසායතන ඇත. ඒ ජිහ්වායෙන් ඒ රසය ආස්වාද කෙරේ ද .. එහි කායායතන ඇත. ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ඇත. ඒ කයින් ඒ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යය ස්පර්ශ කෙරේ ද?

ප. පටි එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: එහි ශ්‍රොත්‍රායතන ඇත, ශබ්දායතන ඇත ... එහි මනායතන ඇත, එහි ධර්මායතන ඇත ඒ මනසින් ඒ ධර්මාලම්බනය දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත, එහි ගන්ධායතන ඇත, ඒ ඝ්‍රාණයෙන් ඒ ගන්ධාලම්බනය ආඝ්‍රාණ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

18. ස. පු: අත්ථි තත්ථ මනායතනං, අත්ථි ධම්මායතනං. තෙන මනෙන තං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනං, අත්ථි රසායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ කායායතනං, අත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනං, තෙන කායෙන තං ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, අත්ථි ගන්ධායතනං, න ච තෙන ඝානෙන තං ගන්ධං ඝායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, අත්ථි රූපායතනං න ච තෙන චක්ඛුනා තං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, අත්ථි ගන්ධායතනං, න ච තෙන ඝානෙන තං ගන්ධං ඝායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ සොතායතනං, අත්ථි සද්දායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ මනායතනං, අත්ථි ධම්මායතනං, න ච තෙන මනෙන තං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනං, අත්ථි රසායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ කායායතනං, අත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනං, න ච තෙන කායෙන තං ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ චක්ඛායතනං, අත්ථි රූපායතනං, න ච තෙන චක්ඛුනා තං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: අත්ථි තත්ථ කායායතනං, අත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනං, න ච තෙන කායෙන තං ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ සොතායතනං, අත්ථි සද්දායතනං -පෙ- අත්ථි තත්ථ මනායතනං, අත්ථි ධම්මායතනං, න ච තෙන මනෙන තං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: එහි මනායතන ඇත, ධම්මායතන ඇත, ඒ මනසින් ඒ ධම්මාලම්බනය දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ජිහ්වායතන ඇත, රසායතන ඇත ... එහි කායායතන ඇත, සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ඇත, ඒ කයින් සප්‍රෂ්ටව්‍යය සපශී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත, ගන්ධායතන ඇත, ඒ ඝ්‍රාණයෙන් ඒ ගන්ධාලම්බනය ආඝ්‍රාණ නො කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත, රූපායතන ඇත, ඒ චක්ෂුසින් ඒ රූපාලම්බනය නො දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත, ගන්ධායතන ඇත, ඒ ඝ්‍රාණයෙන් ඒ ගන්ධාලම්බනය ආඝ්‍රාණ නො කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ශ්‍රොත්‍රායතන ඇත, ශබ්දායතන ඇත ... එහි මනායතන ඇත, ධම්මායතන ඇත, ඒ මනසින් ඒ ධම්මාලම්බනය නො දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: එහි ජිහ්වායතන ඇත, රසායතන ඇත .. එහි කායායතන ඇත, සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ඇත, ඒ කයින් ඒ සප්‍රෂ්ටව්‍යාලම්බනය සපශී නො කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි චක්ෂුරායතන ඇත, රූපායතන ඇත, ඒ චක්ෂුසින් ඒ රූපාලම්බනය නො දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: එහි කායායතන ඇත, ඵොට්ඨබ්බායතන ඇත, ඒ කායින් ඒ සප්‍රෂ්ටව්‍යය සපශී නො කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි සොතායතන ඇත, සද්දායතන ඇත ... එහි මනායතන ඇත, එහි ධම්මායතන ඇත, ඒ මනසින් ඒ ධම්මය නො දන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ඝානායතනං, අත්ථි ගන්ධායතනං, තෙන ඝානෙන තං ගන්ධං ඝායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ මූලගන්ධො සාරගන්ධො තචගන්ධො පත්තගන්ධො පුප්ඵගන්ධො ඵලගන්ධො ආමගන්ධො විස්සගන්ධො සුගන්ධො දුග්ගන්ධො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: අත්ථි තත්ථ ජිව්හායතනං, අත්ථි රසායතනං, තාය ජිව්හාය තං රසං සායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ මූලරසො ඛන්ධරසො තචරසො පත්තරසො පුප්ඵරසො ඵලරසො අම්බිලං මධුරං තිත්තකං කටුකං ලොණිකං ඛාරිකං ලම්බිලං* කසාවො සාදු අසාදූ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: අත්ථි තත්ථ කායායතනං, අත්ථි ඵොට්ඨබ්බායතනං, තෙන කායෙන තං ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ කක්ඛලං මුදුකං සණ්හං[1] ඵරුසං සුඛසම්ඵස්සං දුක්ඛසම්ඵස්සං ගරුකං ලහුකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26. ප. පු: න වත්තබ්බං, 'සළායතනිකො අත්තභාවො රූපධාතුයා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි තත්ථ ඝානනිමිත්තං ජිව්හානිමිත්තං කායනිමිත්තන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි තත්ථ ඝානනිමිත්තං ජිව්හානිමිත්තං කායනිමිත්තං,

අනු පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'සළායතනිකො අත්තභාවො රූපධාතුයා'ති.

රූපධාතුයා ආයතනකථා නිට්ඨිතා.

---

* ලපිලකං ?
1. සණ්හකං - සීමු

23. ස. පු: එහි ඝ්‍රාණායතන ඇත, ගන්ධායතන ඇත, ඒ ඝ්‍රාණයෙන් ඒ ගන්ධය ආඝ්‍රාණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: එහි මූලගන්ධ සාරගන්ධ ත්වග්ගන්ධ පත්‍රගන්ධ පුෂ්ප-ගන්ධ ඵලගන්ධ ආමගන්ධ, (පූතිමාංසාදි) විස්‍රගන්ධ සුගන්ධ දුර්ගන්ධ ඇද්ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ..

24. ස. පු: එහි ජිහ්වායතන ඇත, රසායතන ඇත, ඒ දිවින් ඒ රස ආස්වාද කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි මූලරස ස්කන්ධරස ත්වග්රස පත්‍රරස පුෂ්පරස ඵලරස ආම්ල මධුර තික්ත කටුක ලවණ ක්ෂාර, (යිවුළු ආදි) ලපිලක කසට ස්වාදු අස්වාදු රස ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

25. ස. පු: එහි කායායතන ඇත, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ඇත, ඒ කයින් ඒ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යය ස්පර්ශ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි කර්කශ, මෘදු, ශ්ලක්ෂණ, පරුෂ සුඛසංස්පර්ශ, දුඃඛසංස්පර්ශ ගරුක ලඝුක ස්පර්ශ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

26. ප. පු: රූපධාතුයෙහි "ෂඩායතනික ආත්මභාවය" යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: එහි ඝ්‍රාණනිමිත්ත ජිහ්වානිමිත්ත කායනිමිත්ත ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් එහි ඝ්‍රාණනිමිත්ත ජිහ්වානිමිත්ත කාය-නිමිත්ත ඇත් නම්.

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'රූපධාතුයෙහි ආත්මභාවය ෂඩායතනික' යයි කියැයුතු මැ යැ ...

රූපධාතුයා ආයතනකථා නිමි.

8. 8.

අරූපෙ රූපකථා

1. ස. පු: අත්ථි රූපං අරූපෙසූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපභවො රූපගති රූපසත්තාවාසො රූපසංසාරො රූපයොනි රූපඅත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: නනු අරූපභවො අරූපගති අරූපසත්තාවාසො අරූපසංසාරො අරූපයොනි අරූපඅත්තභාව-පටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරූපභවො –පෙ– අරූපඅත්තභාව පටිලාභො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'අත්ථි රූපං අරූපෙසූ'ති

3. ස. පු: අත්ථි රූපං අරූපෙසූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභවො ගති සත්තාවාසො සංසාරො යොනි විඤ්ඤාණට්ඨිති අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: නනු චතුවොකාර භවො –පෙ– අත්තභාව-පටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි චතුවොකාරභවො ගති –පෙ– අත්තභාව-පටිලාභො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'අත්ථි රූපං අරූපෙසූ'ති.

5. ස. පු: අත්ථි රූපං රූපධාතුයා. සො ච රූපභවො රූපගති. රූපසත්තාවාසො රූපසංසාරො රූපයොනි රූපඅත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

8 8.

අරූපෙ රූපකථා

['අරූපභවයෙහිදු සියුම් රූප ඇති'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අරූපෙ රූපකථා' එයි.]

1. ස. පු: අරූපභවයෙහි රූප ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ, (ඖලාරිකරූපයෙන් වෙන් වූ සියුම්රූප ඇත යන ලබ්ධියෙන් කළ ප්‍රතිඥා යි.)

ස. අනු: රූපභව, රූපගති, රූපසත්තාවාස, රූපසංසාර, රූපයොනි, රූපආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අරූපභව, අරූපගති, අරූපසත්තාවාස, අරූපසංසාර, අරූපයොනි, අරූපආත්මභාවප්‍රතිලාභ වන්නේ නො ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අරූපභව ... අරූප ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'අරූපභවයෙහි රූප ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අරූපභවයෙහි රූප ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභව, ගති, සත්තාවාස, සංසාර, යොනි, විඤ්ඤාණට්ඨිති, ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: චතුවොකාරභව ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් චතුවොකාරභව, ගති,... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'අරූපභවයෙහි රූප ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: රූපධාතුයෙහි රූප ඇත. එ ද රූපභව, රූපගති, රූපසත්තාවාස, රූපසංසාර, රූපයොනි, රූපආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථි රූපං අරූපෙසු. සො ච රූපභවො රූපගති -පෙ- රූපත්තභාවපටිලාභො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6 ස. පු: අත්ථි රූපං රූපධාතුයා. සො ච පඤ්චවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි රූපං අරූපෙසු. සො ච පඤ්චවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාව පටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අත්ථි රූපං අරූපෙසු. සො ච අරූපභවො අරූපගති අරූපසත්තාවාසො අරූපසංසාරො අරූපයොනි අරූපත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි රූපං අරූපධාතුයා. සො ච අරූපභවො අරූපගති -පෙ- අරූපත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අත්ථි රූපං අරූපෙසු. සො ච චතුවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි රූපං අරූපධාතුයා. සො ච චතුවොකාරභවො ගති -පෙ- අත්තභාවපටිලාභො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අත්ථි රූපං අරූපෙසූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු රූපානං නිස්සරණං අරූපං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි රූපානං නිස්සරණං අරූපං වුත්තං භගවතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'අත්ථි රූපං අරූපෙසූ'ති.

ස. අනු:	(තොප මතයෙහි) අරූපභවයෙහි රූප ඇත. එ ද රූපභව, රූපගති. .. රූපාත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු:	රූපධාතුයෙහි රූප ඇත. එ ද පඤ්චවොකාර-භව, ගති. ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අරූපභවයෙහි රූප ඇත. එ ද පඤ්චවොකාර-භව, ගති ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..

7. ස. පු:	අරූපභවයෙහි රූප ඇත. එ ද අරූපභව, අරූප-ගති, අරූපසත්ත්වාවාස, අරූපසංසාර, අරූප-යොනි, අරූපාත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අරූපධාතුයෙහි රූප ඇත. එ ද අරූපභව, අරූපගති .. අරූපාත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු:	අරූපභවයෙහි රූප ඇත. එ ද චතුවොකාරභව, ගති .. ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අරූපධාතුයෙහි රූප ඇත. එ ද චතුවොකාරභව, ගති, ... ආත්මභාවප්‍රතිලාභ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු:	අරූපභවයෙහි රූප ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'රූපයන්ගේ නිස්සරණය (බැහැර කිරීම) අරූප' යයි වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'රූපයන්ගේ නිස්සරණය අරූප' යයි වදාරන ලද්දේ වී නම්,
අනු. පා:	භවත, 'අරූපභවයෙහි රූප ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10 ස. පු: රූපානං නිස්සරණං අරූපං වුත්තං භගවතා. අත්ථි රූපං අරූපෙසූති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමානං නිස්සරණං නෙක්ඛම්මං වුත්තං භගවතා. අත්ථි නෙක්ඛම්මෙසු කාමා, අත්ථි අනාසවෙසු ආසවා, අත්ථි අපරියාපන්නෙසු පරියාපන්නා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අරූපෙ රූපකථා නිට්ඨිතා.

10. ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'රූපයන්ගේ නිස්සරණය අරූප'යයි වදාරන ලදි. අරූපභවයෙහි රූප ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'කාමයන්ගේ නිස්සරණය නෙක්ඛම්ම'යයි වදාරන ලදි. නෙක්ඛම්මයෙහි කාමයෝ ඇද්ද? අනාස්‍රවයෙහි ආස්‍රවයෝ ඇද්ද? අපයඝාපන්නයෙහි පයඝාපන්නයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අරූපෙ රූපකථා නිමි.

8. 9.

රූපං කම්මන්තිකථා.

1. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසල'න්ති.

3. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො ඵස්සො කුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස අවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතා වෙදනා –පෙ– සඤ්ඤා – චෙතනා – සද්ධා – විරියං – සති – සමාධි –පෙ– පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

8. 9.

රූපං කම්මන්ති කථා.

[මහිංසාසක සම්මිතිය නිකායවාසීහු කායවාග්විඥප්ති සඞ්ඛ්‍යාත රූපය මැ කායකර්ම් වාක්කර්ම් යයි ද, එ ද කුශල සමුට්ඨාන ඇතියේ 'කුශලකර්ම්' යයි ද, අකුශල සමුට්ඨාන ඇතියේ 'අකුශලකර්ම්' යයි ද ගනිති. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'රූපං කම්මන්ති කථා' එයි.]

1. ස. පු: කුශල චිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත (නගන ලද) කායකර්ම්රූප කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාරම්මණ වේ ද? ඒ කුශලරූපයට ආවර්ජනා, ආභොග, සමන්නාහාර, මනසිකාර, ප්‍රාර්ථනා - ප්‍රණිධි සඞ්ඛ්‍යාත චෙතනා ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ . .

2. ස පු: අනාරම්මණ නො වේ ද? ඒ කුශල රූපයට ආවර්ජනා, ආභොග, සමන්නාහාර, මනසිකාර, ප්‍රාර්ථනා-ප්‍රණිධි සඞ්ඛ්‍යාත චෙතනා නැත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාරම්මණ වේ නම්, ඒ කුශලරූපයට ආවර්ජනා, ... ප්‍රාර්ථනා - ප්‍රණිධි සඞ්ඛ්‍යාත චෙතනා නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්ම්රූප කුශල වේ ය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ස්පර්ශ කුශල වේ ද? සාරම්මණ වේ ද? එයට ආවර්ජනා, ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්ම්රූප සාරම්මණකුසල වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වෙදනා .. සංඥා - චෙතනා - ශ්‍රද්ධා - වීර්‍ය්‍ය - සමෘති - සමාධි ... ප්‍රඥා - සාලම්බන කුශල වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො ඵස්සො කුසලො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා - චෙතනා - සද්ධා - විරියං - සති - සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යං කිඤ්චි කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපං සබ්බං තං කුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං කුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකම්රූප සාලම්බන කුශල වේ ද? එයට අවතීනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකම්රූප අනාලම්බන කුශල වේ ද? එයට ආවතීනා .. ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ස්පර්ශ අනාලම්බන කුශල වේ ද? එයට ආවතීනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකම්රූප අනාලම්බන කුශල වේ ද? එයට ආවතීනා .. ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වේදනා .. සංඥා-චේතනා ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය...ස්මෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා අනාලම්බන කුශල වේ ද? එයට ආවතීනා .. ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

7. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකම්රූප කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත යම් මැ රූපයෙක් ඇත් නම්, එ හැම කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකම්රූප කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත රූපායතන කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ කායකම්රූපය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවිධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු කුසලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවිධාතු -පෙ- අපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු අබ්‍යාකතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං කුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවිධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු අනාරම්මණා කුසලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ ශබ්දායතනය.. ගන්ධායතනය...රසායතනය.. ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය... පෘථිවිධාතු ... ආපොධාතු ... තෙජොධාතු ... වායොධාතු කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ රූපායතනය අව්‍යාකෘත (කුශලාදි විසින් නො කියන ලද) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ කායකර්මරූපය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ ශබ්දායතනය .. ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය ... පෘථිවීධාතු ... අපොධාතු ... තෙජොධාතු .. වායොධාතු අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ කායකර්මරූපය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ කායකර්මරූපය අනාලම්බන කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත රූපායතනය අනාලම්බන කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වූ කායකර්මරූපය අනාලම්බන කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ඵොට්ඨබ්බායතනය...පෘථිවීධාතු ... ආපොධාතු ... තෙජොධාතු... වායොධාතු අනාලම්බන කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං අබ්‍යාකතනති.

ප. පටිඤඤා: ආමනතා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං අබ්‍යාකතනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබෙබ -පෙ-

15. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං සඳායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු අනාරම්මණා අබ්‍යාකතා'ති.

ප. පටිඤඤා: ආමනතා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං අබ්‍යාකතනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබෙබ -පෙ-

16. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං ඵස්සසම්පයුත්තං කුසලනති.

ප. පටිඤඤා: ආමනතා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං රූපායතනං ඵස්සවිප්පයුත්තං කුසලනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබෙබ -පෙ-

17. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං ඵස්සවිප්පයුත්තං කුසලනති.

ප. පටිඤඤා: ආමනතා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං සඳායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු ඵස්සවිප්පයුත්තා කුසලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබෙබ -පෙ-

18. ස. පු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං රූපායතනං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතනති.

ප. පටිඤඤා: ආමනතා.

ස. අනු: කුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබෙබ -පෙ-

14. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකම්රූපය අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය ... පෘථිවීධාතු ... ආපොධාතු ... තෙජොධාතු ... වායොධාතු ... අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකම්රූපය අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකම්රූපය සපශී සම්ප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය සපශී විප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකම්රූපය සපශී විප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වූ ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය ... පෘථිවීධාතු ... ආපොධාතු ... තෙජොධාතු ... වායොධාතු සපශීවිප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

18. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය සපශීවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකම්රූපය සපශීවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

19. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු ඵස්සවිප්පයුත්තා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං කුසලන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- අපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු අනාරම්මණා ඵස්සවිප්පයුත්තා කුසලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු අනාරම්මණා ඵස්සවිප්පයුත්තා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

19. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය...රසායතනය...ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය... පෘථිවීධාතු ... අපොධාතු ... තෙජොධාතු ... වායොධාතු ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්මරූපය ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්මරූපය අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත රූපායතනය අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්මරූපය අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය .. ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය ... පෘථිවීධාතු ... ආපොධාතු...තෙජොධාතු... වායොධාතු අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත රූපායතනය අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්මරූපය අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ස. පු. කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ස්පර්ශායතනය... පෘථිවීධාතුව ... අබ්ධාතුව ... තෙජොධාතුව ... වායොධාතුව අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

24. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං කුසලන්ති.

26. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො ඵස්සො කුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං කුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27. ස. පු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං කුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්මරූපය අනාලම්බන ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

---

24. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූපය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආලම්බන සහිත වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

25. ස. පු: අනාලම්බන නො, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්ම-රූප කුශල වේ ය'යි නො කියයුතු මැ යැ.

26. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ස්පර්ශය කුශල වූයේ සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප කුශල වූයේ සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ.

27. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වෙදනා ... සංඥා.... චෙතනා ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය ... ස්මෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා .. කුසල් වූයේ සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා .... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප කුසල් වූයේ සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

28. ස. පු:	කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං කුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො ඵස්සො කුසලො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
29. ස. පු:	කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං කුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
30. ස. පු	කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං කුසලන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස අනු:	යං කිඤ්චි කුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපං සබ්බං තං කුසලන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ- (යථා කායකම්මං තථා වචීකම්මන්ති.)

---

31. ස. පු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අකුසලන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	සාරම්මණං අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
32. ස. පු:	නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.

28. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප කුශලවූයේ අනාලම්බන වූයේ එයට ආවර්ජනා... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ස්පර්ශය කුශල වූයේ අනාලම්බන වූයේ එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

29. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප කුශල වූයේ අනාලම්බන වූයේ එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වෙදනා ... සංඥා ... චෙතනා ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය ... සමෘති ... සමාධි .. ප්‍රඥාව කුශල වූවා අනාලම්බන වූවා ඇයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

30. ස. පු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත යම් මැ රූපයෙක් ඇද්ද, එ හැම කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

(කායකර්ම රූප කුශල විස්තරය යම් සේ ද, වාක්කර්ම රූප කුශල විස්තරය ද එසේ යි.)

---

31. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්මරූපය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: සාලම්බන වූයේ එයට ආවර්ජනා ආභොග සමන්වාහාර මනසිකාර චෙතනා ප්‍රාර්ථනා ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු ය ...

32. ස. පු: අනාලම්බන වූයේ නො වේ ද? එයට ආවර්ජනා ආභොග සමන්වාහාර මනසිකාර චෙතනා ප්‍රාර්ථනා ප්‍රණිධි නැත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ ය.

අනු. ථ:	හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධි,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ' වත්තබ්බෙ: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අකුසලන්ති.

33.

ස. පු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො ඵස්සො අකුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

34.

ස. පු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතා වෙදනා –පෙ– සඤ්ඤා පෙ– චෙතනා –පෙ– රාගො –පෙ– දොසො –පෙ– මොහො –පෙ– මානො –පෙ– දිට්ඨි –පෙ– විචිකිච්ඡා –පෙ– ථීනං –පෙ– උද්ධච්චං –පෙ– අනොත්තප්පං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

35.

ස. පු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො ඵස්සො අකුසලො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

36.

ස. පු:	අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.

අනු. ඨා:	ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවර්තනා ආභොග සමන්නාහාර මනසිකාර චෙතනා ප්‍රාර්ථනා ප්‍රණිධි නැත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකර්මරූපය අකුශල වේ ය' යි නො කියැයුතු මැ යැ.

33. ස. පු.	අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ස්පර්ශය අකුශල වූයේ සාලම්බන වූයේ එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇත්තේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකර්මරූපය අකුශල වූයේ සාලම්බන වූයේ එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇත්තේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ.

34. ස. පු:	අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වෙදනා ... සංඥා ... චෙතනා ... රාග ... ද්වේෂ ... මෝහ ... මාන ... දෘෂ්ටි ... විචිකිත්සා ... ස්ත්‍යාන ... ඖද්ධත්‍ය ... අහ්‍රීක ... අනපත්‍රපා අකුශල වූයේ සාලම්බන වූයේ එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණිධි ඇත්තේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකර්මරූපය අකුශල වෙයි, සාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

35. ස. පු:	අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකර්මරූපය අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා... ප්‍රණිධි නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ස්පර්ශය අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

36. ස පු:	අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත කායකර්මරූපය අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි එයට ආවර්තනා... ප්‍රණිධි නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- රාගො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- දිට්ඨි -පෙ- විචිකිච්ඡා -පෙ- ථීනං -පෙ- උද්ධච්චං -පෙ- අහිරිකං -පෙ- අනොත්තප්පං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

37. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං කායකම්මං රූපං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යං කිඤ්චි අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපං සබ්බං තං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

38 ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු:— සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

39. ස. පු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා. නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසල'න්ති

40. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො එසො අකුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වේදනා ... සංඥ චේතනා ... රාග .. ද්වේෂ ... මෝහ ... මාන ... දෘෂ්ටි ... විචිකිත්සා ... ස්ත්‍යාන ... ඖද්ධත්‍ය ... අහ්‍රීක ... අනපත්‍රපා අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

37. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත කායකර්මරූපය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත යම් මැ රූපයෙක් ඇද්ද, එ හැම අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

---

38. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

39. ස. පු: අනාලම්බන නො වේ ද, එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධියෙක් නැත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්;

අනු. පා: භවත, 'අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප අකුශල වේ ය' යි නො කියැයුතු මැ යැ.

40. ස. පු: අකුශල චිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ස්පර්ශය අකුශල වෙයි. සාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප අකුශල වෙයි. සාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්ත්න .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

41. ස. පු: අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -ප- චෙතනා -පෙ- රාගො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- දිට්ඨි -පෙ- විචිකිච්ඡා -පෙ- ථීනං -පෙ- උද්ධච්චං -පෙ- අහිරිකං -පෙ- අනොත්තප්පං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

42. ස. පු: අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතො ඵස්සො අකුසලො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

43. ස. පු: අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- රාගො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- දිට්ඨි -පෙ- විචිකිච්ඡා -පෙ- ථීනං -පෙ- උද්ධච්චං -පෙ- අහිරිකං -පෙ- අනොත්තප්පං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

44. ස. පු: අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යං කිඤ්චි අකුසලෙන චිතෙතන සමුට්ඨිතං රූපං සබ්බං තං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

41. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වේදනා ... සංඥා ... චේතනා ... රාග ... ද්වේෂ .. මෝහ ... මාන ... දෘෂ්ටි ... විචිකිත්සා ... ස්ත්‍යාන ... ඖද්ධත්‍ය ... අහ්‍රීක ... අනපත්‍රපා අකුශල වෙයි, සාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප අකුශල වෙයි, සාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

42. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වේදනා ... සංඥා... චේතනා ... රාග ... ද්වේෂ ... මෝහ ... මාන ... දෘෂ්ටි ... විචිකිත්සා ... ස්ත්‍යාන ... ඖද්ධත්‍ය ... අහ්‍රීක ... අනපත්‍රපා අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

43. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූපය අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ස්පර්ශය අකුශල වෙයි, අනාලම්බන වෙයි. එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

44. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූපය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත යම් මැ රූපයෙක් වේ නම්, එ හැම අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

45. ස. පු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

46. ස. පු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවිධාතු -පෙ- ආපෝධාතු -පෙ- තේජෝධාතු -පෙ- වායෝධාතු -පෙ- අසුචි -පෙ- අස්සු -පෙ- ලෝහිතං -පෙ- සේදෝ අකුසලෝති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

47. ස. පු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

48. ස. පු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවිධාතු -පෙ- ආපෝධාතු -පෙ- තේජෝධාතු -පෙ- වායෝධාතු-පෙ- අසුචි -පෙ- අස්සු -පෙ- ලෝහිතං -පෙ- සේදෝ අබ්‍යාකතෝති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

49. ස. පු: අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

45. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූපය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත රූපායතන අකු-ශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

46. ස. පු: අකුශල චිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ශබ්දායතන ... ගන්ධායතන ... රසායතන ... ස්පර්ශායතන ... පෘථිවීධාතු ... අබ්ධාතු ... තෙජෝධාතු ... වායෝ-ධාතු ... අසුචි ... කඳුළු ... ලෙහෙ ... සෝදිය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

47. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත රූපායතන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූප අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

48. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ස්පර්ශායතනය ... පෘථිවීධාතු ... අබ්ධාතු ... තෙජෝධාතු ... වායෝධාතු ... අසුචි ... කඳුළු ... ලෙහෙ ... සෝදිය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූපය අව්‍යාකෘත වේ ද,

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

49. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුට්ඨිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

50. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු -පෙ- අසුචි -පෙ- අස්සු -පෙ- ලොහිතං -පෙ- සෙදො අනාරම්මණො අකුසලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

51. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං අබ්‍යාකතන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

52. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු -පෙ- අසුචි -පෙ- අස්සු -පෙ- ලොහිතං -පෙ- සෙදො අනාරම්මණො අබ්‍යාකතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

53. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං ඵස්සවිප්පයුත්තං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං ඵස්සවිප්පයුත්තං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය අනාලම්බන අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

50. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ශබ්දායතන .. ගන්ධායතන ... රසායතන ... ස්පර්ශායතන ... පෘථිවීධාතු ... අබ්ධාතු . . තෙජොධාතු ... වායො-ධාතු ... අසුචි ... කඳුළු ... ලෙහෙ ... සෙවද අනාලම්බන අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

51. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

52. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය .. ස්පර්ශායතන ... පෘථිවීධාතු ... අබ්ධාතු .. තෙජොධාතු ... වායො-ධාතු ... අසුචි ... අශ්‍රු ... රුධිර ... සෙවද අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

53. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය ස්පර්ශවිප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

54. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං ඵස්සවිප්පයුත්තං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං –පෙ– ගන්ධායතනං –පෙ– රසායතනං –පෙ– ඵොට්ඨබ්බායතනං –පෙ– පඨවීධාතු –පෙ– අපොධාතු –පෙ– තෙජොධාතු –පෙ– වායොධාතු –පෙ– අසුචි –පෙ– අස්සු –පෙ– ලොහිතං –පෙ– සෙදො ඵස්සවිප්පයුත්තො අකුසලො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

55. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං ඵස්සවිප්පයුත්තං[1] අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

56. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං –පෙ– ගන්ධායතනං –පෙ– රසායතනං –පෙ– ඵොට්ඨබ්බායතනං –පෙ– පඨවීධාතු –පෙ– අපොධාතු –පෙ– තෙජොධාතු –පෙ– වායොධාතු –පෙ– අසුචි –පෙ– අස්සු –පෙ– ලොහිතං –පෙ– සෙදො ඵස්සවිප්පයුත්තො[2] අබ්‍යාකතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

57. ස. පු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

---

1. රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං - සීමු, මජ්සං, ස්‍යා.
2. සෙදො අනාරම්මණො ඵස්සවිප්පයුත්තො - සීමු, මජ්සං ස්‍යා.

54. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය සපශීවිප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ශබ්දායතන ... ගන්ධායතන ... රසායතන ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ... පෘථිවිධාතු ... ආපොධාතු .... තෙජොධාතු ... වායොධාතු .... අසුචි ... අශ්‍රු ... ලොහිත ... සෙවද සපශීවිප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

55. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය සපශීවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය සපශීවිප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

56. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය ... පෘථිවිධාතු ... අබ්ධාතු ... තෙජොධාතු ... වායොධාතු ... අසුචි ... අශ්‍රු ... ලොහිත ... සෙවද සපශීවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය සපශීවිප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

57. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන සපශීවිප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය අනාලම්බන සපශීවිප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

58. ස. පු:	අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අකුසලන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- අපොධාතු -පෙ- තේජෝධාතු -පෙ- වායෝධාතු -පෙ- අසුචි -පෙ- අස්සු -පෙ- ලෝහිතං -පෙ- සේදෙ අනාරම්මණෝ ඵස්සවිප්පයුත්තෝ අකුසලෝ'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
59. ස. පු:	අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං රූපායතනං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු.	අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
60. ස. පු:	අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- අපොධාතු -පෙ- තේජෝධාතු -පෙ- වායෝධාතු -පෙ- අසුචි -පෙ- අස්සු -පෙ- ලෝහිතං -පෙ- සේදෙ අනාරම්මණෝ ඵස්සවිප්පයුත්තෝ අබ්‍යාකතෝ'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අකුසලේන චිත්තේන සමුට්ඨිතං වචීකම්මං රූපං අනාරම්මණං ඵස්සවිප්පයුත්තං අබ්‍යාකතන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
61. ප. පු:	න වත්තබ්බං රූපං කුසලම්පි අකුසම්පී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු කායකම්මං වචීකම්මං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඪ:	හඤ්චි කායකම්මං වචීකම්මං කුසලම්පි, අකුසලම්පි,
අනු. පා:	තේන වත රේ වත්තබ්බෙ: 'රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.

58. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන සම්ප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ශබ්දායතන ... ගන්ධායතන ... රසායතන ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ... පෘථිවීධාතු ... අබ්ධාතු ... තෙජෝධාතු ... වායෝධාතු ... අසුචි ... අශ්‍රු ... ලෙහෙ ... සෝදිය අනාලම්බන සම්ප්‍රයුක්ත අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

59 ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත රූපායතනය අනාලම්බන සම්ප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන සම්ප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

60. ස. පු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත ශබ්දායතන ... ගන්ධායතනය...රසායතන... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ... පෘථිවීධාතු ... අබ්ධාතු ... තෙජෝධාතු ... වායෝධාතු ... අසුචි ... අශ්‍රු ... ලොහිත ... සෙවද අනාලම්බන සම්ප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තයා විසින් සමුත්ථිත වාක්කර්මරූපය අනාලම්බන සම්ප්‍රයුක්ත අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

61. ප. පු: රූපය 'කුශල යැ'යි 'අකුශල යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කායකර්ම වාක්කර්ම කුශලත් අකුශලත් වන්නේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් කායකර්ම වාක්කර්ම කුශලත් අකුශලත් වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'රූපය කුශලත් අකුශලත් වේය'යි කියැයුතු මැ යැ.

62. ස. පු. රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

63. ස. පු: රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං -පෙ- කායායතනං -පෙ- රූපායතනං -පෙ- සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- පඨවීධාතු -පෙ- ආපොධාතු -පෙ- තෙජොධාතු -පෙ- වායොධාතු -පෙ- අසුචි -පෙ- අස්සු -පෙ- ලොහිතං -පෙ- සෙදො කුසලො'පි අකුසලොපී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

64. ස. පු: කායො රූපං, කායකම්මං රූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මනො රූපං, මනොකම්මං රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

65 ස. පු: මනො අරූපං, මනොකම්මං අරූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කායො අරූපං, කායකම්මං අරූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

66. ස. පු: කායො රූපං, කායකම්මං අරූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: මනො රූපං, මනොකම්මං අරූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

67. ස. පු: මනො අරූපං, මනොකම්මං අරූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කායො අරූපං, කායකම්මං අරූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

62. ස. පු: රූපය කුශලත් අකුශලත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුරායතනය කුශලත් අකුශලත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

63. ස. පු: රූපය කුශලත් අකුශලත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රායතනය... ඝ්‍රාණායතනය... ජිහ්වායතනය... කායායතනය ... රූපායතනය ... ශබ්දායතනය ... ගන්ධායතනය ... රසායතනය ... ස්පර්ශායතනය ... පෘථිවිධාතු... අබ්ධාතු... තෙජොධාතු... වායොධාතු... අසුචි... අශ්‍රු ... රුධිර .. ස්වේද කුශලත් අකුශලත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

64. ස. පු: කාය රූප වේ ද, කායකර්ම රූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනස රූප වේ ද, මනඃකර්ම රූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

65. ස. පු: මනස අරූප වේ ද, මනඃකර්ම අරූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාය අරූප වේ ද, කායකර්ම අරූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

66. ස. පු: කාය රූප වෙයි, කායකර්ම අරූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනස රූප වේ ද, මනඃකර්ම අරූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

67. ස. පු: මනස අරූප වෙයි, මනඃකර්ම අරූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කාය අරූප වේ ද, කායකර්ම අරූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

68. ස. පු: කායො රූපන්ති කායකම්මං රූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං රූපන්ති, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

69. ස. පු: කායො රූපන්ති කායකම්මං රූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතායතනං රූපන්ති සොතවිඤ්ඤාණං රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

70. ස. පු: කායො රූපන්ති කායකම්මං රූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඝානායතනං රූපන්ති ඝානවිඤ්ඤාණං රූපන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

71. ස. පු: කායො රූපන්ති කායකම්මං රූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජිව්හායතනං රූපන්ති ජිව්හාවිඤ්ඤාණං රූපන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

72. ස. පු: කායො රූපන්ති කායකම්මං රූපන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කායායතනං රූපන්ති කායවිඤ්ඤාණං රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

73. ස. පු: රූපං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "චෙතනාහං භික්ඛවෙ කම්මං වදාමි චෙතයිත්වා කම්මං කරොති කායෙන වාචාය මනසා"ති.[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: 'රූපං කම්ම'න්ති.

---

a. අඞ්ගුත්තර - මහාවග්ග - නිබ්බෙධිකසුත්ත.

68. ස. පු: කාය රූප වේනුයි කායකම් රූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛායතනය රූප වේනුයි චක්ෂුර්විඥානය රූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

69. ස. පු: කාය රූප වේනුයි කායකම් රූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රායතනය රූප වේනුයි ශ්‍රොත්‍රවිඥානය රූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

70. ස. පු: කාය රූප වේනුයි කායකම් රූපවේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඝ්‍රාණායතන රූප වේනුයි ඝ්‍රාණවිඥානය රූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

71. ස. පු: කාය රූප වේනුයි කායකම් රූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජිහ්වායතන රූප වේනුයි ජිව්හාවිඥානය රූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

72. ස. පු: කාය රූප වේනුයි කායකම් රූප වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කායායතනය රූප වේනුයි කායවිඥාන රූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

73. ස. පු: රූපය කම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නු: "මහණෙනි, මම චේතනාව කම් යැයි කියමි. සිතා කයින් වචනයෙන් මනසින් කම් කෙරේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ආ: එකරුණින් 'රූපය කම් යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

74. ස. පු: රූපං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "කායෙ වා ආනන්ද සති කායසඤ්චෙතනාහෙතු උප්පජ්ජති අජ්ඣත්තං සුඛදුක්ඛං, වාචාය වා ආනන්ද සති වචීසඤ්චෙතනාහෙතු උප්පජ්ජති අජ්ඣත්තං සුඛදුක්ඛං, මනෙ වා ආනන්ද සති මනොසඤ්චෙතනාහෙතු උප්පජ්ජති අජ්ඣත්තං සුඛදුක්ඛ"න්ති a අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං රූපං කම්මන්ති.

75. ස. පු: රූපං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "තිවිධා භික්ඛවෙ, කායසඤ්චෙතනා අකුසලං කායකම්මං දුක්ඛුද්‍රයං දුක්ඛවිපාකං, චතුබ්බිධා භික්ඛවෙ, වචීසඤ්චෙතනා අකුසලං වචීකම්මං දුක්ඛුද්‍රයං දුක්ඛවිපාකං, තිවිධා භික්ඛවෙ, මනොසඤ්චෙතනා අකුසලං මනොකම්මං දුක්ඛුද්‍රයං දුක්ඛවිපාකං. තිවිධා භික්ඛවෙ, කායසඤ්චෙතනා කුසලං කායකම්මං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකං, චතුබ්බිධා භික්ඛවෙ, වචීසඤ්චෙතනා කුසලං වචීකම්මං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකං, තිවිධා භික්ඛවෙ, මනොසඤ්චෙතනා කුසලං මනොකම්මං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකන්ති" අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: 'රූපං කම්ම'න්ති.

---

a. සංයුත්ත - නිදානවග්ග - නිබ්බෙධිකසුත්ත.

74. ස. පු: රූපය කම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නු:

"ආනන්දය, කය හෝ ඇති කල්හි කායසඤ්චේතනා හෙතුයෙන් අධ්‍යාත්ම සුඛදුඃඛය උපදී. ආනන්දය, වචනය හෝ ඇති කල්හි වචීසඤ්චේතනා හෙතුයෙන් අධ්‍යාත්ම සුඛදුඃඛ උපදී. මනස හෝ ඇති කල්හි මනොසඤ්චේතනා හෙතුයෙන් අධ්‍යාත්ම සුඛදුඃඛ උපදී" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ආ: එකරුණින් 'රූපය කම් යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

75. ස. පු: රූපය කම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නු:

"මහණෙනි, ත්‍රිවිධ කායසඤ්චේතනාව දුක් වූ දුඃඛවිපාක වූ අකුශල කායකම් වෙයි. මහණෙනි, චතුර්විධ වාක්සඤ්චේතනාව දුක් වූ දුඃඛවිපාක වූ අකුශල වාක්කම් වෙයි. මහණෙනි, ත්‍රිවිධ මනඃසඤ්චේතනාව දුක් වූ දුඃඛවිපාක වූ අකුශල මනඃකම් වෙයි. මහණෙනි, ත්‍රිවිධ කායසඤ්චේතනාව සුඛ වූ සුඛවිපාක වූ කුශල කායකම් වෙයි. මහණෙනි. චතුර්විධ වාක්සඤ්චේතනාව සුඛ වූ සුඛවිපාක වූ කුශලවාක්කම් වෙයි. මහණෙනි, ත්‍රිවිධ වූ මනඃසඤ්චේතනාව සුඛ වූ සුඛවිපාක වූ කුශලමනඃකම් වේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ආ: එකරුණින් 'රූපය කම් යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

76. ස. පු: රූපං කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "සචායං ආනන්ද සමිද්ධි මොඝපුරිසො පාටලිපුත්තස්ස[1] පරිබ්බාජකස්ස එවං පුට්ඨො එවං බ්‍යාකරෙය්‍ය: සඤ්චෙතනියං ආවුසො පාටලිපුත්ත[1] කම්මං කත්වා කායෙන වාචාය මනසා සුඛවෙදනියං, සුඛං සො වෙදයති. සඤ්චෙතනියං ආවුසො පාටලිපුත්ත, කම්මං කත්වා කායෙන වාචාය මනසා දුක්ඛවෙදනියං, දුක්ඛං සො වෙදයති. සඤ්චෙතනියං ආවුසො පාටලිපුත්ත, කම්මං කත්වා කායෙන වාචාය මනසා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනියං, අදුක්ඛමසුඛං සො වෙදයතී'ති. එවං බ්‍යාකරමානො ඛො ආනන්ද, සමිද්ධිමොඝපුරිසො පාටලිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස සම්මාබ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍යා"ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පටි. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: රූපං කම්මන්ති.

රූපං කම්මන්තිකථා නිට්ඨිතා.

---

a. මජ්ඣිමනිකාය - තතියපණ්ණාසක - මහාකම්මවිභඞ්ගසුත්ත.

1. "පොතලිපුත්තස්ස", "පොතලිපුත්ත" - මහාකම්මවිභඞ්ගසුත්ත.

76. ස. පු: රූපය කර්ම වේ ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නොː

"ඉදින් ආනන්දය, මේ **සමිද්ධි** මොඝපුරුෂ-පාටලීපුත්‍ර පරිව්‍රාජක විසින් මෙසේ පුළුවුස්නා-ලද්දේ මෙසේ පවසන්නේ යැ. (කෙසේ යැ යත්:) ඇවැත්නි, **පාටලීපුත්‍රය**, කයින් වචසින් මනසින් සුඛවෙදනාවට හිත සඤ්චෙතනික කර්ම කොට හේ සුව විඳියි. ඇවැත්නි පාටලීපුත්‍රය, කයින් වචසින් මනසින් දුඃඛවෙදනාවට හිත සඤ්චෙතනික කර්ම කොට හේ දුක් විඳියි. ඇවැත්නි පාටලීපුත්‍රය, කයින් වචසින් මනසින් උපෙක්ෂා-වෙදනාවට හිත සඤ්චෙතනික කර්ම කොට හේ නො දුක් නො සුව වෙදනා විඳී යයි. ආනන්දය මෙසේ පවසන සමිද්ධි මොඝපුරුෂ පාටලීපුත්‍ර පරිව්‍රාජකහට මොනොවට පවසන්නේ වේ යයි" වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නොː?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: එ කරුණින් 'රූපය කර්ම ය'යි නො කියැයුතු යැ.

රූපං කම්මන්තිකථා නිමි.

8. 10.

ජීවිතින්ද්‍රියකථා

1. ස. පු: නත්ථි රූපං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි රූපීනං ධම්මානං ආයු ඨිති යපනා යාපනා ඉරියනා වත්තනා පාලනාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි රූපීනං ධම්මානං ආයු ඨිති යපනා යාපනා ඉරියනා වත්තනා පාලනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි රූපීනං ධම්මානං ආයු ඨිති යපනා යාපනා ඉරියනා වත්තනා පාලනා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'නත්ථි රූපං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.[1]

3. ස. පු: අත්ථි අරූපීනං ධම්මානං ආයු ඨිති යපනා යාපනා ඉරියනා වත්තනා පාලනා, අත්ථි අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි රූපීනං ධම්මානං ආයු ඨිති යපනා යාපනා ඉරියනා වත්තනා පාලනා, අත්ථි රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි රූපීනං ධම්මානං ආයු ඨිති යපනා යාපනා ඉරියනා වත්තනා පාලනා, නත්ථි රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරූපීනං ධම්මානං ආයු ඨිති යපනා යාපනා ඉරියනා වත්තනා පාලනා, නත්ථි අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. නත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති - PTS

8. 10.

ජීවිතින්ද්‍රිය කථා

[ජීවිතෙන්ද්‍රිය නම් චිත්තවිප්‍රයුක්ත අරූපධර්මයෙකැයි ද, එයින් 'රූපජීවිතෙන්ද්‍රිය නැත' යනු ද පූර්වශෛලීය සම්මිතිය නිකායවාසීන්ගේ ලබ්ධියෙකි. උන්ගේ වාද බිඳුනම ජීවිතින්ද්‍රිය කථා එයි.]

1. ස. පු: රූපජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපීධර්මයන්ගේ ආයු, ස්ථිති, යපන, යාපන, ඉරියන, වර්තන, පාලන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රූපීධර්මයන්ගේ ආයු, ස්ථිති, යපන, යාපන, ඉරියන, වර්තන, පාලන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රූපීධර්මයන්ගේ ආයු, ස්ථිති, යපන, යාපන, ඉරියන, වර්තන, පාලන ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'රූපජීවිතෙන්ද්‍රිය නැති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අරූපීධර්මයන්ගේ ආයු, ස්ථිති, යපන, යාපන, ඉරියන, වර්තන, පාලන ඇත. අරූපජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපීධර්මයන්ගේ ආයු, ස්ථිති, යපන, යාපන, ඉරියන, වර්තන, පාලන ඇත. රූපජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: රූපීධර්මයන්ගේ ආයු, ස්ථිති, යපන, යාපන, ඉරියන, වර්තන, පාලන ඇත. රූපජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: අරූපීධර්මයන්ගේ ආයු, ස්ථිති, යපන, යාපන, ඉරියන, වර්තන, පාලන ඇත. අරූපජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අරූපීනං ධම්මානං ආයු අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපීනං ධම්මානං ආයු රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: රූපීනං ධම්මානං ආයු න වත්තබ්බං රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපීනං ධම්මානං ආයු න වත්තබ්බං අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: රූපීනං ධම්මානං ආයු අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපීනං ධම්මානං ආයු අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අරූපීනං ධම්මානං ආයු න වත්තබ්බං රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපීනං ධම්මානං ආයු න වත්තබ්බං අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස පු: රූපීනඤ්ච අරූපීනඤ්ච ධම්මානං ආයු අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. රූපීනඤ්ච අරූපීනඤ්ච ධම්මානං ආයු රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10 ස. පු: රූපීනඤ්ච අරූපීනඤ්ච ධම්මානං ආයු න වත්තබ්බං රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපීනඤ්ච අරූපීනඤ්ච ධම්මානං ආයු න වත්තබ්බං අරූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අරූපී ධම්මයන්ගේ ආයු අරූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපීධම්මයන්ගේ ආයු රූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: රූපීධම්මයන්ගේ ආයු රූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපීධම්මයන්ගේ ආයු අරූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: රූපීධම්මයන්ගේ ආයු අරූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපීධම්මයන්ගේ ආයු අරූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

8. ස. පු: අරූපීධම්මයන්ගේ ආයු රූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ ...

ස. අනු: රූපීධම්මයන්ගේ ආයු අරූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: රූපී වූත් අරූපී වූත් ධම්මයන්ගේ ආයු අරූප-ජීවිතෙන්‍ද්‍රිය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපී වූත් අරූපී වූත් ධම්මයන්ගේ ආයු රූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: රූපී වූත් අරූපී වූත් ධම්මයන්ගේ ආයු රූපජීවිතෙන්‍ද්‍රිය යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපී වූත් අරූපී වූත් ධම්මයන්ගේ ආයු අරූප-ජීවිතෙන්‍ද්‍රිය යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: නත්ථි රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නිරොධං සමාපන්නස්ස නත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: නිරොධං සමාපන්නස්ස අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.
අනු. ඵ: හඤ්චි නිරොධං සමාපන්නස්ස අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රිය,
අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: නත්ථි රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

13. ස. පු: නිරොධං සමාපන්නස්ස අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. පු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.
ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.
ස. අනු: නිරොධං සමාපන්නස්ස අත්ථි සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: නිරොධං සමාපන්නස්ස අත්ථි සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නිරොධං සමාපන්නස්ස අත්ථි වෙදනාක්ඛන්ධො -පෙ- සඤ්ඤාක්ඛන්ධො -පෙ- විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: නිරොධං සමාපන්නස්ස අත්ථි වෙදනාක්ඛන්ධො -පෙ- සඤ්ඤාක්ඛන්ධො -පෙ- විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: න නිරොධං සමාපන්නො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: නත්ථි රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තානං නත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: රූප ජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරොධයට සමවන්නහුට ජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: නිරොධයට සමවන්නහුට ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් නිරොධයට සමවන්නහුට ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, ‘රූපජීවිතෙන්ද්‍රිය නැති’සි නො කියැයුතු මැ යැ.

13. ස. පු: නිරොධයට සමවන්නහුට ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. පු: කිනම් සකන්ධයෙක ඇතුළත් වේ ද?

ප. වි: සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙයි.

ස. අනු: නිරොධයට සමවන්නහුට සංස්කාරස්කන්ධ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: නිරොධයට සමවන්නහුට සංස්කාරස්කන්ධ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරොධයට සමවන්නහුට වෙදනාස්කන්ධ ඇද්ද?... සංඥස්කන්ධ ඇද්ද? ... විඥනස්කන්ධ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: නිරොධයට සමවන්නහුට වෙදනාස්කන්ධ ඇද්ද? ... සංඥස්කන්ධ ඇද්ද? ... විඥනස්කන්ධ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරොධ සමාපන්න නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: රූප ජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඥසත්ත්වයනට ජීවිතෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තානං අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඵ: හඤ්චි අසඤ්ඤසත්තානං අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: නත්ථි රූපජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

18. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තානං අත්ථි ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.

ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.

ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තානං නත්ථි සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තානං අත්ථි සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්ඤසත්තානං අත්ථි වෙදනාක්ඛන්ධො -පෙ- සඤ්ඤාක්ඛන්ධො -පෙ- විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: අසඤ්ඤසත්තානං අත්ථි වෙදනාක්ඛන්ධො -පෙ- සඤ්ඤාක්ඛන්ධො -පෙ- විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: උප්පත්තෙසියෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පත්තෙසියෙ චිත්තෙ භිජ්ජමානෙ එකදෙසං භිජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උප්පත්තෙසියෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො ඵස්සො උප්පත්තෙසියෙ චිත්තෙ භිජ්ජමානෙ එකදෙසො භිජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයන්ට ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අසංඥසත්ත්වයන්ට ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'රූපජීවිතෙන්ද්‍රිය නැති'යි නො කියයුතු මැ යැ.

18. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයනට ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කවර සක්ඛයෙක පයඪාපන්න වේ ද?

ප. මි: සංසකාරසක්ඛපයඪාපන්න වෙයි.

ස. අනු: අසංඥසත්ත්වයනට සංසකාරසක්ඛ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයනට සංසකාරසක්ඛ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: අසංඥසත්ත්වයනට වෙදනාසක්ඛ ඇද්ද? ... සංඥසක්ඛ ඇද්ද? ... විඥනසක්ඛ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: අසංඥසත්ත්වයනට වෙදනාසක්ඛ ඇද්ද? ... සංඥසක්ඛ ඇද්ද? ... විඥනසක්ඛ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභව වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: උපපත්තෙසියචිත්තයෙන් සමුට්ඨිත ජීවිතෙන්ද්‍රිය උපපත්තෙසියචිත්තය භිජ්ජමාන වත් මැ එකදෙශ වැ බිදේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උපපත්තෙසියචිත්තයෙන් සමුට්ඨිත සපර්ශය උපපත්තෙසියචිත්තය භිජ්ජමානවත් මැ එකදෙශ වැ බිදේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: උප්පත්තෙසියෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතො එසෙසො උප්පත්තෙසියෙ චිත්තෙ භිජ්ජමානෙ අනවසෙසො භිජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උප්පත්තෙසියෙන චිත්තෙන සමුට්ඨිතං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පත්තෙසියෙ චිත්තෙ භිජ්ජමානෙ අනවසෙසං භිජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ප. පු: ද්වෙ ජීවිතින්ද්‍රියානී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ද්වීහි ජීවිතෙහි ජීවති, ද්වීහි මරණෙහි මීයතී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා[1]

ජීවිතින්ද්‍රියකථා නිට්ඨිතා.

1. න හෙවං වත්තබ්බෙ - PTS, සනා.

22. ස. පු: උපපත්තෙසිය චිත්තයෙන් සමුට්ඨිත සපශීය එ සිත භිද්‍යමාන වත් මැ අනවශෙෂ වැ බිඳේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උපපත්තෙසිය චිත්තයෙන් නැගි ජීවිතෙන්ද්‍රිය එ සිත භිද්‍යමාන වත් මැ අනවශෙෂ වැ බිඳේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ප. පු: ජීවිතෙන්ද්‍රියයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ජීවිත දෙකෙකින් ජීවත් වේ ද? මරණ දෙකෙකින් මැරේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ජීවිතෙන්ද්‍රියකථා නිමි.

8. 11.

කම්මහෙතුකථා.

1. ස. පු: කම්මහෙතු අරහා අරහත්තා පරිහායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මහෙතු සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා පරිහායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: කම්මහෙතු අරහා අරහත්තා පරිහායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මහෙතු සකදාගාමී -පෙ- අනාගාමී අනාගාමිඵලා පරිහායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: කම්මහෙතු සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා න පරිහායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මහෙතු අරහා අරහත්තා න පරිහායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: කම්මහෙතු සකදාගාමී -පෙ- අනාගාමී අනාගාමිඵලා න පරිහායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මහෙතු අරහා අරහත්තා න පරිහායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. 11.

කම්මහෙතුකථා.

[‘යම් රහත් කෙනෙක් අතීත භවයෙහි දී රහත්හට අභ්‍යාඛ්‍යාන කළාහු වෙත් ද, ඔව්හු තත් හෙතුයෙන් රහත් බැවින් පිරිහෙති’යි ලබ්ධි ගත්තාහු ඇති. පූර්වශෛලීය සම්මිතීය නිකාය වාසීන් සෙයිනි. උන්ගේ වාදබිඳුනට ‘කම්මහෙතුකථා’ එයි.]

1. ස. පු: කම්හෙතුයෙන් රහත් රහත් බැවින් පිරිහී යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්හෙතුයෙන් සොවන්පුහුල් සොවන්ඵලයෙන් පිරිහී යේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: කම්හෙතුයෙන් රහත් රහත් බැවින් පිරිහී යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්හෙතුයෙන් සෙදගැමි පුහුල් ... අනගැමි පුහුල් අනගැමි ඵලයෙන් පිරිහී යේ ද?

ප. පටි එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: කම්හෙතුයෙන් ශ්‍රොතාපන්න පුද්ගල ශ්‍රොතාපත්ති-ඵලයෙන් පිරිහි නො යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්හෙතුයෙන් අභීත්පුද්ගල අභීතත්වයෙන් පිරිහී නො යේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: කම්හෙතුයෙන් සකෘදගාමී පුද්ගල ... අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමි ඵලයෙන් පිරිහි නො යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්හෙතුයෙන් අභීත් පුද්ගල අභීතත්වයෙන් පිරිහි නො යේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කම්මහෙතු අරහා අරහත්තා පරිහායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා,

ස. අනු: පාණාතිපාතකම්මස්ස හෙතු'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අදින්නාදානකම්මස්ස හෙතු -පෙ- කාමෙසුමිච්ඡාචාරකම්මස්ස හෙතු -පෙ- මුසාවාදකම්මස්ස හෙතු -පෙ- පිසුනාවාචාකම්මස්ස හෙතු -පෙ- ඵරුසාවාචාකම්මස්ස හෙතු -පෙ- සම්ඵප්පලාපකම්මස්ස හෙතු -පෙ- මාතුඝාතකම්මස්ස[1] හෙතු -පෙ- පිතුඝාතකම්මස්ස[2] හෙතු -පෙ- අරහන්තඝාතකම්මස්ස[3] හෙතු -පෙ- රුහිරුප්පාදකම්මස්ස හෙතු -පෙ- සඞ්ඝභෙදකම්මස්ස හෙතූති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කතමස්ස කම්මස්ස හෙතූති.

ප. වි: හන්ද හි අරහන්තානං අබ්භාචික්ඛතීති.

6. ස. පු: අරහන්තානං අබ්භාචික්ඛිතකම්මස්ස හෙතු අරහා අරහත්තා පරිහායතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි අරහන්තානං අබ්භාචික්ඛන්ති, සබ්බෙ තෙ අරහත්තං සච්ඡිකරොන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

කම්මහෙතුකථා නිට්ඨිතා.

අට්ඨමො වග්ගො නිට්ඨිතො

තස්සුද්දානං:

ඡගතියො, අන්තරාභවො, පඤ්චෙව කාමගුණා කාමධාතු, පඤ්චෙව ආයතනා කාමා, රූපිනො ධම්මා රූපධාතු, අරූපිනො ධම්මා අරූපධාතු, සළායතනිකො අත්තභාවො රූපධාතුයා, අත්ථිරූපං අරූපෙසු, රූපං කම්මං, රූපං ජීවිතං, කම්මහෙතු පරිහායතී'ති.

1. මාතුඝාතකකම්මස්ස - සයා
2. පිතුඝාතකකම්මස්ස - සයා,
3. අරහන්තඝාතකකම්මස්ස - සයා,

5. ස. පු:	කම්හෙතුයෙන් අභීත්පුද්ගල අභීතත්ඛයෙන් පිරිහී යේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ප්‍රාණඝාතකම්හෙතුයෙන් වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අදත්තාදානකම්හෙතුයෙන් වේ ද ... කාමමිථ්‍යාචාර කම් හෙතුයෙන් වේ ද ... මෘෂාවාදකම්හෙතුයෙන් වේ ද, ... පිශුනවචනකම්හෙතුයෙන් වේ ද ... පරුෂවචනකම්හෙතුයෙන් වේ ද ... සම්ඵප්‍රලාප-කම්හෙතුයෙන් වේ ද ... මාතෘඝාතකම්හෙතුයෙන් වේ ද ... පිතෘඝාතකම්හෙතුයෙන් වේ ද ... අභීත්ඝාතකම් හෙතුයෙන් වේ ද ... රුධිරොත්පාද-කම්හෙතුයෙන් වේ ද ... සඞ්ඝභෙදකම්හෙතුයෙන් වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	කවර කම්යක්හුගේ හෙතුයෙන් වේ ද?
ප. පි:	රහත්නට අභ්‍යාඛ්‍යාන කෙරේ ද, එහෙයිනැ යි.
6. ස. පු:	රහත්නට අභ්‍යාඛ්‍යාන කම් හෙතුයෙන් අභීත්-පුද්ගල අභීතත්ඛයෙන් පිරිහී යේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	යම් කෙනෙක් රහත්නට අභ්‍යාඛ්‍යාන කෙරෙත් ද, එ හැම දෙනා අභීතත්වය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

කම්මහෙතුකථා නිමි.

අට්ඨවන වග නිමි.

එහි උද්දානය:

ගතිකථා යැ අන්තරාභවකථා යැ කාමගුණකථා යැ කාමකථා යැ රූපධාතුකථා යැ අරූපධාතු කථා යැ රූපධාතුයා ආයතන කථා යැ ආරුප්පෙ රූපකථා යැ රූපං කම්මන්ති කථා යැ ජීවිතින්ද්‍රියකථා යැ කම්මහෙතු කථා යි.

නවමො වග්ගො.

9. 1.

ආනිසංසකථා.

1. ස. පු: ආනිසංසදස්සාවිස්ස සඤ්ඤොජනානං පහානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු සඞ්ඛාරෙ අනිච්චතො මනසිකරොතො සඤ්ඤොජනා පහීයන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ. හඤ්චි සඞ්ඛාරෙ අනිච්චතො මනසිකරොතො සඤ්ඤොජනා පහීයන්ති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: ආනිසංසදස්සාවිස්ස සඤ්ඤොජනානං පහානන්ති.

2. ස. පු: නනු සඞ්ඛාරෙ දුක්ඛතො -පෙ- රොගතො -පෙ- ගණ්ඩතො -පෙ- සල්ලතො -පෙ- අඝතො -පෙ- ආබාධතො -පෙ- පරතො -පෙ- පලොකතො -පෙ- ඊතිතො -පෙ- උපද්දවතො -පෙ- භයතො -පෙ- උපසග්ගතො -පෙ- චලතො -පෙ- පභඞ්ගුතො -පෙ- අද්ධුවතො[1] -පෙ- අතාණතො -පෙ- අලෙණතො -පෙ- අසරණතො -පෙ- අසරණීභූතතො -පෙ- රිත්තතො[2] -පෙ- තුච්ඡතො -පෙ- සුඤ්ඤතො -පෙ- අනත්තතො -පෙ- ආදීනවතො -පෙ- විපරිණාමධම්මතො මනසිකරොතො සඤ්ඤොජනා පහීයන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සඞ්ඛාරෙ විපරිණාමධම්මතො මනසිකරොතො සඤ්ඤොජනා පහීයන්ති.

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: ආනිසංසදස්සාවිස්ස සඤ්ඤොජනානං පහානන්ති.

---

1. අධුවතො - සීමු. සභා, PTS
2. රිච්චණතො - PTS

නවමො වග්ගො.

9. 1.

ආනිසංසකථා.

[‘ආදීනව විසින් සංස්කාරයන්හු ආනිසංස විසින් නිවනුදු දක්නහුට සංයොජනප්‍රහාණ වෙයි’ යනු ස්වසමය යි. ඒ දෙපක්ෂයෙහි මැ එකාංශවාද ගෙන ‘අනුසස් දක්නහුට මැ සංයොජනප්‍රහාණ වෙයි’ යනු අන්ධකනිකායවාසීන්ගේ ලබ්ධි වෙයි. උන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ආනිසංසකථා’ එයි.]

1. ස. පු:	අනුසස් දක්නහුට සංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සංස්කාරයන් අනිත්‍යවශයෙන් මනසකාර කරන්-නහුට සංයෝජනයෝ ප්‍රහීණ වන්නාහු නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ඨ:	ඉදින් සංස්කාර අනිත්‍ය වශයෙන් මනසකාර කරන්නහුට සංයෝජනයෝ ප්‍රහීණ වෙත් නම්,
ස. පා:	හවත, ‘අනුසස් දක්නහුට සංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණ වේ’ යයි නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	සංස්කාර දුඃඛ වශයෙන් ... රොග වශයෙන් ... ගණ්ඩ වශයෙන් ... ශල්‍ය වශයෙන් ... අවෘද්ධි වශයෙන් ... ආබාධ වශයෙන් ... අවශ වශයෙන්... (ව්‍යාධ්‍යාදීන්) විනාශ වශයෙන් ... අනෙක-ව්‍යසනාවහ විසින් ... ඊති වශයෙන් ... උපද්‍රව වශයෙන්...භය වශයෙන්...අනර්ථාවහ වශයෙන්... (ලොකධර්මයෙන්) චලද් වශයෙන් ... (උපක්‍රමාදීන්) භිදුර වශයෙන් ... අධ්‍රැව වශයෙන් ... (ක්‍ෂෙම රාහිත්‍යයෙන්) අත්‍රාණ වශයෙන් ... අලෙණ වශයෙන් ... අසරණ වශයෙන් ... අසරණීභූත වශයෙන් ... රික්ත වශයෙන් .. රික්ත හෙයින් මැ තුච්ඡ වශයෙන් ... (වෙදකකාරකාදි රාහිත්‍යයෙන්) ශූන්‍ය වශයෙන් ... අනාත්ම වශයෙන් ... ආදීනව වශයෙන් ... විපරිණාමධර්ම වශයෙන් මනසකාර කරන්නහුට සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ වන්නාහු නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ඨ:	ඉදින් සංස්කාරයන් විපරිණාමධර්මවශයෙන් මනසකාර කරන්නහුට සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ වෙත් නම්,
ස. පා:	හවත, ‘අනුසස් දක්නහුට සංයොජනප්‍රහාණ ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: සඞ්ඛාරෙ ච අනිච්චතො මනසිකරොති, නිබ්බානෙ ච ආනිසංසදස්සාවී හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සඞ්ඛාරෙ ච දුක්ඛතො -පෙ- රොගතො -පෙ- විපරිණාමධම්මතො මනසිකරොති, නිබ්බානෙ ච ආනිසංසදස්සාවී හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සඞ්ඛාරෙ ච විපරිණාමධම්මතො මනසිකරොති, නිබ්බානෙ ච ආනිසංසදස්සාවී හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වත්තබ්බං: ආනිසංසදස්සාවිස්ස සඤ්ඤො-ජනානං පහානන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු නිබ්බානෙ සුඛානුපස්සී විහරති සුඛසඤ්ඤී සුඛ-පටිසංවෙදී සතතං සමිතං අබ්බොකිණ්ණං චෙතසා අධිමුච්චමානො පඤ්ඤාය පරියොගාහ-මානො"ති[1] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පටි. ආ: තෙන හි ආනිසංසදස්සාවිස්ස සඤ්ඤොජනානං පහානන්ති.

ආනිසංසකථා නිට්ඨිතා.

---

1. සත්තකඞ්ගුත්තර - අනුසයවග්ග - නවමසුත්තං සමත්තාහරිතබ්බං.

3. ස. පු: සංස්කාරයන් අනිත්‍යවශයෙන් මනස්කාර කරන්-තේත් නිර්‍වාණයෙහි අනුසස් දක්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්‍ශයන් දෙදෙනෙකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙ-නෙකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සංස්කාරයනුදු දුඃඛ වශයෙන් ... රෝග වශයෙන් ... විපරිණාමධර්‍ම වශයෙන් මනස්කාර කරන්නේත් නිර්‍වාණයෙහිදු අනුසස් දක්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: සංස්කාරයනුදු විපරිණාමධර්‍ම වශයෙන් මනස්කාර කරන්නේත් නිර්‍වාණයෙහිදු අනුසස් දක්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්‍ශයන් දෙදෙනෙකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනෙකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ප. පු: අනුසස් දන්නහුට සංයොජනප්‍රහාණය නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: "මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ නිවන්හි සුඛය නුවණින් දක්නේ, සුඛ සංඥා ඇති වැ, සුඛවිඳුනා සුලු වැ, නිරතුරු, අමිශ්‍ර කොට (එක්සිත් වැ), සිතින් බැසගන්මින් සන්නිට්ඨාපනය කරමින්, ප්‍රඥයෙන් බැසගන්මින් (අනුප්‍රවිෂ්ට වැ) වාස කෙරේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

පටි. ආ: එ කරුණින් 'අනුසස් දක්නහුට සංයොජන-ප්‍රහාණ ඇති.

ආනිසංසකථා නිමි.

9. 2.

අමතාරම්මණකථා.

1. ස. පු: අමතාරම්මණං සඤ්ඤොජනන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමතං සඤ්ඤොජනියං[1] ගන්ථනීයං[2] ඔඝනියං[3] යොගනියං[4] නීවරණියං පරාමට්ඨං උපාදානියං සංකිලෙසියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අමතං අසඤ්ඤොජනියං[5] අගන්ථනියං[6] -පෙ- අසංකිලෙසියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අමතං අසඤ්ඤොජනියං -පෙ- අසං-කිලෙසියං,

අනු. පා. නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අමතාරම්මණං සඤ්ඤොජනන්ති.

2. ස. පු: අමතං ආරබ්භ රාගො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමතං රාගට්ඨානියං[7] රජනීයං කමනීයං මදනීයං බන්ධනීයං මුච්ඡනීයන්ති.[8]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අමතං න රාගට්ඨානියං න රජනීයං න කමනීයං න මදනීයං න බන්ධනීයං න මුච්ඡනීයන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අමතං න රාගට්ඨානියං න රජනීයං න කමනීයං න මදනීයං න බන්ධනියං න මුච්ඡනීයං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "අමතං ආරබ්භ රාගො උප්පජ්ජතී"ති.

---

1. සඤ්ඤොජනීයං - PTS
2. ගන්ථනියං - සීමු, මජසං, සහා
3. ඔඝනියං - සීමු, මජසං, සහා
4. යොගනියං - සීමු, මජසං, සහා
5. අසඤ්ඤොජනීයං - PTS
6. අගන්ථනියං - සීමු, මජසං, සහා
7. රාගට්ඨානීයං - PTS
8. රජනියං කමනියං මදනියං බන්ධනියං මුච්ඡනියං - මජසං, සහා

9. 2.

අමතාරම්මණකථා.

[**"නිබ්බානං මඤ්ඤති" යනාදිය නුනුවණින් ගෙන 'අමතාරම්මණය සංයොජන වෙති'යි පුබ්බසෙලියයන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අමතාරම්මණකථා'** එයි.]

1. ස. පු:	අමෘතාලම්බනය සංයොජන වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	නිවන සංයොජනයට හිසි වේ ද, ග්‍රන්ථයන් විසින් ග්‍රථනය කළයුතු වේ ද, ඔඝයන් විසින් ගැලියයුතු වේ ද, යොගයන් විසින් යෙදියයුතු වේ ද, නීවරණයට හිත වේ ද, පරාමශීයන් විසින් පරාමශී කළයුතු වේ ද, උපාදානයනට හිත වේ ද, සංකෙලශයනට හිත වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	නිවන අසංයොජනිය අගන්‍ථනීය ... අසංකිලෙසිය නො වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් නිවන අසංයොජනිය ... අසංකිලෙසිය වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, 'අමෘතාලම්බනය (නිවන) සංයොජනය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	අමෘතය අරභයා රාගය උපදනේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අමෘතය රාගකාරණයට හිත වේ ද, රඤ්ජනයට යුතු වේ ද, කාමනා කළයුතු වේ ද, (කුලමදාදි) මද ඉපැදවියයුතු වේ ද, බන්‍ධනීය වේ ද, මූර්ඡනීය වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අමෘතය රාගකාරණයට හිත නො වන්නේ රජනීය නො වන්නේ කමනීය නො වන්නේ මදනීය නො වන්නේ බන්‍ධනීය නො වන්නේ මූර්ඡනීය නො වන්නේ නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අමෘතය රාගස්ථානිය නො වේ නම්, රජනීය නො වේ නම්, කමනීය නො වේ නම්, මදනීය නො වේ නම්, බන්‍ධනීය නො වේ නම්, මූර්ඡනීය නො වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, 'අමෘතය අරභයා රාගය උපදී' යයි නො කියැයුතු යැ.

3. ස. පු: අමතං ආරබ්භ දෝසො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමතං දෝසට්ඨානියං කොපට්ඨානියං පටිඝට්ඨානියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අමතං න දෝසට්ඨානියං න කොපට්ඨානියං න පටිඝට්ඨානියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අමතං න දෝසට්ඨානියං න කොපට්ඨානියං න පටිඝට්ඨානියං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අමතං ආරබ්භ දෝසො උප්පජ්ජතී'ති.

4. ස. පු: අමතං ආරබ්භ මොහො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමතං මොහට්ඨානියං අඤ්ඤාණකරණං අචක්ඛුකරණං පඤ්ඤානිරොධියං විඝාතපක්ඛියං අනිබ්බානසංවත්තනියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අමතං න මොහට්ඨානියං න අඤ්ඤාණකරණං න අචක්ඛුකරණං පඤ්ඤාවුද්ධියං අවිඝාතපක්ඛියං නිබ්බානසංවත්තනියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අමතං න මොහට්ඨානියං න අඤ්ඤාණකරණං -පෙ- නිබ්බානසංවත්තනියං,

අනු පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අමතං ආරබ්භ මොහො උප්පජ්ජතී''ති.

5. ස. පු: රූපං ආරබ්භ සඤ්ඤොජනා උප්පජ්ජන්ති. රූපං සඤ්ඤොජනියං ගන්ථනියං -පෙ- සංකිලෙසියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

3. ස. පු: අමෘතය (නිවන) ඇරබ (අරමුණු කොට) ද්වේෂය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අමෘතය ද්වේෂකාරණයට හිත වේ ද? කොපකාරණයට හිත වේ ද? ප්‍රතිඝකාරණයට හිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: අමෘතය ද්වේෂකාරණයට හිත නො වන්නේ කොපකාරණයට හිත නො වන්නේ ප්‍රතිඝකාරණයට හිත නො වන්නේ නො?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඵ: ඉදින් අමෘතය ද්වේෂකාරණයට හිත නො වන්නේ කොපකාරණයට හිත නො වන්නේ ප්‍රතිඝකාරණයට හිත නො වන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'අමෘතය ඇරබ ද්වේෂය උපදී' යයි නො කියයුතු යැ.

4. ස. පු: නිවන් ඇරබ මොහය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිවන මොහකාරණයට හිත වේ ද? අඥනකරණ වේ ද, අචක්‍ෂුෂ්කරණ වේ ද, ප්‍රඥනිරොධයට හිත වේ ද, විඝාතපාක්‍ෂික වේ ද? අනිර්වාණසංවර්තනිය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතුයැ ...

ස. අනු: නිවන මොහස්ථානිය නො වන්නේ අඥනකරණ නො වන්නේ අචක්‍ෂුෂ්කරණ නො වන්නේ ප්‍රඥවර්ධනයට හිත වනුයේ මැ විඝාතපාක්‍ෂික නො වන්නේ නිර්වාණ සංවර්තනික වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඵ: ඉදින් නිවන මොහස්ථානිය නො වන්නේ අඥනකරණ නො වන්නේ...නිර්වාණ සංවර්තනික වන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'නිවන් ඇරබැ මොහය උපදී' යයි නො කියයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: රූපය අරමුණු කොට සංයොජනයෝ උපදිති. රූපය සංයොජනීය ග්‍රන්ථනීය ... සාංක්ලෙශික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අමතං ආරබ්භ සඤ්ඤොජනා උප්පජ්ජන්ති. අමතං සඤ්ඤොජනියං -පෙ- සංකිලෙසියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: රූපං ආරබ්භ රාගො උප්පජ්ජති. රූපං රාගට්ඨානියං රජනියං කමනීයං මදනීයං බන්ධනීයං මුච්ඡනීයන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමතං ආරබ්භ රාගො උප්පජ්ජති. අමතං රාගට්ඨානියං -පෙ- මුච්ඡනීයන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: රූපං ආරබ්භ දොසො උප්පජ්ජති. රූපං දොසට්ඨානියං කොපට්ඨානියං පටිඝට්ඨානියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමතං ආරබ්භ දොසො උප්පජ්ජති. අමතං දොසට්ඨානියං කොපට්ඨානියං පටිඝට්ඨානියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රූපං ආරබ්භ මොහො උප්පජ්ජති. රූපං මොහට්ඨානියං අඤ්ඤාණකරණං -පෙ- අනිබ්බානසංවත්තනියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අමතං ආරබ්භ මොහො උප්පජ්ජති. අමතං මොහට්ඨානියං අඤ්ඤාණකරණං -පෙ- අනිබ්බානසංවත්තනියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අමතං ආරබ්භ සඤ්ඤොජනා උප්පජ්ජන්ති. අමතං අසඤ්ඤොජනියං[1] අගන්ථනියං අනොඝනියං[2] අයොගනියං[3] අනීවරණියං අපරාමට්ඨං අනුපාදානියං අසංකිලෙසියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 අසඤ්ඤොජනීයං - PTS
2. අගන්ථනියං අනොඝනියං - සීමු, මජසං, සයා.
3. අයොඝනියං - සීමු, අයොගනියං - මජසං, සයා

ස. අනු: නිවන් අරමුණු කොට සංයෝජනයෝ උපදිත්. නිවන සාංයොජනීය ... සාංකෙලශික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: රූපය අරමුණු කොට රාගය උපදී. රූපය රාගකාරණයට හිත, රජනීය, කමනීය, මදනීය, බන්ධනීය, මූර්ඡනීය වේ ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: නිවන් අරමුණු කොට රාගය උපදී. නිවන රාගකාරණයට හිත වේ ද ... මුසපත් වියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: රූපය අරමුණු කොට ද්වෙෂය උපදී. රූපය ද්වෙෂකාරණයට හිත වේ ද, කොපකාරණයට හිත වේ ද, ප්‍රතිඝකාරණයට හිත වේ ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: නිවන් අරමුණු කොට ද්වෙෂය උපදී. නිවන ද්වෙෂකාරණයට හිත වේ ද, කොපකාරණයට හිත වේ ද, ප්‍රතිඝකාරණයට හිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: රූපය අරමුණු කොට මොහය උපදී. රූපය මොහකාරණයට හිත වේ ද, අඥනකරණ වේ ද ... නිර්වාණසංවර්තනික නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: නිවන අරමුණු කොට මොහය උපදී. නිවන මොහකාරණයට හිත වේ ද, අඥනකරණ වේ ද ... නිර්වාණසංවර්තනික නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: නිවන් අරමුණු කොට සංයොජනයෝ උපදිත්. නිවන සංයොජනයට හිත නො වූයේ ග්‍රන්ථයන් විසින් නො ගෙතුණේ ඕඝයන් විසින් නො වතුළේ යොගයෙන් නො යෙදුණේ නීවරණයට හිත නො වූයේ තෘෂ්ණාදෘෂ්ටින් විසින් පරාමර්ශ නො කරන ලද්දේ උපාදානයට හිත නො වූයේ සංකෙලශයට හිත නො වූයේ වේ ද?

ප. පටිසඳසු: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපං ආරබ්භ සඤ්ඤොජනා උප්පජ්ජන්ති. රූපං අසඤ්ඤොජනියං අගන්ථනියං[1] -පෙ- අසංකිලෙසියන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අමතං ආරබ්භ රාගො උප්පජ්ජති. අමතං න රාගට්ඨානියං න රජනීයං න කමනීයං න මදනීයං න බන්ධනීයං න මුච්ඡනීයන්ති[1].

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං ආරබ්භ රාගො උප්පජ්ජති. රූපං න රාගට්ඨානියං -පෙ- න මුච්ඡනීයන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අමතං ආරබ්භ දොසො උප්පජ්ජති. අමතං න දොසට්ඨානියං න කොපට්ඨානියං න පටිඝට්ඨානියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං ආරබ්භ දොසො උප්පජ්ජති. රූපං න දොසට්ඨානියං න කොපට්ඨානියං න පටිඝට්ඨානියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අමතං ආරබ්භ මොහො උප්පජ්ජති. අමතං න මොහට්ඨානියං න අඤ්ඤාණකරණං -පෙ- න නිබ්බානසංවත්තනියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං ආරබ්භ මොහො උප්පජ්ජති. රූපං න මොහට්ඨානියං න අඤ්ඤාණකරණං -පෙ- න නිබ්බානසංවත්තනියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ප. පු: න වත්තබ්බං: අමතාරම්මණං සඤ්ඤොජනන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1. න රජනියං න මදනියං න බන්ධනියං න මුච්ඡනියං - සීමු, මජ්සං.

ස. අනු: රූපය අරමුණු කොට සංයොජනයෝ උපදිත්. රූපය අසංයොජනිය ... අග්‍රන්‍ථනීය ... අසාංකෙලශික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

10. ස. පු: නිවන් අරමුණු කොට රාගය උපදී. නිවන රාගස්ථානිය, රජනීය, කමනීය, මදනීය, බන්‍ධනීය, මූර්ඡනීය නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: රූපය අරමුණු කොට රාගය උපදී. රූපය රාගස්ථානිය නො වූයේ ... මූර්ඡනීය නො වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

11. ස. පු: නිවන අරමුණු කොට ද්වෙෂය උපදී. නිවන ද්වෙෂස්ථානිය නො වූයේ කොපස්ථානිය නො වූයේ ප්‍රතිඝස්ථානිය නො වූයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: රූපය අරමුණු කොට ද්වෙෂය උපදී. රූපය ද්වෙෂස්ථානිය නො වූයේ කොපස්ථානිය නො වූයේ ප්‍රතිඝස්ථානිය නො වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

12. ස. පු: නිවන අරමුණු කොට මොහය උපදී. නිවන මොහස්ථානිය නො වූයේ අඥානකරණ නො වූයේ ... නිර්‍වාණසංවර්තනික නො වූයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: රූපය අරමුණු කොට මොහය උපදී. රූපය මොහස්ථානිය නො වූයේ අඥානකරණ නො වූයේ ... නිර්‍වාණ සංවර්තනික නො වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

13. ප. පු: 'අමාතාලම්බන සංයොජන ය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "නිබ්බානං නිබ්බානතො සඤ්ජානාති. නිබ්බානං නිබ්බානතො සඤ්ජානිත්වා නිබ්බානං මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං මඤ්ඤති, නිබ්බානතො මඤ්ඤති, නිබ්බානං මේ'ති මඤ්ඤති, නිබ්බානං අභිනන්දතී"ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අා: තෙන හි "අමතාරම්මණං සඤ්ඤොජන"න්ති.

අමතාරම්මණකථා නිට්ඨිතා.

a මජ්ඣිමනිකාය - මූලපරියායසුත්ත.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද්දේ මැ නු: “නිබ්බානය නිබ්බාන විසින් (විපරීතසංඥ වශයෙන්) සඤ්ජානන කෙරෙයි. නිබ්බානය නිබ්බාන විසින් සංඥානන කොට නිබ්බානය ත්‍රිවිධ මඤ්ඤනායෙන් හඟියි, නිබ්බානයෙහි ලා හඟියි, නිබ්බානයෙන් (වෙන් කොටගෙන) හඟියි, නිබ්බානය මාගේ යයි (ආත්මායත්ත කොට) හඟියි, නිබ්බානය අභිනන්දන කෙරෙයි” වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

පටි. ආ: එකරුණින් අමෘතාලම්බන සංයොජන වෙයි. (දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණ පිණිස වදාළ සූත්‍රාන්ත වන බැවින් මේ සාධක අසාධක වෙයි.)

අමෘතාලම්බනකථා නිමි.

9. 3.

රූපං සාරම්මණන්ති කථා.

1. ස. පු: රූපං සාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: රූපං සාරම්මණන්ති.

2. ස. පු: ඵස්සො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- චිත්තං -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා -පෙ- රාගො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- දිට්ඨි -පෙ- විචිකිච්ඡා -පෙ- ථීනං -පෙ- උද්ධච්චං -පෙ- අහිරිකං -පෙ- අනොත්තප්පං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 ආවට්ටනා - සීමු, මජසං, PTS.

9. 3.

රූපං සාරම්මණන්ති කථා

[රූපය සප්‍රත්‍යයාර්ථයෙන් සාරම්මණ වෙයි. අනෙකක් අරමුණු නො කෙරේ යයි ආලම්බන ප්‍රත්‍යය වශයෙන් සාරම්මණ නො වෙයි. ඒ වෙනස නො ගෙන 'රූපය සාරම්මණ යැ'යි කියන උත්තරාපථක-යන්ගේ වාද බිඳුනට 'රූපං සාරම්මණන්ති කථා' එයි.]

1. ස පු: රූපය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිසඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: ඊට ආවජ්ජනා, ආභොග, සමන්නාහාර, මනසකාර, චේතනා, ප්‍රාර්ථනා, ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ඊට ආවජ්ජනා, ආභොග, ... ප්‍රණිධි නැත්තේ නො?

ප. පටිසඥ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඊට ආවජ්ජනා, ආභොග, ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

අනු. පා: 'රූපය සාලම්බන යැ' යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: සපර්ශය සාලම්බන යැ. ඊට ආවජ්ජනා ආභොග ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිසඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය සාලම්බන යැ. ඊට ආවජ්ජනා, ආභොග ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... චේතනා ... චිත්ත ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය ... සමෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා ... රාග ... ද්වේෂ ... මෝහ ... මාන ... දෘෂ්ටි ... විචිකිත්සා ... ස්ත්‍යාන ... ඖද්ධත්‍ය ... අහ්‍රික ... අනපත්‍රපා සාලම්බන යැ. ඊට ආවජ්ජනා ආභොග ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප පටිසඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය සාලම්බනය. ඊට ආවජ්ජනා ආභොග ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: රූපං සාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එසො සාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රූපං සාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- අනොත්තප්පං සාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා ආභොගො -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං සාරම්මණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු රූපං සප්පච්චයන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි රූපං සප්පච්චයං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: රූපං සාරම්මණන්ති.

රූපං සාරම්මණන්තිකථා නිට්ඨිතා.

4\. ස. පු: රූපය සාලම්බන යැ. ඊට ආවජ්ජනා, ආභොග, ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශ සාලම්බන යැ. ඊට ආවජ්ජනා, ආභොග, ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5\. ස. පු: රූපය සාලම්බන යැ. ඊට ආවජ්ජනා, ආභොග, ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනා ... සංඥා ... අනපත්‍රපා සාලම්බන යැ. ඊට ආවජ්ජනා, අභොග, ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6\. ප. පු: ‘රූපය සාලම්බන යැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රූපය සප්‍රත්‍යය නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රූපය සප්‍රත්‍යය වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් ‘රූපය සාලම්බන යැ’යි කියැයුතු මැ යැ.

රූපං සාරම්මණන්තිකථා නිමි.

9. 4.

අනුසයා අනාරම්මණා'ති කථා.

1. ස. පු: අනුසයා අනාරම්මණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනානනි.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: කාමරාගානුසයො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණං අනාරම්මණනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණං සාරම්මණනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගානුසයො සාරම්මණොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: කාමරාගානුසයො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ප. පි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. 4.

අනුසයා අනාරම්මණා’ති කථා.

['අනුශයධර්මයෝ නම් චිත්තවිප්‍රයුක්ත අහේතුක අව්‍යාකෘතයෝ වෙත් නුයි අනාලම්බනයහ’යි ලබ්ධි ගත් අන්ධකාදීන්ගේ වාද බිඳුනාට 'අනුසයා අනාරම්මණා’ති කථා එයි.]

1. ස. පු: අනුශය ධර්මයෝ අනාලම්බන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූප වේ ද, නිර්වාණ වේ ද, චක්ෂුරායතන වේ ද ... ස්පර්ශායතන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: කාමරාගානුශය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගය, කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථානය, කාමරාග සංයෝජනය, කාමෞඝය, කාමයෝගය, කාමච්ඡන්දනීවරණය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: කාමරාගය, කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථානය, කාමරාග සංයෝජනය, කාමෞඝය, කාමයෝගය-කාමච්ඡන්දනීවරණය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගානුශය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: කාමරාගානුශය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කවර ස්කන්ධයෙක්හි ඇතුළු වේ ද?

ප. වි: සංස්කාරස්කන්ධයෙහි ඇතුළු වෙයි.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය, සංඥාස්කන්ධය, විඥානස්කන්ධය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: කාමරාගානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො අනා-රම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: කාමරාගො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො සාරම්ම-ණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො සාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: කාමරාගානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො අනාරම්මණො, කාමරාගො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධ-පරියාපන්නො සාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. වෙදනාක්ඛන්ධො -පෙ- සඤ්ඤාක්ඛන්ධො -පෙ- විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: පටිඝානුසයො මානානුසයො දිට්ඨානුසයො විචිකිච්ඡානුසයො භවරාගානුසයො අවිජ්ජානුසයො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානු-සයො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කාමරාගානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: කාමරාගය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ සාලම්බන වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: (තොප මතයෙහි) කාමරාගානුශය සංස්කාරස්කන්ධ-පර්‍යාපන්න වූයේ අනාලම්බන වෙයි. කාමරාගය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශයක් සාලම්බන වූයේ එකදෙශයක් අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස පු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශයක් සාලම්බන වූයේ එකදෙශයක් අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය, සංඥාස්කන්ධය, විඥානස්කන්ධය එකදෙශයක් සාලම්බන වූයේ එකදෙශයක් අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ප්‍රතිඝානුශය මානානුශය දෘෂ්ට්‍යනුශය විචිකිත්සානු-ශය භවරාගානුශය අවිද්‍යානුශය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යාව, අවිද්‍යෞඝය, අවිද්‍යායෝගය, අවිද්‍යානුශය, අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථානය, අවිද්‍යාසංයෝජනය, අවිද්‍යා-නීවරණය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. අවිජ්ජා අවිජ්ජාසො -පෙ- අවිජ්ජානීවරණං සාරම්මණානි.[1]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො සාරම්මණො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා අනාරම්මණානි.[2]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සාරම්මණො'ති - මජසං, සීමු.
2. සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා අනාරම්මණො'ති - සීමු.

11. ස. පු: අවිජ්ජා, අවිජ්ජෝඝ ... අවිජ්ජානීවරණ සාරම්මණ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිජ්ජානුසය සාලම්බන ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: අවිජ්ජානුසය අනාලම්බන ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කවරස්කන්ධයෙක්හි ඇතුළු වේ ද?

ප. වි: සංස්කාරස්කන්ධයෙහි ඇතුළු වේ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය අනාලම්බන ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය අනාලම්බන ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය, සංඥාස්කන්ධය, විඥානස්කන්ධය අනාලම්බන ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: අවිජ්ජානුසය අනාලම්බන ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කවර ස්කන්ධයෙක්හි ඇතුළු වේ ද?

ප. වි: සංස්කාරස්කන්ධයෙහි ඇතුළු වේ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය අනාලම්බන ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයයුතු යැ ...

15. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය අනාලම්බන ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය, සංඥාස්කන්ධය, විඥානස්කන්ධය අනාලම්බන ද?

ප. පටි: එසේ නො-කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු: අවිජ්ජානුසය සංස්කාරස්කන්ධ පර්‍යාපන්නවූයේ අනාලම්බන ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිජ්ජාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූවා අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: අවිජ්ජා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා සාරම්මණා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො සාරම්මණො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො සංඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො අනාරම්මණො, අවිජ්ජා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා සාරම්මණා'ති.
ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ප. පු: න වත්තබ්බං "අනුසයා අනාරම්මණා"ති.[1]
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අත්ථි තෙසං අනුසයානං ආරම්මණන්ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. ආ: තෙනහි අනුසයා අනාරම්මණා'ති.

21. ප. පු: පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සාරාගො'ති වත්තබ්බො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අත්ථි තස්ස රාගස්ස ආරම්මණන්ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. ආ: තෙනහි රාගො අනාරම්මණො'ති.

අනුසයා අනාරම්මණාතිකථා නිට්ඨිතා.

1. අනාරම්මණොති - සීමු.

17. ස. පු: අවිද්‍යාව සංස්කාරස්කන්ධ පර්‍යාපන්නවූවා සාලම්බන ද?

ප. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ සාලම්බන ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

18. ස. පු: අවිද්‍යානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ අනාලම්බන යැ. අවිද්‍යාව සංස්කාරස්කන්ධ පර්‍යාපන්න වූවා සාලම්බන ද?

ප. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශයක් සාලම්බන වේ ද? එක දෙශයක් අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශයක් සාලම්බන වේ ද, එක දෙශයක් අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය, සංඥාස්කන්ධය, විඥානස්කන්ධය එකදෙශයක් සාලම්බන වේ ද, එකදෙශයක් අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

20. ප. පු: "අනුශයයෝ අනාලම්බන වෙති"යි නො කියයුතු ද?

ස. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: පෘථග්ජන තෙමේ කුශලඅව්‍යාකෘත සිත පවත්නා කල්හි අනුශය සහිත යයි කියැයුතු ද?

ස. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ අනුශයන්ට ආරම්මණ ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එ කරුණින් අනුශයයෝ අනාරම්මණ වෙති.

21. ප. පු: පෘථග්ජනතෙමේ කුශලඅව්‍යාකෘත සිත පවත්නා කල්හි රාග සහිත යයි කියැයුතු ද?

ස. පටිඥාඥා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ රාගයට අරමුණු ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එ කරුණින් රාගය අනාරම්මණ වේ.

අනුසයා අනාරම්මණාතිකථා නිමි.

9. 5.

ඤාණං අනාරම්මණන්තිකථා.

1. ස. පු: ඤාණං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ඤාණං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤාබලං සම්මාදිට්ඨි ධම්මවිචය සම්බොජ්ඣඞ්ගො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤාබලං, සම්මාදිට්ඨි ධම්මවිචය සම්බොජ්ඣඞ්ගො සාරම්මණො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඤාණං සාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ඤාණං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.

ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. 5.

ඤාණං අනාරම්මණන්තිකථා.

[චක්ඛුර්විඥාන සමන්විත අඟීක් ‘ඤාණී’ නම් වේ. ඥානයට එකෙණෙහි අරමුණක් නැත. එහෙයින් ‘ඤාණය අනාරම්මණ ය’යි අන්ධක නිකාය වාසීන් සෙයින් ලබ්ධිගත් වාදීන්ගේ වාද බිඳුනට ඤාණං අනාරම්මණන්ති කථා එයි.]

1 ස. පු: ඥානය අනාරම්මණ (අරමුණු රහිත) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඥානය) රූප, නිර්වාණ, චක්ඛුරායතන ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ඥානය අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රඥා, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ප්‍රඥාබල සම්‍යග්දෘෂ්ටි ධම්මවිචය සම්බොධ්‍යඞ්ග අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ප්‍රඥා, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය, ප්‍රඥාබල, සම්‍යග්දෘෂ්ටි, ධම්මවිචය සම්බොධ්‍යඞ්ග සාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඥානය සාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ඥානය අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඥානය) කවර සකන්ධයෙක්හි ඇතුළු වේ ද?

ප. වි: සංසකාරසකන්ධයෙහි ඇතුළු වේ.

ස. අනු: සංසකාරසකන්ධය අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: සංසකාරසකන්ධය අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාසකන්ධය සංඥාසකන්ධය විඥානසකන්ධය අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ඤාණං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ඤා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා අනාරම්මණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පඤ්ඤා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා සාරම්මණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඤාණං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නං සාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ඤාණං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නං අනාරම්මණං, පඤ්ඤා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා සාරම්මණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො එකදෙසො සාරම්මණො, එකදෙසො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං ඤාණං අනාරම්මණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අරහා චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී ඤාණීති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අත්ථි තස්ස ඤාණස්ස ආරම්මණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි ඤාණං අනාරම්මණන්ති.

6. ස. පු: ඥානය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රඥාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූවා අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: ප්‍රඥාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූවා සාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේයැ.

ස. අනු: ඥානය සංස්කාරස්කන්ධ පර්‍යාපන්න වූයේ සාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ඥානය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ අනාරම්මණ වේ. ප්‍රඥාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූවා සාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශයක් සාරම්මණ වේ ද, එකදෙශයක් ආනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු. සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශයක් සාරම්මණ වේ ද, එකදෙශයක් අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය, සංඥාස්කන්ධය, විඥානස්කන්ධය එකදෙශයක් සාරම්මණ වේ ද, එකදෙශයක් අනාරම්මණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ප. පු: 'ඥානය අනාලම්බන වේ සැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් චක්ෂුර්විඥානසමඞ්ගී වූයේ 'ඥානී' යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ ඥානයට ආලම්බනයෙක් ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණිත් ඥානය අනාලම්බන වෙයි.

11. ප. පු: අරහා චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී පඤ්ඤවා'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අත්ථි තාය පඤ්ඤාය ආරම්මණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

පටි. ආ: තෙන හි පඤ්ඤා අනාරම්මණා'ති.

ඤාණං අනාරම්මණන්තිකථා නිට්ඨිතා.

11. ප. පු: චක්‍ෂුර්විඥානසමන්විත රහත් ‘ප්‍රඥාවත්’ යයි කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ ප්‍රඥාවට ආලම්බන ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

පටි. ආ: එකරුණින් ප්‍රඥා අනාලම්බන වෙයි.

ඤාණං අනාරම්මණන්තිකථා නිමි.

9. 6.

අතීතානාගතාරම්මණකථා.**

1\. ස. පු: අතීතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතාරම්මණං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

අනු. ආ: අතීතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: හඤ්චි වා පන අනාරම්මණං,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතාරම්මණන්ති.

පටි. ආ: අනාරම්මණං චිත්තං අතීතාරම්මණන්ති මිච්ඡා.

2\. ස. පු: අතීතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.*

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

---

* [හඤ්චි -පෙ- ආමන්තා] සීමු, අධිකං.

** එකොවායං පඤ්හො - සීමු. පොත්ථකෙ ද්විධා විභත්තො දිස්සති.

9. 6.

අතීතානාගතාරම්මණකථා.

[යම් හෙයෙකින් අතීත අනාගත ආරම්මණ නැද්ද, එහෙයින් අතීතාරාම්මණ චිත්තයෙන් වේවයි අනාගතාරම්මණ චිත්තයෙන් වේවයි ගත් ආරම්මණයෙක් නැත් නුයි 'අතීතානාගතාරම්මණ චිත්තය අනාරම්මණ වියයුතු යැ' යන උත්තරාපථකයන්ගේ වාද බිඳුනට 'අතීතානාගතාරම්මණකථා' එයි.]

1\. ස. පු: අතීතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතාලම්බන ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතාලම්බන ඇත්තේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, අතීතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන යැ'යි නො කියැයුතු යැ ...

අනු. ආ: 'අනාලම්බනචිත්තය අතීතාලම්බන යැ' යනු මිථ්‍යා යැ.

පටි. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන හෝ වේ නම්,

පටි. පා. හවත' 'අතීතාලම්බන යැ'යි නො කියැයුතු නු යි,

පටි. ආ: 'අනාලම්බනචිත්තය අතීතාලම්බන යැ' යනු මිථ්‍යා යි.

2\. ස. පු: අතීතාලම්බනචිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය ඇරබැ ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතය ඇරබැ ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'අතීතාලම්බනචිත්තය අනාලම්බපා යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අනාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතාරම්මණං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

අනු. ආ: අනාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: හඤ්චි වා පන අනාරම්මණං;

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනාගතාරම්මණන්ති.

පටි. ආ: අනාරම්මණං චිත්තං අනාගතාරම්මණන්ති මිච්ඡා.

4. ස. පු: අනාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

5. ස. පු: පච්චුප්පන්නං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි, පච්චුප්පන්නාරම්මණං චිත්තං සාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි අතීතාරම්මණං චිත්තං සාරම්මණන්ති.

ප: පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අනාගතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතාලම්බන ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගතාලම්බන ඇත්තේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත 'අනාගතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන යැ'යි නො කියැයුතු මැ යි.

අනු. ආ. 'අනාගතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන යැ' යනු මිථ්‍යා යි,

පටි. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන හෝ වේ නම්,

පටි. පා: භවත, 'අනාලම්බන යැ'යි නො කියැයුතු මැ යි,

පටි. ආ: 'අනාලම්බන චිත්තය අනාගතාලම්බන යැ' යනු මිථ්‍යායි.

4. ස. පු: අනාගතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතය ඇරැබැ ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගතය ඇරැබැ ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, අනාගතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන යැ යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇරැබැ ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත. ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන චිත්තය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය අරභයා ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත් නු'යි අතීතාලම්බන චිත්තය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

6. ස. පු: පච්චුප්පන්නං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා-පෙ-පණිධි, පච්චුප්පන්නාරම්මණං චිත්තං සාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි, අනාගතාරම්මණං චිත්තං සාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු. අතීතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි, අතීතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි, පච්චුප්පන්නාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අනාගතං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි, අනාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං ආරබ්භ අත්ථි ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි, පච්චුප්පන්නාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ප. පු: න වත්තබ්බං අතීතානාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අතීතානාගතං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතානාගතං නත්ථි,

අනු. පා: තෙන වත[2] රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතානාගතාරම්මණං චිත්තං අනාරම්මණන්ති.

අතීතානාගතාරම්මණකථා නිට්ඨිතා.

---

1. අතීතාරම්මණං - PTS
2. නො ච වත - සීමු.

6. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අරහයා ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත. ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන චිත්තය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතය අරහයා ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත. අනාගතාලම්බන චිත්තය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7 ස. පු: අතීතය අරහයා ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත. අතීතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අරහයා ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත. ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8 ස. පු. අනාගතය අරහයා ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත. අනාගතාලම්බනචිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අරහයා ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත. ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9 ප. පු: අතීතානාගතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන යැ යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීතානාගත නැත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතානාගත නැත් නම්,

අනු. පා: එයින් භවත, "අතීතානාගතාලම්බන චිත්තය අනාලම්බන" යැ යි කියැයුතු මැ වේ.

අතීතානාගතාරම්මණකථා නිමි.

9. 7.

විතක්කානුපතිතකථා.

1. ස. පු: සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බං චිත්තං විචාරානුපතිතං පීතානුපතිතං සුඛානුපතිතං දුක්ඛානුපතිතං සොමනස්සානු-පතිතං දොමනස්සානුපතිතං උපෙක්ඛානුපතිතං සද්ධානුපතිතං විරියානුපතිතං[1] සතානුපතිතං සමාධානුපතිතං පඤ්ඤානුපතිතං රාගානුපතිතං දොසානුපතිතං -පෙ- අනොත්තප්පානුපතිතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතන්ති.

3. ස. පු: සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි අවිතක්කො අවිචාරො සමාධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි අවිතක්කො අවිචාරො සමාධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතන්ති.

4. ස. පු: සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තයො සමාධී වුත්තා භගවතා: "සවිතක්කො සවිචාරො සමාධි, අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි, අවිතක්කො අවිචාරො සමාධී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි තයො සමාධී වුත්තා භගවතා: "සවිතක්කො සවිචාරො සමාධි, අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි, අවිතක්කො අවිචාරො සමාධී"ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතන්ති.

විතක්කානුපතිතකථා නිට්ඨිතා.

---

1 විරියානුපතිතං - මජසං

9. 7.

විතක්කානුපතිතකථා

[‘අවිශෙෂයෙන් හැම සිත මැ විතර්කානුපතිත යැ’යි ලබ්ධි ගත් උත්තරාපථකයන්ගේ වාද බිඳුනට ‘විතක්කානුපතිතකථා’ එයි.]

1. ස. පු: හැම සිත් විතර්කානුපතිත (විතර්කානුගත වේ ද?)

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: හැම සිත් විචාරානුපතිත, ප්‍රීත්‍යනුපතිත, සුඛානුපතිත, දුඃඛානුපතිත, සෞමනස්‍යානු-පතිත, දෞර්මනස්‍යානුපතිත, උපෙක්‍ෂානුපතිත, ශ්‍රද්ධානුපතිත, වීර්‍ය්‍යානුපතිත, ස්මෘත්‍යනුපතිත, සමාධ්‍යනුපතිත, ප්‍රඥානුපතිත, රාගානුපතිත, ද්වෙෂානුපතිත, ... අනපත්‍රපානුපතිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: හැම සිත් විතර්කානුපතිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිතර්කවිචාරමාත්‍ර සමාධියෙක් ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අවිතර්කවිචාරමාත්‍ර සමාධියෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, ‘හැම සිත විතර්කානුපතිත යැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3 ස. පු: හැම සිත් විතර්කානුපතිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිතර්කඅවිචාර සමාධියෙක් ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අවිතර්කඅවිචාර සමාධියෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, ‘හැම සිත් විතර්කානුපතිත යැ’යි නො කියැයුතු යැ.

4. ස. පු: හැම සිත විතර්කානුපතිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සවිතර්කසවිචාර-සමාධි යැ අවිතර්කවිචාරමාත්‍ර සමාධි යැ අවිතර්ක අවිචාර සමාධි යැ’යි සමාධිහු තුන් දෙනෙක් වදුරනලද්දහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘‘සවිතර්කසවිචාර සමාධි යැ අවිතර්කවිචාරමාත්‍ර සමාධි යැ අවිතර්ක-අවිචාර සමාධි යැ’’යි සමාධිහු තුන් දෙනෙක් වදුරන ලද්දහු වෙත් නම්,

අනු. පා: භවත, ‘හැම සිත විතර්කානුපතිත යැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

විතක්කානුපතිතකථා නිමි.

9. 8

විතක්කවිප්ඵාරසද්දකථා.

1. ස. පු: සබ්බසො විතක්කයතො විචාරයතො විතක්කවිප්ඵාරො සද්දො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බසො ඵුසයතො ඵස්සවිප්ඵාරො සද්දො, සබ්බසො වෙදයතො වෙදනාවිප්ඵාරො සද්දො, සබ්බසො සඤ්ජානතො සඤ්ඤාවිප්ඵාරො සද්දො, සබ්බසො චෙතයතො චෙතනාවිප්ඵාරො සද්දො, සබ්බසො චින්තයතො චිත්තවිප්ඵාරො සද්දො, සබ්බසො සරතො සතිවිප්ඵාරො සද්දො, සබ්බසො පජානතො පඤ්ඤාවිප්ඵාරො සද්දො'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සබ්බසො විතක්කයතො විචාරයතො විතක්කවිප්ඵාරො සද්දො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විතක්කවිප්ඵාරො සද්දො සොතවිඤ්ඤෙය්‍යො, සොතස්මිං පටිහඤ්ඤති, සොතස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: නනු විතක්කවිප්ඵාරො සද්දො න සොතවිඤ්ඤෙය්‍යො, න සොතස්මිං පටිහඤ්ඤති, න සොතස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: හඤ්චි විතක්කවිප්ඵාරො සද්දො න සොතවිඤ්ඤෙය්‍යො, න සොතස්මිං පටිහඤ්ඤති, න සොතස්ස ආපාථං ආගච්ඡති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බසො විතක්කයතො විචාරයතො විතක්කවිප්ඵාරො සද්දො'ති.

විතක්කවිප්ඵාරසද්දකථා නිට්ඨිතා.

9. 8.

විතක්කවිප්ඵාරසද්දකථා.

['විතර්කවිචාර වාක්සංස්කාරයහ'යි වදාළෙන් විතර්කණය කරන්නහුගේ විතර්කවිස්ඵාරය ශබ්ද වේ'යයි ලබ්ධි ගත් පූර්වශෛලියයන්ගේ වාද බිඳුනට 'විතක්කවිප්ඵාරසද්දකථා' එයි.]

1. ස. පු: සම්ප්‍රකාරයෙන් විතර්කවිචාර කරන්නහුගේ විතර්කවිස්ඵාරය ශබ්ද වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්ප්‍රකාරයෙන් ස්පර්ශ කරන්නහුගේ ස්පර්ශවිස්ඵාරය ශබ්ද වේ ද, සම්ප්‍රකාරයෙන් වේදනා විඳුනහුගේ වේදනාවිප්ඵාරය ශබ්ද වේ ද, සම්ප්‍රකාරයෙන් සඤ්ජානන කරන්නහුගේ සඤ්ඤාවිප්ඵාරය ශබ්ද වේ ද, සම්ප්‍රකාරයෙන් චේතනා කරන්නහුගේ චේතනාවිප්ඵාරය ශබ්ද වේ ද? සම්ප්‍රකාරයෙන් චින්තන කරන්නාහුගේ චිත්තවිප්ඵාරය ශබ්ද වේ ද, සම්ප්‍රකාරයෙන් සමරණය කරන්නහුගේ සතිවිප්ඵාරය ශබ්ද වේ ද, සම්ප්‍රකාරයෙන් ප්‍රජානන කරන්නහුගේ පඤ්ඤාවිප්ඵාරය ශබ්ද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැතුයුතු යැ ..

2. ස. පු: සම්ප්‍රකාරයෙන් විතර්කවිචාර කරන්නහුගේ විතර්කවිස්ඵාරය ශබ්ද වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: විතර්කවිස්ඵාර ශබ්දය ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය වේ ද, ශ්‍රොත්‍රයෙහි ගැවේ ද, ශ්‍රොත්‍රයාගේ ආපාථයට පැමිණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: විතර්කවිස්ඵාරශබ්දය ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය නො වූයේ ශ්‍රොත්‍රයෙහි නො හැනෙන්නේ ශ්‍රොත්‍රයාගේ ආපාථයට නො පැමිණෙන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් විතර්කවිස්ඵාරශබ්දය ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය නො වේ නම්, ශ්‍රොත්‍රයෙහි නො හැනෙන්නේ නම්, ශ්‍රොත්‍රයාගේ ආපාථයට නො පැමිණෙන්නේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'සම්ප්‍රකාරයෙන් විතර්කවිචාර කරන්නහුගේ විතර්කවිස්ඵාරය ශබ්දයෙකි'යි නො කියැයුතු මැ යැ

විතක්කවිප්ඵාරසද්දකථා නිමි.

9. 9.

න යථාචිත්තස්ස වාචාතිකථා.

1. ස. පු: න යථාචිත්තස්ස වාචා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඵස්සකස්ස වාචා, අවේදනකස්ස වාචා, අසඤ්ඤකස්ස වාචා, අචේතනකස්ස වාචා, අචිත්තකස්ස වාචා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. අනු: නනු සඵස්සකස්ස වාචා, සවේදනකස්ස වාචා, සසඤ්ඤකස්ස වාචා, සචේතනකස්ස වාචා සචිත්තකස්ස වාචා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සඵස්සකස්ස වාචා -පෙ- සචිත්තකස්ස වාචා,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බේ: න යථාචිත්තස්ස වාචාති.

2. ස පු: න යථාචිත්තස්ස වාචා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාවජ්ජන්තස්ස[1] වාචා -පෙ- අනාභොගස්ස[2] වාචා -පෙ- අපණිදහන්තස්ස වාචා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. අනු: නනු ආවජ්ජන්තස්ස වාචා ආභොගස්ස[3] වාචා -පෙ- පණිදහන්තස්ස වාචා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු ඨ: හඤ්චි ආවජ්ජන්තස්ස වාචා ආභොගස්ස[3] වාචා -පෙ- පණිදහන්තස්ස වාචා,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බේ: න යථාචිත්තස්ස වාචා'ති.

---

1. අනාවට්ටන්තස්ස - මජසං, අනාවට්ටන්තස්ස - PTS
2. අනාභොගන්තස්ස - සීමු.
3. ආභොගන්තස්ස සීමු.

9. 9.

න යථාචිත්තස්ස වාචාතිකථා.

[යම් හෙයෙකින් යමෙක් 'අනෙකක් කියමි' යි අනෙකක් කියා ද, එහෙයින් 'යථාචිත්තයාගේ වචන හෙවත් චිත්තානුගතික ව්‍යවහාර නො වේ' යයි ද, චිත්තයෙන් තොර වචන ඇති'යි ද ලබ්ධි ගත් පූර්වශෛලිය-නිකායවාසීන්ගේ වාද බිඳුනට 'න යථාචිත්තස්ස වාචාති කථා' එයි.]

1. ස පු: වචන චිත්තානුගතික නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: (එකෙණෙහි) ස්පර්ශ රහිතයක්හුගේ වචන, අවේදකයක්හුගේ වචන, අසංඥකයක්හුගේ වචන, අචේතනයක්හුගේ වචන, අචිත්තකයක්-හුගේ වචන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු ය ..

ස. අනු: ස්පර්ශ සහිතයක්හුගේ වාක්, වේදනා සහිතයක්-හුගේ වාක්, සංඥ සහිතයක්හුගේ වාක්, චේතනා සහිතයක්හුගේ වාක්, චිත්ත සහිතයක්හුගේ වාක් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. ඨ: ඉදින් ස්පර්ශ සහිතයක්හුගේ වාක් ... සචිත්තයක්-හුගේ වාක් වේ නම්,

අනු. පා: භවත, චිත්තානුගතික වාක් නො වෙතියි නො කියයුතු මැ ය.

2. ස පු: වචන චිත්තානුගතික නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: ආවර්ජනා නො කරන්නහුගේ වාක් ... ආභොග නැතියහුගේ වාක් ... ප්‍රණිධාන නැතියහුගේ වාක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු ය ...

ස. අනු: ආවර්ජනා කරන්නහුගේ වාක් ... ආභොග ඇතිය-හුගේ වාක් ... ප්‍රණිධාන ඇතියහුගේ වාක් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. ඨ: ඉදින් අවර්ජනා කරන්නහුගේ වාක් ... ආභොග ඇතියහුගේ වාක් ... ප්‍රණිධාන කරන්නහුගේ වාක් වේ නම්,

අනු. පා: භවත, චිත්තානුරූප වාක් නො වෙති'යි නො කියැයුතු මැ ය.

3. ස. පු: න යථාචිත්තස්ස වාචාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වාචා චිත්තසමුට්ඨානා චේතනාය සහජාතා චේතනාය සහ එකුප්පාද”ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි වාචා චිත්තසමුට්ඨානා, චේතනාය සහජාතා, චේතනාය සහ එකුප්පාද,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ: ‘න යථාචිත්තස්ස වාචා’’ති.

4. ස. පු: න යථාචිත්තස්ස වාචා’ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න භණිතුකාමො භණති, න කථෙතුකාමො කථෙති, න ආලපිතුකාමො ආලපති, න වොහරිතු-කාමො වොහරතී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස අනු: නනු භණිතුකාමො භණති, කථෙතුකාමො කථෙති, ආලපිතුකාමො ආලපති, වොහරිතුකාමො වොහරති’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ. හඤ්චි භණිතුකාමො භණති, කථෙතුකාමො කථෙති, ආලපිතුකාමො ආලපති, වොහරිතුකාමො වොහරති,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ: න යථාචිත්තස්ස වාචා’ති.

5 ප. පු: න වත්තබ්බං ‘‘න යථාචිත්තස්ස වාචා’’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි කොචි අඤ්ඤං භණිස්සාමී’ති අඤ්ඤං භණති, අඤ්ඤං කථෙස්සාමී’ති අඤ්ඤං කථෙති, අඤ්ඤං ආලපිස්සාමී’ති අඤ්ඤං ආලපති, අඤ්ඤං වොහරිස්සාමී’ති අඤ්ඤං වොහරතී’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි අඤ්ඤං භණිස්සාමීති අඤ්ඤං භණති –පෙ– අඤ්ඤං වොහරිස්සාමී’ති අඤ්ඤං වොහරති,

අනු. පා: තෙන වත රේ වත්තබ්බෙ ‘‘න යථාචිත්තස්ස වාචා’’ති

න යථාචිත්තස්ස වාචාති කථා නිට්ඨිතා.

3. ස. පු: යථාචිත්ත වාක් නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වාචා තොමෝ චිත්තසමුට්ඨාන වූවා චිත්තය හා සහජාත වූවා චිත්තය හා එකොතපාද ඇත්ති නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් වාචා තොමෝ චිත්තසමුට්ඨාන වූවා චිත්තය හා සහජාත වූවා චිත්තය හා එකොතපාද ඇත්ති වූ නම්,

අනු. පා: භවත, 'චිත්තානුගත වාක් නො වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: යථාචිත්ත වාක් නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බණනු කැමැති වැ නො බෙණේ ද, කියනු කැමැති වැ නො කියා ද, අමතනු කැමැති වැ නො අමතා ද, ව්‍යවහාර කරනු කැමැතිවැ ව්‍යවහාර නො කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ....

ස. අනු: බණනු කැමැතිවැ බණන්නේ නො වේ ද, කියනු කැමැති වැ කියන්නේ නො වේ ද, අමතනු කැමැති වැ අමතන්නේ නො වේ ද, ව්‍යවහාර කරනු කැමැති වැ ව්‍යවහාර කරන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් බණනු කැමති වැ බෙණේ නම්, කියනු කැමැති වැ කියා නම්, අමතනු කැමැති වැ අමතා නම්, වහරනු කැමැති වැ ව්‍යවහාර කෙරේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'යථාචිත්ත වාක් නො වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ප. පු: 'යථාචිත්ත වාක් නො වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අනෙකක් කියමි'යි අනෙකක් කියන, 'අනෙකක් බෙණෙමි'යි අනෙකක් බණන 'අනෙකකු අමතමි'යි අනෙකකු අමතන, 'අනෙකක් වහරමි'යි අනෙකක් වහරන කිසිවෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

අනු. ඨ: ඉදින් 'අනෙකක් බෙණෙමි'යි අනෙකක් බණන 'අනෙකක් වහරමි'යි අනෙකක් වහරන කිසිවෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'වාක් චිත්තානුගතික නො වේ යයි කියැයුතු වෙයි.

න යථාචිත්තස්ස වාචාතිකථා නිමි.

9. 10.

න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්තිකථා

1. ස. පු: යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඵස්සකස්ස කායකම්මං -පෙ- අචිත්තකස්ස කායකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සඵස්සකස්ස කායකම්මං -පෙ- සචිත්තකස්ස කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:

අනු. ඨ: හඤ්චි සඵස්සකස්ස කායකම්මං -පෙ- සචිත්තකස්ස කායකම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

2. ස. පු: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාවජ්ජන්තස්ස කායකම්මං -පෙ- අපණිදහන්තස්ස කායකම්මන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු ආවජ්ජන්තස්ස[1] කායකම්මං -පෙ- පණිදහන්තස්ස කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: හඤ්චි ආවජ්ජන්තස්ස කායකම්මං -පෙ- පණිදහන්තස්ස කායකම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති

1. ආවට්ටන්තස්ස - PTS
ආවට්ටන්තස්ස - මජසං

9. 10.

න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති කථා.

[යම් හෙයෙකින් අන් තැනෙක යමියි අන් තැනෙක යන යම් මෑ සොනෙක් ඇත්තාහු වෙත් ද, එහෙයින් කායකර්ම චිත්තානුගතික නො වෙයි, චිත්තයෙන් වෙන් වූ ද පවත්නේ' යයි ලබ්ධි ගත් පූර්වශෛලියයන්ගේ මතය බිඳුනට 'න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති කථා' එයි.]

1. ස. පු: කායකර්ම චිත්තානුගතික නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඵස්සකයාගේ කායකර්ම ... අචිත්තකයාගේ කායකර්ම වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සඵස්සකයාගේ කායකර්ම නො? ... සචිත්තකයාගේ කායකර්ම නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සඵස්සකයාගේ කායකර්ම වේ නම් ... සචිත්තකයාගේ කායකර්ම වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'යථාචිත්ත කායකර්ම නො වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: යථාචිත්ත කායකර්ම නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආවර්ජනා නො කරන්නහුගේ කායකර්ම වේ ද? ප්‍රණිධාන නො කරන්නහුගේ කායකර්ම වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ආවර්ජනා කරන්නහුගේ කායකර්ම නො? ප්‍රණිධාන කරන්නහුගේ කායකර්ම නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ආවර්ජනා කරන්නහුගේ කායකර්ම වේ නම් ... ප්‍රණිධාන කරන්නහුගේ කායකර්ම වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'යථාචිත්ත කායකර්ම නො වෙති'යි නො කියැයුතු යැ.

3. ස. පු: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු කායකම්මං චිත්තසමුට්ඨානං චෙතනා සහජාතං චෙතනා සහ එකුප්පාදන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කායකම්මං චිත්තසමුට්ඨානං චෙතනා සහජාතං චෙතනා සහ එකුප්පාදං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

4. ස. පු: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න අභික්කමිතුකාමො අභික්කමති, න පටික්කමිතුකාමො පටික්කමති, න ආලොකෙතුකාමො ආලොකෙති, න විලොකෙතුකාමො විලොකෙති, න සම්මිඤ්ජිතුකාමො සම්මිඤ්ජති, න පසාරෙතුකාමො පසාරෙතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අභික්කමිතුකාමො අභික්කමති, පටික්කමිතුකාමො පටික්කමති, ආලොකෙතුකාමො ආලොකෙති, විලොකෙතුකාමො විලොකෙති සම්මිඤ්ජිතුකාමො සම්මිඤ්ජති, පසාරෙතුකාමො පසාරෙතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අභික්කමිතුකාමො අභික්කමති, -පෙ- පසාරෙතුකාමො පසාරෙති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

3. ස. පු: යථාචිත්ත කායකම් නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කායකර්මය චිත්තසමුට්ඨාන, චිත්තසහජාත, චිත්තය හා එකොත්පාද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ. ඉදින් කායකර්මය චිත්තසමුට්ඨාන චිත්තසහජාත චිත්තය හා එකොත්පාද වේ නම්,

අනු. පා. භවත, 'යථාචිත්ත කායකම් නො වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: යථාචිත්ත කායකම් නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පෙරට නො යනු කැමැත්තේ පෙරට යේ ද, පෙරළා නො එනු කැමැත්තේ පෙරළා ඒ ද, ඉදිරි නො බලනු කැමැත්තේ ඉදිරි බලා ද, අවට නො බලනු කැමැත්තේ අවට බලා ද, අත්පා නො හකුළනු කැමැත්තේ අත්පා හකුළා ද, අත්පා දික් නො කරනු කැමැත්තේ අත්පා දික් කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. අනු: පෙරට යනු කැමැත්තේ පෙරට යත්තේ නො, පෙරළා එනු කැමැත්තේ පෙරළා යේ නො, ඉදිරි බලනු කැමැත්තේ ඉදිරි බලනුයේ නො, අවට බලනු කැමැත්තේ අවට බලා නො, අත්පා හකුළනු කැමැත්තේ අත්පා හකුළා නො, අත්පා දික් කරනු කැමැත්තේ අත්පා දික් කෙරේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පෙරට යනු කැමැත්තේ පෙරට යේ නම් .. අත්පා දික් කරනු කැමැත්තේ අත්පා දික් කෙරේ නම්,

අනු. පා: භවත, යථාචිත්ත කායකම් නො වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි 'අඤ්ඤත්‍ර ගච්ඡිස්සාමී'ති අඤ්ඤත්‍ර ගච්ඡති -පෙ- 'අඤ්ඤං පසාරෙස්සාමී'ති අඤ්ඤං පසාරෙතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි 'අඤ්ඤත්‍ර ගච්ඡිස්සාමී'ති අඤ්ඤත්‍ර ගච්ඡති -පෙ- 'අඤ්ඤං පසාරෙස්සාමී'ති අඤ්ඤං පසාරෙති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති.

න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්තිකථා නිට්ඨිතා.

5. ප. පු: කායකර්ම චිත්තානුගතික නො වේ'යයි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: 'අන් තැනෙක යන්නෙමි'යි අන් තැනෙක යන කිසිවෙක් ඇත්තේ නො? ... 'අනෙකක් දික් කරන්නෙමි'යි අනෙකක් දික් කරන කිසිවෙක් ඇත්තේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් 'අන් තැනෙක යන්නෙමි'යි අන් තැනෙක යන ... 'අනෙකක් දිගු කරන්නෙමි'යි අනෙකක් දිගු කරන කිසිවෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: එකරුණින් භවත, කායකර්ම චිත්තානුගතික නො වෙති'යි කියයුතු මැ යැ.

න යථාචිත්තස්ස කායකම්මස්සාති කථා නිමි.

9 11.

අතීතානාගතෙහි සමන්නාගතකථා.

1. ස. පු: අතීතෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "අතීතෙන සමන්නාගතො'ති

2. ස. පු: අනාගතෙන සමන්නාගතො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතනන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතං, අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "අනාගතෙන සමන්නාගතො'ති

3. ස. පු: අතීතෙන රූපක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො අනාගතෙන රූපක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො පච්චුප්පන්නෙන රූපක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තීහි රූපක්ඛන්ධෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. 11.

අතීතානාගතෙහි සමන්නාගතකථා.

[අෂ්ටසමාපත්තිලාභීහුගේ සමවත්හු ඒකක්ෂණයෙහි නො පවත්නාහු නමුදු අතීත වශයෙනුදු අනාගත වශයෙනුදු ප්‍රත්‍යුත්පන්න වශයෙනුදු පවතිත්. ප්‍රතිවේධ කොට අපරිහීන වන හෙයින් 'සමාපත්ති ලාභීහ'යි කියනු ලැබේ. යම් කෙනෙක් විභාගවශයෙන් මෙසේ නො ගෙන 'ධ්‍යානලාභීන්ගේ අතීතානාගත ධ්‍යානයෝ ද ඇත් නු යි ඔහු අතීතානාගත ධ්‍යානයෙනුදු සමන්වාගතයහ'යි ලබ්ධි ගනිත් ද, ඒ අන්ධකනිකාය ආදීන්ගේ වාද බිඳුනම 'අතීතානාගතෙහි සමන්නාගත කථා' එයි]

1. ස. පු:	අතීතය හා සමන්වාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ
ස. අනු:	අතීතය නිරුද්ධ වූයේ පහව ගියේ විපරිණත වූයේ අස්තයට ගියේ මැනැවින් අස්තයට ගියේ නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අතීතය නිරුද්ධ වී නම්, විගත වී නම්, විපරිණත වී නම්, අස්තඞ්ගත වී නම්, අභ්‍යස්තඞ්ගත වී නම්,
අනු. පා	භවත, 'අතීතය හා සමන්වාගත වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.
2 ස. පු:	අනාගතය හා සමන්වාගත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා	එසේ යැ
ස. අනු:	අනාගතය නූපන්නේ, නො වූයේ, නො හටගත්තේ, නො නිපන්නේ, වෙසෙසින් නො නිපන්නේ, නො පහළ වූයේ නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ
අනු. ඨ:	ඉදින් අනාගතය නූපන්නේ නො වූයේ නො හැටූනේ නො නිපන්නේ වෙසෙසින් නො නිපන්නේ නො පහළ වූයේ වී නම්,
අනු. පා:	භවත, 'අනාගතය හා සමන්වාගත වෙහි'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
3. ස පු:	අතීත රූපස්කන්ධය හා සමන්වාගත වේ ද, අනාගත රූපස්කන්ධය හා සමන්වාගත වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න රූපස්කන්ධය හා සමන්වාගත වේ ද?
ප පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස අනු:	තුන් රූපස්කන්ධයෙකින් සමන්වාගත වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ . .

4. ස. පු: අතීතෙහි පඤ්චහි ඛන්ධෙහි සමන්නාගතො අනාගතෙහි පඤ්චහි ඛන්ධෙහි සමන්නාගතො පච්චුප්පන්නෙහි පඤ්චහි ඛන්ධෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පණ්ණරසහි ඛන්ධෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අතීතෙන චක්ඛායතනෙන සමන්නාගතො, අනාගතෙන චක්ඛායතනෙන සමන්නාගතො, පච්චුප්පන්නෙන චක්ඛායතනෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. තීහි චක්ඛායතනෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අතීතෙහි ද්වාදසහි ආයතනෙහි සමන්නාගතො, අනාගතෙහි ද්වාදසහි ආයතනෙහි සමන්නාගතො, පච්චුප්පන්නෙහි ද්වාදසහි ආයතනෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඡත්තිංසායතනෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අතීතාය චක්ඛුධාතුයා සමන්නාගතො, අනාගතාය චක්ඛුධාතුයා සමන්නාගතො, පච්චුප්පන්නාය චක්ඛුධාතුයා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තීහි චක්ඛුධාතූහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අතීතාහි අට්ඨාරසහි ධාතූහි සමන්නාගතො, අනාගතාහි අට්ඨාරසහි ධාතූහි සමන්නාගතො, පච්චුප්පන්නාහි අට්ඨාරසහි ධාතූහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: චතුපඤ්ඤාසධාතූහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අතීත පඤ්චස්කන්ධයෙන් සමන්නාගත වේ ද, අනාගත පඤ්චස්කන්ධයෙන් සමන්නාගත වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න පඤ්චස්කන්ධයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පසළොස් ස්කන්ධයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අතීත චක්ෂුරායතනයෙන් සමන්නාගත වේ ද, අනාගත චක්ෂුරායතනයෙන් සමන්නාගත වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න චක්ෂුරායතනයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තුන් චක්ෂුරායතනයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

6. ස. පු: අතීත ද්වාදශායතනයෙන් සමන්නාගත වේ ද, අනාගත ද්වාදශායතනයෙන් සමන්නාගත වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න ද්වාදශායතනයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සතිස් ආයතනයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

7. ස. පු: අතීත චක්ෂුර්ධාතුයෙන් සමන්නාගත වේ ද, අනාගත චක්ෂුර්ධාතුයෙන් සමන්නාගත වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න චක්ෂුර්ධාතුයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තුන් චක්ෂුර්ධාතුයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

8. ස. පු: අතීත අටළොස් ධාතුයෙන් සමන්නාගත වේ ද, අනාගත අටළොස් ධාතුයෙන් සමන්නාගත වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න අටළොස් ධාතුයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සියුපනස් ධාතුයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ

9. ස. පු: අතීතෙන චක්ඛුන්ද්‍රියෙන සමන්නාගතො, අනාගතෙන චක්ඛුන්ද්‍රියෙන සමන්නාගතො, පච්චුප්පන්නෙන චක්ඛුන්ද්‍රියෙන සමන්නාගතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තීහි චක්ඛුන්ද්‍රියෙහි සමන්නාගතො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අතීතෙහි බාවීසතින්ද්‍රියෙහි සමන්නාගතො, අනාගතෙහි බාවීසතින්ද්‍රියෙහි සමන්නාගතො, පච්චුප්පන්නෙහි බාවීසතින්ද්‍රියෙහි සමන්නාගතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ස. අනු: ඡසට්ඨින්ද්‍රියෙහි සමන්නාගතො’ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: න වත්තබ්බං අතීතානාගතෙහි සමන්නාගතො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි අට්ඨවිමොක්ඛඣායී, චතුන්නං ඣානානං නිකාමලාභී, නවන්නං[1] අනුපුබ්බවිහාරසමාපත්තීනං ලාභී’ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි, අත්ථි අට්ඨවිමොක්ඛඣායී, චතුන්නං ඣානානං නිකාමලාභී, නවන්නං අනුපුබ්බ-විහාරසමාපත්තීනං ලාභී,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: ‘‘අතීතානාගතෙහි සමන්නාගතො’ති.

අතීතානාගතෙහි සමන්නාගතකථා නිට්ඨිතා.

නවමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

ආනිසංසදස්සාවිස්ස සඤ්ඤෝජනානං පහානං,
අමතාරම්මණං සඤ්ඤෝජනං,
රූපං සාරම්මණං, අනුසයා අනාරම්මණා, එවමෙවං ඤාණං,
අතීතානාගතාරම්මණං චිත්තං, සබ්බං චිත්තං විතක්කානුපතිතං,
සබ්බසො විතක්කයතො විචාරයතො විතක්කවිප්ඵාරසද්දො,
න යථාචිත්තස්ස වාචා, තථෙව කායකම්මං,
අතීතානාගතෙහි සමන්නාගතො’ති

1. චතුන්නං - සීමු, PTS

9. ස. පු: අතීත චක්ඛුරින්ද්‍රියයෙන් සමන්නාගත වේ ද, අනාගත චක්ඛුරින්ද්‍රියයෙන් සමන්නාගත වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න චක්ඛුරින්ද්‍රියයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තුන් චක්ඛුරින්ද්‍රියයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: අතීත දෙව්සි, ඉන්ද්‍රියයෙන් සමන්නාගත වේ ද, අනාගත දෙව්සි ඉන්ද්‍රියයෙන් සමන්නාගත වේ ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්න දෙව්සි ඉන්ද්‍රියයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සසැට ඉන්ද්‍රියයෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11 ප. පු ‘අතීතානාගතයෙන් සමන්නාගත වෙති’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අෂ්ටවිමොක්ෂධ්‍යාන කරනුයෙක්, සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසේ ලබනුයෙක්, නව අනුපූර්වවිහාරසමාපත්ති ලබනුයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ ඉදින් අෂ්ටවිමොක්ෂධ්‍යාන කරනුයෙක්, සතර දුහැන් කැමැති සේ ලබනුයෙක්, නව අනුපූර්වවිහාරසමාපත්තීන් ලබනුයෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: තවත, එකරුණින් ‘අතීතානාගතයන් හා සමන්නාගත වෙති’යි කියැයුතු මැ යැ.

අතීතානාගතෙහි සමන්නාගතකථා නිමි.

නව වැනි වර්ගය නිමි.

එහි උද්දානය:

ආනිසංසකථා යැ, අමතාරම්මණකථා යැ, රූපං සාරම්මණන්ති කථා යැ, අනුසයා අනාරම්මණා’ති කථා යැ, ඤාණං අනාරම්මණන්ති කථා යැ, අතීතානාගතාරම්මණකථා යැ, විතක්කානුපතිතකථා යැ, විතක්කවිප්ඵාරසද්ද කථා යැ, න යථාචිත්තස්ස වාචාති කථා යැ, න යථාචිත්තස්ස කායකම්මන්ති කථා යැ, අතීතානාගතෙහි සමන්නාගත කථා යි.

දසමො වග්ගො.

10. 1.

නිරොධකථා.

1. ස. පු: උප්පත්තෙසියෙ පඤ්චක්ඛන්ධෙ අනිරුද්ධෙ කිරියා පඤ්චක්ඛන්ධා උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දසන්නං ඛන්ධානං සමොධානං හොති, දස ඛන්ධා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දසන්නං ඛන්ධානං සමොධානං හොති, දස ඛන්ධා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: උප්පත්තෙසියෙ පඤ්චක්ඛන්ධෙ අනිරුද්ධෙ කිරියා චත්තාරො ඛන්ධා උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නවන්නං ඛන්ධානං සමොධානං හොති, නව ඛන්ධා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නවන්නං ඛන්ධානං සමොධානං හොති, නව ඛන්ධා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

දසම වර්ගය.

10. 1.

නිරෝධකථා.

[උපපත්තෙසිය සඞ්ඛ්‍යාත භවාඞ්ගචිත්තයාගේ භඞ්ගය වන්නා හා මැ කුශල වූ හෝ අකුශල වූ හෝ සතර වැදෑරුම් ක්‍රියාස්කන්ධ හා චිත්ත-සමුට්ඨාන රූපස්කන්ධය දෑ'යි පඤ්චස්කන්ධයෝ උපදිති. 'උන් නූපන් කල භවාඞ්ගය නිරුද්ධ වත් මැ සන්තතිවිච්ඡේද වෙති'යි ලබ්ධි ගත් අන්ධකනිකායවාසීන්ගේ වාද බිඳුනට නිරෝධ කථා එයි.]

1. ස. පු: උපපත්තෙසිය වූ පඤ්චස්කන්ධයන් නිරුද්ධ නො වත් මැ ක්‍රියා පඤ්චස්කන්ධයෝ උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (උපපත්තෙසිය ස්කන්ධයන්ගේ ද ක්‍රියාස්කන්ධ-යන්ගේ දෑ'යි දශ ස්කන්ධයන්ගේ සමවධාන වේ ද, දශ ස්කන්ධයෝ සම්මුඛීභාවයට පැමිණෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: දශ ස්කන්ධයන්ගේ සමවධාන වේ ද, දශ ස්කන්ධයෝ සම්මුඛීභාවයට පැමිණෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (පුරිමපශ්චිම වශයෙනුදු උපපත්තෙසිය හා ක්‍රියා වශයෙනුදු නානාත්ථය සඳහා පිළිත කෙරෙයි.)

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනෙකුන්ගේ .. චිත්තයන් දෙදෙන-කුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: උපපත්තෙසිය සඞ්ඛ්‍යාත පඤ්චස්කන්ධයන් නිරුද්ධ නො වත් මැ ක්‍රියා සඞ්ඛ්‍යාත සතර ස්කන්ධයෝ උපදිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්කන්ධයන් නව දෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද? ස්කන්ධයෝ නව දෙනෙක් සම්මුඛීභාවයට පැමිණෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ස්කන්ධයන් නව දෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද, ස්කන්ධයෝ නව දෙනෙක් සම්මුඛීභාවයට පැමිණෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ...චිත්තයන් දෙදෙනකුගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: උපපත්තෙසියෙ පඤ්චක්ඛන්ධෙ අනිරුද්ධෙ කිරියා ඤාණං උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඛන්ධානං සමොධානං හොති, ද්වෙ ඛන්ධා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ද්වින්නං ඛන්ධානං සමොධානං හොති, ද්වෙ ඛන්ධා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ප. පු: උපපත්තෙසියෙ පඤ්චක්ඛන්ධෙ නිරුද්ධෙ මග්ගො උප්පජ්ජතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මතො මග්ගං භාවෙති, කාලඞ්කතො මග්ගං භාවෙතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

නිරොධකථා නිට්ඨිතා.

3. ස. පු: උපපත්තෙසිය සඞ්ඛ්‍යාත පඤ්චස්කන්ධයන් නිරුද්ධ නො වත් මැ (අනාලම්බනඥන සඞ්ඛ්‍යාත) ක්‍රියාඥනය උපදී ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සකන්ධයන් සදෙනකුගේ සමවධාන වේ ද, සකන්ධයෝ සදෙනෙක් සම්මුඛීභාවයට පැමි-ණෙත් ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස අනු: සකන්ධයන් සදෙනකුගේ සමවධාන වේ ද, සකන්ධයෝ සදෙනෙක් සම්මුඛීභාවයට පැමි-ණෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ප. පු: උපපත්තෙසිය සඞ්ඛ්‍යාත පඤ්චස්කන්ධයන් නිරුද්ධ වත් මැ මාර්ගය උපදනේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ. (නිරුද්ධ නො වත් මැ නූපදනා හෙයින් ප්‍රතිඥ යි.)

ප. අනු: මළේ මාර්ගභාවනා කෙරේ ද, කලුරිය කෙළේ මාර්ගභාවනා කෙරේ ද?

ස පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

නිරොධකථා නිමි.

10. 2.

රූපං මග්ගොතිකථා.

1. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගිස්ස රූපං මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "මග්ගසමඞ්ගිස්ස රූපං මග්ගො"ති.

2. ස. පු: සම්මා වාචා මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවජ්ජනා[1] පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවජ්ජනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවජ්ජනා[1] -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "සම්මාවාචා මග්ගො"ති.

3. ස. පු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 ආවට්ටනා - සීමු, මජසං, PTS.

10. 2.

රූපං මග්ගො'ති කථා.

[**'සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්ත සම්මාආජීව යන මේ මාර්ගාඞ්ගයෝ රූප වෙති'සි ලබ්ධි ඇත් මහිංසාසක සම්මිතිය මහාසඞ්ඝිකයන්ගේ වාද බිඳුනම 'රූපං මග්ගොති කථා'** එයි.]

1 ස. පු:	මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයාගේ රූපය මාර්ග වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සාලම්බන වේ ද, ඊට ආවජ්ජනා, අභොග, සමන්නාහාර, මනසිකාර, චෙතනා, ප්‍රාර්ථනා, ප්‍රණිධි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ. ...
ස. අනු:	අනාලම්බන නො? ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ නො වේ ද?
ප පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'මාර්ගසමඞ්ගීහුගේ රූපය මාර්ග යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	සම්මාවාචාව මාර්ග වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස අනු:	සාලම්බන වේ ද, ඇයට ආවජ්ජනා . . ප්‍රණිධි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අනාලම්බන නො? ඇයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ නො වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, ඇයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,
අනු. පා:	භවත, 'සම්මාවාචාව මාර්ග වේ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ
3. ස. පු:	සම්මාකම්මන්තය ... සම්මාආජීවය මාර්ග වේ ද?
ප පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සාලම්බන වේ ද, ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇත්තේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: තනු අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු: ඵ: හඤ්චි අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සම්මාආජීවො මග්ගො'ති.

4. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි මග්ගො, සා ච සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවජ්ජනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාවාචා මග්ගො, සා ච සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි මග්ගො, සා ච සාරම්මණා, අත්ථි තාය අවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො මග්ගො, සො ච සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මග්ගො, සො ච සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාවාචා මග්ගො, සා ච සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: .සම්මාසමාධි මග්ගො, සො ච සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො මග්ගො, සො ච සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. ආවට්ටනා - සීමු, මජසං, PTS

ස. අනු: අනාලම්බන නො? එයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, ‘සම්මාආජීවය මාර්‍ගී වේ යැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ

4. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි මාර්‍ගී වේ ද? ඔ ද සාලම්බන වෙයි, ඇයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාවාචාව මාර්‍ගී වෙයි. ඔ ද සාලම්බන වෙයි. ඇයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5 ස පු: සම්මාදිට්ඨිය මාර්‍ගී වෙයි. ඔ ද සාලම්බන වෙයි. ඇයට ආවජ්ජනා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තය ... සම්මාආජීවය මාර්‍ගී වෙයි. එ ද සාලම්බන වෙයි. ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සම්මාසඞ්කප්පය ... සම්මාවායාමය ... සම්මාසතිය ... සම්මාසමාධිය මාර්‍ගී වෙයි. එ ද සාලම්බන වෙයි. ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාවාචාව මාර්‍ගී වෙයි. ඔ ද සාලම්බන වෙයි. ඇයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

7. ස. පු: සම්මාසමාධිය මාර්‍ගී වෙයි. එ ද සාලම්බන වෙයි. ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තය .. සම්මආජීවය මාර්‍ගී වෙයි. එ ද සාලම්බන වෙයි. එයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: සම්මාවාචා මග්ගො, සා ච අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප පටිසඤ්ඤු: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි මග්ගො, සා ච අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සම්මාවාචා මග්ගො, සා ච අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටිසඤ්ඤු: ආමන්තා

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මග්ගො, සො ච අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො මග්ගො, සො ච අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටිසඤ්ඤු: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මග්ගො, සො ච අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවජ්ජනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: න වත්තබ්බං “මග්ගසමඞ්ගිස්ස රූපං මග්ගො”ති.

ස. පටිසඤ්ඤු: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සම්මාවාචා, සම්මාකම්මන්තො, සම්මාආජීවො මග්ගො’ති.

ස. පටිසඤ්ඤු: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සම්මාවාචා, සම්මාකම්මන්තො, සම්මාආජීවො මග්ගො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: මග්ගසමඞ්ගිස්ස රූපං මග්ගො’ති.

රූපං මග්ගො’ති කථා නිට්ඨිතා.

8. ස. පු: සම්මාවාචාව මාර්ගී වෙයි. ඔ ද අනාලම්බන වෙයි. ඈයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨිය මාර්ගී වෙයි. ඔ ද අනාලම්බන වෙයි. ඈයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9 ස. පු: සම්මාවාචාව මාර්ගී වෙයි. ඔ ද අනාලම්බන වෙයි ඈයට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්පය ... සම්මාවායාමය ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධිය මාර්ගී වෙයි. එ ද අනාලම්බන වෙයි. ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10 ස. පු: සම්මාකම්මන්තය ... සම්මාආජීවය මාර්ගී වෙයි. එ ද අනාලම්බන වෙයි. ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි ... සම්මාසඞ්කප්ප ... සම්මාවායම ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධි මාර්ගී වෙයි. එ ද අනාලම්බන වෙයි. ඊට ආවජ්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ප. පු: 'මාර්ගසමඞ්ගිහුගේ රූපය මාර්ගී වෙයි' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්ත සම්මාආජීව තුන මාර්ගී වන්නේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සම්මාවාචා සම්මාආජීව සම්මාකම්මන්ත තුන මාර්ගී වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'මාර්ගසමඞ්ගිහුගේ රූපය මාර්ගී වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ ...

රූපං මග්ගො'තිකථා නිමි.

10. 3.

පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස මග්ගකථා.

1. ස. පු: පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා උප්පන්නවත්ථුකා උප්පන්නා-රම්මණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පඤ්චවිඤ්ඤාණා උප්පන්නවත්ථුකා උප්පන්නා රම්මණා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පඤ්චවිඤ්ඤාණ-සමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

2. ස. පු: නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා පුරෙජාතවත්ථුකා පුරෙ-ජාතාරම්මණා, අජ්ඣත්තිකාවත්ථුකා බාහිරාරම්මණා, අසම්භින්නවත්ථුකා අසම්භින්නාරම්මණා, නානා වත්ථුකා නානාරම්මණා, න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්ති, න අසමන්නාහාරා උප්පජ්ජන්ති, න අමනසිකාරා උප්පජ්ජන්ති, න අබ්බොකිණ්ණා උප්පජ්ජන්ති, න අපුබ්බං අචරිමං උප්පජ්ජන්ති, න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සමනන්තරා උප්පජ්ජන්ති -පෙ- නනු පඤ්ච-විඤ්ඤාණා අනාභොගා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පඤ්චවිඤ්ඤාණා අනාභොගා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: පඤ්චවිඤ්ඤාණ-සමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

3. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10 3

පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස මග්ගකථා.

[‘චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී හොති - ඇසින් රූ දැක නිමිත්තග්‍රාහී නො වෙයි’ යන සූත්‍රය ඇසිරි කොට ‘පඤ්චවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇති’යි ලබ්ධි ගත් මහාසඞ්ඝිකයන්ගේ වාද බිඳුනට ‘පඤ්චවිඤ්ඤාණ සමඞ්ගිස්ස මග්ගකථා’ එයි.]

1. ස. පු. පඤ්චවිඥානසමඞ්ගීහට මාර්ගභාවනා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චවිඥානයෝ උත්පන්නවස්තුක උත්පන්නාලම්බන වූවාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පඤ්චවිඤ්ඤාණයෝ උත්පන්නවස්තුක උත්පන්නාලම්බන වෙත් නම්,

අනු පා: හවත, පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගීහට මාර්ගභාවනා ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: පඤ්චවිඤ්ඤාණයෝ පුරෙජාතවස්තුක පුරෙජාතාලම්බන, ආධ්‍යාත්මිකවස්තුක බාහ්‍යාලම්බන, අසම්භින්නවස්තුක අසම්භින්නාලම්බන, නානාවස්තුක නානාලම්බන වූවාහු, අන්‍යෝ’න්‍යගොචරවිෂය අනුභව නො කෙරෙත් නු’ සමන්නාහාර නැති වැ නූපදිත් නු? මනසිකාර නැති වැ නූපදිත් නු? අව්‍යාකීර්ණ වැ නූපදිත් නු? පෙරපසු නො වැ නූපදිත් නු? අන්‍යෝන්‍යයනට සමනන්තර වැ නූපදිත් නු? ... පඤ්චවිඥානයෝ ආභොග (ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා) නැත්තාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පඤ්චවිඤ්ඤානයෝ අනාභොග වෙත් නම්,

අනු. පා: පඤ්චවිඤ්ඤාණසමන්නාගතයහට මාර්ගභාවනා ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3 ස. පු: චක්ෂුර්විඥාන සමඞ්ගතයහට මාර්ගභාවනා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥානය ශූන්‍යතාය ඇරැබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති

ප: පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ"න්ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ථ: හඤ්චි "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

6. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

ප. පටි ඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජ-තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ වෙදනං ආරබ්භ සඤ්ඤං ආරබ්භ චෙතනං ආරබ්භ චිත්තං ආරබ්භ චක්ඛුං ආරබ්භ -පෙ- කායං ආරබ්භ -පෙ- සද්දං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

a මජ්ඣිමනිකාය, උපරිපණ්ණාසක - ඡඡක්කසුත්ත.

4. ස. පු: චක්‍ෂුර්විඥානය ශූන්‍යතය ඇරබෑ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: චක්‍ෂුසත් ශූන්‍යතයත් නිසා චක්‍ෂුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

5. ස. පු: චක්‍ෂුසත් ශූන්‍යතයත් නිසා චක්‍ෂුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: "චක්‍ෂුසත් ශූන්‍යතයත් නිසා චක්‍ෂුර්විඥානය උපදනේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?

ප. පටි: නැති.

ස. අනු: "චක්‍ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්‍ෂුර්විඥානය උපදනේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. ඨ: ඉදින් "චක්‍ෂුසත් රූපයනුත් නිසා චක්‍ෂුර්විඥානය උපදනේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, චක්‍ෂුසත් ශූන්‍යතයත් නිසා චක්‍ෂුර්විඥානය උපදනේ"යයි නො කියැයුතු මෑ යෑ

6. ස. පු: චක්‍ෂුර්විඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානය අතීතානාගත අරමුණු ඇරබෑ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

7. ස. පු: චක්‍ෂුර්විඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානය ස්පර්ශය ඇරබෑ වේදනාව ඇරබෑ සංඥාව ඇරබෑ චේතනාව ඇරබෑ චිත්තය ඇරබෑ චක්‍ෂුස ඇරබෑ ... කාය ඇරබෑ ... ශබ්දය ඇරබෑ... ස්පෘෂ්ටව්‍යය ඇරබෑ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

8. ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා, මනොවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා, මනොවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා, මනොවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ -පෙ- වෙදනං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ -පෙ- වෙදනං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: න වත්තබ්බං පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී හොති, නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී -පෙ- සොතෙන සද්දං සුත්වා, -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී"ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පටි. ආ: තෙන හි පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස අත්ථි මග්ගභාවනා'ති.

පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස මග්ගකථා නිට්ඨිතා.

a මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක - මහාගොපාලක සුත්ත

8. ස. පු: මනොවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇත, මනොවිඥානය ශුන්‍යතා ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇත, චක්‍ෂුර්විඥානය ශූන්‍යතාව ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: මනොවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇත, මනොවිඥානය අතීතානාගතය අරබැ උපදනේ වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: චක්‍ෂුර්විඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇත, චක්‍ෂුර්විඥානය අතීතානාගතය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: මනොවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇත, මනොවිඥානය ස්පර්ශය ඇරබැ ... වෙදනාව ඇරබැ ... සප්‍රෂ්ටව්‍යය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇත, චක්‍ෂුර්විඥානය ස්පර්ශය ඇරබැ ... වෙදනාව ඇරබැ ... සප්‍රෂ්ටව්‍ය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ප. පු: 'පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ ඇසින් රූ දැක නිමිත්තග්‍රාහී නො වෙයි. අනුව්‍යඤ්ජනග්‍රාහී නො වෙයි ... කනින් ශබ්ද අසා ... ඝ්‍රාණයෙන් ගඣ ආඝ්‍රාණ කොට ... දිවින් රස අස්වාද කොට ... කයින් සප්‍රෂ්ටව්‍ය ස්පර්ශ කොට නිමිත්තග්‍රාහී නො වෙයි, අනුව්‍යඤ්ජනග්‍රාහී නො වේ"යයි වදාළ වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

පටි. ආ: එ කරුණින් පඤ්චවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලයාහට මාර්ගභාවනා ඇත.

පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස මග්ගකථා නිමි.

10. 4.

පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලාපි අකුසලාපී’තිකථා.

1. ස. පු: පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලා’පි අකුසලාපී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා උප්පන්නවත්ථුකා උප්පන්නාරම්මණා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: හඤ්චි පඤ්චවිඤ්ඤාණා උප්පන්නවත්ථුකා උප්පන්නාරම්මණා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලා’පි අකුසලාපී’ති.

2. ස. පු. නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා පුරෙජාතවත්ථුකා පුරෙජාතාරම්මණා අජ්ඣත්තිකවත්ථුකා බාහිරාරම්මණා අසම්භින්නවත්ථුකා අසම්භින්නාරම්මණා නානාවත්ථුකා නානාරම්මණා න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්ති, න අසමන්නාහාරා උප්පජ්ජන්ති, න අමනසිකාරා උප්පජ්ජන්ති, න අබ්බොකිණ්ණා උප්පජ්ජන්ති, න අපුබ්බං අචරිමං උප්පජ්ජන්ති, න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සමනන්තරා උප්පජ්ජන්ති -පෙ- නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා අනාභොගා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ හඤ්චි පඤ්චවිඤ්ඤාණා අනාභොගා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලාපි අකුසලා’පීති.

3. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

10. 4.

පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලාපි අකුසලාපී'තිකථා.

1. ස. පු: පඤ්චවිඥානයෝ කුසල්වූවාහුත් අකුසල්වූවාහුත් වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චවිඥානයෝ උත්පන්නවස්තුක උත්පන්නාලම්බන වූවාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පඤ්චවිඥානයෝ උත්පන්නවස්තුක උත්පන්නාලම්බන වූවාහු නම්,

අනු. පා: හවත, 'පඤ්චවිඥානයෝ කුසල් වූවාහුත් අකුසල් වූවාහුත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: පඤ්චවිඤ්ඤානයෝ පුරෙජාතවස්තුක පුරෙජාතාලම්බන වූවාහු ආධ්‍යාත්මිකවස්තුක බාහ්‍යාලම්බන වූවාහු අසම්භින්නවස්තුක අසම්භින්නාලම්බන වූවාහු නානාවස්තුක නානාලම්බන වූවාහු උනුන් සතු ගොචරවිෂය නො වළඳන්නාහු නො? සමන්වාහාර රහිත වැ නූපදනාහු නො? අමනසිකාර හෙතුයෙන් නූපදනාහු නො? අව්‍යාකීර්ණව නූපදනාහු නො? පෙරපසු නො වී නූපදනාහු නො? උනුනට සමනන්තර වැ නූපදනාහු නො? ... පඤ්චවිඥානයෝ ආභොග රහිත වූවාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ. ඉදින් පඤ්චවිඥානයෝ අනාභොග වෙත් නම්,

අනු. පා: හවත 'පඤ්චවිඥානයෝ කුසල් වූවාහුත් අකුසල් වූවාහුත් වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ

3. ස. පු: චක්ෂුර්විඥානය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥානය ශූන්‍යතා ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

4 ස පු: චක්ෂුර්විඥානය ශූන්‍යතා ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: නත්ථි.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛු විඤ්ඤාණ"න්ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඵ: හඤ්චි 'චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති. චක්ඛුවිඤ්ඤාණ'න්ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ'න්ති.

6 ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7 ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ -පෙ- චිත්තං ආරබ්භ -පෙ- චක්ඛුං ආරබ්භ -පෙ- කායං ආරබ්භ -පෙ- සද්දං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8 ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පි. මනො-විඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පි. චක්ඛු-විඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

a මජ්ඣිමනිකාය, උපරිපණ්ණාසක - ඡඡක්ක සුත්ත

ස. අනු: ඇසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

5. ස. පු: ඇසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: "ඇසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: නැත.

ස. අනු: "ඇසත් රූපයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් "ඇසත් රූපයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'ඇසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ෂුර්විඥානය උපදනේ යැ'යි නො කියයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: චක්ෂුර්විඥානය කුශලත් අකුශලත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥානය අතීතානාගතය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු ය ...

7. ස. පු: චක්ෂුර්විඥානය කුශලත් අකුසලත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥානය ස්පර්ශය ඇරබැ ... චින්තනය ඇරබැ ... චක්ෂුස ඇරබැ ... කාය ඇරබැ ... ශබ්දය ඇරබැ... සප්‍රෂටව්‍යය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

8. ස. පු: මනොවිඥානය කුශලත් අකුශලත් වෙයි. මනොවිඥානය ශූන්‍යතාව ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥානය කුශලත් අකුශලත් වෙයි. චක්ෂුර්විඥානය ශූන්‍යතාව ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියයුතු යැ ...

9. ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පි. මනොවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පි. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10 ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පි. මනොවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ -පෙ- චිත්තං ආරබ්භ -පෙ- කායං ආරබ්භ -පෙ- සද්දං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පි. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: න වත්තබ්බං: පඤ්චවිඤ්ඤාණං කුසලම්පි අකුසලම්පී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- න නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- න නිමිත්තග්ගාහී හොතී"ති.[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තොතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා,

ප. ආ: තෙන හි "පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලා'පි අකුසලාපී'ති

පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලාපි අකුසලාපී'ති කථා නිට්ඨිතා.

---

a මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක - මහාගොපාලක සුත්ත

9. ස. පු: මනොවිඥනය කුශලත් අකුශලත් වෙයි. මනොවිඥනය අතීතානාගතය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥනය කුශලත් අකුශලත් වෙයි. චක්‍ෂුර්විඥනය අතීතානාගතය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: මනොවිඥනය කුශලත් අකුශලත් වෙයි. මනොවිඥනය ස්පර්‍ශය ඇරබැ ... චිත්තය ඇරබැ... කය ඇරබැ ... ශබ්දය ඇරබැ ... ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥනය කුශලත් අකුශලත් වෙයි. චක්‍ෂුර්විඥනය ස්පර්‍ශය ඇරබැ ... ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ප. පු: 'පඤ්චවිඥනය කුශලත් අකුශලත් වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ ඇසින් රූ දැක නිමිත්තග්‍රාහී වෙයි ... නිමිත්තග්‍රාහී නො වෙයි ... කනින් ශබ්ද අසා ... කයින් ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යය ස්පර්‍ශ කොට නිමිත්තග්‍රාහී වෙයි ... නිමිත්තග්‍රාහී නො වේ" යයි වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණෙන් පඤ්චවිඥනයෝ කුසල් වූවාහුත් අකුසල් වූවාහුත් වෙති.

පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලාපි අකුසලාපී'ති කථා නිමි.

10. 5.

පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගාති කථා.

1. ස. පු: පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා උප්පන්නවත්ථුකා උප්පන්නාරම්මණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පඤ්චවිඤ්ඤාණා උප්පන්නවත්ථුකා උප්පන්නාරම්මණා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගා"ති.

2. ස. පු: නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා පුරෙජාතවත්ථුකා පුරෙජාතාරම්මණා, අජ්ඣත්තිකවත්ථුකා බාහිරාරම්මණා, අසම්භින්නවත්ථුකා අසම්භින්නාරම්මණා නානාවත්ථුකා නානාරම්මණා, න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්ති, න අසමන්නාහාරා උප්පජ්ජන්ති, න අමනසිකාරා උප්පජ්ජන්ති, න අබ්බොකිණ්ණා[1] උප්පජ්ජන්ති, න අපුබ්බං අචරිමං උප්පජ්ජන්ති, නනු පඤ්චවිඤ්ඤාණා න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සමනන්තරා උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පඤ්චවිඤ්ඤාණා න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සමනන්තරා උප්පජ්ජන්ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගා"ති.

3. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සාභොගන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1 අබ්බොකිණ්ණා - සීමු.

10. 5.

පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගාති කථා.

['ආභොග' නම් කුශල වශයෙනුදු අකුශල වශයෙනුදු වෙයි. බුදුන් විසිනුදු "චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති, න නිමිත්තග්ගාහී හොති – ඇසින් රූ දැක නිමිත්තග්‍රාහී වෙයි, නිමිත්තග්‍රාහී නො වේ" යනාදිය වදාළ සූත්‍රාන්ත ඇත. එය අයොනිසොමනසිකාරයෙන් ගෙන 'පඤ්චවිඤ්ඤානයෝත් සාභොගයහ'යි ලබ්ධි ගත් මහාසඞ්ඝිකයන්ගේ මාද බිඳුනට 'පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගාති කථා' එයි.]

1. ස. පු: පඤ්චවිඥනයෝ සාභොග (ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා සහිත) වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චවිඥනයෝ උත්පන්නාවස්තුක උත්පන්නාලම්බන වූවාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පඤ්චවිඥනයෝ උත්පන්නාවස්තුක උත්පන්නාලම්බන වෙත් නම්,

අනු. පා: 'භවත 'පඤ්චවිඥනයෝ සාභොගයහ'යි නො කියයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: පඤ්චවිඥනයෝ පුරෙජාතවස්තුක පුරෙජාතාලම්බන වූවාහු ආධ්‍යාත්මික වස්තුක බාහ්‍යාලම්බන වූවාහු අසම්භින්නාවස්තුක අසම්භින්නාලම්බන වූවාහු නානාවස්තුක නානාලම්බන වූවාහු උනුන් සතු ගොචරවිෂය නො වළඳන්නාහු නො වෙත් ද, සමන්වාහරණ රහිත වැ නූපදනාහු නො වෙත් ද, අමනසිකාර හෙතුයෙන් නූපදනාහු නො වෙත් ද, අව්‍යාකීර්ණ වැ නූපදනාහු නො වෙත් ද, පෙරපසු නො වී නූපදනාහු නො වෙත් ද? පඤ්චවිඥනයෝ උනුනට සමනන්තර වැ නූපදනාහු නො වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පඤ්චවිඥනයෝ උනුනට සමනන්තර වැ නූපදනාහු වෙත් නම්,

අනු. පා: භවත 'පඤ්චවිඥනයෝ සාභොගයහ'යි නො කියයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: චක්ෂුර්විඥනය සාභොග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥනය ශූන්‍යතා ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

4. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා:ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: නත්ථි.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛු-විඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච සුඤ්ඤතඤ්ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ'න්ති.

6. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සාභෝගන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජ-තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සාභෝගන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ –පෙ– ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: චක්ඛුර්විඥානය ශූන්‍යතා ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: චක්ඛුසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: "චක්ඛුසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: නැත.

ස. අනු: "චක්ඛුසත් රූපයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් "චක්ඛුසත් රූපයනුත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ නම්,

අනු. පා: භවත 'චක්ඛුසත් ශූන්‍යතාත් නිසා චක්ඛුර්විඥානය උපදනේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: චක්ඛුර්විඥානය සාභොග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුර්විඥානය අතීතානාගත ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: චක්ඛුර්විඥානය සාභොග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු චක්ඛුර්විඥානය ස්පර්ශය ඇරබැ ... සප්‍රණවව්‍යය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණං සාභොගං, මනොවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සාභොගං, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණං සාභොගං මනොවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සාභොගං, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අතීතානාගතං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: මනොවිඤ්ඤාණං සාභොගං, මනොවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සාභොගං, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ඵස්සං ආරබ්භ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං ආරබ්භ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: න වත්තබ්බං: "පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගා"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- න නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- න නිමිත්තග්ගාහී හොතී"ති[1] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි 'පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගා'ති.

පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගාති කථා නිට්ඨිතා.

[1] මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක - මහාගොපාලක සුත්ත.

8. ස. පු: මනොවිඥානය සාභොගය යෑ, මනොවිඥානය ශූන්‍යතා ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානය සාභොග යෑ, චක්‍ෂුර්විඥානය ශූන්‍යතා ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

9. ස පු: මනොවිඥානය සාභොග යෑ, මනොවිඥානය අතීතානාගතය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානය සාභොග යෑ, චක්‍ෂුර්විඥානය අතීතානාගතය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

10. ස. පු: මනොවිඥානය සාභොග යෑ, මනොවිඥානය ස්පර්ශය ඇරබැ ... සප්‍රෂ්ටව්‍යය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානය සාභොග යෑ, චක්‍ෂුර්විඥානය ස්පර්ශය ඇරබැ ... සප්‍රෂ්ටව්‍යය ඇරබැ උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ ...

11. ප. පු: 'පඤ්චවිඥානය සාභොග වේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි මහණ ඇසින් රූ දැක නිමිත්තග්‍රාහී වෙයි ... නිමිත්තග්‍රාහී නො වෙයි... කනින් ශබ්ද අසා ... කයින් සප්‍රෂ්ටව්‍යය ස්පර්ශ කොට නිමිත්තග්‍රාහී වෙයි ... නිමිත්තග්‍රාහී නො වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. ආ: එකරුණින් 'පඤ්චවිඥානයෝ සාභොගයහ.'

පඤ්චවිඤ්ඤාණා සාභොගාති කථා නිමි.

10. 6.

ද්වීහි සීලෙහී'ති කථා.

1. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ද්වීහි සීලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ද්වීහි ඵස්සෙහි ද්වීහි වෙදනාහි ද්වීහි සඤ්ඤාහි ද්වීහි චෙතනාහි ද්වීහි චිත්තෙහි ද්වීහි සද්ධාහි ද්වීහි විරියෙහි ද්වීහි සතීහි ද්වීහි සමාධීහි ද්වීහි පඤ්ඤාහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන සීලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන ඵස්සෙන ලොකියාය වෙදනාය ලොකියාය සඤ්ඤාය ලොකියාය චෙතනාය ලොකියෙන චිත්තෙන ලොකියාය සද්ධාය ලොකියෙන විරියෙන ලොකියාය සතියා ලොකියෙන සමාධිනා ලොකියාය පඤ්ඤාය සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සීලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච ඵස්සෙන සමන්නාගතො -පෙ- ලොකියාය ච ලොකුත්තරාය ච පඤ්ඤාය සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන සීලෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී පුථුජ්ජනො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. 6.

දවිහි සීලෙහී'ති කථා.

['මාර්ග සමඞ්ගී පුද්ගලයා ලෞකික ශීලයෙන් සිල්වත් වැ ලෝකොත්තර මාර්ග භවන හෙයින් ලෞකික ශීලයෙනුදු මාර්ගක්ෂණයෙහි ලෝකොත්තර ශීලයෙනුදු මෙසේ උභය ශීලයෙකින් සමන්නාගත යැ' යන මහාසාඞ්ඝිකයන්ගේ ලබ්ධි බිඳුනට "දවිහි සීලෙහී'ති කථා" එයි.]

1. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල සිල් දෙකෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ස්පර්ශ දෙකෙකින් වේදනා දෙකෙකින් සංඥා දෙකෙකින් චේතනා දෙකෙකින් චිත්ත දෙකෙකින් ශ්‍රද්ධා දෙකෙකින් වීර්ය දෙකෙකින් ස්මෘති දෙකෙකින් සමාධි දෙකෙකින් ප්‍රඥා දෙකෙකින් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික ශීලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික ස්පර්ශයෙන් ලෞකික වේදනායෙන් ලෞකික සංඥායෙන් ලෞකික චේතනායෙන් ලෞකික චිත්තයෙන් ලෞකික ශ්‍රද්ධායෙන් ලෞකික වීර්යයෙන් ලෞකික ස්මෘතියෙන් ලෞකික සමාධියෙන් ලෞකික ප්‍රඥායෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලෝකොත්තර වූත් ශීලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලෝකොත්තර වූත් ස්පර්ශයෙන් සමන්නාගත වේ ද ... ලෞකික වූත් ලෝකොත්තර වූත් ප්‍රඥායෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික ශීලයෙන් සමන්නාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල පෘථග්ජන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය සම්මාවාචාය සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය සම්මාදිට්ඨියා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය සම්මාවාචාය සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන සම්මාසඞ්කප්පෙන -පෙ- ලොකියෙන සම්මාවායාමෙන -පෙ- ලොකියාය සම්මාසතියා -පෙ- ලොකියෙන සම්මාසමාධිනා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන සම්මාකම්මන්තෙන -පෙ- ලොකියෙන සම්මාආජීවෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය සම්මාදිට්ඨියා -පෙ- ලොකියෙන සම්මාසමාධිනා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය ච ලොකුත්තරාය ච සම්මාවාචාය සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය ච ලොකුත්තරාය ච සම්මාදිට්ඨියා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය ච ලොකුත්තරාය ච සම්මාවාචාය සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සම්මාසඞ්කප්පෙන -පෙ- ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සම්මාවායාමෙන -පෙ- ලොකියාය ච ලොකුත්තරාය ච සම්මාසතියා -පෙ- ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සම්මාසමාධිනා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික සම්‍යග්වාචායෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිසක්ඛ: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික සම්‍යග්දෘෂ්ටියෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික සම්‍යග්වාචායෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිසක්ඛ: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික සම්‍යක්සඞ්කල්පයෙන් ... ලෞකික සම්‍යග්ව්‍යායාමයෙන් ... ලෞකික සම්‍යක් සමෘතියෙන්... ලෞකික සම්‍යක්-සමාධියෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික සම්‍යක්කර්මාන්ත-යෙන් ... ලෞකික සම්‍යක් ආජීවයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිසක්ඛ: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික සම්‍යග්දෘෂ්ටියෙන් ... ලෞකික සම්‍යක්සමාධියෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යග්වාචායෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිසක්ඛ: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යග්දෘෂ්ටියෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යග්වාචායෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිසක්ඛ: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යක්සංකල්පයෙන් ... ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යග්ව්‍යායාමයෙන් ... ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යක්-සමෘතියෙන් ... ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යක් සමාධියෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සම්මාආජීවෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියාය ච ලොකුත්තරාය ච සම්මාදිට්ඨියා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සම්මාආජීවෙන සමන්නාගතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගසමඞ්ගී ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සම්මාසඞ්කප්පෙන -පෙ- ලොකියෙන ච ලොකුත්තරෙන ච සම්මාසමාධිනා සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ප. පු: න වත්තබ්බං: 'මග්ගසමඞ්ගී ද්විහි සීලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ලොකියෙ සීලෙ නිරුද්ධෙ මග්ගො උප්පජ්ජතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු. දුස්සීලො ඛණ්ඩසීලො ඡින්නසීලො මග්ගං භාවෙතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි මග්ගසමඞ්ගී ද්විහි සීලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ද්විහි සීලෙහී'ති කථා නිට්ඨිතා.

10. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යක් ආජීවයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යග්දෘෂ්ටියෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යක් ආජීවයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යක්සංකල්පයෙන් ... ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් සම්‍යක් සමාධියෙන් සමන්‍වා-ගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ප. පු: 'මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ශීල දෙකෙකින් සමන්‍වා-ගත වේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ලෞකික ශීලය නිරුද්ධ කල්හි මාර්ගය උපදනේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: දුශ්ශීල, ඛණ්ඩශීල, ජිහ්නශීල පුද්ගල මාර්ගය වඩා ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල ශීල දෙකෙකින් සමන්‍වාගත වෙයි.

ද්විහි සීලෙහී'ති කථා නිමි.

10. 7.

සීලං අචෙතසිකන්ති කථා.

1. ස. පු: සීලං අචෙතසිකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- කායායතනං -පෙ- රූපායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සීලං අචෙතසිකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඵස්සො අචෙතසිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සීලං අචෙතසිකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා අචෙතසිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ඵස්සො චෙතසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං චෙතසිකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා චෙතසිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං චෙතසිකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. 7.

සීලං අචෙතසිකන්ති කථා.

[ශීලය ඇති වී නැති වුව ද සමාදාන හෙතුයෙන් වූ ශීලොපචයෙක් ඇත. එසින් හේ සිල්වත් නම් වෙයි. මේ හෙතුයෙන් 'ශීලය අචෙතසික ය'යි ලබ්ධි ගත් මහාසඞ්ඝිකයන්ගේ වාදය බිඳුනට 'සීලං අචෙතසිකන්ති කථා' එයි.]

1. ස. පු: ශීලය අචෙතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූප, නිර්වාණ චක්ෂුරායතන ... කායායතන .. රූපායතන ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ශීලය අචෙතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ස්පර්ශය අචෙතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ශීලය අචෙතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනා ... සංඥා ... චෙතනා ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය ... ස්මෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා අචෙතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ස්පර්ශය චෙතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලය චෙතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: වෙදනාව .... සංඥාව .. චෙතනාව ... ශ්‍රද්ධාව .. වීර්‍ය්‍යය ... ස්මෘතිය ... සමාධිය ... ප්‍රඥාව චෙතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලය චෙතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සීලං අචෙතසිකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනිට්ඨඵලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: නනු ඉට්ඨඵලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ඉට්ඨඵලං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සීලං අචෙතසිකන්ති.'

7. ස. පු: සද්ධා ඉට්ඨඵලා, සද්ධා චෙතසිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං ඉට්ඨඵලං, සීලං චෙතසිකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා ඉට්ඨඵලා, පඤ්ඤා චෙතසිකා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං ඉට්ඨඵලං, සීලං චෙතසිකන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු. සීලං ඉට්ඨඵලං, සීලං අචෙතසිකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්ධා ඉට්ඨඵලා, සද්ධා අචෙතසිකා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සීලං ඉට්ඨඵලං, සීලං අචෙතසිකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා ඉට්ඨඵලා, පඤ්ඤා අචෙතසිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: සීලං අචෙතසිකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

6. ස. පු: ශීලය අචෛතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනිෂ්ටඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: ඉෂ්ටඵල වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඉෂ්ටඵල වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'ශීලය අචෛතසික වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: ශ්‍රද්ධාව ඉෂ්ටඵල වෙයි, ශ්‍රද්ධාව චෛතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලය ඉෂ්ටඵල වෙයි, ශීලය චෛතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: වීර්‍ය්‍යය ... ස්මෘතිය .... සමාධිය ... ප්‍රඥාව ඉෂ්ටඵල වෙයි, ප්‍රඥාව චෛතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලය ඉෂ්ටඵල වෙයි, ශීලය චෛතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: ශීලය ඉෂ්ටඵල වෙයි, ශීලය අචෛතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රද්ධාව ඉෂ්ටඵල වෙයි, ශ්‍රද්ධාව අචෛතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ශීලය ඉෂ්ටඵල වෙයි, ශීලය අචෛතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වීර්‍ය්‍යය ... ස්මෘතිය ... සමාධිය ... ප්‍රඥාව ඉෂ්ටඵල වෙයි, ප්‍රඥාව අචෛතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11 ස. පු: ශීලය අචෛතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඵලං, අවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: නනු සඵලං සවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සඵලං සවිපාකං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සීලං අචෙතසිකා'න්ති.

12. ස. පු: චක්ඛායතනං අචෙතසිකං, අවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං අචෙතසිකං අවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සොතායතනං -පෙ- කායායතනං -පෙ- රූපායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං අචෙතසිකං, අවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං අචෙතසිකං, අවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සීලං අචෙතසිකං සවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. චක්ඛායතනං අචෙතසිකං සවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15 ස. පු: සීලං අචෙතසිකං සවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතායතනං -පෙ- කායායතනං -පෙ- රූපායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං අචෙතසිකං සවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: සම්මාවාචා අචෙතසිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සම්මාදිට්ඨි අචෙතසිකාති'.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:	අඵල, අවිපාක වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. පු:	සඵල සවිපාක නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් සඵල සවිපාක වේ නම්,
අනු. පා:	භවත 'ශීලය අචේතසික වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

12. ස. පු:	චක්ෂුරායතනය අචේතසික යැ, අවිපාක වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ශීලය අචේතසික යැ, අවිපාක වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13 ස. පු:	ශ්‍රොත්‍රායතනය... කායායතනය... රූපායතනය ... ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය අචේතසික යැ, අවිපාක වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ
ස. අනු:	ශීලය අචේතසික යැ, අවිපාක වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු:	ශීලය අචේතසික යැ, සවිපාක වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	චක්ෂුරායතනය අචේතසික යැ, සවිපාක වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු:	ශීලය අචේතසික යැ, සවිපාක වේ ද?
ප. පටි:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ශ්‍රොත්‍රායතනය... කායායතනය... රූපායතනය ... ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය අචේතසික යැ, සවිපාක වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස. පු:	සම්මාවාචාව අචේතසික වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සම්මාදිට්ඨිය අචේතසික වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: සම්මාවාචා අචෙතසිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි අචෙතසිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො අචෙතසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි අචෙතසිකා'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: සම්මාආජීවො අචෙතසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි අචෙතසිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි චෙතසිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාවාචා චෙතසිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස පු: සම්මාදිට්ඨි චෙතසිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො චෙතසිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි චෙතසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාවාචා චෙතසිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: සම්මාවාචා අචෙතසිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්ප .. සම්මාවායාම ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධි අචෙතසිකා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ . .

18. ස. පු: සම්මාකම්මන්ත ... සම්මාආජීව ... අචෙතසිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි අචෙතසිකා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: සම්මාආජීව අචෙතසිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්ප ... සම්මාවායාම ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධි අචෙතසිකා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි චෙතසිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාවාචා චෙතසිකා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි චෙතසිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්ත ... සම්මාආජීව චෙතසිකා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: සම්මාසංකප්ප ... සම්මාවායාම ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධි චෙතසිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාවාචා චෙතසිකා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

23. ස. පු: සම්මාසමාධි චෙතසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො චෙතසිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ප. පු න වත්තබ්බං: සීලං අචෙතසිකන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සීලෙ උප්පජ්ජිත්වා නිරුද්ධෙ දුස්සීලො හොතී'ති

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි සීලං අචෙතසිකන්ති.

සීලං අචෙතසිකන්ති කථා නිට්ඨිතා.

23. ස. පු: සම්මාසමාධි චෛතසික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්ත ... සම්මාආජීව චෛතසික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

24. ප. පු: 'ශීලය අචෛතසික වේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ශීලය ඉපදී නිරුද්ධ වත් මැ දුශ්ශීල වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් ශීලය අචෛතසික වේ. (ලබ්ධිය පිහිටුවාලීම නුනුවණින් ගත් වන බැවින් නො පිහිටුවාලූයේ මැ වෙයි.)

සීලං අචෙතසිකන්ති කථා නිමි.

10. 8.

සීලං න චිත්තානුපරිවත්තීතිකථා.

1 ස. පු: සීලං න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සීලං න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඵස්සො න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සීලං න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ඵස්සො චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. 8.

සීලං න චිත්තානුපරිවත්තීතිකථා.

[මෙහි ද නිදානය 'සීලං අචෙතසිකන්ති' කථාවෙහි නිදානය මෙනි.]

1. ස. පු:	ශීලය සිතට අනුව පෙරළෙන සැහැවි ඇති නො වන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ යැ.
ස. අනු:	රූප, නිර්වාණ, චක්ෂුරායතන ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ. ...
2. ස. පු:	ශීලය චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ස්පර්ශය චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
3. ස. පු:	ශීලය චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	වෙදනා ... සඤ්ඤා ... චෙතනා ... සද්ධා ... විරිය ... සති ... සමාධි ... පඤ්ඤා චිත්තානු-පරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?
ප. පටි.	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4. ස. පු:	ස්පර්ශය චිත්තානුපරිවර්ති වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ශීලය චිත්තානුපරිවර්ති වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු:	වෙදනා ... සඤ්ඤා ... චෙතනා ... සද්ධා ... විරිය ... සති ... සමාධි ... පඤ්ඤා චිත්තානු-පරිවර්ති වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ශීලය චිත්තානුපරිවර්ති වේ ද?
ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සම්මාවාචා න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: සම්මාවාචා න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සම්මාආජීවො න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාවාචා චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11 ස. පු: සම්මාදිට්ඨි චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සම්මාවාචා චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස පු: සම්මාවාචා චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. සම්මාසඞ්කප්ප ... සම්මාවායාම ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධි චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: සම්මාකම්මන්ත ... සම්මාආජීව චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: සම්මාදිට්ඨි චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: සම්මාආජීව චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: සම්මාසඞ්කප්ප ... සම්මාවායාම ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධි චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාවාචා චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

11. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්ත ... සම්මාආජීව චිත්තානුපරිවර්ති නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සම්මාවාචා චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13 ස. පු: සම්මාසමාධි චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො චිත්තානු-පරිවත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ප. පු: න වත්තබ්බං: සීලං න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සීලෙ උප්පජ්ජිත්වා නිරුද්ධෙ දුස්සීලො හොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි 'සීලං න චිත්තානුපරිවත්තී'ති.

සීලං න චිත්තානුපරිවත්තීති කථා නිට්ඨිතා.

12. ස. පු: සම්මාසඞ්කප්ප ... සම්මාවායාම ... සම්මාසති ... සම්මාසමාධි චිත්තානුපරිවර්ත්‍රී නො වත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්මාවාචා චිත්තානුපරිවර්ත්‍රී නො වත්නී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: සම්මාසමාධි චිත්තානුපරිවර්ත්‍රී නො වත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: සම්මාකම්මන්ත .. සම්මාආජීව චිත්තානුපරිවර්ත්‍රී නො වත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ප. පු: 'ශීලය චිත්තානුපරිවර්ත්‍රී නො වේ'යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ශීලය ඉපදී නිරුද්ධ වත් මැ දුශ්ශීල වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් ශීලය චිත්තානුපරිවර්ත්‍රී නො වත්නේ යැ.

සීලං න චිත්තානුපරිවත්තීති කථා නිමි.

10. 9.

සමාදානහෙතුකථා.

1. ස. පු: සමාදානහෙතුකං සීලං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාදානහෙතුකො ඵස්සො වඩ්ඪති, වේදනා වඩ්ඪති, සඤ්ඤා වඩ්ඪති, චේතනා වඩ්ඪති, චිත්තං වඩ්ඪති, සද්ධා වඩ්ඪති, විරියං වඩ්ඪති, සති වඩ්ඪති, සමාධි වඩ්ඪති, පඤ්ඤා වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සමාදානහෙතුකං සීලං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලතා විය වඩ්ඪති, මාලුවා විය වඩ්ඪති, රුක්ඛො විය වඩ්ඪති, තිණං විය වඩ්ඪති, මුඤ්ජපුඤ්ජො විය වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සමාදානහෙතුකං සීලං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සීලං සමාදියිත්වා කාමවිතක්කං විතක්කෙන්තස්ස ව්‍යාපාදවිතක්කං විතක්කෙන්තස්ස විහිංසාවිතක්කං විතක්කෙන්තස්ස සීලං වඩ්ඪතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනපණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. 9.

සමාදානහේතුකථා.

['සමාදානහේතුක ශීලය වැඩේ' යයි ලබ්ධි ගත් මහාසාඞ්ඝික-යන්ගේ වාද බිඳුනම සමාදානහේතුකථා එයි.]

1. ස. පු: සමාදානහේතුක ශීලය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාදානහේතුක ස්පර්ශය වැඩේ ද? වේදනා වැඩේ ද? සංඥා වැඩේ ද? චේතනා වැඩේ ද? චිත්තය වැඩේ ද? ශ්‍රද්ධා වැඩේ ද? වීර්‍ය්‍ය වැඩේ ද? ස්මෘතිය වැඩේ ද? සමාධි වැඩේ ද? ප්‍රඥා වැඩේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: සමාදානහේතුක ශීලය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වැලක් සේ වැඩේ ද? මාලුවාලිය සේ වැඩේ ද? රුකක් සේ වැඩේ ද? තෘණ සේ වැඩේ ද? මුදුතණපඳුරු සේ වැඩේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: සමාදානහේතුක ශීලය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලය සමාදන් වැ කාමවිතර්ක විතර්කණ කරන්නහුට ව්‍යාපාදවිතර්ක විතර්කණ කරන්නහුට විහිංසා-විතර්ක විතර්කණ කරන්නහුට ශීලය වැඩේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ...චිත්තයන් දෙදෙනකුගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ.. චිත්තයන් දෙදෙනකුගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි. කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච[1] භික්ඛවෙ පඨවී ච, ඉදං පඨමං සුවිදූරවිදූරං -පෙ- තසමා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා"ති[a]. අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී"ති.*

6. ප. පු: න වත්තබ්බං: සමාදානහෙතුකං සීලං වඩ්ඪතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"ආරාමරොපා වනරොපා
යෙ ජනා සෙතුකාරකා -පෙ-
ධම්මට්ඨා සීලසම්පන්නා
තෙ ජනා සග්ගගාමිනො"ති[b].

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි 'සමාදානහෙතුකං සීලං වඩ්ඪතී'ති.

සමාදානහෙතුකථා නිට්ඨිතා.

---

1. ලභසද්ව - PTS.

a චතුක්කඞ්ගුත්තර - සුවිදූරවිදූර සුත්ත.

* එත්ථ - න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ- ඉති, - සීමු, PTS, පොත්ථකෙසු. අධිකං

b දෙවතාසංයුත්ත - වනරොප සුත්ත.

5. ස. පු: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"මහණෙනි, සුවිදූරවිදූරයෝ මොහු සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස ද පොළොව ද'යි මේ පළමුවන සුවිදූර-විදූරය යි. ... එහෙයින් සත්පුරුෂ ධර්මය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ

ස. ආ: එකරුණින් 'කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එති' යනු නො කියැයුතු යැ.

6. ප. පු: 'සමාදානහෙතුක ශීලය වැඩේ'යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"අරාම රෝපණය කරන, වන රෝපණය කරන, සේ දඬු කරන යම් ජන කෙනෙක් ඇද්ද ... ධර්මස්ථ වූ ශීල සම්පන්න වූ ඒ ජනයෝ ස්වර්ගගාමීහ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සමාදානහෙතුක සීලය වැඩෙයි.

සමාදානහෙතුකථා නිමි.

10. 10.

විසුද්ධන්ති සීලන්ති කථා.

1. ස. පු: විසුද්ධන්ති සීලන්ති.
   ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ස. අනු: පාණාතිපාතා වෙරමණී'ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
   ස. අනු: අදින්නාදානා වෙරමණී'ති.
   ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
   ස. අනු: කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී'ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
   ස. අනු: මුසාවාදා වෙරමණී'ති.
   ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
   ස. අනු: සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී'ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2 ස. පු: අභිවාදනං සීලං, පච්චුට්ඨානං සීලං, අඤ්ජලිකම්මං සීලං, සාමීචිකම්මං සීලං, ආසනාභිහාරො සීලං, සෙය්‍යාභිහාරො සීලං, පාදෝදකාභිහාරො සීලං, පාදකඨලිකාභිහාරො[1] සීලං, නහානෙ පිට්ඨිකම්මං සීලන්ති.
   ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ස. අනු: පාණාතිපාතා වෙරමණී'ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
   ස. අනු: සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී'ති.
   ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ප. පු: න වත්තබ්බං: විසුද්ධන්ති සීලන්ති.
   ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
   ප. අනු: දුස්සීලන්ති.
   ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
   ප. ආ: තෙන හි විසුද්ධන්ති සීලන්ති.

විසුද්ධන්ති සීලන්තිකථා නිට්ඨිතා.

---

1. පාදකඨලියාභිහාරො - සීමු, PTS. පාදකඨලිකාභිහාරො - මජසං.

10. 10.

විඤ්ඤත්ති සීලන්ති කථා.

[**'කායවිඤ්ඤත්ති කායකර්ම නම් වෙයි. වචීවිඤ්ඤත්ති වාක්කර්ම නම් වෙයි. මෙසේ ගැනීමෙන් විඥප්තිය ශීලයෙකි'යි ලබ්ධි ගත් මහාසාඞ්ඝිකයන් හා සම්මිතියනිකායවාසීන්ගේ ලබ්ධි බිඳුනම 'විඤ්ඤත්තිසීලන්තිකථා' එයි.**]

1. ස. පු: විඥප්තිය ශීල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පාණිවාතයෙන් දුරු වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අයිනාදනින් දුරු වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමයෙහි මිසහසරින් දුරු වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: මුසවායෙන් දුරු වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: මද පමා දෙකට කාරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අභිවාදනය ශීල වේ ද, හුනස්නෙන් නැඟීම ශීල වේ ද, අඤ්ජලිකර්මය ශීල වේ ද, සාමීචිකර්මය ශීල වේ ද, අසුන් එළවාතැබීම ශීල වේ ද, ශයන එළවාතැබීම ශීල වේ ද, පාදෝනා දිය එළවාතැබීම ශීල වේ ද, පාපුවරු එළවාතැබීම ශීල වේ ද, නෑමෙහි පිට ඉලීම ශීල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පාණිවාතයෙන් දුරු වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

ස. අනු: මද පමා දෙකට කාරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ප. පු. 'විඥප්තිය ශීලයෙකි'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: දුශ්ශීල වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් විඥප්තිය ශීල වෙයි.

විඤ්ඤත්ති සීලන්ති කථා නිමි.

10. 11.

අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යන්තිකථා.

1. ස. පු: අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: පාණාතිපාතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: අදින්නාදානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: කාමෙසු මිච්ඡාචාරො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: මුසාවාදො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පාපකම්මං සමාදියිත්වා දානං දදන්තස්ස පුඤ්ඤඤ්ච අපුඤ්ඤඤ්ච උභො වඩ්ඪන්තී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: පුඤ්ඤඤ්ච අපුඤ්ඤඤ්ච උභො වඩ්ඪන්තී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. 11.

අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යාන්තිකථා

[චිත්තවිප්‍රයුක්ත අපුණ්‍යොපචයත් ආණත්තියෙන් ප්‍රාණඝාතාදියෙහි අඞ්ගසම්පූර්ණභාවයත් සඳහා 'අවිඥප්තිය දුශ්ශීලකර්ම වේ' යයි ලබ්ධි ගත් මහාසඞ්ඝිකාදීන්ගේ වාද බිඳුනට 'අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යාන්තිකථා' එයි.]

1. ස. පු: අවිඥප්තිය දුශ්ශීලකර්ම වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රාණාතිපාත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

ස. අනු: අදත්තාදන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමයෙහි මිසහසර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: මුසවා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: පාපකර්මසමාදත් වැ දන් දෙන්නහුට පුණ්‍ය යැ අපුණ්‍ය යැ යි උභයකර්මයෝ වැඩෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: පුණ්‍ය යැ අපුණ්‍ය යැ යි උභයකර්මයෝ වැඩෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුගේ සමෝධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

3. ස පු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුගේ සමෝධාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට යෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සමමුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා ''චත්තාරි'මානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච[1] භික්ඛවෙ පථවී ච ඉදං පඨමං සුවිදූරවිදූරං -පෙ- තස්මා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා''ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අා: තෙන හි න වත්තබ්බං: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සමමුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති

5. ස. පු: පාපකම්මං සමාදියිත්වා චීවරං දදන්තස්ස, පිණ්ඩපාතං දදන්තස්ස, සෙනාසනං දදන්තස්ස, ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදන්තස්ස, අභිවාදනාරහස්ස අභිවාදෙන්තස්ස, පච්චුට්ඨානාරහස්ස පච්චුට්ඨෙන්තස්ස, අඤ්ජලිකම්මාරහස්ස අඤ්ජලිකම්මං කරොන්තස්ස, සාමීචිකම්මාරහස්ස සාමීචි[2]කම්මං කරොන්තස්ස, ආසනාරහස්ස ආසනං දදන්තස්ස, මග්ගාරහස්ස මග්ගං දදන්තස්ස පුඤ්ඤඤ්ච අපුඤ්ඤඤ්ච උභො වඩ්ඪන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පුඤ්ඤඤ්ච අපුඤ්ඤඤ්ච උභො වඩ්ඪන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සමමුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. උභඤ්ච - PTS.
2. සමීචි - PTS.

[a] චතුක්කඞ්ගුත්තර - සුවිදූර විදූර සුත්ත.

4. ස. පු: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මොහු සතර දෙන සුවිදූරවිදූර වෙති. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස ද පොළොව ද'යි මෙ දෙක පළමු වැනි සුවිදූරවිදූරය වෙයි ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එති'යි නො කියැයුතු යැ.

5. ස. පු: පව්කම් සමාදන් වැ සිවුරු දෙන්නහුට, පිඩුවා දෙන්නහුට, සෙනසුන් දෙන්නහුට, ගිලන්පස බෙහෙසත්පිරිකර දෙන්නහුට, අභිවාදනාර්හයාහට අභිවාදන කරන්නහුට, හුනස්නෙන් නැඟෙනු නිසියාහට හුනස්නෙන් නැඟෙනුවහට, අඤ්ජලි-කර්මාර්හයාහට අඤ්ජලිකර්ම කරනුවහට, සාමීචි-කර්මාර්හයාහට සාමීචිකර්ම කරනුවහට, හිඳුනා අසුන් දෙනු නිසියාහට හිඳුනා අසුන් දෙනුවහට, මඟ දෙනු නිසියාහට මඟ දෙනුවහට පුණ්‍ය ද අපුණ්‍ය ද යන උභය ධර්මයෝ වැඩෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: පුණ්‍ය ද අපුණ්‍ය ද යන උභයධර්මයෝ වැඩෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ ... චිත්තයන් දෙදෙන-කුගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුගේ ... චිත්තයන් දෙදෙන කුගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල සාවද්‍යානවද්‍ය හීනප්‍රණීත කෘෂ්ණ-ශුක්ලසප්‍රතිභාගධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: ''චත්තාරි'මානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි. කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච භික්ඛවෙ පඨවි ච, ඉදං පඨමං සුවිදූරවිදූරං -පෙ- තස්මා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා''ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී''ති.

8. ප. පු: න වත්තබ්බං: අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පාපකම්මං සමාදින්නො ආසී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පාපකම්මං සමාදින්නො ආසි,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යන්ති.

අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යන්ති කථා නිට්ඨිතා.

දසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්ස උද්දානං.

නිරොධො රූපං මග්ගොපි පඤ්චවිඤ්ඤාණසම්බන්ධිනො
අත්ථි මග්ගභාවනා කුසලාපි අකුසලාපීති
සාහොගො දිට්ඨි සීලෙහි සීලං අචෙතසිකන්ති
න චිත්තානුපරිවත්ති සමාදානහෙතු වඩ්ඪති.
විඤ්ඤත්ති සීලං අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යන්ති භවන්ති දස.

දුතියො පණ්ණාසකො.

---

a චතුක්කඞ්ගුත්තර, රොහිතස්සවග්ග - 7 සුත්තං.

7. ස පු: කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණ-ශුකල සප්‍රතිභාගධර්මයෝ සමමුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු:

"මහණෙනි, මේ සුවිදූරවිදූරස්ථානයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මෙ දෙක පළමු වන සුවිදූරවිදූරස්ථාන යි ... එබැවින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වේය"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. ආ. එකරුණින් "කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීන-ප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුකලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සමමුඛීභාවයට එති"යි නො කියැයුතු යැ.

8. ප. පු: 'අවිඥප්තිය දෞශ්ශිල්‍ය' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: පාපකර්මය සමාදන්වූයේ නො වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පාපකර්මය සමාදින්න වී නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'අවිඥප්තිය දෞශ්ශිල්‍ය වේය'යි කියැයුතු මැ යැ.

අවිඤ්ඤප්තති දුස්සීල්‍යනති කථා නිමි.

දසවන වග නිමි.

එහි උද්දානය:

නිරොධකථා යැ රූපාමගෙහානි කථා යැ පඤ්චවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස මග්ගභාවනාකථා යැ පඤ්චවිඤ්ඤාණා කුසලාපි අකුසලාපීති කථා යැ සාභොගකථා යැ ද්විහි සීලෙහීති කථා යැ සීලං අචෙතසිකනතිකථා යැ සීලං න චිත්තානුපරිවත්තීති කථා යැ සමාදානහෙතු කථා යැ විඤ්ඤත්තිසීලනති කථා යැ අවිඤ්ඤත්ති දුස්සීල්‍යනති කථා යැ යි ඒ කථාවස්තුහු වෙති.

දෙවන පණ්ණාසක යි.

කථාවත්ථුප්පකරණං

දුතියො භාගො

අනුක්කමණිකා

I

ආහටසුත්තන්තානුක්කමණිකා

II

සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා

III

පදානුක්කමණිකා